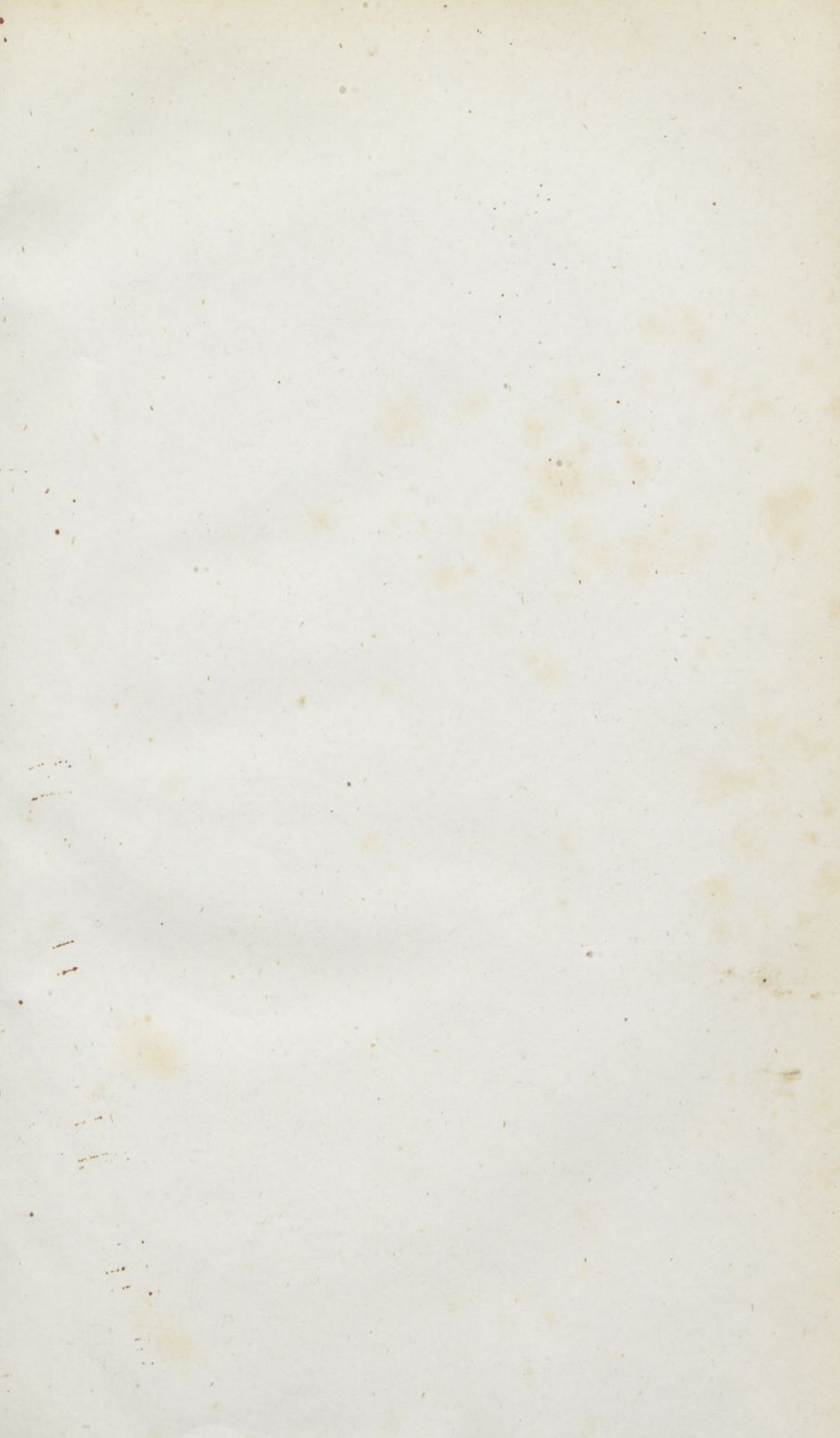

22154. H. C. e. 2

Razlaganje
v
KERSANSKIGA KATOLJSKIGA NAUKA.

Spisal

ANDREJ ALBREHT,
prošt in fajmošter v Novim mestu.

I. Dél. I. Izdatek.

Razlaganje **kersanskega katoliškega** **Nauka.**

Spisal

ANDREJ ABERENT.

prošt in fajmošter v Novim mestu.

I. DÉL.

V LJUBLJANI 1850.

Natisnil in založil Ignaci A. žlahtni Kleinmayer.

V natis téh bukev so milostljivi knez go-
spod gospod ANTON ALOJZI, Ljubljanski škof
dovolili 1. dan veliciga serpana 1841.

030007782

O g o v o r.

Ljubi moj kristjan! pred vsim drugim nam je nar bolj potrebno véditi, kdo smo, in zakaj smo tukej na zemlji. Gotovo želi vsak umen človek to zvediti; želi zvediti kaj mu je storiti, po čem se nar več prizadevati, kaj upati, in perčakovati, in kaj de bo z njim. Kakošen je Bog, kaj hoče od človeka, čimu ga je stvaril, to vse véditi, je človeku silno potrebno. Vsiga tega pa nihče drugi ne zamore vediti, ko Bog sam, ki nas je stvaril, in nas pozná.

Bog je pa tudi takó dobrotljiv, de se nam je razodel, nas podučil s svojimi deli in nauki, v vsim karkoli nam je k zveličanju vediti treba. Po njegovih delih in naukih bote spoznali, kaj je že v stari zavezi (testamentu) za nas storil, kakó dober in ljubeznjiv je proti nam, kakó svoje otroke uči, zgubljene iše, in tudi grešnikov, ki so se po gréhu od njega ločili, ne zapusti, de noče smerti grešnikove, to je pogubljenja, temuč de se spreoberne in živi.

Še bolj očitno se bo pokazala njegova ljubezen do nas v Jezusu Kristusu, ki ga je na svet poslal nas odrešit od večniga pogubljenja; de mu ni prizanesel zavoljo nas, de je mogel terpeti in umreti, de bi nobeden pogubljen ne bil, ampak večno življenje dosegel. Popravit je v nas, kar je bilo po gréhu popačeniga na pameti, v sercu in na volji s svojimi nauki, izgledi in smertjo.

De bi pa vsi, kateri bodo po njegovim v nebohodu na zemlji živeli, perložnost imeli se njegoviga odrešenja vdeležiti, je svojo sveto cerkev postavil, in ji svetiga Duha na svoje mesto poslal, de jo vlada in varuje vsih zmot, de peklenska hudobija nič ne zamore zoper njo. V njegovi cerkvi so ljudje od izvirniga greha in od lastnih grehov rešeni in posvečevani, v nji zadobi duša novo življenje po svetim Duhu. Po svetim Duhu pridemo spet v zavezo z Očetam in Sinam. Ohrani nas v ti srečni zavezi, ker našo pamet razsvetljuje, de spozná voljo božjo, vžge naše serce, de to ljubi, kar Bog hoče; dajè nam moč skušnjave premagati in storiti, kar Bogu dopade. Po njem premagamo slabe želje mesá, zapeljivost svetá in hudiča, in nas z našimi mislimi in željami z Bogam zedini, de mu vedno podobniši prihajamo.

Kakor sveti Duh vse dobro v nas in z nami dela, takó storí to še posebno v svetih zakramentih, ktere je Jezus v naše zveličanje postavil, in svoji cerkvi zapustil. Tukaj nas otroke božje storí, in nas vès čas našiga življenja posvečuje, če si prizadevamo po volji božji živeti, in se mu z grešnimi deli ne vstavljamo, tudi nas bo perpeljal v nebeško kraljestvo, kjer bomo Bogá, svojiga ljubiga Očeta, od obličja do obličja gledali.

I. POGLAVJE.

BOG STVARNIK, OHRANIK IN UČENIK LJUDI V STARI ZAVEZI.

Zgodbe iz svetiga pisma stare zaveze.

1. Bog stvarnik vsih reči.

Dokler Bog ni vsiga stvaril, kar je, je le on sam bil. In kader in kakor je hotel, je vse bilo. Nebó in zemlja in vse, kar vidimo na nebi in na zemlji je s svojo vsigamogočno voljo iz nič stvaril, pa ne le samo vidnih reči, tudi nevidne duhove, angelje je stvaril. Hotel je, naj bodo ljudje na zemlji, in bila sta Adam in Eva. Vse to pa, nebó in zemlja in vse reči je Bog v šestih dnéh stvaril. Godilo se je pa takó.

V začetku je Bog vstvaril nebó in zemljo. Zemlja pa je bila pusta, prazna in pokrita z globokimi vodami, in tema je bila nad širjavo brezna, in duh božji je bil sprostren nad vodami. Pervi dan Bog reče: Bodi svitloba in svitloba je bila, vse je bilo svitlo ob enim.

Drugi dan Bog reče: Naj bo podnebje, to je ta lepi plavi veljb nad nami. Tretji dan Bog reče: Naj se stekó vodé na en kraj, in perkaži se suho. In tako je bila suha zemlja in morje, oživali so studenci, potoki in reke. Bog zopové: Zemlja naj rodi travo, zeli in drevesa. Kar ob enim je bila zemlja lepo zelena in polna dreves. Četerti dan je Bog rekel: Naj bodo luči na nebu, in naj ločijo dan in noč, in naj bodo v znamnja in čase in dneve in leta, in je stvaril sonce, luno in zvezde. Peti dan je Bog rekel: Rodite vodé lazijoče živali, in kar léta nad zemljo in pod nebam. In stvaril je ribe, vse

žive stvari, ki giblejo v vodi, ptice in vse, kar léta po svojim rodu. Šesti dan je Bog rekel: Rodi naj zemlja živali po svojih rodih, živino in lazijoče živali in zverine zemlje po svojim rodu. Poslednjič je človeka stvaril, Sedmi dan je pa Bog počival, to je, nehal nove stvari stvariti, in ga je posvetil. In vse kar je Bog naredil, je bilo prav dobro.

Ljubi Kristjani! preden je Bog vse stvaril je le on bil. Hotel je, in bilo je vse, zato pravimo je stvaril, ko je iz nič vse bilo, in Boga imenujemo tudi zato stvarnika nebes in zemlje, ki je s svojo vsigamogočno voljo vse iz nič storil. Premišlujte večkrat njejeve lepe stvari; zemljo, ki je s žitami in drugim živežem za nas napolnjena, pa ne le za nas, ampak tudi za živino, ktero je Bog iz ljubezni do nas stvaril, ki nam jo je treba, in v živež vsim drugim živalim, da se vsi ohranimo. Glejte nebó, ki je polno lepih zvezd, kjer gorko sonce seje, da nas greje, in s svojo gorkota zemljo rodovidno dela; luno, ki nam tudi po noči sveti, vse je lepo. Vse to nam pravi, kako mogočen, moder in dobrotljiv je Bog, pa ne le nam je dober, temuč vsim ljudem in vsim živim stvarém na zemlji, v vodah in v globokim morji, vse preskerbi, vse živi in s svojo vsigamogočnostjo ohrani. Kdo, ki bo dela božjih rok premišljeval, se ne bo veselil svojiga Boga, svojiga tako dobrega Očeta. Kdo si ne bo tudi zraven mislil, kako močno me ti ljubiš, pa ne le mene, tudi vse druge ljudi; s svojo ljubeznijo me učiš vse ljudi ljubiti, in jim, kar mi je mogoče dobrega storiti, ker to je tvoja volja, to ti je všeč. Kdo ne bo ljubil tako dobrega Očeta. Hvalimo ga za vse dobre, ki nam jih da, in ljubimo ga iz celiga serca.

Ali je nebó in zemlja in vse, kar je, vselej bilo?

Ni vselej bilo, le Bog sam je vselej bil, Bog je vse to naredil.

Iz kogá je Bog vse to naredil?

Iz nič je vse storil, hotel je s svojo vsigamogočno voljo, in vse je bilo stvarjeno.

Kaj se pravi stvariti?

Iz nič kaj storiti.

Ali zamore kdo drugi iz nič kaj storiti?

Nihče drugi ko Bog sam, ki je vsigamogočen, njemu ni nič nemogoče.

V koliko dneh je Bog svet stvaril?

V šestih.

Kakó spoznamo božjo modrost po stvarjenih rečéh?

Ko je vse tako dobro in lepo vstvaril, vse vé dobro ohraniti in storiti, de vse stvari po njegovi dobri volji v lepim redu ostanejo.

Kakó spoznamo njegovo dobroto?

Iz tolikanj dobrih reči, ki jih je za nas stvaril, in ki nam vsak dan veliko dobriga stori.

Kaj se učimo iz tega, ko je Bog vsigamogočen, dober in moder?

Se učimo, vselej se le na-nj zanesti, ki nam zamore pomagati, ki je vsigamogočen, hoče nam pomagati, ki je dober, in nam tudi dati, kar nam je treba, vé tudi pomagati nam, ki je moder, zato ga pa tudi ljubimo, in po njegovi volji vse storimo, gotovo bo vselej prav za nas.

2. Od angeljev.

Bog je iz ljubezni tudi angelje stvaril, kateri so duhovi, ki imajo um in voljo, teles pa ne. S. pismo nam veliko od angeljev pové. Pové nam, de so služabni duhovi: „Ali niso vsi služabni duhovi, v službo poslani tistim, kateri bodo zveličanje zadobili.“ Heb. 1, 14. Jezus pravi: „Njih angelji v nebesih vedno

gledajo obličje mojiga Očeta, ki je v nebesih.“ Mat. 18, 10.

Angelji so vedno per Bogu, Boga bolj poznajo kakor ljudje, vedó dobro njegovo sveto voljo, zato imajo bolji um, in tudi Boga bolj ljubijo in veselo na tanjko spolnujejo, kar Bog hoče.

Angelji nimajo teles, to Jezus sam pravi. Ko se je svojim apostelnam po svojim od smerti vstajenju perkazal, so mislili, de kakiga duha vidijo, niso verovali, de bi Jezus bil, jim reče: „Poglejte moje roke in noge, sej duh nima kostí in mesá.“ Luk. 24, 39.

Angelji božji vedno gledajo obličje božje v nebesih, o kako srečni so, ki so per Bogu, vživajo že večno zveličanje v nebesih, kteriga mi še le upamo zadobiti, če bomo božjo voljo, kakor oni, zvesto spolnovali. Angelji bodo večno živeli. Jezus sam to pravi: Ljudje ne bodo mogli več umreti, po svojim od mertvih vstajenji, bodo angeljem enaki. Luk. 20, 36. Če pa ne bomo mogli več umreti, bo tudi telo neumerjoče, kakor je naša duša; in ker bomo angeljem enaki, so tudi angelji neumerjoči, desiravno so stvarjeni, bodo vender večno živeli.

Angelji so stvarjeni, de Boga molijo, hvalijo, časté in njegovo voljo spolnujejo. Zato nas Jezus uči v očenašu Boga prositi pomoči, de bi zamogli božjo voljo tako spolniti, kakor jo angelji v nebesih spolnijo. Angelji Boga molijo. Prerok Izaija pové; de je vidil serafine, ki so Boga molili in hvalili rekoč: „Svet, svet, svet gospod Bog vojskinih trum, polna je vsa zemlja njegove častí.“ Iza. 6, 2, 3. Ob rojstvu Jezusovim se je velika množica angeljov perkazala, kteri so peli: „Čast Bogu na visokosti, in mir na zemlji ljudém svete volje.“ Luk. 2, 14.

Bog je pa tudi angelje stvaril, de ljudi varjejo. Sveto pismo pravi: „Ali niso vsi služabni duhovi poslani v službo tistih, kteri bodo zveličanje

prejeli.“ Hebr. 1, 14. „Svojim angeljem je zapovedal zavoljo tebe, de te na vsih tvojih potih varjejo. Na rokah te bodo nosili, de se kje tvoja noga na kamin ne vdari.“ Psl. 90, 11.

Pravoverni so vselej verovali, de angelji so naši varhi, za nas skerbé, sa nas Boga prosijo, de bi sveto živeli in večno zveličani bili. Jezus, ko zapoveduje se varovati, de nobeniga majhnih, ki va-nj verujejo, ne pohujšamo, pravi: Glejte, de ne zaničujete kteriga teh malih, kar povém vam, de njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojiga Očeta, ki je v nebesih.“ Mat. 18, 10. Tudi mejhni imajo svoje anđelje, ki za nje skerbé.

Ko je kralj Herodež zapovedal s. Petra v ječo zapreti, de bi ga umoril, pride angelj Gospodov ga iz ječe rešit. Med tem časam, ko je bil s. Peter v ječi, so verni molili in Boga prosili, de bi ga rešil. In res Peter iz ječe rešen je k njim v hišo prišel. Ko je na duri terkal, niso verjeli, de bi on bil, so le rekli: Angelj njegov je. To priča, de so verovali, de ima vsak človek svojiga angelja varha. Lota so angelji iz Sodome rešili, de ni zgorél.

Angelji nam dobro želé, želé, de bi zveličani bili, in so veseli, kadar grešnik pokoro storí, in se k Bogu verne. Jezus govori: „Vam povém, de bo veliko veselje med božjimi angelji nad grešnikom, kteri se spokorí.“ Luk. 15, 10.

Bog je angelje večkrat na zemljo poslal ljudém velike reči oznanovat. Ko je Agari v pušavi vode zmanjkalo, je bilo njenimu otroku Izmaelu od žeje umreti. Agar ga položi pod drevo, in gre za strelaj dalječ od otroka, zakaj rekla je: Ne morem gledati otroka od žeje umirati, in je milo jokala. Bog je uslišal jok otroka, in angelj božji je Agaro z nebes klical in rekel: Kaj delaš Agara? ne boj se, Bog je uslišal glas otroka. In

zagledala je studenec, in je otroku piti dala. 1. Mojz. 21, 15—19. Angelj je spremljal mladiga Tobija na poti, in ga je srečno staršem nazaj perpeljalo. Angelj je Marii oznanil, de bo Sina božjiga, Odrešenika sveta rodila. Angelj se je Jožefu v spanji perkazal. Angelj je pastirjem oznanil rojstvo Jezusa Kristusa. Angelji oznanijo Jezusovo od smerti vstajenje.

Angelji za nas Boga prosijo, in naše molitve Bogu zročujejo. „Kader si s solzami molil, pové angelj Tobiju, sim tvoje molitve Bogu zročeval.“ Tob. 12, 12.

Angelji so tedaj sveti duhovi, ki Boga prav spoznajo, njegovo sveto voljo véjo, jo zvesto spolnujejo, Boga ljubijo, in Bog jih ljubi, zato so v nebesih kjer Boga gledajo, in nebeško veselje vživajo. Perzadevajmo si jih posnemati, voljo božjo zmirej bolj zvediti, in jo zvesto spolniti, nedolžno, čisto in sveto živeti, kar tudi nam Bog zapové: „Bodite sveti, kakor sim jest svet.“ 3. Mojz. 11, 44. Kar tudi vsak dan v očenašu. Boga prosimo: Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji. Angelji nas ljubijo, imajo nas za odrešene Jezusove, ki smo namenjeni v njih družino v nebesa priti, Boga gledat in večno zveličanje vživat. Zato se veselé, če se s pomočjo svetiga Duha poboljšamo. O perzadevajmo si spokoriti se, ker brez pokore grešniku ni odpuščenja, ne zveličanja.

Angelji so tudi naši varhi, skerbé odverniti vse hudo od nas, poslušajmo jih, in varimo se vsiga, kar nas od Boga odvráčuje. Premislite kakó nas Bog ljubi, de nam je angelje varhe dal, premislite pa tudi, kakó imenitna je naša duša per Bogu, ki ji je zveličane duhove za varhe dal, de bi jo pred greham varovali. Koliko ostuden in nam škodljiv je pa tudi greh, ki Bog tolikanj stori nas obvarovati ga, kakó skerbni moramo biti se ga varovati, pa ne le sami sebe, tudi drugih ne smemo v greh napeľjati in pohujšati.

Častimo angelje, ker Bog jih je častitljivše vstvaril ko nas, in so per njem v nebesih; ljubimo jih kot svoje nar bolji prijatle in močne pomočnike per Bogu; bodimo jim hvaležni, ker serbé za nas, in Boga za nas prosijo. Prosimo jih, de bi nas varovali, posebno pred graham, in za nas per Bogu prosili.

3. Od hudobnih angeljev.

Sveto pismo nam pové, de niso vsi angelji Bogu pokorni ostali, de se jih je veliko pregrešilo s napuhom. Visoko mislili od sebe, kakor de bi bili vse popolnamasti imeli sami od sebe, in ne od Boga, namest de bi bili Boga hvalili, ki jih je tako častitljive stvaril, so mu bili nepokorni. Bog jih je zavoljo njih nepokoršine v pekel vergel, S. Peter pravi: „Bog tudi angeljem, kateri so grešili, ni zanesel temuč jih z peklenskimi ketnami v pekel potegnil, in v terpljenje zdal, de bodo k sodbi perhranjeni.“ 2. Ptr. 2, 4. — „Angelje pa, kateri svoje perve imenitnosti niso ohranili, temuč so svoj dom zapustili, je k sodbi velikiga dneva z večnimi vezmi pod temo perhranil.“ Jud. 6, v. Jezus, ki od poslednje sodbe govori, tudi od njih pové, de so pogubljeni, ko pravi, de poreče pogubljenim: „Poberite se od mene prekleti! v večni ogenj, kateri je perpravljen hudiču in njegovim angeljem.“ Mat. 25, 41.

Hudobni angelji so grozovitno nesrečni, pa vse nesreče so si sami krivi, ko svoje proste volje, ki jim jo je Bog dal, niso v dobro obrnili, po volji božji niso storili, se od Boga odvernili, njegovi volji se vstavili, in se tako nesrečne storili in se popolnoma popačili; polni so nevošljivosti, napuha, laži in želja ljudém škodovati in jih v greh zapeljati. Vedno bodo ostali v svoji hudobii, torej bodo tudi vecno v peklu terpeli.

Hudiči pa z greham uma in volje niso zgubili, le svoj um in voljo v hudo obračajo, le hudo želé. Zato pravi s. Jakob: „Ti verješ, de je en sam Bog, in imaš prav, tudi hudiči verujejo in trepečejo.“ Jak. 2, 19. Vedó, de Bog dobre z dobrim in hude z hudim plačuje, čutijo štrafinge in se tresejo.

Sveto pismo nam od njih pové, de resnice in kar je svetiga ne ljubijo, de so ljudém na zemlji, ki jih je Bog stvaril, de bi na njih mesto v nebesa prišli, zavoljo velike sreče nevošljivi, jih želé v greh zapeljati, jih skušajo, in se veselé, ki jih vidijo greh delati, in božji volji vstavljati se. Boga ne ljubijo več, ne kar je po volji božji, torej tudi ljudi ne. Jezus sam pravi to: „Hudič je bil od začetka vbijavec, ni v resnici ostal, ker ni resnize v njem, kadar laž govori, iz lastniga govori, ker je lažnik in uči laži.“ Jan. 8, 44.

Iz nevošljivosti hudičove je peršel prvi greh na zemljo, ki je perve starše zapeljal, in po tem grehu je peršlo vse hudo in vse popačenje na svet, in tudi smert. Buk. modr. 2, 23, 24. Ko je hudič naš velik sovražnik, uči s. Peter se varovati ga, ker pravi: „Bodite trezni in čujte, ker hudič vaš zopernik hodi okoli, ko rujovéc lev, in iše koga bi požerl, tedej mu zoperstojte terdni v veri.“ 1. Petr. 5, 9. Tudi s. Pavel nas uči, de zanesimo se na Boga in va-nj in v njegovo moč upajmo: „Zakaj nam se ni vojskovati zoper mesó in kri ampak zoper poglavarje in oblasti, zoper gospodovavce temniga sveta, zoper hudobne duhove v podnebjih.“ Efez. 6, 12.

Hudič je v svoji hudobii vterjen, torej skuša in zepeljuje ljudi v greh. Skušal je naše perve starše, skušal je tudi Jezusa. Njegovo delo je greh malikovanja, le od njega je, de je tolikanj ljudi na zemlji namesti praviga živiga, nevidniga Boga malike,

to je stvarjene reči molilo in jim božjo časts kazovalo. Torej je hudič tudi Jezusu rekel, ki ga je skušal: „Če padeš na kolena in me moliš, vse kraljestva sveta in njih veličastvo ti hočem dati.“ Mat. 4, 9. Hudič je Judežu Iskarjotu v serce dal, de je Jezusa izdal. Jan. 13, 2. Po zadnji večerji pravi Jezus Petru: „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel iméti, de bi vas presijal kakor pšenico, jest pa sim prosil za te, de ne jenja tvoja véra.“ Luk. 22, 31.

Kakor ima hudič hudobno voljo, tako jo ima tudi hudoben človek pravi s. pismo: „Kdor gréh stori, je iz hudiča, zakaj hudič od začetka greši.“ 1. Jan. 3, 8. Hudoben človek ne ljubi Boga, in torej tudi bližnjiga ne. Hudoben človek si vse perzadene storiti, kar koli vé, de bližnjiga razžali, ali ga boli v sercu, in takrat, je vesel, kadar meni, zdej sim ga prav do živiga pičil.

Hudič je tedaj zažetnik greha, in vsi hudobni so z njim, ko so hudobne volje, in se božji volji vstavljajo kakor on, so po besedah s. pisma iz hudiča, torej so pa tudi v njegovim kraljestvu. Sveto pismo od dvéh kraljestev govori, od kraljestva božjiga, kjer so tisti, ki po volji božji živé, in so z Bogam zedinjeni; in od kraljestva hudičeviga, v katerim so pa tisti, ki po volji božji ne živé, greh delajo, in imago slabo, hudo voljo kakor hudič, kateri božji volji ni pokoren kakor oni niso. Tega kraljestva vojvoda in poglavar je hudič, pravi s. pismo, in to kraljestvo imenuje kraljestvo temè, hudobije in kraljestvo sveta. Grešnike pa imenuje služabnike tega kraljestva, ker storé, kar je hudiču všeč, in imenuje hudiča njih očeta. Zato pa bo Bog grešnike ravno tako štrafal kakor hudobne angelje. Jezus jim poreče: „Poberite se od mene prekleti v večni ogenj, kateri

je perpravljen hudiču in njegovim angeljem.“
Mat. 26, 41.

Desiravno pa je greh po hudiču na svet peršel, ne pride vender vsak greh od njega, temuč tudi od nas. S. Jakob pravi: „Vsak je pa skušan, kadar je od svojiga poželjenja vlečen in vabljen, potem kadar poželjenje spočne, rodi greh, greh pa kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 14, 15.

Čeravno nas hudobni duh skušati zamore, nam vender škodovati ne more, ako v Boga terdno zaupamo, skušnjavam s pomočjo gnade božje se vstavljamo, molimo in v greh ne dovolimo. Brez volje božje se nič ne zgodi, in Jezus mu je moč nam škodovati odvzel. Torej se ga ne bojmo. S. Pavel nas uči rekoč: „Če je Bog za nas, kdo bo zoper nas.“ Riml. 8, 31. In s. Jakob pravi: „Bodite Bogu podložni, hudiču se pa v bran stavite, in bežal bo od vas.“ Jak. 4, 7.

Kristjani! učite se iz nesreče hudobnih angeljev greha varovati se, le greh je edina in velike nesreča človekova, greh človeka pogubi. Bog ni svojim angeljem zanesel, ki so grešili, tudi hudobnim ljudém ne bo zanesel, v pekel jih bo palnil, iz njega odrešenja ne bo več. Spomnite se ob času skušnjave, kaj vas čaka, če v greh pervolite, in lahko se ga boste obvarovali z božjo pomočjo.

Ali je Bog le ljudi in kar vidimo vstvaril?

Bog je tudi angelje, nevidne duhove, vstvaril.

Kaj so angelji?

Angelji so duhovi, ki imajo um in voljo, telesa pa nimajo.

Kakšine je Bog angelje vstvaril?

Bog je angelje dobre v svoji gnadi in z velikimi popolnamastmi vstvaril.

Čimu je Bog angelje vstvaril?

Bog je angelje vstvaril, da ga molijo, časté, ljubijo, njegovo voljo spolnujejo, ljudi na zemlji varjejo, in v nebesih večno zveličanje uživajo.

Kakó pravimo angeljem zato, ko nas varjejo?

Angelje varhe jih imenujemo.

Kaj dobriga nam storé angelji varhi?

Sveti angelji varhi:

- 1) nas varjejo mnogih skušnjav, nevarnost in škodljivih zavez, ktere bi nas pogubile.
- 2) Nas k pokori napeljujejo in se veselé, če se grešnik spreoberne in spokorí.
- 3) Za nas Boga prosijo, in naše molitve Bogu perporočajo.

Kakšine dolžnosti imamo do angeljev?

1) Moramo njih svarjenje poslušati, in nič storiti, kar bi jih žalilo. To nam Bog zapové, ker pravi: „Svojiga angelja pošiljam pred teboj, poslušaj ga, in bogaj njegove besede, in glej, da ga ne zaničuješ, ker moje imé je v njem. 2. Mojz. 23, 21.

2) Jih ljubiti, častiti in jim hvaležni biti, ker za nas skerbé.

3) Jih prositi, prosebno zjutraj in zvečer, da naj Boga prosijo, da bi nas pred telesnim hudim, posebno pa pred greham varoval, ki je nar večí za nas.

Kakoršniga se nam je Bog razodel, ko nam je angelje varhe dal?

Razodel se je, da je naš dobrotljivi Oče, ki nas hoče večno srečne ali zveličane imeti.

Kaj se od angeljev učimo?

Takó Boga ljubiti, in njegovo sveto voljo spolnovati, kakor jo angelji, da enkrat v njih srečno družbo

pridemo, in té želé vsako jutro ponoviti, in čez dan perzadevati, si jih spolniti.

Ali so vsi angelji takó srečni ostali?

Veliko angeljev je gnado in ljubezen božjo zgubilo z greham napuha.

Kaj je Bog storil z hudobnimi angelji?

Bog je hudobne angelje, ki jim hudiči pravimo, večno zaverigel, v pekel pahnil, kjer bodo večne štrafinge terpeli.

Kakoršini so hudobni angelji do ljudi?

Ljudi iz nevošljivosti skušajo, de bi jih v greh zapeljali in večno pogubili.

Ali zamorejo hudobni angelji škodovati nam?

Ne zamorejo, če Bog ne dopusti, in v Boga terdno upamo, molimo, se s pomočjo gnade božje skušnjavam vstavimo, in v greh ne dovolimo, ker je Jezus hudiču moč odvzel.

Če pa Bog dopusti nas skušati?

Bog, pravi s. Pavel, človeka nikoli čez njegovo moč skušati ne da. Joba je hudič z božjim dopušenjem skušal, pa ga vender ni zmagal, de bi bil v greh dovolil.

Kaj se učimo iz nesreče hudobnih angeljev?

Učimo se, greha se skerbno varovati, ki človeka hudiču enakiga stori in večno pogubi.

4. Od stvaritve prvih staršev.

Ljubi Bog je vstvaril nebó in zemljo in tudi angelje, čiste duhove, kateri njega spoznajo, ljubijo, molijo in njegovo voljo spolnujejo. Ali na zemlji je tolikanj reči vstvaril, katerih angelji ne potrebujejo. Stvarnik je hotel tudi ljudi na zemlji iméti, kateri téh stvari za svoje

telo potrebujejo, de bi jih vživali, in s svojo pametno dušo svojiga sv tarnika hvalili, in se ga veselili. Rekel je Bog: Naredimo človeka po svoji podobi, in gospoduje naj čez ribe morja, ptice pod nebam in čez zverino in vso zemljo, in čez vse lazijoče živali, ki se na zemlji gibljejo. In Bog je vstvaril človeka po svoji podobi, moža in ženo. In jima je rekel: Rasita in množita se, in napolnita zemljo, in gospodujte čez vse, kar je na zemlji, in vživajte od vsiga, kar vam je treba.

Naredil je Bog telo človeško iz parsti, ktero pa še ni živel. Dihnil je va-nj, mu je dušo dal, in telo je oživelo, in bil je prvi človek Adam. Tako ima človek telo iz parsti, dušo pa od Boga, ktera je po božji podobi. Zato kader človek umerje, se telo verne v zemljo, iz ktere je vzeto, duša pa gre k Bogu nazaj, ki jo je dal. Pridig. 12, 7.

Bog je za človeka prav lep vert zasadil. V njem so rasle lepe drevesa, polne lepiga in dobriga sadja, in vse je bilo v njem, kar je bilo človeku treba. Temu vertu pravimo raj ali paradiž. V ta lepi vert pelje Bog Adama in mu reče, de naj ga obdeluje in varje. Glejte kakó prijazen in dober je Bog ljudém, kakó lepo dela z Adamam, kakor oče s svojim dobrim otrokam.

Med mnogim rodovitnim drevjem na vertu ste bile dvě drevési, eno drevo življenja, drugo drevo pa znanje dobriga in hudiga. Bog je hotel, de bi človek svojo voljo njegovi sveti volji podvergel, njega, svojiga stvarnika in Gospoda spoznal, in se po njegovi volji ravnal, tedej je Adamu rekel: Od vsiga drevja po vertu sad jej, od tega drevesa spoznanja dobriga in hudiga pa ne smeš jesti, če od tega ješ, ne boš več neumerjoč, boš umerl. Bog je hotel, pravi s. pismo, de so živali in ptice pred Adama prišle, de jim je imena dal.

Ker pa po celi zemlji ni bilo družiga človeka, kakor Adam sam, reče Bog: Ni dobro človeku, de je sam,

naredimo mu pomoč njemu enako. Bog tedej da Adamu terdo zaspali. Zdej vzame iz njegoviga života eno rebro, stori iz njega telo, da mu dušo, oživeló je, in tako je bila Eva, mati nas vsih stvarjena. Od téh dveh človekov smo vsi ljudje, kar jih je že bilo, so zdej na zemlji, in še bodo. Vsi smo otroci božji, bratje in sestre med seboj, ki imamo vsi eniga stvarnika, Boga Očeta, in tudi pozemeljskiga očeta in mater Adama in Evo. Torej imejmo se radi, pervošimo in storimo drugim, kar želimo, de bi tudi oni nam storili, in Bog naš dobri Oče nas bo vesel in nas ljubil.

Potem Bog Adamu Evo perpelje in Adam reče: Leta je kost od mojih kostí, in mesó od mojiga mesá, ona je od moža vzeta, zato bo človek očeta in mater zapustil, in se svoje žene deržal, in bosta dva v enim mesu.

Tako je Bog že v paradižu zakonski stan postavil, de bi se človeški rod množil, de bi zakonski eden drugimu v pomoč bili, de bi za svoje otroke, kateri dolge pomoči staršev potrebujejo, skerbeli, jih ljubili, in jih po lepih in dobrih naukih dobre, pametne in pravične ljudi, in zveste služabnike božje izredili: otroci pa svoje starše ljubili, jim hvaležni in pokorni bili. Svet vam bodi zakonski stan, čisto ohranite zvestobo eden drugimu, in živite v vsim po božji volji, de boste s svojimi otroci sveta, božja družina.

Vidili smo, kakó ljubeznivi Bog za človeka skerbí, vse mu je poprej stvaril in perpravil, kar mu je treba, potlej ga je še le stvaril po svoji podobi, malo manj imenitniga kot angelje. Že per stvarjenji Bog razodene človeka visokost in imenitnost. Vse stvari je stvaril s svojo vsigamogočno voljo, hotel je in vse so bile. Ko je pa človeka stvaril je rekel: Storimo človeka po svoji podobi. Komu je pa te besede govoril? Sveti očaki pravijo: Drugima dvema peršonama v sveti Tro-

jici, kateri ste mu v natori in tudi v delih popolnoma enaki.

Desiravno je človeško telo iz parsti storjeno, mu je vender Bog dal lepo podobo, počutke, de vidi, sliši, govori in občuti, zdrave ude, s kterimi giblje, déla in si potrebni živež perdobí. Pa še bolj se pokaže njegova imenitnost, ko mu je Bog živo neumerjočo dušo dal, ktera ima um, pamet in prosto voljo. Po pameti spozna človek, kaj je res in dobro, in kaj je laž in hudo; njegova volja je tako močna, de ga nobena moč ne zamore posiliti, de bi hotel, kar noče, telo se da persiliti, ali volja ne. Človek se spomni reči, ki so se že kdaj zgodile, in si jih tako živo pred oči postavi, kakor de bi se zde pred njim godile, in posname si po svoji pameti nauke iz pričijočiga v prihodno. Dal je Bog človeku vest. Kaderkoli človek misli kaj storiti, čuti glas v sebi, kateri mu pravi, to stori, ali nikar ne stori. Če kaj taciga stori, kar ni po volji božji, občuti nemir v svojim sercu, skerbi ga, peče ga, in boji se, če pa stori, kar je po volji božji, občuti mir in veselje v sercu, in nič se ne boji. Bog govori po vesti človeku, torej človek vselej greši, kadar po svoji dobri vesti ne stori.

Bog je človeka gospodarja zemlje in vsiga na zemlji vstvarjeniga postavil, in vse njegovi oblasti podvergel, ker človek je nar imenitniši stvar na zemlji. Storimo človeka, je Bog rekel, po svojim obrazu in podobi, in naj bo gospodoval čez ribe morja in ptice pod nebam, čez zverino in celo zemljo, in čez vso lazijočo žival, ktera giblje na zemlji.

Bog je pa tudi hotel, de bi človek njegoviga zveličanja deležen bil, zato mu je dal živo neumerjočo dušo, ktera zamore Boga spoznati, ga ljubiti, sveto pravično živeti, in z božjo pomočjo, zmiram svetejši in Bogu podobniši perhajati. Pervi človek je bil tudi na telesu

časno srečen. Stvaril mu je Bog vse, kar ga zamore tudi časno osrečiti. Postavil ga je v lep vert veselja, kjer je vsiga imel v obilnosti, skerbi ga niso motile, ker mu v nobeni reči pomanjkanja ni bilo. Mraza in vročine ni terpel, tudi žeje in lakote ne. Zdrav in močen na telesu je iz božjih rok peršel, vsi njegovi udje so bili gibčini, voljni, lahko ga je vsako delo stalo, nikoli se ni utrudil. Bolezni in bolečine ni nobene občutil, smerti se ni bal, ker njegovo telo bi ne bilo umerlo, ko bi grešil ne bil. Neizrečeno dobro mu je bilo: „Zakaj Bog je človeka neumerjočiga stvaril, in ga je po svoji podobi storil.“ Buk. mod. 2, 23.

Kakor srečen je bil po telesu, tako srečen je bil tudi na duši. Um njegov je bil razsvetljen, nevednosti in zmote ni poznal. Razsvetljen od luči resnice, je vedil vse, kar mu je bilo treba vediti, brez vse zmote, hudiga za dobro ali pa dobriga za hudo ni mogel spoznati, ker je ločil dobro od hudiga po svojim razsvetljenji, ki mu ga je Bog dal, in ga tudi sam učil, kakor oče svojiga otroka. Tudi ni bila pamet njegova motena od nagnjenja, in želj do hudiga, kakor se per nas godi, tudi se mu ni bilo treba vojskovati za svetost kakor nam. Serce per viga človeka je bilo tudi prav dobro, ni moglo slabiga ljubiti, kar bi ne bilo po volji božji, ljubil je le vse, kar je po svoji zdravi pameti spoznal za dobro, in kar mu je Bog povedal, de je po njegovi volji. Bog je prva človeka nedolžna in sveta vstvaril, zato je pa človek le hotel kar je bilo dobro, prav in po volji božji. Prost je bil nagnjenja in želja do hudiga, lahko mu je bilo dobro storiti, ali po volji božji živeti, ker le to samo ga je veselilo, in hudiga tudi ni poznal. Po otročje sta ljubila Boga, kot svojiga dobriga očeta, vse veselje sta imela do njega, in zedinjena sta bila z njim, in Bog ju je ljubil. Ker sta bila v ljubezni božji, sta imela mirno vest, nič se nista bala. Dobra vest je prava

sreča človeka na zemlji. Srečna bi pa ne bila, ko bi bila vedila, Bog naji ne ljubi, desiravno sta bila v paradizu. Zares sveta, nedolžna in v gnadi božji sta bila, vse sta storila, kar je Bog hotel; stvari so jima bile pokorne, ona dva pa z dušo in telesam Bogu. Bog hotel, de bi mi vsi tako Boga ljubili in mu pokorni bili!

Ktere so za angelji nar imenitniši stvari božje?

Za angelji so ljudje nar imenitniši stvari božje.

Kdo je perva dva človeka Adama in Evo vstvaril?

Bog ju je stvaril.

Kdo je nas vstvaril?

Bog.

Kakó je Bog Adama vstvaril?

Telo mu je Bog iz parsti naredil, in vstvaril mu je va-nj živo neumerjočo dušo, in telo je oživel.

Kakó je Bog Evo vstvaril?

Bog je vzel rebro iz Adamoviga telesa, iz njega je naredil Evino telo, vstvaril je va-nj živo dušo in je tudi oživel.

Kam je Bog naše perve starše postavil?

V lep vert, kjer sta imela vsiga obilno, karkoli sta potrebovala.

Zakaj je Bog naše perve starše v vert postavil?

Zeto de bi ga bila obdelovala in varovala, in tam svojiga stvarnika hvalila in molila.

Po čigavi podobi je Bog človeka vstvaril?

Po božji podobi je Bog človeka vstvaril.

Koga je Bog po svoji podobi vstvaril dušo ali telo?

Dušo je Bog po svoji podobi vstvaril, ker Bog telesa nima.

V čem je človeška duša Bogu podobna?

V tem, de je zgol duh, ne bo umerla, bo večno živela, ima um, pamet, vé dobro od hudiga ločiti, de ima prosto voljo, če dobro stori bo sveta in pride v nebesa večno zveličanje uživati, in človek je s svojo dušo gospodar vsiga, kar je Bog vstvaril na zemlji.

Zakaj je Bog človeka vstvaril?

Bog je človeka vstvaril, de bi ga spoznal, ga ljubil, in iz ljubezni do njega po njegovi volji storil, in v nebesa prišel.

Kakó smo pa zvedili, zakaj nas je Bog vstvaril?

Bog sam nam je povedal in nam tudi po naši vesti vedno perpoveduje.

Kakó nam je per sercu, kadar storimo, kar Bog hoče?

Veseli smo, in prav dobro in lahko nam je v sercu, mirni smo, ker nam vést pravi, de tega je Bog vesel.

Kakó pa nam je per sercu, kadar storimo, kar Bog noče?

Težko nam je, v strahu, nemiru in v skerbi smo, in vést nas peče.

Koga moramo vselej poslušati, de bomo Bogu dopadli?

Svojo vést moramo vselej poslušati in storiti, kar vést pravi, ker Bog po vésti k nam govori, kaj storimo in kaj opustimo.

Ali Bog še na zemlji človeku vselej dobro plučuje, kar zavolj Boga stori?

Nekterikrat, pa ne vselej, v večnosti pa bo vsakimu po zasluženju povernil.

V kakošnim stanu so bili naši prvi starši vstvarjeni?

V gnadi božji in v nedolžnosti, in tudi na telesu močni, zdravi, in ne bili bi umerli, ko bi ne bili grešili. Njih um

je bil razsvetljen, njih volja je le dobro hotla, in je bila močna dobro storiti, bila sta brez slabiga nagnjenja, Bogu podobna in večniga zveličanja vredna.

5. Od greha prvih staršev.

Bog je naše prve starše dobre vstvaril, in lahko bi bili z božjo pomočjo voljo božjo popolnoma spolnovali in se zveličali. Ljubil jih je kakor svoje nedolžne in pokorne otroke, z njimi je govoril in jih učil, in oni so ga ljubili kakor dobri otroci, in vedno bi se jim bilo dobro godilo. Bog je Adamu in Evi povedal, kaj jima je škodljivo, dal jima je lahko zapoved: Od vsaciga drevesa na vertu sad jejta, sadu od drevesa znanja dobriga in hudiga pa ne smeta jesti, zakaj kateri dan koli bosta od njega jedla, bosta umerla.

Hudobni duhovi, ktere je Bog zavoljo nepokoršine v pekel vergel, so bili človeku nevošljivi zavoljo zveličanja, ki mu ga je Bog v nebesih perpravil, želeli so ga nesrečniga storiti, in ga v gréh zapeljati. Eden iz med njih se v podobi kače Evi perkaže na drevesu, in ji reče: Zakaj vama je Bog prepovedal, de bi ne jedla sadu od vsaciga drevesa tega verta? Žena je kači od govorila: Midva jéva od sadu dreves verta, le sadu tega drevesa nama je Bog zapovedal, de bi ne jedla, in de bi se ga clo dotaknila ne, de bi ne umerla. Kača pa je rekla ženi: Kratko nikar ne bosta umerla. Zakaj Bog vé, de kateri dan koli bosta od njega jedla, se vamo bodo oči odperle, kot bogovi bosta, in vedla dobro in hudo. Žena je verjela kači, gleda lepi sad, mislila si je, mora tudi že dober biti, vzela ga je, in jedla, in tudi dala svojimu možu, kateri je tudi jedel. Takó sta grešila, se od Boga ločila, hudiču več kot Bogu verovala, in takó sebe in nas vse časno in večno nesrečne storila.

Ali so naši prvi starši takó dobri in srečni ostali, kakor so iz božjih rok peršli?

Niso, od hudiča zapeljani so prepovedani sad jedli in takó grešili, ker so hudiču več kot Bogu verjeli.

Koga bi bili mogli ubogati?

Boga, ki je bil njih dobri oče, in le to prepové, kar človeku škodje, zapové pa, kar mu je koristno, in ga res srečniga stori.

Kakó je zapeljala kača Adama in Evo?

Z lažjo in goljufnim obetanjem, de ne bosta umerla, temuč Bogu enaka, in vedila ločiti dobro od hudiga.

Ko bi nas kdo napeljeval storiti, kar Bog prepové, ali ga smemo slišati?

Ne smemo, temuč božje zapovedi se moramo spomniti, in storiti, kar Bog zapové, on sam prav vé, kar nam v zveličanje pomaga, on je naš dobri Oče.

Ljubi moji! varujte se perložnosti greha, ne poslušajte slabih pogovorov, ne želite, kar je prepovedaniga, clo ne ozrite se na tisto. Ne dajte se motiti s slabimi zgledi grešnih, posvetnih ljudi, ki po željah mesenih živé. Adam je grešil, ki je vidil Evo jesti. Ce vas hoče kdo, kakor kača Evo zapeljati, in vam pravi: To ni takó greh, kakor se govori, ta greh na se vzamem; Bog nas ljubi, sej on vé, de smo slabi, to ti ne bo toliko škodovalo, spomni se božje zapovedi, in beži pred zapeljivcam. Tak človek je namesti hudobe, laže, kakor je hudič Evi lagal, de je grešila. Jezus sam nam pové, de hudič je ubijavec od začetka in hoče laž; kdor laže je iz hudiča.

Od štrafinge perviga gréha.

Bog je dal človeku prosto voljo, de je zamogel storiti, kar je hotel ali opustiti, kar ni hotel. Pa volja

človekova ni vsigamogočna in popolnoma, kot je božja. „Gospod je vse, kar je hotel v nebesih, na zemlji in v morji, storil.“ Psl. 134, 6. Bog sam od sebe hoče, kar hoče, in vselej le dobro hoče, ko je svet, človek pa je vselej nagiban po kaki reči, de potlej hoče ali pa noče storiti, kamor je napeljevan. Torej mu je mogoče, de svojo prosto voljo v hudo oberne in greši, kakor so angelji in naši prvi starši grešili. Človek pa je vstvarjen, Bog je njegov Oče in Gospod, njegova volja ni tako prosta, de bi storil, kar bi hotel, on je pod oblastjo svojiga Stvarnika, njegova duša mora želeti, kar Bog hoče, in s telesam mora to storiti, ker zato mu je Bog dal dušo in telo. Naši prvi starši so bili nedolžni in v gnadi božji brez vsiga nagnjenja do hudega, dobro jih je veselilo, iz svoje dobre proste volje so radi vse storili, kar so vedili, de Bog hoče, in od svoje dobre nature niso bili v hudo napeljevani. Pa hudobni duh ju je zapeljal, de sta storila, kar jima je Bog prepovedal, Bogu sta nepokorna postala, in tako neizrečeno velik greh storila. Pa komej sta božjo zapoved prelomila, in prepovedani sad okusila, sta že spoznala, de ni prav Bogu nepokoren biti, čutila sta se vsa spremenjena in popačena, postala sta na telesu slaba in umerjoča, kakor jima je Bog prej povedal. Duša je bila mertva za Boga, ker sta se od njega, svojiga Stvarnika in dobrega Očeta ločila, in bila hudiču pokorna. Zgubila sta nedolžno, torej veselo, srečno življenje. Paradiž ju ni več veselil, zakaj vést ju je silno pekla, ni jima dala miru, vedno jima je očitala, kaj sta storila, kakošno štrafingo sta zaslužila, zakaj sta Bogu nepokorna in nehvaležna postala, grevalo ju je. Sramovala sta se, ker greh jima je odvzel nedolžnost in svetost, ktero jima je Bog v vstvarjenji dal; slabe želje so se obudile, katerih poprej čutila nista; pokrivala sta svoje telo z vejami, v telesni nagoti sta spoznala, de tudi nju duša

je zgubila oblačilo svetosti. Bala sta se Boga in tresla se pred njim, kteriga sta bila prej vesela, in ga močno, čez vse ljubila, in bežala sta pred njim, ki je z njima prijazno govoril, prej sta sladkost zveličanja v sercu občutila, zdej se pa vsa zmotena pred njim v germovje skrivata, kakor de bi bilo mogoče Bogu se skriti, ki je povsod, in njegovi pravici nihče ne more oditi. Glejte, kakó slabo že na tem svetu greh plačuje, kakó nesrečen je človek že tukej, kaj bo še le na unim svetu, kjer bo za vselej od Boga odločen.

Zdej smo se prepričali, kakó nesrečne je greh naše perve starše storil. Ali kakó je vender mogoče, de sta grešila, bo nekteri mislil, ki sta bila nedolžna, sveta v gnadi božji vstvarjena? Sama sebi si je Eva začela dopasti, mislila si: če bom Bogu enaka, bom vedila sama kar Bog, sad ji če dalje bolj dopade, poželi ga, kača se ji perlizuje, ljubezen do Boga začne že bolj omerzovati v njenim sercu, uterga ga, ga jé, in možu da, kteri je tudi jédel. Takó je bil napuh, ali nezmérna ljubezen samiga sebe v sercu obéh, in padla sta v nesrečo.

Razžaljeni Bog še svoje usmiljene oči na zgubljeniga otroka oberne. Hudobne angelje je precej po storjenim grehu v pekel vergel, in jim ni perzanesel. Zgrevaniga, osramoteniga Adama in Evo pa še ne čaka, de bi ga odpušanja prosila, usmili se ju precej, in Adama pokliče: Adam kje si? Adam odgovori: Slišal sim tvoj glas v vertu, in sim se zbal in skril, ko sim nag. Bog mu reče: Kdo ti je povedal, de si nag? Si le jédel sad, kteriga sim ti jesti prepovedal? Adam odgovori: Žena, ktero s mi za tovarsico dal, mi je dala prepovedaniga sadú, in sim jedel. Bog je hotel iz zgolj usmiljenja in dobrote Adama napeljati, de bi spoznal in obstal, de je gréšil, in ga za odpušanje prosil, pa oslepljen skozi greh se zgovarja, in se na Evo zgovori, de ga je zapeljala.

Bog tedej **Evi** reče: Zakaj si to storila? **Eva** reče: Kača me je zapeljala, de sim jedla. Nobeden noče kriv biti, napuh je motil oba, de sta eden na družiga zmetovala. Ko bi bila svoj greh obstala, in ga resnično obžalovala, bi jima ga bil **Bog** odpustil. **Bog** sprejme zgrevaniga grešnika kot nedolžniga in pravičniga, pravi prerok **Ezehiel**.

Milostljivi sodnik, ko nobeden noče svojiga greha kriv biti, in ga odpušanja prositi, izreče sodbo, in štrafingo napové, zakaj ker je svet in pravičen nemore drugač, kot greh štrafati, nad tistim, ki ga stori, kakor nad tistim, ki v greh zapelje. Pa tudi v štrafingah, s kterimi je **Bog** naše perve starše vical, se kaže njegova dobrota, ker jim je že po njih perložnost dal, se poboljšati, in po njih svoj greh spokoriti.

K zapeljivi kači **Bog** reče: Ker si to storila, boš prekleta med vsimi živalmi na zemlji! Po trebuhu se boš plazila in vse svoje žive dni parst jedla. Sovraštvo bom postavil med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodam. Ona ti bo glavo sterla, in ti boš njeno peto zalezovala. Pa med tem, ko je **Bog** pravično kletev izrekel čez kačo, to je čez hudiča, ki je v podobi kače perve starše zapeljal, je iz zgol usmiljenja prvim staršem in nam vsim **Odrešenika** obljubil rekoč: Ti boš nje peto zolezovala in ona ti bo glavo sterla. S temi besedami **Bog** obljubi, de, kakor si ti hudobni duh ženo zapeljal, bo enkrat ena žena rojeva, **Marija**, prečista devica, ktere sin bo tebi glavo sterl, ti moč odvzel. Kakó dober je **Bog**, še prej, ko **Adamu** in **Evi** štrafingo napové, mu že pové, kaj hoče storiti, de bo popravljeno, kar sta za se in za nas vse popačila, de nam hoče **Odrešenika** poslati.

Potem **Bog** **Evi** reče: Veliko boš terpela per porodih in s svojimi otroci, pod oblastjo svojiga moža boš, in on bo čez te gospodoval. Ko je žena moža zapeljala,

jo je Bog pod njegovo pokoršino djal, de se mora možovi volji podvreči.

Adamu pa Bog reče: Ko si svojo ženo poslušal, in jedel prepovedani sad, bo zemlja prekleta zavoljo tebe, s trudam se boš živil na nji vse žive dni. Ternje in osat ti bo rostel na nji. S potam v obrazu boš svoj kruh jedel, dokler se ne poverneš v zemljo, iz ktere si vzet. Zakaj ti si prah, in v prah se boš spet povernil.

Božja milost se pa tudi po štrafingi Adamovi razodene. Delo je popačenimu človeku koristno, zakaj lenoba, postavanja je vsiga hudiga začetek, če človek v trudu delati mora, je pred veliko hudim obvarovan, ker nima časa misliti na slabo, in s težkim délam pokori svoje gréšno poželjenje in greh na svojim telesu. Pa tudi smert, ki mu jo je Bog za štrafingo napovedal, in je sicer nar hujši štrafinga za človeka, ima vender še kaj dobriga. V pozemeljske dobrote zaljubljeni človek najde pomoč v spominu na smert. Njegov napuh bo ponižan; ko se spomni, spet bom prah, iz kteriga sim vzet, vse časno blago mi bo nič, ko bom umerl, kaj hočem po njem takó hrepeneti. Pa smert mu je zdey tudi potrebna, če hoče k Bogu priti, mora umreti, in če voljan umerje, svojo smert Bogu daruje, de bi z njo božji pravici zadosti storil za svoje grehe, mu je tudi nar zdravši pomoč odpušanje grehov zadobiti.

Bog ju še s živalskimi kožami obléče, in ju pahne iz rāja, in zapre jima ga za vselej, kakor jima je bil tudi nebeški raj zapert. De bi se več ne vernila v raj, ga je angelj varoval s švigajočim mečem.

Takó plačuje greh. Varite se vselej greha, ne mislite lahkovoljno, kaj je že to, če tudi grešim, po božji volji ne živim, sej se mi ne bo takó hudo godilo, kakor mi perpovedujejo. Tudi Adam in Eva nista mislila, de bo tako hudo, ali po grehu sta ojstre štrafinge občutila, in svojo veliko nesrečo objokovala.

Skozi greh sta se Adam in Eva od Bog odločila, njemu nepokorna, hudiču pa pokorna bila, zapadla sta zemeljski paradiž in ravno tako tudi nebeški raj. Ko sta se od Boga, večne resnice ločila, je nju pamet otamnела. Serce ni več ljubilo Boga, ljubilo je stvari, iskala sta srečo v pozemelskih stvaréh, ktere minejo; želela sta po svojim skaženim nagnjenji, kar je bilo volji božji zoper. Volja je bila slaba storiti, kar je Bogu všeč. Nagnjenje ju je napeljevalo v hudo, in volja je bila perpravljena kmalo storiti, kar je bilo mesenim željem prijetno. Bila sta otroka jeze božje. Efez. 2, 3. Iz svoje moči nista mogla več k Bogu priti, ker storjeniga greha nista mogla nestorjeniga storiti, le štrafinge sta bila vredna, ne svoje skažene natore popraviti, to je le Bogu mogoče, kateri je človeka vstvaril. Pa tudi na telesu ju je štrafinga zadela. Težave, trud sta občutila per delu, zemlja jima je plevél, osat in ternje rodila, v potu svojiga obraza sta si mogla potrebni živež perdobiti, slabe létine so ju zadele, mraz in vročino, žejo in lakoto sta terpela. Telo je slabélo, bolečinam in boleznim sta bila podveržena, in veliko mnogih težav in britkost sta mogla terpeti, in zadnjič še umreti.

7. Od izvirniga ali poverbaniga greha.

Nepokoršina naših pervih staršev ni samo njim, ampak tudi nam vsim škodovala, vsi smo njih greh in štrafinge greha poverbali, ker smo njih rodu otroci. Vsi smo v pervih starših grešili, gnado božjo in nedolžnost zapravili, podobo božjo v sebi omadeževali, torej smo na duši in na telesu popačeni, zgubili pravico do nebes, padli smo pod oblast hudičevo, in si mnoge nadloge, in stiske zaslužili, in umreti moramo. To verno resnico nas sveto pismo uči. „V hudobii sim spočet, in v grehu me je moja mati spočela.“ Psl. 50, 7. S. Pavel pravi: „Kakor je po enim človeku greh

na svet peršel, in po grehu smert, takó je tudi smert na vse ljudi peršla po tem, v katerim so vsi grešili.“ Riml. 5, 12. In mati katolijska cerkev je vselej to verovala in učila, de smo vsi v grehu rojeni, ko govori: „Kdor pravi, Adam je le sebi, ne pa vsim zgubil pravičnost, ali pravi, njegova nepokorsina je le smert in časne štrafinge, ne pa smerti duše zaslužila nam, preklet naj bo ta.“ Trient. zbor sej. 5.

Tudi sami skušamo, de je naše telo slabo, občutimo belezni, bolečine in umreti moramo. Tega se še per otrocih prepričamo. Mladi otroci, pravi s. Avguštin, še ne morejo grešiti, pa koliko hudiga morajo večkrat terpeti, in več jih tudi v mladosti umerje. Takó so tudi oni v štrafingi greha, ktero je Bog nad pervimi starši izrekel. „Zakaj Bog je človeka neumerjočiga vstvaril, in ga je po svoji podobi vstvaril. Iz nevošljivosti hudičeve pa je smert na svet peršla.“ Buk. mod. 2, 23.

Ko bi ne izvirale vse nadloge, težave in britkosti iz gréha, bi Bog ali ne mogel pomagati nedolžnimu iz tacihi britkost, ali pa bi jih po krivici terpeti pustil, ker pa je Bog vsigamogočen in pravičen, moramo spoznati, de je greh že poprej storjen bil, ko so nedolžni otroci rojeni bili, in de zavoljo njega in po njem vse hudo na svet pride, in de vse to je le štrafinga izvirniga greha.

Pa tudi naš um je otemnjen, in noben človek si ga ne zamore sam od sebe razsvetliti, de bi zastopil, kar je božjiga, in to malo, kar umé, še téga prav čisto ne; postavim Boga ne spozna, resnice od neumerjočnosti duše, od večniga življenja pravičnih v nebesih, od večniga pogubljenja grešnikov, od perpomočkov k zveličanju i. t. d. po svoji pameti ne vé, in sploh ne umé, kar je božjiga, nebeškiga. Ko je pa v vsim tem neveden, je njegovo serce tudi merzlo proti neznanim rečem. Zraven je pa v človeku tudi še nagnjenje do hudiga, on ljubi sam sebe, le tega želi, in si perzadeva doseči, kar se

njegovim željem perliže, in ga veseli. Volja človekova tudi ne zvoli tega, kar um in pamet ne spoznata, volja človeška to stori, kar ji pamet za dobro pové. In ko bi pamet še kaj dobriga spoznala, de je po volji božji, je tudi volja oslabiljena, ni več tako prosta, ko je bila v prvih starših pred greham. Poželjenje zmaga človeško voljo, desiravno človek prostosti ni zgubil, takó de pravi s. Pavel: „Meso poželi zoper duha, duh pa zoper meso, ker oba sta eden drugimu nasproti: de ne storite, kar hočete. Gal. 5, 17.

Kakor si Adam in Eva nista mogla popraviti, kar sta na duši in na telesu skozi svojo nepokoršino pokazila, takó nista mogla tudi svojim otrokam popraviti, in sami otroci tudi ne, takó so ostali popačeni, in od Boga odločeni. Le Bog sam, ki nas je vse stvaril, ki je vsigamogočen, zamore naš um razsvetliti, našo voljo močno storiti, nas prenagniti, de dobro želimo, in hudo, greh sovražimo, in po njegovi volji storimo, le on zamore podobo božjo, ki jo na duši imamo, prenoviti, nas s seboj zediniti, in nas v pravico nebeškiga kraljestva postaviti, to je, nam greh zbrisati. Bog je pa tudi obljubil že prvim staršem in v njih nam vsim odrešenika poslati, kateri bo vse popravil kar je greh popačil, in ga je tudi štiri tavežent lét po storjenim grehu na svet poslal, Jezusa Kristusa, kar s. Pavel uči, rekoč: „Kakor je tedej skozi greh eniga na vse ljudi pogubljenje prišlo, takó tudi opravičenje življenja skozi pravico eniga na vse ljudi pride.“ Riml. 5, 18. Vès tisti čas, ki je pretekkel od stvarjenja sveta do Kristusoviga prihoda na svet, imenujemo stari testament ali staro zavezo.

Ali so naši prvi starši v svetosti in v gnadi božji vedno ostali?

Niso. Eva od hudiča zapeljana je prepovedani sad jedla, in ga tudi Adamu jesti dala in takó sta grešila.

Kaj je greh pervima človekama škodoval?

Greh nepokoršine je pervima človekama na duši in na telesu veliko škodoval.

1) Gnado božjo in svetost sta zgubila.

2) Zgubila sta pravico do nebeškiga kraljestva, in zaslužila si večno pogubljenje in večne štrafinge.

3) Prišla sta pod oblast hudičeveo.

4) Njih um je otamnil, volja je bila popačena, bolj k hudimu kot k dobriemu nagnjena.

5) Iz raja sta bila izgnana.

6) Težave sta per delu občutila, in mnogim nadlogam, telesnim slabostim, bolečinam in boleznim sta bila podveržena, in umreti sta mogla.

Kakó sta Adam in Eva po storjenim grehu živela?

Žalovala in pokorila sta se. Silno britko jima je bilo, ker sta pred greham z Bogam sklenjena čez vse srečna, potlej pa od Boga ločena, torej nesrečna bila, in zraven tudi na telesu veliko terpela.

Ali je ta greh le Adamu in Evi škodoval?

Ne le njima je škodoval, ampak tudi nam vsim, ki smo njih rodu otroci. Vsi smo v grehu rojeni, in štrafing tega greha vredni, na duši in telesu nesrečni, časne in večne smerti vredni, in vse hudo izvira iz tega greha. „Leta modrost je tistiga obvarovala, kateri je bil nar prvi od Boga za očeta vsiga sveta stvarjen, ko je bil sam vstvarjen, in ga je iz njegoviga greha izpeljala, ker mu je moč dala čez vse gospodovati.“ Buk. modr. 10, 1, 2.

Kakó temu grehu pravimo?

Izvirni ali poverbani greh.

Kaj je izvirni greh?

Je tisti gréh, ki sta ga Adam in Eva v raji storila, in smo ga vsi od nju poverbali.

Ali je Bog ljudi po storjenim grehu kakor napuhnjene angelje vekomaj zaverigel?

Bog ni ljudi vekomaj zaverigel, usmilil se jih je, in jim obljubil Odrešenika, kterimu Mesija pravimo, poslati, in jih tudi brez podučjenja ni pustil.

Kaj je mogel Odrešenik storiti?

Popačen um in voljo v ljudéh popraviti, de zamorejo dobro spoznati, ljubiti in storiti, jih od oblasti hudiča, in pogubljenja rešiti, jih z Bogam spraviti in zveličati.

Kdo je naš Odrešenik?

Jezus Kristus, Sin božji.

Ali je Odrešenik precej po storjenim grehu na svet peršel?

Ne kmalo, še le čez štiri tавžent let.

Kakó pravimo tistimu času od stvarjenja sveta do prihoda našiga Odrešenika na svet?

Stari testament, ali stara zaveza.

Kaj se učimo iz greha svojih prvih staršev?

Učimo se spoznati, kakó nesrečen je človek, če po svojim poželjenji stori, in božjih zapoved ne derži; in tudi prepričamo se, de vse hudo na zemlji iz greha izvira, in de greh je pogubljenje ljudi.

Od déla zunanje službe božje.

Bog je v šestih dnéh nebó, zemljo in vse, kar je, stvaril, sedmi dan je pa posvetil in počival, to je, nehal nove stvari vstvariti, pravi sveto pismo. To nas uči, de tudi mi šest dni v tednu delajmo, sedmi dan pa posvečujmo in počivajmo.

Za božje otroke je sedmi dan, to je nedelja, prav prijeten in vesel dan. Časni opravki ga ne motijo, ko od dela počiva, premišljuje s hvaležnim sercam dobrote

božje, ki jih je prejel, božjo ljubezen, božje lastnosti in zapovedi, premišljuje svoje življenje, spoznava svoje grehe, prosi Boga za odpuščenje; potoži mu svoje nadloge, ga prosi mu dati, kar mu je še treba za dušo in telo, dobre sklepe obudi in ponovi, si z vso močjo perzadevati v prihodnjim tednu vse po volji božji zvesto storiti, kar je po volji božji; vse, karkoli se mu bo zoperniga ali hudiga zgodilo na voljo božjo prepustiti in voljno preterpeti, ker vé, de se brez volje božje nič ne zgodi, tudi las z glave ne pade, in takó si perzadeva se večniga počitka v nebesih vredniga storiti.

Naši prvi starši so Boga ljubili kakor svojiga dobriga Očeta, in se zavoljo svoje pregrehe z obljubo tolažili, de Odrešenik bo vse popravil, kar so za se in za svoje otroke popačili. Svojo hvaležnost in ljubezen so želeli Bogu še s posebnimi zunanjimi deli pokazati. Bog jih je vse učil, ko družih staršev niso imeli, gotovo jim je povedal, de naj mu daritvo darujejo, in z njim naj skažejo svoje česenje, ljubezen in hvaležnost do njega. Oltarjev, cerkvá in duhovnov še ni bilo, torej so hišni očetje, napravili iz kamnja oltar, vzeli so boljši živali od svoje čede, ali pa od zemeljskih perdelkov, položili na oltar in zažgali, molili in Boga veseli hvalili. Večkrat se je pa zgodilo, de je Bog od nebes njih daritev zažgal, in s tem pokazal, de mu je dopadljiva.

Vedili so, de Bog ne potrebuje mesá, kruha, žita in vina, zato so svoje daritve zažigali, in s tem spoznavali, de Bog jim vse da, de, kar darujejo nočejo več za se perhraniti, in želé memo vsiga družiga mu s tem svojo ljubezen in hvaležnost saj nekoliko razodeti, in prosili so ga, de naj ta dar z dopadajénjem sprejme. Pa Bog ni gledal na dar, temuč na njih dobre misli, želje in dobro voljo, katero so per daritvah imeli. Tudi per nas, ljubi moji Kristjani! Bog ne gleda toliko na zunanje dela, temuč na naše serca in na našo voljo, zakaj sto-

rimo, ali iz ljubezni do njega ali iz kakiga družiga naména. To je David spoznal, ki je molil, rekoč: „Ko bi ti dar hotel, bi ti ga rad dal, ali nad žganimi daritvami nimaš dopadajénja, Bogu dopadljiv dar je žalosti polni duh, potertiga in ponižaniga serca, o Bog ne boš zaničeval.“ Psl. 50, 18, 19.

Iz vsiga do zdej povedaniga se učimo, de prava véra se je že v paradižu začela. Adam bi ne bil vedil, de ga je Bog vstvaril, de ne sme jesti sadú od drevesa spoznanja dobriga in hudiga, de če bo jedel, bo umerl, de bo Odrešenik peršel na svet, kateri bo vse popravil, kar je on popačil i. t. d. ko bi mu Bog ne bil povedal. Adam bi bil po svojim umu sodil, de zemljo in vse, kar je, je mogel kdo storiti, pa de sam Bog je vse iz nič stvaril, de je le en sam Bog, in kakšine lastnosti ima, kaj od človeka hoče, de naj stori, bi ne bil védil, ko bi mu Bog ne bil povédal. Kar je Bog Adamu povédal, in ga je učil, je Adam tudi svojim otrokam in vnukam povédal, in jih učil, kateri so mu tudi verjeli. Bog pa ni le prvim staršem svoje volje in svojih lastnost razodel, on jo je še potlej, ko so odmerli, po perkaznih, po angeljih in po svetih možéh ljudém razodeval, in v poslednjih časih po svojim Sinu, Jezusu Kristusu na tanjko razodel. Takó se je prava véra na zemlji začela, in se v katoljski cerkvi ohranila.

Kaj je Bog sedmi dan storil?

Posvetil ga je, in počival je.

Kteri dan so prvi starši posvečevali?

Sedmi dan vsakiga tedna.

Kakó so sedmi dan posvečevali?

Počivali so od dela, in spomin obhajali, de v šestih dneh je Bog nebó in zemljo in vse, kar je, stvaril, Boga so hvalili, molili in mu darove darovali.

Kakó so prvi starši darovali?

Vzeli so nar boljši, kar so imeli od živine ali od družih perdelkov zemlje, so na oltar položili in zažgali.

Kaj so hotli prvi ljudje na zemlji Bogú z daritvami pokazati?

Ljubezen, hvaležnost in pokoršino so Bogú kazali z daritvami, in so tudi spoznali, de vse imajo od Boga, Bog je Gospod vsiga.

Kakó je Bog nekterikrat razodel, de mu je daritev dopadljiva?

Z ognjem od nebes jo je zažgal.

Zakáj so daritve zažgali?

De so pokazali, de vedó, de Bog vsiga tega ne potrebuje.

Kaj so naši prvi starši verovali?

Vse kar jim je Bog sam razodel, in upali so v prihodnjiga Odrešenika.

9. Kajn umorí svojiga brata Abeljna.

Adam in Eva sta dobila dva sina. Staršimu je bilo ime Kajn, mlajšimu pa Abelj. Desiravno sta bila oba v grehu rojena, je bil vender Abelj dober. Adam in Eva sta ju učila v Boga verovati, sta jima perpovedovala, kaj je Bog z njima govoril, ju učil, učila sta ju Boga moliti, ga z daritvami častiti, mu v vsim pokorna biti in v prihodnjiga Odrešenika verovati in upati. Ali kadar se človek od Boga loči, ga zapusti, za njegovo opominovanje ne mara, zraven še od natore poln slabosti in hudiga poželjenja, in nezmožen dobro storiti; le hudo raji poželi in storí kakor dobro. To se vidi per Kajnu, ki je per nar svetejšim delu, per darovanju svoje hudobno serce pokazal.

Kajn je bil kmet, Abelj ovčar. Bog je dal srečo Kajnu per kmetii, Abeljnu per čedah. Kajn je bil hudoben, ljubil je bolj blagó kot Boga, daroval je Bogu od perdelkov zemlje. Abelj krotak, vès Bogu vdan, je daroval Bogú iz hvaležnosti nar boljši jagneta od svoje čede. Bogú, ki gleda na serce, je bil Abeljnov dar všeč, in morebiti ga je od nebes zažgal v spričevanje, de mu dopade. Kajnov mu pa ni dopadel. Kajna je to peklo, in ni mogel več svojiga krotkiga brata ljubiti, več ga z dobrim očesam ne pogledati. Vès bled je v obrazu, in od same nevošljivosti so mu lica vpadle. Usmiljeni Bog je Kajna svaril in mu rekel: Zakaj si jezen? in zakaj je tvoj obraz prepaden? Ali ne boš plačila prejel, če boš dobro storil, če pa hudo, bo greh precej pred durmi. Pa če le hočesh, zamoreš poželjenje do hudiga premagati in gospodariti čez-nj.

Kajn Boga ni poslušal. Enkrat se Abeljnu sosebno prijazniga dela. Pojva, mu reče, malo na polje. Vesel gre nedolžni Abelj z njim, tam ga Kajn zgrabi in ga ubije. — Vidite, kakó dalječ ste ga jeza in nevošljivost zapeljale, de je svojiga dobriga brata umoril, ko mu ni nikoli nič žaliga storil. Koliko hudiga se iz jeze in nevošljivosti stori! O! kakó so njegovi starši žalovali in jokali, kadar so ga vidili perviga merliča, zdej so se spomnili na besede božje, če boš jedel, boš umerl. Milo jim je bilo, ko so vidili, de se njih greh že v otrocih kaže, ki so ga od njih podedili ali poverbali.

Za kmalo reče Bog Kajnu: Kje je Abelj, tvoj brat? Kajn, kakor pred hudoben človek, Bogu zoperno odgovori: Kaj jest vém: Kaj sim jest varh svojiga brata? Bog mu reče: Kaj si storil? Kri tvojiga brata vpije iz zemlje do mene. Zdej boš preklet na zemlji, ktera je pila kri tvojiga brata. Ko jo boš obdeloval, ti ne bo sadu dala, v begu boš, in po svetu se boš klatil. In Kajn je vidil svojo veliko pregreho, in je djal Go-

spodu: Moja pregreha je takó velika, de ni odpušnja vredna. Pobegnil je v samoto, in rekel je Bogú: Ko se bom po svetu klatil, me bo vsak ubil, kateri me bo vidil. Bog mu pa reče, de ne, in de kateri bo Kajna ubil, bo sedemkrat toliko štrafan. In Gospod mu je še znamenje naredil, de bi ga nobeden ne ubil.

V Kajnu vidimo grešnikovo zaderžanje. Prederzno Bogú odgovori: Kaj sim jest varh svojiga brata? Po tem obupa in reče, de mu greh nemore odpušen biti. Precej potlej skerbí za svoje življenje, de bi ga kdo ne ubil, in hoče se pred božjim obličjem skriti. Takó grešnik dela, vstavlja se Bogú, ne mara, kar mu Bog zapoveduje, in kadar spozna svoj greh, obupa, namesti de bi Boga za milost prosil, in k njemu perbežal. Vidimo pa tudi, kakó neizrečeno dober in milostljiv je Bog, kakó prijazno grešnika v dobro obrača. Kajna je še prej opominjal, nikar se ne jezi, tvoja jeza te bo v greh zapeljala; sej hočem tudi tebi dober biti, kakor sim tvojimu bratu Abeljnu dober, če dobro storiš. In po storjenim grehu še za-nj skerbí, de bi ga kdo ne ubil. O, kdo bi takó dobriga Očeta ne ljubil, kdo bi njegovih zapoved ne deržal! ker le zvesto spolnjenje njegovih zapoved človeka mirniga, veseliga in srečniga stori. Ali kdo se pa tudi ne bo bal grešiti, ko greh človeku mir duše odvzame, in nepokojno vest napravi, ktera vedno očita storjeno hudobijo.

Kteri so bili prvi otroci Adamovi?

Kajn in Abelj.

Kaj nam je znaniga od Kajna?

De je bil hudoben, togoten, nevošljiv, in je svojiga brata Abeljna ubil; de je zbežal iz hiše svojiga očeta, in se po svetu klatil.

Kaj vémo od Abeljna?

De je bil nedolžen, krotak in vès po volji božji.

Kaj se učimo od Kajna?

De se moramo slabim mislim in željem precej briniti in jih odganjati, kakor se v nas obudé, sicer v greh pademo, in nesrečni postanemo.

Kaj se učimo od Abeljna?

De naj vselej nedolžno brez greha živimo, in Bog nas bo ljubil.

Kakó pa vse to vemo, kar je bilo do zdej povedaniga?

Mozes je v svojih prvih bukvah vse to popisal. Mozes je sicer več ko dva tавžent lét pozneje živel, kakor se je vse to godilo, pa je vender slišal vse to perpovedovati. Perve ljudi je Bog sam učil; kar jim je Bog povedal, so drugim perpovedovali. Kakó se je prvim staršem godilo, so sami drugim pravili, in šlo je vse od ust do ust, ko pisati še niso znali. Živeli so prvi ljudjé tudi po veliko sto lét. Adam je živel devet sto in trideset let; koliko ljudém je sam lahko povedal. In če ni kakošna resnica takó perpovedovana bila, kakor je bila razodeta, ali kakor se je kaj zgodilo, je lahko popravi, ko je takó dolgo živel. Več družih pobožnih mož je živelo za Adamam in po več sto let, ki so tudi svojim mlajšam povedali, takó de je Mozes ob svojimu času vse to lahko slišal in zapisal, de se ni pozabilo. Zraven je pa Bog Mozesa posebno razsvetlil in učil, de se v téh resnicah ni mogel zmotiti. Takó vémo vse te resnice po njem od perviga časa svetá.

10. Spačenost in pokončanje perviga sveta s potopam.

Po smerti Abeljna je Bog dal Adamu, ki je že sto in trideset let star bil, družiga sina, Seta. Set je bil

pravičen, in je živel v strahu božjim, ravno takó njegovi otroci. Bil je vsim lep zgled bogaboječiga življenja. Kajn je pa hudobno živel, ravno takó tudi njegovi otroci, pozabili so Boga, njegove zapovedi, in so le po svojim poželjenji živeli. Setovi otroci so se znanili s Kajnovimi otroci, in se per njih ženili, si vzeli ženske, ki so jim dopadle, in kmali so bili pohujšani in popačeni.

Zdej že vidimo dvojne ljudi po zaderžanji, dobre in hudobne. Dobre, ki so storili, kar je Bog zapovedal, in opustili, kar je Bog prepovedal, imenuje sveto pismo otroke božje, in hudobne otroke človeške. Dobri so Boga ljubili, in so mu bili pokorni, z njim zedinjeni, so bili tedej tudi v njegovim kraljestvu. Hubobni pa so bili nečisti, eden do družiga krivični, neusmiljeni in nevošljivi, za Boga niso marali, in delali so po svoji volji, kakor hudobni angelji, torej so bili pa tudi v kraljestvu hudobniga duha. Ravno taka je še dan današnji. Dobri ljudje Boga ljubijo, in si perzadevajo po volji božji ravnati, ti so božji otroci, otroci božjiga kraljestva; drugi pa le svoje mesene želje spolnujejo, posvetne dobrote in veselje neizmerno ljubijo, pozabijo na Bogá, jim niso mar božje zapovedi, v nepokoršini do Bogá živé, so otroci hudičeviga kraljestva, ki po njegovi volji delajo, dokler taki ostanejo in se ne poboljšajo in spokoré.

Henoh, Setov sin, je sveto živel, in ko je vidil, kakó ljudje vsak dan hudobniši postajajo, jih je učil, svaril in si veliko perzadeval jih poboljšati, pa vse ni nič zdalo. Hudoben človek se boji pogubljenja, pa vender greh le ljubi. Kadar človek v hudobijo zabrede, se je pervadi, se le z velikim perzadevanjem in trudam in le počasi poboljša. Bog je Henoha, svojiga zvestiga služabnika k sebi vzel, de si ni umerl, ki je bil tristo pet in šestdeset let star, ko ga hudobni niso hotli poslušati. S. Pavel pravi: „Zavoljo vére jo Henoh prenesen bil, de bi smerti ne bil vidil, in ni bil najden,

zato ko ga je Bog prenesel.“ Hebr. 11, 5. „Henoh je Bogú dopadel, in je bil v paradiž prestavljen, de bi nevernike k pokori opominjal.“ Sirah 44, 16. Pravičnemu človeku se večidel tudi takó godí, vidi hudobneže, in zdihuje čez njih slepoto in hudobijo, ko vidi, de njegovo opominovanje nič ne zda, in ga še zato sovražijo, moli za-nje, Bog mu pa obilno plačo da, če do konca zvest ostane, vzame ga v nebeški raj, kakor Henoha.

Bil je še pravičen mož Noe med spačenim ljudstvom na zemlji. Bog se milo čez hudobne ljudi potoži in reče: Nič več si ne pusté ljudjé reči. Vsi spačeni so. Pa vender jim bom dal časa še sto in dvajset let, če se hočejo poboljšati. Noe je bil takrat pet sto let star. Njemu je Bog rekel: stori si veliko barko, de bo tristo komolcov dolga, pet deset široka in trideset visoka. Jest bom vso zemljo potopil. Kar živi pod nebam, vse bo potonilo in poginilo. S teboj bom pa prijazno zavezo storil. V barko pojdeš s svojimi sinovi, s svojo ženo, in s ženami svojih sinov. Noe je barko sto let v pričo ljudi delal, hudobne svaril in učil, pa hudobni niso za-nj marali, posmehovali so se, ko je Noe barko delal, in ostali so v svojih hudobijah nepoboljšani, kar sam Jezus pravi: „V dnéh Noeta pred potopam so jedli, pili, se ženili in možili, in niso spoznali, dokler ni peršel potop in vsih vzel.“ Mat. 24, 38, 39. Kadar je bila barka dodelana, reče Bog Noetu: Zdej pojdi v barko ti in kar je tvojih. Vzemi tudi k sebi po sedem parov čistih, in po dvoje nečistih žival, ki so na zemlji in živeža. Ko so bili Noe, njegova žena, trije sinovi, Sem, Kam in Jafet in njih žené in živali v barko šli, je Bog sam duri za njimi zaperl, in per ti priči so se studenci veliciga brezna odperli, in je na zemljo štirideset dni in štirideset noči dež lil, in voda je bila petnajst komolcov viši ko nar visokejši gora, in

vse je v vodi potonilo. Vsi drugi ljudjé, ki niso bili v barki, so jokali in od grozniga strahú vpili, vsi prestrašeni verh hiš, ali dreves, ali gorá hiteli, de bi ne bili utonili, pa vse prepozno je bilo. Vse je bilo po zemlji pokončano, bodi človek ali živina, ali ptica pod nebam ali kar se je gibalo ali lazilo po zemlji. Sam Noe je bil ohranjen, in kar jih je bilo z njim v barki.

Hudobija ljudstva je bila velika, torej tudi velike štrafinge vredna. V šestnajstim stoletju po stvarjenju svetá je Bog svet s potopam štrafal. Ljudje so po veliko sto let živeli na zemlji, znano jim je še bilo, kar jih je Bog učil, ki so eden drugimu perpovedovali in niso verovali, če so pa tudi verjeli, niso storili, véra brez dél, je pa mervta. Bog jih je končal, de je veliko hudobijo iz sveta odvern timer, kam bi bilo pa tudi peršlo s takó hudobnimi ljudmi. De je pa per potopu teles še nekoliko duš ohranjenih bilo, ki so svojo pregreho spoznale, in jo obžalovala, nas s. Peter uči ker pravi, de je Jezusova duša, ko se je na križu od telesa ločila, šla pridigovat duhovam, kteri so v ječi bili, kteri so nekda maloverni bili, ki so se v dnéh Noeta na božjo poterpežljivost zanašali, ko se je barka delala, v kteri jih je bilo malo, to je osem duš ohranjenih. 1. Pet. 3, 19, 20.

Sto in pedeset dní je voda po zemlji stala, barka plavala po vodi, in Noe poln zaupanja v Boga je bil brez vse skerbí v nji. Bog pošlje gorek veter, in voda je začela vpadati, goré se kazati in barka ostane na gori, na Armenskimer. Noe odprè okno, in izpusti orla, de bi zvedil, ali so se vodé na zemlji že dosti posušile ali ne. Orla ni več nazaj. Potlej izpusti goloba. Golob se nima kam vsest, perletí nazaj, in Noe ga vzame v barko. Sedem dni potlej ga spet izpusti, in še le zvečer nazaj pride in pernese oljkino vejico s zelenimi peresci v kljunu. To je bilo veselo znamnje rešenja, de je

voda že vpadla. Sedem dni podlej goloba še izpustí, in ga ni več nazaj, ker je bila zemlja že suha. In zdej gre Noe po božjim povelji iz barke, z njim tudi, kar je bilo njegovih, in živali.

Kakó mu je moglo takrat per sercu biti, kadar je spet na suho zemljo stopil, in je vidil svet prazen od ljudi, vidil le sam sebe z drugimi sedmirimi takó čudno ohranjeniga. Iz hvaležnosti oltar napravi, in Bogú darí daruje. Darovanje Noetovo je bilo Bogú prijetno zavoljo njegove žive vére. Bog je z njim prijazno govoril, ga učil, in ga očeta noviga ljudstva postavil. Glejte! reče Bog Noetu in njegovim sinovam prijazno zavezo naredim z vami in z vsimi ljudmi, kar jih bo za vami rojenih. Nikoli več nočem zemlje prekleti zavoljo človeka: žakaj počutki in misli človeškiga serca so k hudumu nagnjeni od njegove mladosti. Ne bom več pomoril vsiga, kar je živiga s potopam, kakor sim storil. Dokler bo zemlja stala, nima prenehati setev ne žetev, ne mraz ne vročina, ne poletje ne zima, ne noč ne dan. In Bog je blagoslovil ali požegnal Noeta in njegove sinove in jim rekel: Rasite in napolnite zemljo. Vse ribe morja in vse, kar se giblje in žíví vam bo v jed, kakor tudi zelene zeliša, vse vam dam. Kervi, in mesá s kervjo ne smete jesti. V vedni spomin leté prijazne zaveze z Noetam, in obljube, sveta ne več s potopam končati, je Bog mavrico na nebu postavil, de kadarkoli jo bodo vidili na oblakih, naj se spomnijo na obljubo božjo.

Bog je pa Noetu prepovedal mesó s kervjo, in samo kri jesti zato, de bi bilo človeško serce bolj krotko in usmiljeno, in se človeku gjnusilo nad kervjo, in bi ljudjé eden družiga ne morili, ko je zraven rekel: „Ktéri koli bo človeško kri prelil, tega kri bo prelita, zakaj človek je po božji podobi stvarjen.“ 1. Moz. 9, 6.

Sveti očaki pravijo: Noetova barka je podoba ka-

oljske cerkve, v kateri sami človek življenje duše in zveličanje zadobiti zamore. Ljubi moji! spomnite se večkrat na grozno štrafingo, kako ojstro je pravični Bog hudobne ljudi štrafal. Velike pregrehe, nečistost, nevéro, togoto, neusmiljenje, krivico in navošljivost so morale Boga ljudi končati. Če si grešnik takó hudoben, de Boga ne ljubiš, ki je tolikanj dober, tresi se saj pred njegovo sveto pravico, kateri živa duša ne uide. Čudite se pa tudi nad njegovo ljubeznijo in perzanešljivostjo, ki je toliko časa perzanašal in čakal, de bi se bili ljudje poboljšali, pa se niso hotli. In glejte kako prijazen je Bog z dobrimi in bogamolnimi ljudmi.

Ali je imel Adam še več sinov?

Adam je imel veliko otrok, med njimi je bil pa Se pobožen sin njegov.

Kakošni so bili Setovi otroci?

Pobožni in bogamolni, kakor oče so bili tudi njegovi otroci.

Ali so Setovi otroci zmirej tako dobri ostali?

Niso, soznanili so se s Kajnovimi otroci, in zapeljani in pohujšani so bili od njih.

Kaj pa je Bog storil, de bi jih bil od hudobije odvernil?

Bog jih je po Henohu, svetim možu, in po Noetu svaril, de bi hudobije zapustili, v Boga verovali, po volji božji živeli, in si perzadevali Bogú podobni biti, pa niso nič marali, temuč le po svojih mesenih željah so živeli.

Kakó se je zgodilo, de so se Setovi otroci dali zapeljati?

Nagnjenje do hudiga je v človeku močnejši kakor do dobrega, kar od izverniga greha pride, torej so lahko

hudo posnemali, ki se je njih mesenim željem bolj perleglo.

Zakaj se pa Kajnovi otroci niso dali od Setovih poboljšati?

Tudi zato ne, ker so od rojstva bolj k hudimu kakor k dobrimu nagnjeni bili.

Kaj je pa Bog storil s hudobnimi ljudmi, ki niso hotli va-nj verovati, in po njegovih poveljih živeti?

Vse je potopil in pomoril, in s tem pokazal ljudem, da sam je Gospod, svet in pravičen Bog, kateri hudobne štrafuje, dobre pa varije.

Ali je tudi svetiga možá Henoha in Noeta pustil v vodi konec vzeti?

Henoha je Bog že prej iz sveta vzel v paradiž, brez da bi bil smert okusil, in v njem ljudem pokazal, da je še drugi boljši svet, kamor pravični pridejo. Noeta je pa z njegovo družino v barki ohranil, in ga očeta noviga sveta storil, od kteriga smo vsi ljudje na zemlji. *Kaj je Noe storil, ki je iz barke stopil?*

Boga je veselo hvalil, ki ga je v barki ohranil, in iz hvaležnosti mu je daroval.

Ali je bila Noetova hvala Bogu prijetna?

Močno prijetna mu je bila. Bog je z njim govoril, in mu več lepih nauk dal, kakó naj živi s svojimi otroci; obljubil mu je sveta nikoli več z vodó končati, in v znamenje te obljube mu je lepo mavrico na nebu pokazal.

Kakšniga smo Boga v téh zgodbah spoznali?

Spoznali smo, da je Bog dobrotljiv, usmiljen, perzanašljiv, pa tudi svet, pravičen in vsigamogočen.

Kakó se je Bog razodel, da je dobrotljiv, usmiljen in perzanašljiv?

Ko je Henohu in Noetu zapovedal ljudi svariti in

učiti, de bi se poboljšali in k njemu vernili, in je čakal na njih poboljšanje.

Kakó spoznamo, de je Bog svet?

Ko je greh v hudobnih in njih sovražil, Henoha in Noeta in nju družino pa ljubil, ker so po njegovi volji vse storili.

Po čem spoznamo, de je Bog pravičen?

Ko je vse hudobne s potopam končal.

Po čem je Bog svojo vsigamogočnost razodel?

Ko je dal tolikanj dežja na zemljo in vode iz zemlje, de je vsa zemlja z njo pokrita bila, in jo je spet posušil, kadar je hotel, in zemljo z vsim takó napolnil, kakor je bila pred potopam, de so ljudje in živali s potrebnim živežem preskerbljeni.

Kaj se pa iz vsih téh zgodeb posebniga učimo?

Učimo se voljo božjo vselej spolnovati, de nas bo Bog ljubil; hudobnih ljudi se ogibati, de bi ne bili od njih zapeljani, na slabe zglede družih ne gledati, in z njimi svojih grehov izgovarjati, de drugi tudi takó storé; na božjo poterpežljivost se ne zanašati, ker ne vémo, ne dneva ne ure svoje smerti, zakaj Bog bo nespokorjeniga grešnika gotovo pogubil, perzadevati si pa po volji božji storiti, in Bog nam bo dal svojo pomoč, če ga bomo za-njo prosili.

11. Ljudjé po potopu.

Po takó hudi kazni ali štrafingi bi bilo misliti, de bi se mogel vés nov svet začeti. Vsi so bili prepričani od svete in ojstre pravice božje, de Bog hudobne s hudim, in dobre z dobrim plačuje, vsi ljudjé bi bili mogli saj zdej po volji božji živeti. Ali štrafinga nagnjenja do hudiga človeku ni odvzela. Hudobni človek, kadar ga hude želje napadajo, pozabi Bogá, njegovo-sveto voljo,

ne poslušá svoje vestí, le po svoji volji storí, in po svojih mesenih željah. To vidimo poterjeno v Noetovim sinu Kamu. Po potopu je Noe spet kmetoval, in vinograd zasadil. Ko močí vina še ni poznal, ga je prvič preveč pil, in se vpijanil, in razodet ležal. Kam svojiga očeta ležati viditi, se mu zaničljivo posmehuje in bratama pové. Sem in Jafet sta bila pametnih misel. Z ober-njenima obrazama gresta k očetu, in ga z odejo zager-neta. Ko se Noe prebudi in zdrami, in zvé gerdo ob-našanje Kamovo, je bil žalosten, in prerokuje Kamu, de se mu bo vse žive dni hudo godilo, ker je svojiga očeta zaničeval in zasramoval, kar Bog oestro prepové. Sema in Jafeta je pa Noe blagoslovil, in jima prerokoval, de se jima bo vedno dobro godilo, ker je vedil, de Bog hoče, de naj otroci svoje stariše vselej spoštujejo, in clo njih slabosti in pregreške poterpežljivo preterpé.

Noe je še živel po potopu tristo in petdeset let. Njegovih mlajšev je bilo če dalje več na svetu, zmirej dalje so se mogli razprostovati po zemlji. De bi se pa ne zgubili na zemlji, si mislijo turen zidati, kteriga verh bi do oblakov ségel, in potlej so mu rekli babilonski turen. Pa ko z Bogam niso začeli, ga tudi niso dokončali. Bog da, de so začeli več jezikov govoriti, takó de eden družiga niso umeli, mogli so zidanje popustiti, in razšli so se sèmtertje po zemlji. Desiravno je bil Bog vès svet štrafal, so vender ljudjé kmalo Boga pozabili, živeli so po svoji slabi volji v grehah, želeli in iskali so svojiga veselja le v pozemeljskih rečéh. Ljubili so stvari, in njih serce je bilo le va-nje zamišljeno, padli so v grozen gréh malikovanja. Sonce, luno, zvezde, ljudi, clo živali in mertve neobčutne stvari so za bogove molili. Narejali so si malike iz kamna, lesá, izlili so si jih iz rude, napravili so jim oltarje in tempeljne, kjer so jim dari darovali.

Ko so ljudjé živiga in nevidniga Boga pozabili, se

je per njih še darovanje ohranilo, kakor so pravoverni od začetka sveta pravimu Bogú dorovali, tako so neverniki svojim malikam darovali. In ta grozno pregrešna zmota se je zmirej hujši razširjala po vsi zemlji. Morebiti bi mislili, kakó se je moglo zgoditi, de so ljudjé svojiga dobriga Bogá in njegove nauke takó naglo pozabili, in se v take neznane zmote zapledili? Njih um je bil po izvirnim grehu vès omračen, oslepljen, de nar potrebniših resnic niso vedili, živeli so le po svojih slabih, mesenih željah nečisto, hudobno, takó so tudi lahko Bogá in njegove nauke pozabili, kakor se še dan današnji per grešnikih godi.

12. Poklic Abrahama.

Bog je hotel, de bi se véra v va-nj in njegove razodete resnice ne zgubila. Pošiljal je po svoji milosti od časa do časa pobožne in verne možé, kateri so ljudí učili prav živeti, in so jim s zgledi pravičniga življenja svetili. Med neverniki je živel pravični mož Abraham, kateri je terdno veroval v ediniga živiga Bogá, in upal v obljubljeniga Odrešenika. Njega je Bog zvolil očeta ljudstva, katero bo pravo véro ohranilo.

Abraham je bil rojen v mestu Ur na Kaldejskim, okoli dveh tavžent let po stvarjenji svetá. Bog se mu perkaže, in mu zapové iti iz dežele, iz hiše očetove in od žlahte v deželo, katero mu bo pokazal, in mu reče: Očeta te bom storil veliciga ljudstva. Blagoslovil te bom, in ti boš blagoslovljen. Kteri bo tebe blagoslovil, ti stiga hočem blagosloviti, in kateri bo tebe klel, ga bom prekel, in vsi rodovi zemlje bodo v tebi osrečni. Na težko skušnjo ga Bog dene, vse zapustiti, v drugi kraj iti, ki ga ne pozná, kteriga mu bo še le Bog pokazal. Pa Abraham vérje in pokoren je bil.

Abraham gre, vzame seboj svojo ženo Saro, svojiga očeta Tareta, Lota, bratoviga sina, svoje hlapce,

dekle in svoje čede, in pride v mestu Haran nu Mezopotamskim. In po smerti svojiga očeta gre na božji ukaz na Kanansko. Tukej se mu Bog perkaže, in mu reče, de mu hoče to deželo v last dati. Abraham naredi oltar in iz hvaležnosti Bogú daruje. Bog se Abrahamu spet perkaže, in mu ponovi večkrat storjene obljube. De bo število njegovih mlajšev takó pomnožil, de jih ne bo sosteti, kakor zvezd na nebu in peska ob morji, de jim bo lepo in rotovitno deželo v last dal, de bo od njegoviga rodú Odrešenik rojen, kateri bo vès svet srečen storil, to je, po njem bo ljudém spet sprava z Bogam došla. V znamenje te obljube pa Bog Abrahamu zapové, de more sebe in vse moškiga spola, kar jih je njegove družine, obrezati. Abraham je storil po božji zapovedi zdej in tudi potlej per vsih svojih otrocih moškiga spola. Zakaj Bog mu je zapovedal rekoč: Vsak otrok moškiga spola mora osmi dan obrezan biti, kateri ne bo obrezan, naj bo zveržen zmed svojiga ljudstva. Abraham je vse veroval, kar mu je Bog rekel, in vse tudi storil, kakor mu je Bog zapovedal, in se je terdno zanesel na vse obljube božje. Bog je bil pa tudi povsod z njim, ga je očitno varoval, ga srečniga storil, in ga na blagu obilno pogloboslovil.

Abraham je želel tudi s svojim bližnjim v miru živeti. Abrahamovi in Lotovi pastirji so se večkrat za boljši spašnike prepirali. To je Abrahama zlo bolelo. Zatorej je Lotu djal: prosim te, de ne bo nobeniga prepíra med nama in med najinimi pastirji, ločiva se. Zberi si kraj dežele, če greš ti na levo, grem jest na desno, če se pa ti na desno oberneš, grem jest na levo, Lot si zbere lepši stran ob reki Jordana, kjer ste bile Sodonsko in Gomorsko mesti. Abraham mu pustí lepši stran dežele, de je mir med njima, in v bratovski ljubezni sta ostala. Lot gre v Sodomo, Abraham pa na Kananskim ostane, kjer ni imel ne hiše, ne svoje dežele, ampak ko ptujec

je prebival na Kananskim, kamor ga je bil Bog poklical.

Nektere leta po tem, ko sta se ločila, se je več kraljev vojskovalo, zoper Sodonskiga in Gomorskiga kralja, kteriga so premagali, Sodomo obropali, in tudi Lota vjeli, in mu vse premoženje pobrali. Komej Abraham to zve, že vzamo svoje hlapce, in gre za njimi, jih z božjo pomočjo premaga, reši Lota, njegovo družino in Sodomljanov premoženje. Ko Abraham po premaganih sovražnikih na dom gre, mu pride Sodonski kralj naproti. Melhizedek, kralj Salemski, duhoven Narvišiga, ki je kruh in vino Bogu daroval, je Abrahama blagoslovil; Abraham mu je pa desetino dal od vsiga, kar je sovražnikom vzel.

Od Melhizedeka nikjer več ne spomni s. pismo, in ne vé se, od kod de je bil, ali kdo so bili njegovi starši ali njegova zlahta, kdaj je bil rojen, ali kdaj je umrl. S. Pavel (Hebr. 7.) imenuje Melhizedeka podobo Jezusa Kristusa, kteri je kruh in vino svojimu nebeškemu Očetu daroval, in se še vzaki dan per s. maši pod podobama kruha in vina claruje.

Čas spolnjenja Abrahamu storjene obljube, de bo Bog njegov rod pomnožil, se je perblížal. Abraham je enkrat sedel opoldne pod drevesam v senci. Trije ptuji možjé pridejo proti njemu. Nar imenitnišimu med njimi reče Abraham: Gospod! če me hočeš razveseliti, ostani per meni. Ostali so vsi trije, kterim je z velikim veseljem postregel z vsim kar je imel nar boljšiga. Po jedi, ko so se poslovili, reče Gospod Abrahamu: K létu osorej spet pridem, takrat bo Sara sina povila. Abraham spremljuje popotnike, to so bili Gospod Bog in dva angelja v človeških podobah. In Gospod Abrahamu pové, de bo Sodomo in Gomoro zavoljo velicih grehov štrfal. Abraham prosi, de bi Gospod perzanesel. Bog mu obljubi perzanesti, če je le deset pravičnih v teh mes-

tih. Ali vsi so bili hudobni, še deset jih ni bilo pravičnih. Le Lot, njegova žena in njegovi dve hčeri so bili na prošnjo Abrahamovo ohranjeni, in po dveh angeljih iz Sodome izpeljani, in še žena Lotova se je nazaj ozerla, kar so ji angelji prebovedali, in per ti priči se je v solno skalo spremenila. In Bog je s žveplenim ognjem štiri mesta in hudobne prebivavce požgal in vse končal. Slano morje, polno žvepla je še dan današnji na tistim kraji.

Bog je hotel véro v sebe živiga Boga ohraniti in razširiti po zemlji, hotel je, de bi ljudjé, njegove lastnosti spoznali, de ko so po njegovi podobi stvarjeni, bi si perzadevali njemu s posnémanjem njegovih lastnost in spolnjenjem njegove volje vedno podobniši perhajati. Strafal je hudobni svet s potopam, Sodomo in Gomoro z ognjem od nebes, potem je pokazal svojo svetost, de hudo hudiga človeka sovraži, ljubi pa dobro in dobre ljudi, in razodel je svojo oestro pravico, ki je hudobne štrafal, dobre pa obvaroval, in jih vedno srečne storil. Iz tega bi bili lahko ljudjé sklenili, de je en živi in nevidni Bog, ki vse vlada, vse ohrani, po kteriga volji se na zemlji vse zgodi, ki je že prej povedal, kaj bo storil; in de ta le dobro ljubi, hudo pa sovraži in štrafuje, de treba se je poboljšati, ne več po svoji spačeni natori greha delati, temuč po spoznani volji božji vse storiti. Ali um človeški je bil otemnjen in želje človeškiga serca so bile le v slabo obrnjene, torej so ljudjé kmalo pozabili nar ojestrejši štrafingo, in so bili Bogu nepokorni, koker poprej.

Ko je Bog Abrahamovo véro že več časa skušal, in Abraham je stanoviten ostal, mu je Bog dal sina, ko je bil Abraham že sto, in Sara pa devetdeset let stara bila. Dal mu je ime Izak, in obrezal ga je osmi dan po rojstvu. Izak je bil sin oblube, de od njegoviga rodu bo Odrešenik rojen.

Več let pozneje postavi Bog Abrahama na téžko skušnjo, zapové mu Izaká, ki ga je močno ljubil, na goro Morija peljati, tam ga zaklati in sožgati mu ga v dar. Abraham, kakor je bil v vsim Bogú pokoren, mu je bil tudi v tem. Precej vzame Izaka, in gre kakor mu je Bog zapovedal, zakaj mislil si je, Bog mi ga je dal, ker ga hoče imeti, mu ga pa tudi dam. Vzame tudi seboj dva hlapca, in obloži oslja z dervmi. Tretji dan doidejo do hriba. Hlapcema reče pod hribam ostati, Abraham in Izak gresta na goro. Izaku zadene derva na ramo, on pa nese ogenj in meč. Po poti reče Izak očetu. Tukej so derva in ogenj, kje pa je jagnje? Abraham odgovori: Za jagnje bo že Bog skerb. Kadar sta bila verh hriba, naredi Abraham oltar, zloži derva na-nj, zveže svojiga sina Izaka, in ga dene na germado. Izak vès Bogú, torej tudi očetu pokoren, terpi vse voljno, in se nič ne brani. Že stegne Abraham roko zaklati svojiga sina, pa angelj božji zavpije z nebes: Abraham stoj, in nič žaliga ne stori mladenču. Zdej vém, de se bojiš Bogá, ker iz ljubezni do njega še svojimu sinu nisi perzanesel. Abraham se na stran ovrè, in vidi eniga ovna, ki je med ternjem tičal, ga vzame, in ga zakolje in Bogú v dar zažgè namesti svojiga sina.

Zavoljo velike pokoršine ponoví Bog Abrahamu dano obljubo rekoč: Sam per sebi sim persegel, ker si ti to storil, bom tvoj zarod pomnožil kakor zvezde na nebu in ko pesek, ki je ob kraji morja. In v tistim, ki od tebe pride, bodo pogloboslovljeni vsi rodovi zemlje, ker si bil moji besedi pokoren. In Abraham gre domú.

Bog Abrahamu ponovi obljubo, de po tistim, ki bo iz njegoviga rodú rojen, to je po Mesiju, ne bodó le otroci njegoviga rodú, ampak tudi ajdje, neverniki, ki so Bogá pozabili, spet srečni; zakaj Odrešenik jih bo spet k spoznanju praviga Bogá perpeljal, on bo njih

Bog kakor Abrahamov, ki bodo v Bogá, kot Abraham, verovali in mu bodo tudi pokorni, in ti bodo po véri tudi Abrahamovi otroci, namenjeni v obljubljeni deželo, to je v nebesa priti, od ktere je bila Kananska le podobna. Ko bi Bog hotel, da bi bili tudi mi med tiste srečne peršteti, kakor smo tudi srečni v Jezusovi véri zrejeni biti. De bomo pa večno srečni, mora naša véra in upanje takó terdno in stanovitno biti, kakor Abrahamovo. Bodimo Bogú v majhnih skušnjavah zvesti, in dal nam bo svojo pomoč, de mu bomo tudi v velicah zvesti, in dal nam bo svojo pomoč, de mu bomo tudi zvesti ostali. Abraham je vedil, de Bog sam bo njegovo veliko plačilo v večnim življenji, zato je vse, še tako težko ko je bilo, v tem veselim upanju lahko preterpel, ker se je zanesel na božjo obljubo, de enkrat mu bo vse povernil v večnim življenji. Zato je zmirej mislil, de na tem svetu je le popotnik, in nič družiga ni imel od obljubljene dežele lastniga, kakor eno jamo, ki si jo je bil kupil, de je svojo ženo Saro va-njo pokopal, ki je bila umerla, sto sedem in dvajset let stara. Ravno takih misel je bil tudi njegov sin Izak, tudi on je mislil in živel kakor ptujec na zemlji, in boljšiga življenja v nebesih perčakoval.

Po govorjenji svetih očakov je hrib Morija, kjer je imel Abraham svojiga sina Bogú darovati, hrib Kalvarje, kjer se je Jezus Bogu Očetu v odrešenje svetá na križu daroval. Tudi sveti očaki pravijo, de je bil Izak bodoba Jezusova. Izak je bil pokeren Bogú in svojimu očetu. Izak nese sam derva na hrib, radovoljno se vleže na nje, perpravljen je bil se dati zaklati in svojih ust ni odpèrl. Ravno takó je Jezus svoj težki križ nesel na goro, in se je dal perbiti na-nj: vse to je radovoljno storil, in svojih ust ni odpèrl, ker je bil pokoren svojimu Očetu do smerti na križu.

To malo od Abrahama povedano nas prepriča, kakó

močno ga je Bog ljubil, kakor nar ljubšiga svojiga prijatla ga je imel, in se mu razodeval. Pa tudi Abraham je Bogá serčno ljubil, vse, še takó težko naj je bilo storiti, je storil, kakor mu je Bog rekel, trdno se je zanesel na božje obljube, ker vedil je; de Bog je resničen, vse je res, kar Bog govori. Prebival je v Kananski deželi po ptujsko v šotorih in ni mu bilo mar misliti na svoj dom na Kaldejskim, ker je boljši dežele po svoji smerti upljivo pričakoval.

Ko je že sto in štirideset let star bil, Izak pa štirideset, ga je še to skerbelo svojimu sinu dobro in pobožno ženo dobiti. Deklice Kananske so bile razujzdane, nobene téh ni hotel svojimu sinu zbrati. Torej pošlje svojiga zvestiga hlapza Eliecarja v Haran na Mezopotamsko, kjer je Abrahamov brat Nahor prebival, in mu reče: Gospod Bog, kateri me je izpeljal iz hiše mojiga očeta, in iz kraja mojiga rojstva, ki mi je govoril in persegel rekoč: Tvojimu zarodu bom to deželo dal, on bo svojiga angelja pred teboj poslal, in od tam boš ženo za mojiga sina vzel. Hlapec mu more perseči, vse prav opraviti. Vzame deset kamel, jih obloži z mnogim blagam in gre. Srečno, pride do mesta Harana, in pred mestam zraven studenca ostane, kamor so ženske iz mesta po vodo hodile, in že je bilo zvečer. Tam moli takó: Gospod! Bog mojiga gospoda Abrahama, prosim te, pomagaj mi danes, in usmili se mojiga gospoda Abrahama. Stojim zraven studenca, hčere iz mesta bodo persle vodó zajemat. Stori mi znaminje, de pravo izvolim. Naj bo ta deklica, kateri porečem: nagni svoj verč, de pijem, in mi bo odgovorila, pij, hočem tudi tvojim kamelam piti dati, tista, ktero si izvolil za svojiga hlapca Izaka. Po tem bom spoznal in bom vedil, de si mojimu gospodu milost storil. Ko je hlapec ravno odmolil, pride Rebeka z verčem. Stopi k studencu, in naliže vodé. Hlapec se ji perbliža in reče: Daj mi piti

iz verča. Pij, mu reče prijazno. Kadar odpije, mu pravi: Čakaj še tvoje kamele bom napojila. Postrežnost njena mu je bila všeč. Mislil si je: ta je, ta! Ko so se kamele napile, jo obdaruje iz hvaležnosti, in vpraša: Deklica! čigava si? povej mi, ali je prostor prenočiti v hiši tvojiga očeta? Mu odgovori: Batvelova hči sim, sinu Nahorjeviga, ki je bil Abrahamov brat. Slame in sená je obilno per nas, in prostora dosti. Tedaj se mož perklone, moli Bogá in reče: Bodi hvaljen Gospod! Abrahamov Bog, kateri me je takó naravnost v hišo brata mojiga gospoda perpeljal, Rebeka pové doma, kaj se je zgodilo. Čez malo časa že pride Laban, brat Rebečin, in spremi možá v mesto k sebi, in ondi je prenočil. In Eliecar ni prej drobtinice kruha okusil, preden je povedal, pokaj je peršel, de hoče Rebeko za Izaka snubiti. Če tedej dobro hočete mojimu gospodu, in vam je resnica Rebeko dati, takó povejte, če pa ne, pa tudi, de se vém kam obrniti.

Mati in njeni brat, Laban odgovorita: Tvoje govorjenje je vse po božji volji, glej Rebeko! stoji pred teboj, vzemi jo, in pojdi z njo, de bo žena sinú tvojiga gospoda, kakor je volja božja. Ko hlapec to sliši, poklekne in hvali Bogá. Bogaboječ človek vse le z Bogam dela. Potlej je obdaroval Rebeko s zlatnino in srebernino in z lepimi oblačili. Obdaroval je tudi mater in njene brate. Zdej še le séde k mizi, jedó in pijó dolgo časa v noč. Zjutraj zgodej vstane hlapec in vse napravi. Rebeka se odpravi, in na kamelo vsede, z njo gre pestina in dekle; mati in brat jo blagoslovita, in gredó k Izaku na dom, in bila je njegova žena.

Abraham je od starosti oslabil, izroči vse svoje blagó Izaku in je umerl, sto pet in sedemdeset let star. Izak in Izmael sta ga pokopala zraven Sare.

Abraham je Izaku silno veliko blaga zapustil, in

kar je nar imenitniši, véro v Bogá, ktero je Izak za se in za svoje otroke čisto ohranil in sveto živel.

Ali so Noetovi otroci verni in bogaboječi ostali?

Niso. Že Kam je svojiga očeta zasramoval. Pozabili so Bogá, hudobno so živeli in malike molili.

Kaj je Bog storil malikovanju nasproti?

Izvolil si je posebno ljudstvo, ktero je učil, svaril, kaznoval, mu dobrote delil, kar je bilo treba, de bi ga bili vedno svojiga Bogá spoznali, po njegovi volji delali in se zveličali in tudi drugi po njih Bogá spoznali. Očeta tega ljudstva je Abrahama postavil.

Kaj je Bog Abrahamu zapovedal?

Zapovedal mu je iz očetove hiše, od žlahte in iz rojstniga kraja iti na Kanansko, kar je Abraham tudi storil.

Kaj je Bog Abrahamu obljubil?

Obljubil mu je, de njegoviga rodu otroci bodo božje izvoljeno ljudstvo, de jim bo Kanansko deželo v last dal, de jih bo varoval, in de iz njegoviga rodú bo eden peršel, ki bo vse narode srečne storil.

Kdo je ta, ki bo vse ljudi srečne storil?

Obljubljeni Odrešenik sveta, Jezus Kristus.

Kaj je Bog Abrahamu zapovedal storiti v spomin in znamenje obljube?

Zapovedal mu je, de naj sebe in vse možke svoje družine obreže, in tudi potem vsaciga fanta osmi dan po rojstvu, de bo imel znamenje na telesu njegovih otrok, de je zvoljenimu ljudstvo perštet.

Ali je Abraham veroval, kar mu je Bog obljubil?

Vse je veroval, ker je vedil, de je Bog vsigamogočen, vse lahko stori, in de je resničen in zvest v svojih obljubah.

Kdaj je Bog Abrahamu sina dal?

Ko je Abraham že sto let in Sara devetdeset stara bila.

Kakó je Abraham svojiga sina imenoval?

Izaka.

Kaj je Bog Abrahamu zapovedal z Izakam storiti?

Zaklati ga, in Bogú v dar dati.

Ali je bil Abraham tudi v tem Bogú pokoren?

Tudi v tem je bil Bogú pokoren. Pa angelj, ko ga je ravno zaklati hotel, je z nebes zaklical rekoč: Abraham stoj, Bog je vidil, de vse storiš, kar on hoče.

Zakaj pa je Bog to hotel?

De se je Abraham od svoje vére v Bogá in od pokoršine prepričal, ko je bil perpravljen tudi svojiga sina Bogú, ko je to hotel, v dar dati; ker Bog je vedil, de bo Abraham vse storil po božjim povelji, Abraham se je pa še le, ko je bil perpravljen, precej storiti.

13. Ezav in Jakob.

Izak živi svéto po zgledu svojiga očeta s svojo ženo. Bog mu da veliko srečo. Bog mu tudi ponóvi obljubo, ktero je njegovimu očetu storil, de bo dal njegovimu rodu obljubljeno deželo v last, de njegovo imé bo delječ slovelo, in de iz njegoviga rodú pride tisti, po katerim bo vés svét osrečen, ker je njegov oče pokoren bil, in vse spolnil, kar mu je zapovedal.

Bog je pa tudi Izaka skušal, obljubil mu je velik zarod, pa dvajset let nista nobeniga otroka imela. Pro-sila sta Bogá, de bi jima otroka dal. Bog usliši nju prošnje, in Rebeka je dvojčike povila ali rodila, Ezava in Jakoba. — Pravóvéрни človek vé, de Bog vse da, de brez volje božje se nič ne zgodi, tudi las z glave

ne pade, zato se v vsaki potrebi po molitvi k Bogu oberne.

Ezav je bil kosmat, rijav in neperljuden. Jakob pa tih, krotak, perljuden in vès po božji volji. Ezav je bil lovec in je zemljo obdeloval. Jakob pa pastir. Enkrat je Jakob lečo skuhal, ko ravno Ezav iz lova domú pride. Ezav Jakobu reče: Daj tudi meni malo te jedi. Jakob mu reče: Če mi pravico svojiga pervorojstva daš za njo. Ezav brez vsiga pomislika odgovori: Čemu mi bo pervorojstvo, če od lakote umerjem. Na to mu s per-sego prepusti pravice pervorojeniga sina, jé in pije, in gre, in ni mu mar za svoje pervorojstvo. Bog je bil sicer to Jakobu namenil, ker sveto pismo pravi: Ezava je zaverigel, Jakoba je ljubil, kar mu je tudi dal. V svojih starih dnéh reče Izak Ezavu: Glej sin! star sim, in ne vém, kdaj bom umerl. Pojdi na lov, in če kaj dobiš perpravi, kakor vés, de rad jém. Potlej te bom blagoslovil, preden umerjem. Ezav gre berž. Rebeka je to slišala, perpravi naglo dva kozlička; kakor je Izak divje živali perpravljenene rad jedel, obleče Jakoba v Ezavo lepši oblačilo, ovije Jakobu vrat in roke s kosmatimi kožicami, in mu reče: Nesi jéd očetu. Izak, ki od starosti ni vidil, popraša: Kteri si ti mojih sinov? Jakob odgovori, kakor ga je mati naučila, Ezav sim. Storil sim, kakor ste mi rekli, jejte: in blagoslovite me. Izak reče: Stopi sèm, de te pošlatam, če si moj sin Ezav. Izak ga pošlata in reče: Glas se mi zdi Jakobov, pa roke so Ezavove. Ni ga poznal, je jedel, roke na-nj položil, in ga blagoslovil, de je bil posvečen, de od njegoviga, ne od Ezavoviga rodu pride obljubljeni Odrešenik sveta, po katerim je imelo vsim narodom zveličanje priti.

To božjo obljubo so v Abrahamovi rodovini za kaj veliciga in posebno imenitniga imeli. Zato si je Rebeka toliko perzadjala, de bi Izak Jakoba oblagoslovil ali

požegnal, kteriga je serčnejši ljubila kot Ezava, de bi od njegoviga, ne pa od Ezavoviga rodú Mesija rojen bil. Desiravno je lačni Ezav rekel, kaj mi je za pervorojstvo, sej takó od lakote umerjem, je potlej, ko je zvedil, de je oče Jakoba požegnal, vse drugači mislii.

Ljubeznjivi! tudi mi pravico do nebes, ktero nam je Jezus zaslužil, tolikokrat zaveržemo, kolikorkrat po slabih željah svojiga spačeniga serca, in ne po zapovedi božji storimo.

Komej je oče odjedel, pernese Ezav svojo divjo zvér, in jo perpravi očetu po volji. Pernese mu jo in reče: Vstanite oče in jejte. Izak reče: Kdo si pa? Ezav odgovori: Ezav sim. Na to se prestraši Jakob, ker vidi, de njegova zvijača se je pokazala. Mati ga pa tolaži, de bo že vse poravnala. Ko oče Ezavu pové, de je že Jakoba požegnal, na vès glas rijove, in prosi očeta: Blagoslovite, tudi mene oče moj! Izak pa pravi: Tvoj brat je z goljufijo peršel, in tvoj blagoslov prejel. O ti goljufivec! je djal, prvič me je ob pervorojstvo in zdej še ob očetov blagoslov perpravil. Takó je Jakob Abrahamov blagoslov po Izaku prejel. In Bog je poterdil Jakobu to obljubo. Iz togote je Ezav sklenil Jakoba umoriti. Rebeka to zvé. Tedej svetje Jakobu bežati k njenimu bratu Labauu v Haran. Izak tudi v to pervoli. Reče tedej Jakobu k sebi priti, mu na serce govori in prepové, nobene Kananskih hčer za svojo ženo vzeti, temuč Labanovih hčer eno. Zakaj zlo je bólelo Izaka in Rebeko, ker si je bil Ezav zoper voljo očetovo Kanansko žensko vzel, ktera ni imela prave vére.

Jakob gre iz pokoršine v Haran. Po poti ga noč prehití. Vès truden se pod milim nebam vleče, déne kamen pod glavo in zaspi. V spanji se mu Bog prav prijazno razodene, in poterdi blagoslov Izakov. Vidil je lojtro, ktera je na zemlji stala, in do neba segla. Vidil je tudi angelje božje po nji gori in doli hoditi.

Verh nje je bil Bog, kateri mu govori: Jest sim Gospod, Bog tvojih očetov, Abrahama in Izaka, zemljo, na kateri spiš, bom dal tebi in tvojimu zarodu. Tvoj rod se bo razširil po zemlji, in v tebi in v tvojim zarodu bodo vsi rodovi zemlje požegnani. Jest bom tvoj varh, kamor pojdeš; spet te bom v to deželo perpeljal, in te ne zapustil. Ko se Jakob zbudi, reče; Gotovo je Gospod na tem kraji, in nisim vedil. Kakó častiljiv je ta kraj, tukej ni družiga ko božja hiša in vrata nebeske. Ko Jakob vstane, vzame kamen, ki ga je pod glavo imel, ga za znamenje postavi, in v spomin, de je Bogú posvečen z oljem oblije. Stori pa tudi Bogú obljubo, de Gospod bo njegov Bog, ta kamen hiša božja, in de hoče od vsiga desetino dajati, če ga bo Bog varoval, in mu potreben živež in obleko dal. Iz tega se vidi, kakó hvaležen je bil Jakob Bogú, in kakó gorečo ljubezen do Bogá je v svojim sercu imel. Poln zaupanja v Bogá gre Jakob naprej, in pride do vodnjaka na polji per mestu Haran, kateri je bil z velikim kamnam pokrit. Zraven leže tri čede ovác. Jakob vpraša pastirje: Od kod ste? Iz Harana mu odgovoré. Vpraša jih: Poznate Labana? Dobro ga poznamo, mu rečejo. Še vpraša: Ali je zdrav? Zdrav je, pravijo, in glej Rahel, njegova hči, pride ravno s čedo. Ko jo Jakob zagleda, hitro kamen znad vodnjaka odvali, ji napoji drobnico, in jo prijazno pozdravi. Od veselja joka, in ji pové, de je Rebekin sin, sestre njeniga očeta. Rahel berž teče povedat očetu. Laban mu berž pride naproti, ga objame, kušne in ga pelje na dom. Jakob je več lét per njemu služil, čede zvesto pásel, in je mogel veliko terpeti. Zavoljo njega je dal Bog Labanu veliko srečo, pa tudi Jakobu, takó de si je Jakob veliko čed drobnice in živine perredil. Laban mu je dal Lijo in Rahelo za ženi za plačilo. Zavolj velike sreče, ko mu jo je Bog dal, mu je bil Laban nevošljiv, in mu je velike krivice

delal, takó de je Jakob sklenil ne več per njem biti, ker mu ni bilo več obstati. Torej mu Bog reče: Poverni se v deželo svojih očetov, jest te bom varoval na poti, s tvojima ženama, hčerama Labanovima, Lijo in Rahelo, z vso tvojo družino in s tvojimi čedami. Tri dni potlej, ko je Jakob odšel, še le Laban zvé. Hiti za njim in ga misli s silo verniti, ali Bog mu reče: Varovaj se Jakobu kaj hudiga reči. In Laban ga v miru spusti, blagoslovi svoji hčeri, in se verne na svoj dom. Takó je Bog svojiga zvestiga služabnika varoval.

Komej je eni nevarnosti odšel, že drugo pred seboj vidi. Ezav gre Jakobu s štiristo možmi naproti, in Jakob se ga je bal. Têrdno se je zanesel na božjo obljubo, ali tudi pravičen, če še tako têrdno na Bogá zaupa, svoje občutljivosti ne zgubi, ker zmiram človek ostane, torej ga tudi strah obide, kadar nevarnost vidi. Jakob moli in prosi Bogá, de bi ga pred njegovim seditim bratom obvaroval. Med tem, ki je Bogá pomoči prosil tudi sam stori, kar je mogel, de bi brata potolažil. Pošlje mu daritve pred seboj. Kader potok, imenovan Jakobov, prebrodi s svojo družino in s svojimi čedami, ostane sam per potoku in moli, in prosi spet Bogá pomoči. En mož pride k njemu, bojuje se z njim do sončne zarje, in ni mogel Jakoba premagati. In ko se neha bojevati, se dotakne kite na Jakobovi nogi, ktera se precej posuši, in Jakob ošépi. Ko ga je hotel mož zapustiti, mu Jakob reče: Ne izpustim te, dokler me ne blagosloviš. Blagoslovi ga in mu reče: Posihmal ne boš Jakob ampak Izrael imenovan, zakaj, če si zoper Bogá močan bil, koliko močnejši boš zoper ljudi, in Ezav ti ne bo nič žaliga storil. Ko mož od njega zgine, in se dan stori, že vidi Ezava proti njemu hiteti. Ko vkup prideta, se ga Ezav silno oveseli, ga objame, kušne in od veselja joka. Ezav se verne na dom, in Jakoba prego-varja, de bi precej z njim šel, pa Jakob se zgovori, de

precej ne more z njim, pa prišel bo za njim. Jakob gre na Kanansko, ker je kos njive od Hemorja kupil, tam je svoje šotorje razstavil, in oltar postavil, d a je tukej svojiga Bogá s svojimi molil. Kmaló po tem mu Bog reče v Betel iti, kjer se mu je bil Bog v spanji perkazal, ko je v svojim begu pred Ezavam pod golim nebam prenočeval. Jakob po božjim povelji gre, in ko do tam pride, postavi oltar in Bogú daruje. Bog se mu tukej spet razodéne, in ponóví vse obljube. Tudi od tukej kmalo gre, in pride do Efrata, kterimu mestu so pozneje Betlehem rekli. Tukej mu Rahel Benjamina rodi in umerje, in Jakob jo pokoplje. Zdaj gre k svojimu očeta, kteri se ga je močno oveselil, in je še tri in dvajset let po tem živel. Umerl je sto in osemdeset let star. Ezav in Jakob sta ga pokopala. Po smerti očetovi ostane Jakob na Kananskim, kjer je zvesto po volji božji živel, in čakal spolnjenja božjih obljub.

Zakaj si je Jakob tolikanj perzadjal blagoslov svojiga očeta prejeti?

Zato, de bi bil iz njegoviga rodú Mesija rojen.

Kaj je Bog storil, de bi bila véra v Bogá in v prihodnjiga Mesija v Jakobovi hiši ohranjena?

Bog se je večkrat Jakobu razodel, z njim govoril, in mu obljubo ponóvil, de bo iz njegoviga rodú Odrešenik rojen; de ga bo varoval na poti, ga srečniga storil, in ga spet v deželo njegoviga očeta perpeljal.

Kakošen je bil Jakob proti Bogú?

Bogú je bil v vsim pokoren, skerbél je voljo božjo vselej spolniti, va-nj je veroval, upal, ga molil, mu daroval, in v vsim je bil poterpežljiv, še tako hudo naj se mu je godilo; ker zanesel se je v Bogá, de bo vse dober konec imelo.

Ali smo tudi mi dolžni Bogá hvaliti za to, kar je Abrahamu, Izaku in Jakobu storil?

Tudi, ker po njih je Bog pravo véro na svetu ohranil, in za zveličanje nas vsih skerbel, ker brez prave vére ne more nobeden zveličan biti.

14. Jožef Jakobov sin.

Do zdej smo vidili, de so le nekteri po samim, in Abrahamova, Izakova in Jakobova družina praviga, živi-ga, nevidniga Bogá spoznali in verovali. Pa volja božja je bila, de bi vsi ljudje na zemlji va-nj verovali, nje-govo voljo spoznali in po nji živeli. Zató je Bog Abrahamu, Izaku in Jakobu velik zarod obljubil. In nad Jakobam se že vidno začne spolnovati. Jakob je imel dvanajst sinov, kateri so bili očetje dvanajst Izraelovih rodov. Iména njih so bile: Ruben, Simon, Levi, Juda, Izahar, Cabulon, Dan, Neftali, Gad, Asar, Jožef in Benjamin. Po njih se je Jakobov rod če dalje bolj in bolj namnožil. Vsi od tega rodú so verovali v praviga Bogá, zakaj vsi so vedili, kaj je Bog Abrahamu, Izaku in Jakobu razodel, in to so tudi svojim otrokam pravili, takó se je razširilo spoznanje božje in ohranilo v Jakobovim rodu.

Pa kar smo že večkrat vidili, koliko hudiga so ljudje po svoji spačeni natori storili, se bomo tudi v Jakobovih sinovih prepričali. Desiravno so vidili nar lepši zglede prave bogaboječnosti per svojim očetu, od mladih dni, slišali perpovedovati od svetosti Abrahamove in Izakove, vživali dobrote božje, ki jim jih je Bog vidno delil, vedili, de iz njih rodú bo Odrešenik rojen; vender so veliko hudiga delali, v kar jih je njih izvirna spačena natora napeljevala. Nečistost, nevošljivost, sovražtvo in morija in več družih pregreh se je tudi per njih znaj-dilo. Kako malopridno so že s svojim bratom Jožefam delali.

Jakob je svojiga dobriga sina Jožefa posebno ljubil, ker mu je bil vselej pokoren, in pred Bogom nedolžen in svet. Šestnajst let star je očetovo čedo z brati pasel. Njegovi bratje so nekaj prav hudiga storili. Jožef je imel tanjko vést, groza ga je obšla, pové svojimu očetu, de bi se greh ne delal. Napravi mu oče pisano suknjo. Bratje pa so ga čertili, ker ga je oče ljubil. Pa še huje so ga zavidili, ker jim je enkrat povedal, kakošne sanje je imel, po katerih so sklepali, de bo on nekdaj njih gospod. Pové jim v svoji nedolžnosti, ker nič slabiga ni mislil. Zakaj bolj nedolžen ko je človek, boljši misli od svojiga bližnjiga, hudobniši ko je, huje misli od bližnjiga. Reče jim: Zdelo se mi je, de vežemo snopje na polji, moji snopi so vstali in se po koncu postavili, vaši snopi so pa moje ostopili, in se jim perklanjali. Bratje so mu rekli: Ali boš morebiti naš kralj in mi tvoji podložni. Za tega voljo so ga še huje sovražili. Enkrat je še druge sanje imel, ktere jim je v svoji nedolžnosti tudi povedal. Jest sim vidil, pravi, kakor de bi se mi sonce, luna in enajst zvezd perklanjalo. Na to mu oče reče: Kaj pomenijo te sanje? Ali bom jest in tvoja mati in tvoji bratje pred tabo poklekovali in te častili? Oče je pa vse te besede v svojim sercu premišljeval, in sam per sebi rekel: Morebiti je Bog res mojiga ljubiga Jožefa za kaj veliciga odločil.

Bratje so mu bili nevošljivi in so iskali prilike, kakó bi ga iz poti spravili. Glejte, kakó gerda je duša sovražniga človeka. Kmalo so najdili perložnost Jožefu škodovati. Enkrat gredó Jožefovi bratje s svojimi čedami dalje od doma. Oče pravi Jožefu. Pojdi in poglej kakó je per bratih in čedah. Jožef precej gre. Ko ga bratje priti vidijo, berž pravijo med seboj: Glejte, sanjač pride, ubimo ga, in verzimo ga v kapnico in rečimo, divja zvér ga je snedla. In vidili bomo, kaj so mu sanje pomagale. Hudobneži niso po-

mislili, naš brat je, kakó žalosten bo oče po njem. Menili so ovreči, kar je Bog sklenil z njim storiti, ga povikšati, de bi kdaj njih gospod bil. Alj zastonj se grešnik vpira božjim sklepam. Bog je sklenil Jožefa povikšati in speljal je svoj namen. Ako je Bog za nas, kdo more biti zoper nas!

Ruben, nar starji brat, ki v njih hudobijo ni pervolil, si perzadeva ga rešiti. Reče jim: Nikar ga nemorite, raji ga verzite v kapnico. Pa to je le zato rekel, ker je mislil mu skrivaj pomagati, ga rešiti, in k očetu domu peljati. Ko tedej Jožef do bratov bride, berž pisano suknjo z njega potegnejo, in ga veržejo v vodnjak, kateri je k sreči suh bil. Potlej sedejo k jedi, kakor de bi ne bili nič hudiga storili. Ruben pa od skerbí in mogel jesti. Gre in misli, kakó bi brata iz kapnice rešil. Kar pridejo Madjanski kupci s svojimi kamelami. Juda tedej reče svojim bratom: Kakšen dobiček imamo, če brata umorimo, raji ga prodajmo, saj je vender le naš brat. Ko tedej kupci blizo pridejo, bratje Jožefa iz kapnice potegnejo, in jim ga za dvajset srebernikov prodajo, kateri ga peljejo v Egipt. Ruben vsiga tega ni nič vedil. Ko pride h kapnici, ne najde mladenča, silno je žaloval. Bratje pa tega niso nič porajtali, kozlička zakoljejo, Jožefovo suknjo v kri pomočijo, in vso kervavo očetu pošljejo in sporočé: To suknjo smo najdili, poglej, če je suknja tvojiga sina ali ne. Jakob pa precej pozná, in vès žalosten na glas joka in reče: Suknja mojiga sina je. Dereča zvér je mojiga Jožefa raztergala. Dolgo časa je svojiga sina obžaloval, in se ni dal potolažiti.

O kakó velika in ostudna pregreha je nevošljivost, in v kakó velike hudobije človeka perpravi, če se ji precej v začetku ne vstavlja, in jo z ljubeznijo do bližnjiga iz serca ne odganja. Pa Bog svojih vender le ne zapustí,

če jim hudobni še toliko perzadenejo, kakor tudi nedolžniga Jožefa ni zapustil.

Kupci so Jožefa v Egipt perpeljali, in ga putifarju, imenitnemu kraljevemu služabniku prodali. Jožef služi svojimu gospodu zvesto. Bog ga je ljubil in tudi njegov gospod, ker mu je vse po sreči šlo. Gospod mu je vse svoje premoženje zaupal, in mu vse na zveste roke izročil. Pa nesramna žena putifarjeva se mu perlizuje, in ga v greh napeljuje. Jožef se je ogiblje, ali ko sta enkrat sama bila, ga zgrabi za plajš in ga v greh nagiblje. Jožef pa ji reče: Kakó bi mogel kaj taciga hudiga storiti, in zoper svojiga Bogá grešiti. Sterga se ji iz rok, popusti ji plajš v rokah in zbeži. Tukej da Jožef lep izgled, kaj je v tacih perložnostih storiti. Žena se na to silno raztogoti, zatoži ga možu, kakor de bi bil Jožef hotel storiti z njo, kar si is ztrahú božjiga še misliti ni upal, in je iz serca sovražil. Mož ženi verjame, in per tej priči ukaže Jožefa v ječo vreči. Jožef zavoljo svoje nedolžnosti in svetosti mora v ječi med hudodelniki biti.

Ali Bog Jožefa tudi v ječi zapustil ni, in Jožef je tudi tam v Bogá zaupal in pobožen ostal. Ječar ga je kmalo tako ljubil, kakor prej njegov gospod, in dal mu je oblast čez vse v ječi, vse se je moglo po Jožefovi volji zgoditi. Bgo vedno s svojimi zvestimi služabniki takó dela, ne daje jim vedno dobriga, de se ne prevzamejo, pa tudi ne zmiram hudiga, de ne obnemagajo. V ječi je imel pobožni Jozef perložnost veliko jetnikam od svojiga Bogá povedati, ki ga Egipčani niso poznali.

V ječi sta bila tudi dva imenitna kraljeva služabnika, tisti, ki je kralju pijačo natokoval in veliki pek, zaperta. En'ga jutra ju vidi Jožef žalostna. Vpraša ju, kaj vama je, ker se takó gerdo deržita. Odgovorita mu: Sanje sva imela, pa nimava nikogar, de bi nama jih razložil. Reče jima: Sanje razlagati je božja reč, le Bog sam vé,

kaj naše sanje pomenijo. Pa vender povejta, kaj se je vama sanjalo? Veliki ključar tedaj pové: Sanjalo se mi je, de vidim vinsko tertó s tremi mladikami. Rastla je, odgnala in grozdje dozorila. Jest pa sim imel kraljevo kupico v rokah, vzamem grozd, ga ožmem v kupico in podam kralju. Jožefu je Duh božji razodel, kaj sanje pomenijo, torej mu reče: Tri mladike pomenijo tri dni, čez tri dni se bo kralj na tvojo službo spomnil in te spet v poprejšnjo službo vzel. Pa spomni se takrat tudi na me, in prosi kralja, de me reši iz te ječe.

Velikimu peku dopade ta razloga sanj, tedaj reče Jožefu: Meni se je pa sanjalo, de imam tri jerbaze na glavi. V zgornjim jerbasu so bile jedi iz moke pečene za kralja in ptice so mi jih iz jerbasa jedle. Jožef reče: Čez tri dni bo kralj ukazal te obesiti, in ptice bodo tvoje mesó jedle. Tri dni potlej je bil kraljev god, in vse se je zgodilo, kakor je Jožef povedal.

15. Jožef povikšan.

Jožef prosi velikiga ključarja se na-nj spomniti, kadar bo kralju službo opravljal, ker po nedolžnim v ječi sedi. Ali nehvaležni pozabi nedolžniga Jožefa. Pa Bog, ki ga je za kaj velikiga odločil, ga ni pozabil. Zgodilo se je, de je kralj sanje imel. Zdelo se mu je, de je stal per vodi. Iz vode pride sedem lepih debelih krav, in se po travi pasejo. Za njimi pride pa sedem gerdi, kumernih krav iz vodé. Sedmere kumerne krave so unih sedem debelih pojedle. Precej se mu sped sanja od sedem polnih klasov, ki so iz ene bilike zrastle, in od ravno toliko družih drobnih in snetjavih klasov, kateri so unih sedem lepih in polnih požerli. Ti sanji ste kralja zlo prestrašile. Ko je bil dan, je poslal po modre po Egiptu, de bi mu povedali, kaj pomenite ti sanji, pa nobeden mu jih ne more razložiti. Spomni se zdej veliki ključar na Jožefa v ječi in reče kralju: V ječi je he-

brejški mladeneč, kateri je meni in peku sanje na tanjko razložil, vse se je takó zgodilo, kakor je povedal. Kralj pošlje per tej priči po Jožefa. Preoblekli so ga v lepši oblačila, in postavili pred kralja. Kralj mu reče: sanji sim imel, pa ni človeka, de bi mi ju vedil razložiti. Od tebe pa slišim, de vèš sanje modro razlagati. Jožef mu ponižno odgovori: Jest sam iz sebe nič ne vém, le Bog vé, le Bog zamore kralju prijeten odgovor dati. Kralj mu pové oboji sanji.

Tedej mu Jožef prerokuje: Bog oznanuje kralju, kar misli storiti. Sedem debelih krav in sedem polnih klasov poméni sedem rodovitnih létin; sedem kumernih krav in sedem snetjavih klasov pa poméni sedem nerodovitnih létin, ktere bodo za rodovitnimi persle in njih obilnost pojedle. Strašna lakota in dragina bo po deželi vstala.

To pa bo Bog gotovo in skorej storil, kar je sklenil storiti. Kralj naj tedej modriga in delavniga človeka poiše, in naj mu da oblast čez Egiptovsko deželo, kateri bo v sedmih rodovitnih létinah obilnost perdelkov v žitnice spravljal, de bo perhranjeno za prihodno lakoto v sedmih nerodovitnih létinah, de ljudjé od lakote ne pomerjejo. To govorjenje je kralju dopadlo, torej reče: Kje dobimo koga, de bi bil kakor ti od Bogá razsvetljen? Glej postavim te čez svojo hišo in čez vse svoje ljudstvo, čez vso Egiptovsko deželo. Vsi morajo tvojim poveljem pokorni biti. Viši od tebe v nobeni reči nočem biti, le samo kraljev sedež si perhranim. Na to sname kralj svoj perstan, in ga Jožefu na perst natakne, obleče ga v drago oblačilo, obesi mu zlato ketnico na vrat, posadí ga v svojo drago kočijo in zapové klicati pred njim: Deželni oče je ta. In kralj mu je imé premenil, imenoval ga je odrešenika dežele. Takó je nedolžnost hudobijo zmogla. Koliko hudiga je mogel Jožef preterpeti, clo osramoten v ječi zapert biti, desiravno vès ne-

dolžen. Takó ga je božja previdnost peljala v odločeno čast in srečo. Bog ga pusti terpeti, Jožef je bil v terpenji voljan, v Boga je terdno upal, de se bo za-nj vse dobro izšlo, in ni bil v svojim upanji goljufan. Bodimo v terpenji vselej poterpežljivi, in zanesimo se na Boga, on vedno za nas skerbi kakor dober oče, na zadnje se bo vse dobro za nas izšlo. Kdor v Boga zaupa, ne bo osramoten

16. Jožefovi bratje v ječi.

Jožefovo prerokovanje se je spolnilo. Sedem rodovitnih letin zdej pride. Jožef spravlja žito v žitnice po vsih mestih Egiptovskih, bilo ga je ko peska. Pa tudi nastopile so po sedmih rodovitnih letinah sedem nerodovitne letine. Velika lakota vstane po deželah. V Egiptu je bilo žita obilno, in Jožef vès Egipt preskerbí ž njim. Tudi v Kananski deželi velika lakota in dragina vstane. Jakob reče svojim sinovam: Pojdite v Egipt in nakupite nam kruha ali žita, de od lakote ne pomerjemo. Deset Jakobovih sinov gre v Egipt žita kupovat. Benamina nar mlajšiga sina pa oče doma obderži, ker se je bal, de bi se mu na poti kaj hudiga ne pergodilo. Srečno pridejo v Egipt do Jožefa, pa ga ne poznajo, in z veliko častjo popadajo pred-nj na obraz. Jožef jih precej spozná, pa se neznaniga dela proti njim, ojstro jih ogovori in reče: Ogledovavci ste, deželo ste prišli ogledovat. Vsi prestrašeni mu odgovoré: Gospod! pošteni ljudje smo, le živeža pridemo kupit. Dvanajst bratov nas je, naš oče še živi na Kananskim. Nar mlaji brat je doma per očetu, eniga pa ni. Gotovo je, vam ni upati, reče Jožef. Kakor gotovo jest in kralj živi-va, ne pojdete od tod, dokler svojiga nar mlajšiga brata tukej ne bo. Pošlite eniga zmed vas po njega, drugi ostanete ta čas v ječi. Ukaže jih v ječo perpreti. Jožef, pravičen človek, se ni maševal nad njimi, hotel je

le vediti, če so se poboljšali. Čez tri dni jih ukaže iz ječe perpeljati in jim reče: Jest se Boga bojim, in nikomur krivice ne delam, če ste pošteni ljudje, pustite eniga zmed sebe tukej v ječi, vi drugi pa pojdete s žitami domú, perpelite potlej svojiga mlajšiga brata, in verjel vam bom, in vas per življenji pustil.

Zbudi se jim vest, desiravno je veliko let proteklo, kar so z Jožefam neusmiljeno delali in rekó si med seboj: Vsiga tega smo nad svojim bratom Jožefam pregrešili se; vidili smo britkost njegove duše, milo nas je prosil, pa ga nismo uslišali, zato pride ta nadloga na nas. Mislili niso, de jih Jožef vse zastopi, zakaj govoril je po tolmaču z njimi, oberne se od njih in joka. Milo se mu je zdelo, ker je čutil, de jim je žal. Pa de bi zvedil, ali jim je resnica ali ne, se spet proti njim oberne in zapové Simeona, ki je bil nar neusmiljenši proti njemu zvezati in v ječo zapreti ga. Svojim služabnikom pa reče jim vreče ali žaklje s žitami napolniti, in va-nje vsakimu njegov denár djati, in jim še živeža za po poti dati. Potlej gredó domú. Domá povedó vse očetu, kar se jim je zgodilo. Stari oče žaluje in pravi: Ob vse otroke me bote perpravili, Jožefa ni več, in Simeon sedi zapert, zdej mi hočete še Benjamina vzeti. Jožef in Benjamin sta bila prava brata, oba ene matere Rahele, katero je Jakob močno ljubil. Benjamin, jim reče Jakob, ne pojde z vami v Egipt. Ko žaklje spraznejo vsak svoj denár najde v njih, in vsi se grozno prestrašijo, kaj de mora to biti.

Ko je žito pošlo, pošlje Jakob spet svoje sine v Egipt. Pa ker niso smeli brez Benjamina pred Jožefa priti, so prosili očeta ga z njimi spustiti, kar jim oče ni odrekel. Rekel jim je pa tudi: Vzemite seboj, kar raste nar boljšiga v deželi, in nesite možu v dar, vzemite še toliko denarjev seboj in tudi denarje, ki ste jih v žakljih našli, morebiti je kaka pomota. Bog pa vsigamogočni vam daj milost zadobiti per možu, de vam da nazaj zapertiga brata in tudi mo-

jiga ljubiga sina Benjamina. Jožefovi bratje pridejo srečno v Egipt. Ko Jožef zvé, de je Benjamin per njih, zapove svojimu hišniku jim dobro južno napraviti. Pervo je bilo od denarjev povedati, ki so jih v žakljih našli. Pa reče jim, zavoljo tega hodite brez skerbi, in perpelje jim Simeona, tudi jim reče: opoldne boste tukej jedili. Preden je Jožef domú peršel, so svoje dari perpravili. Ko v hišo stopi, pokleknejo pred njim, vsak s svojim daram v roki. Jožef jih lepo pozdravi in jih vpraša, če oče še živi. Odgovore mu: Zdrav je naš oče, tvoj hlapec še živi, in dobro se mu godi. Jožef zagleda Benjamina in vpraša: Ali je ta vaš mlaji brat? Bog ti daj dobro moj sin! mu reče in gre iz hiše, milo se mu stori v sercu iz ljubezni do njega, in se na strani izjoka.

Ko si je Jožef obraz umil, pride nazaj, se premaguje, in reče jed pernesti. Ukaže jih posaditi po versti, nar staršiga od zgorej, in nar mlajšiga pa od spodej. Nad tem se vsi čudijo, kako njih starost vé. Od jedi pa dobi Benjamin petkrat več kakor drugi. Jedli so, pili in bili veseli. Potlej pa svoje brate še térdó skuša, ali so poboljšani ali ne. Svojimu hišniku zapové jim žaklje s žitam napolniti, verh žita vsakimu njegove denarje djati, v mlajšiga žaklje pa tudi še svojo sreberno kupo. Hišnik stori po zapovedi. Drugo jutro gredó na pot. Komej so iz mesta odšli, ukaže Jožef hišniku za njimi iti, in jih zavoljo kupe terdo prijeti.

Ko jih dojde, jim reče. Kupo, iz ktere moj gospod pije, ste vkradili. Takó dobrote s hudim povračujete. Na to vsi ostermé in odgovoré: Kaj mi bi bili kaj tako hudiga storili? Umerje naj tisti, per katerim se kupa najde, in vsi naj homo tvoji sužni. Njih vest je bila dobra, torej so lahko tako serčno govorili. Hišnik preiskuje vse žaklje, in najde kupo v žaklji Benjaminovim. Vsi prestrašeni gredó nazaj k Jožefu, Juda pred njimi. Vsi padejo na kolena pred Jožela. Jožef jih vpraša:

Zakaj ste takó naredili? Juda odgovori: Gospod, kaj ti, hočemo odgovoriti? Bog je našel krivico nad nami, zato se nam takó godi. Glej, on, ki se je kupa našla per njem, in mi vsi smo tvoji sužni. Jožef reče: Tega me Bog vari, on, ki je kupo vkradel, bo moj sužen, vi drugi pojdite k očetu domú. Juda prosí za-nj izpustiti ga, de gre k očetu, oče ga ljubi, ko svoje življenje, kakošno britkost bi oče imel, ko bi brez njega domú peršli. Oče ga ni hotel rad pustiti, jest sim porok za-nj, de ga domú perpeljam, jest naj bom tvoj sužen, de le mladeneč gre domú. Jožef se ni mogel več premagovati, reče Egipčanam iz hiše iti. Ko ni bilo nobeniga ptujiga zraven na vès glas joka in reče: Jožef vaš brat sim jest. Še živi moj oče. Bratje ostermé, kar besede ne morejo pregovoriti. Jožef jim pa reče vès prijazen: Jožef sim, ki ste me bili na Egiptovsko prodali, pa nikar se ne bojte zato. Bog me je vam v dobro pred vami sèm poslal, de bi vi od lakote ne pomerli. Zato me je za kraljem perviga naredil po vsim Egiptovskim. Hitite, domú in povejte mojemu očetu: Jožef vaš sin še živi in vam sporoči: Bog me je Gospoda postavil vse Egiptovske dežele. Pridite k meni, v nar lepšim kraji Egiptovske dežele boste prebivali. Dve leti ste, kar je lakota, in še pet let bo, de se ne bo moglo ne orati in ne žeti, kmalo pridite nazaj, in mojiga očeta seboj perpeljite. Objame svojiga brata Benjamina, ga kušne in oba jokata od veselja. In vse brate kušne in jih spusti na dom, rekoč, de nikar se po poti ne kregajte.

Koliko sinov je imel Jakob!

Dvanajst.

Kteriga je nar bolj ljubil?

Jožefa, ki je bil nedolžen.

Ali so bratje Jožefa ljubili?

Niso ga ljubili, le sovražili so ga in nevošljivi so mu bili, in preganjali so ga.

Zakaj so ga sovražili?

Zato ko jim je v svoji nedolžnosti povedal, de je sanje imel, de bo enkrat njih gospod, in ko ga je oče bolj ljubil.

Kaj hudiga so bratje Jožefu storili?

Ko je po povelji svojiga očeta prišel gledat, kakó se jim godi, so ga v vodnjak vergli in potlej v Egipt prodali.

Kakó so pa svojiga očeta nalagali?

Suknjo Jožefovo so s kervjo kozličevo pokropili, in očetu so poročili, de ga je zvér požerla.

Kakó se je Jožefu v Egiptu godilo?

Sužen je bil, pa Bog je bil z njim, in njegov gospod ga je ljubil, in mu vse svoje premoženje zaupal.

Ali je bilo Jožefu zmirej dobro?

Ni mu bilo. Žena gospodova ga je hotla v greh napeljati v kar Jožef iz strahu božjiga ni pervolil, zato ga je per možu zatožila, kakor de bi Jožef hudoben bil, in vergel ga je v ječo.

Kakó se je Jožefu v ječi godilo?

Jožef je imel dobro vest, nobenimu ni nič žaliga storil, voljno je terpel in viši čez jetnike ga je ljubil.

Koliko časa je bil Jožef v ječi?

Štiri leta.

Kaj mu je iz ječe pomagalo?

Duh božji ga je razsvetil, de je dvema jetnikama, ki sta bila kraljeva služabnika sanje razložil, in de se je ravno tako zgodilo, kakor je povedal.

Kakó mu je to iz ječe pomagalo?

Kralj je imel sanje, katerih mu ni nobeden vedil razložiti, in velik ključar kraljev pové kralju, de je en mladeneč v ječi, kateri vé modro sanje razlagati, ker jih je tudi njemu razložil, ki je v ječi zapert bil, in kralj pošlje po Jožefa.

Kakošne sanje je kralj imel?

Sanjalo se mu je, de sedi per vodi, in vidi sedem debelih krav iz vode priti, potlej pa sedem kumernih, in té so pojedile unih sedem debelih. Ravno takó je vidil sedem polnih klasov žita iz ene bilke zrasti in sedem snetjavih, praznih, kateri so unih sedem polnih požerli.

Kakó Jožef kralju sanje razloží?

Prerokuje mu, de sedem debelih krav in sedem polnih klasov pomeni sedem rodovitnih lét, in ktere bodo precej peršle; sedem kumernih krav in sedem praznih klasov pa pomeni sedem prav nerodovitnih lét, in ktere za sedmimi rodovitnimi pridejo, v katerih bo vse pojedeno, kar bo od rodovitnih perhranjeniga.

Kaj svetje Jožef kralju storiti?

De naj se kralj s žitām preskerbí v rodovitnih létinah za se in za ljudstvo, de ga bo imel v nerodovitnih létinah, in naj se tudi preskerbí z modrim možem, kterimu bi vse to zamogel zročiti.

Kaj je kralj po tem svetovanji storil?

Jožefa je na to zvolil, kterimu je vso oblast dal, in mu vès Egipt podvergel.

Ali je sanjem verjeti?

Sanjem ni verjeti. S. pismo pravi: „Kdor lažnjivim perkaznim verjame, je kakor tisti, ki po senci sega, razun če pridejo od Narvišiga. Zakaj

sanje so jih veliko zmotile, in spodletelo jim je, kateri so se na sanje zanesli.“ Sirah 34, 2—3.

Ali Bogú ni mogoče po sanjah svojo voljo nekterimu razodeti?

Bogú je mogoče, in večkrat je tudi to storil, kader je bilo treba.

Ali je bila lakota v Egiptu, kakor je Jožef prerokoval?

Ne le v Egiptu tudi v drugih deželah je velika lakota vstala in tudi na Kananskim, kjer je Jakob prebival. *Kaj je Jakob storil, ko je tudi na Kananskim dragina in lakota vstala?*

Svoje sine je v Egipt poslal žita kupit.

Ali so Jakobovi sinovi svojiga brata Jožefa poznali?

Niso ga poznali, pa on jih je poznal, in jih terdo imel.

Zakaj je Jožef s svojimi brati tako terdo delal?

De se je prepričal, če so se poboljšali, in ko se je prepričal, de svojo krivico spoznajo in so poboljšani, jim je tudi odpustil, in jih bogato obdaroval.

Ali bi se bil Jožef nad svojimi brati lahko maševal?

Lahko bi se bil maševal, pa ni hotel hudiga s hudim povračevati, ker je Bogá ljubil, Bog pa maševanje prepové.

Kaj jim je Jožef rekel storiti?

Rekel jim je v Egipt priti, in očeta seboj perpeljati, kar so tudi storili.

17. Jakob pride v Egipt.

Ko je kralj zvedil, de so Jožefovi bratje persli, se jih je močno oveselil in vsa njegova družina. Rekel je Jožefu, de naj jim da obilno žita, in naj gredó na Ka-

nansko, perpeljajo naj očeta in vso svojo žlahto v Egipt, in dal jim bo od vsiga Egiptovskega blaga in vse nar boljši bodo v živež dobili. Dal jim je vozove seboj, de se hodo, je rekel kralj, otroci in žene peljale, in hitro naj prilejo.

Kralj je bil Jožefu hvaležen, ker je spoznal koliko dobrega je po Jožefu prejel, torej je zapovedal tudi Jožefovi žlahti dobro storiti. To je kralj lepo storil. Dobrotnikom smo dolžni po svoji moči dobro storiti, in jim hvalézni biti. Ni gersiga kot dobrotnikov ne porajtati. Kteri dobrotnika ne ljubi, tudi družiga bližnjiga ne ljubi, in tudi Bogá ne. Nehvaležen človek ni nikoli bogabojč, nehvaležnost priča od njegoviga slabiga serca.

Jožef stori kakor mu je kralj ukazal. Da jim pa še vsakimu po dvoje prazničnih oblačil, Benjaminu pa po petero in še tri sto srebernikov. Ravno toliko je tudi očetu poslal in zraven tega še deset oslov s žitam in deset oslic s živežem za po poti obloženih. Tako jih je odpravil na pot.

Ko h očetu pridejo, mu rečejo: Jožef tvoj sin še živi, in gospoduje po vsim Egiptovskim. Jakob jim pa ne verjame, dokler ni vidil kraljevih voz in toliko družih darov. Zdej njegov duh oživi in reče: Dosti mi je, de le Jožef moj sin še živi, pojdem, de ga pred svojo smertjo še vidim.

Jakob gre z vso svojo družino v Egipt. Ko pride k studencu v Berzabo, kjer se je bil Bog Izaku perkazal in ga poblagoslovil, in kjer je bil Izak v spomin oltar postavil, tam Bogú daruje in moli, de bi mu Bog svojo voljo razodel. Jakob ni nikoli kaj storil, preden se ni z Bogam posvetoval. Skerbelo ga je iz Kananske dežele v Egipt iti, ktero je Bog njegovimu rodu obljubil v oblast dati. Pa še tisto noč zasliši glas: Jakob, Jakob! Prec spozná, dobri Bog me kliče, oglasi se, tukej sim. Bog mu reče: Jest sim mogočni Bog tvojiga

očeta, nikar se ne boj v Egipt iti. Iz tvojih otrok hočem v Egiptu velik narod storiti, jest pojdem s tabo, in te hočem spet nazaj perpeljati, in Jožef ti bo s svojimi rokami oči zatisnil; to je, on bo per tvoji smerti.

Učimo se od Jakoba vselej; kadar sklenemo kaj storiti, Bogá prositi, nam svojo voljo rozodeti, ali nam bo, kar hočemo storiti v zveličanje zaleglo ali ne, in če bo, de bi nam dal svojo pomoč srečno speljati.

Ko Jakob zvé, de je njegov pot po volji božji, gre s svojo družino v Egipt. Ko se Egiptu perbliža, pošlje Judata naprej Jožefu povedat in mu reči, de naj mu pride v Gesen naproti. Jožef desiravno velik gospod se svojiga očeta ne sramuje, zapové napreči svojo kočijo, in hiti svojimu očetu naproti. Komej očeta zagleda, plane iz kočije, ga objame, kušne in od veselja joka. Oče pa mu reče: Rad zdej umerjem, de te le še enkrat vidim.

Jakobove družine je bilo sedem in šestdeset duš, to je on, njegovi otroci in njegovih otrok otroci, brez žen njegovih sinov. Jožef je imel dva sina, takó je bilo vsih skupej sedemdeset. Jožef pelja svojiga očeta pred kralja. Pové kralju, de oče in njegovi bratje so ovčarji. Kralj se ga je oveselil. Ukaže mu dati nar lepši deželo. Gesen, in reče jih z vsim potrebnim živežem previditi, kar je Jožef z veseljem storil.

Jakob je bil sto in trideset let star, ko je v Egipt peršel. Živel je v Egiptu še sedemnajst let. Ko je čutil, de se perbližuje njegova smert, pošlje po Jožefa. Jožef pride, in perpelje svoja dva sina, Efrajma in Manaseta, de ju je oče blagoslovil. Jožefu pa še reče: Glej, jest umerjem, pa Bog bo per vas, in vas bo spet perpeljal v deželo naših očetov. Kadar pa umerjem, ne pokoplji me v Egiptu ampak na Kananskim, kjer Abraham in Sara, Izak in Rebeka počivajo. Pokliče pa tudi svoje druge sinove k sebi, nad vsakim moli in jih

blagoslovi. Judatu pa posebej reče: Juda! tvoji bratje te bodo hvalili — sinovi tvojiga očeta se ti bodo perklanjali — kraljeva palica ne bo od Judata vzeta, tudi ne vojvoda od njegovih ledi, dokler ne pride tisti, ki je namenjen poslan biti, in ta je tisti, na kteriga narodi čakajo.

Tisti, ki ga je Bog obljubil poslati, in po katerim bodo vsi narodi po blagoslovenji, je Mesija, Jezus Kristus, Odrešenik sveta. Po njem bodo ljudje opravičeni, sveti: storil bo iz grešnikov pravične, on jim bo voljo božjo na tanjko razodel, v njega bodo verovali, in bo tudi storil, de mu bodo zvesto služili. Vsi rodovi na zemlji bodo zamogli po njem zveličanje doseči, katero jim je izvirni greh odvzel. To je tisti blagoslov ali žegen, kteriga je Bog Abrahamu, Izaku in Jakobu obljubil. V tem prerokovanji Jakob že čas zaznamova, kdaj de pride obljubljeni Mesija, ker pravi: Kraljeva palica, to je kraljeva oblast, ne bo prej od Judovigo rodu vzeta, de pride tisti, na kteriga vsi rodovi čakajo. To se je tudi zgodilo. Ko je bil Jezus rojen, so bili Judje pod oblastjo kralja Herodeža, kteri je Idumejec in ni iz Judoviga rodu bil.

Ko je Jakob svoje otroke poblagoslovil, in jim svoje zadnje nauke dal, se popravi na postelji in v Bogu umerje, kakor je tudi vedno le za Bogá živel. Jožef spolne zadnjo voljo svojiga očeta, in ga pokoplje na Kananskim. Jožef, njegovi bratje in vès Egipt je žaloval po Jakobu. Ker mora vsaki človek umreti, takó se je tudi Jožefu dan smerti perbližal. On pokliče svoje brate k sebi, in jim reče: Glejte! jest zde umerjem, pa Bog vas bo varoval, in vas bo v deželo perpeljaj, katero je našim očetam obljubil. Tisti čas vzamite tudi moje košice seboj. In umerl je sto in deset let star, poln žive vére v Bogá, kteriga je v vsim svojim življenji čez vse ljubil. Velika žalost je bila po vsim Egiptu za njim.

V celim življenji Jožefovim vidimo očitno božjo previdnost, kakó je Jožefu vse dobro obračala. Božja volja je bila zvoljeno ljudstvo v pravi véri ohraniti, in ga pred malikovanjem obvarovati. Na Kananskim so ljudje malike molili, in živiga ediniga Boga niso poznali. De bi Izraelci sčasama ne bili zapeljani, je Bog Jakoba in njegove otroke v Egipt speljal. Egipčani so scer tudi malikovavci bili, vsigamogočniga Bogá niso poznali; pa pastirjev niso terpeli, so jih zavidili, in se z njimi kar niso pečali. Jakob in njegovi otroci so bili pa pastirji, tako ni bilo nevarnosti zapeljanim biti v pregreho malikovanja. Izraelci so tako živino klali in jedili, ki so jo Egipčani sveto za bogove častili in ji daritve darovali, in zato se je Egipčanam gnjusilo nad njimi. De je Bog svoj namen speljal, je zvolil Jožefa nar boljšiga sina Jakoboviga v Egipt naprej poslati. Bratje sovražijo Jožefa, sklenejo ga umoriti, kar bi bili tudi storili, ko bi jim Ruben ne bil odsvetoval, in jih ne bil napravil, de so ga v kapnico vergli, ktera je bila tisti čas k sreči suha. Mislil pa ga je iz kapnice izleči, ga oteči in očetu domú poslati. Ali božja volja ni bila ga k očetu več spustiti, temuč v Egipt poslati ga. Takó vé Bog tudi iz hudiga dobro storiti. Naklonil je Bog, de ravno tisti čas ptuji kupei iz Madjana memó gredó, prodajo jim ga, in odpeljajo ga v Egipt. V Egiptu ga prodajo putifarju, velikimu služabniku kraljevimu. Jožef je zvesto služil. Bog in njegov gospod ga je ljubil. Ali nezvesta gospa, gospodinja njegova ga v hudo napeljuje, v kar Jožef ni dovolil. Iz tagote ga putifarju po krivim zatoži, kateri ga je dal v ječo perpreti. Nedolžni Jožef je mogel štiri léta v ječi biti. Duh božji mu je dal modrost kralju posebne sanje razložiti. To ga je rešilo iz ječe, in kralj, ga je postavil peryiga poglavarja za seboj čez vès Egipt. Po zasramovanji in velikim terpljenji je Jožef visoko povikšan v čast in

oblast. Dragina in lakota mora Jakoba poslati svoje sinove v Egipt žita kupit, in na zadnje gre sam Jakob v Egipt z vso svojo družino, kakor je Bog hotel, in že Abrahamu dve sto let prej povedal. Kralj jim je dal lepo deželo Gesen, kjer so svoje čede pasli. Egipčani se pa niso nič z njimi pečali. Prebivali so tukej ko ptujci, dokler, jih ni Bog v obljubljeno deželo peljal. Takó božja previdnost z ljudmi dela, in jih vodi, de svoje dobre namene dovede. Torej trdno se vselej na Boga zanesimo.

V Jožefu pa tudi vidimo, pravijo s. očaki, podobo Jezusovo. Veliko zgodeb priča od tega. Nekatere hočem omeniti. Jožefa so bratje sovražili, ki ga je oče ljubil, ki mu je povedal, kaj hudiga de so bratje tsorili in ko jim je povedal, de bo enkrat njih gospod.

Judje so Jezusa sovražili, ki jih je zavoljo pregreh ljubeznjivo svaril, jim povedal, de je sin božji, de ga bodo vidili na desnici božji soditi celi svet.

Oče pošlje Jožefa za brati gledat, kako de jim je. Kakor ga vidijo, sklenejo ga umoriti, prodajo ga za dvajset denarjev, in njegovo suknjo v kri pomočijo.

Oče nebeški pošlje Jezusa Kristusa na svet iskat zgubljenih ovac Izraelske hiše. Judje sklenejo ga umoriti, Judež jim ga prodá za trideset srebernikov, Judje ga ajdam izdajo, kateri so ga na križu umorili.

Jožef je po nedolžnim v ječo veržen, nobeden se za-nj ne potegne, nobeden ga ne zagovarja, voljno vse terpi. Med dvema hudodelnikama je v ječi, enimu pové, de bo v svojo prejšnjo čast povikšan, drugimu pa de bo umorjen. Po velikim zasramovanji in poniževanji je povikšan do kraljeve časti in oblasti.

Hudobni Judje Jezusa po krivici tožijo, obsojen je bil k smerti, in ni ga, kateri bi ga zagovarjal. Veliko zasramovanje, preganjanje in družiga hudiga je preterpel na duši in telesu, pa ni odperl svojih ust, obešen

na križu visi med dvema razbojnikama v sredi, enimu obljubi nebeški raj, družiga pusti v hudobni umreti. Tri dni je bil v grobu, in potlej je povikšan bil.

Jožef je ostal v svoji časti do konca svojiga življenja. Bil je gospod kraljeve hiše in celiga kraljestva, sam kralj je bil še vikši od njega. Vse ga je klicalo očeta, odrešenika dežele, vse se mu je perklanjalo. Povsod je bila lakota, le v Egiptu per Jožefu je bilo kruha obilno, vsak je mogel le k Jožefu iti žita prosit. Tudi bratje njegovi pridejo k njemu, poklekujejo pred njim, spoznajo ga, de je njih brat, pridejo k njemu v Egipt in vsiga dobriga so imeli v obilnosti pod njegovo oblastjo. Jezus, ki je od smerti vstal, je poglavar vse cerkve, čez vse je povikšan, vsi smo pod njegovo oblastjo, imenujemo ga Jezusa ali Odrešenika svetá, njegovimu imenu se vsako koleno perklone. Ni resnice, ni milosti najti kakor v čerkvi, kjer Jezus, kraljuje. Vsako ljudstvo, ki želi zveličano biti, mora v Jezusovo cerkev priti, ker sam pravi: Jest sim kruh življenja, kdor k meni pride, ne bo lačen, kdor v mene veruje, nikdar več žajin ne bo.

Ali je šel Jakob s svojo družino v Egipt?

Jakob je šel v Egipt.

Kaj je Jakob še prej storil, preden se je na pot spustil?

Bogá je še prej prosil, de bi mu razodel, če mu je všeč, de gre v Egipt.

Ali mu je Bog svojo voljo razodel?

Bog mu je rekel, de naj le gré v Egipt, de tam ga bo veliko ljudstvo storil, in de ga bo spet peljal v obljubljeno deželo.

Kaj se učimo tukej od Jakoba?

De naj vselej skerbimo voljo božjo zvesti, in po volji božji vse, in zoper voljo božjo pa nikoli nič naj ne storimo.

Kakó je bil Jakob sprejet v Egiptu?

Kralj je njega in njegove otroke veselo sprejel, in mu je dal lepo deželo Gesen v prebivališče.

Zakaj je Bog svoje ljudstvo v Egipt poslal?

De bi od Kananskih malikovavcov zapeljano ne bilo, se tam narastlo v veliko ljudstvo, in de ga potlej nazaj peljal v obljubljeni deželo in mu jo v last dal.

Ali so Egipčani praviga Boga molili?

Niso ga poznali, in torej tudi ne molili, so le svoje malike molili.

Ali je bil Jakobov rod v Egiptu tudi v nevarnosti zapeljan biti?

Ni bil v taki nevarnosti, zakaj Jakob in njegovi sinovi so bili pastirji, Egipčani se pa s pastirji niso pečali, ko so take živali klali in jedili, ktere so oni za bogove molili.

Kaj še posebniga vémo od Jakoba pred ko je umerl?

Vémo, de je vse svoje sinove blagoslovil, vsakimu povédal, kakó se mu bo godilo, in Judu je še posebej povédal, de od njegoviga rodu bo rojen Mesija, in ob tistem času bo rojen, ko njegov rod ne bo več imel kraljeve oblasti.

Kaj je Jožef svojim bratom pred svojo smertjo naročil?

De spet pojdejo v obljubljeni deželo, de takrat naj vzamejo njegove košice seboj.

Kaj se učimo iz vsih téh zgodeb?

Učimo se na božjo previdnost se vselej terdno zagnesti, ker brez božje volje še las z glave ne pade,

godí naj se nam kakor si bodi, bo Bog tistim, ki ga ljubijo, vselej v dobro speljal.

18. Zvoljeno ljudstvo v Egiptu.

Abrahamova rodovina ima v s. pismu več imen, pa vselej je ravno tisto ljudstvo imenovano. Pravi se mu zvoljeno ljudstvo, ko ga je Bog zvolil, per njem vero v njega ediniga živiga Boga ohraniti, in se po njem tudi družim ljudstvam znaniga storiti. Imenujemo jih Izraelce ali Izraelov rod, ko je Bog Jakobu ime v Izrael spremenil. In Judje jim pravimo po sinu Jakobovim, ki mu je bilo ime Juda.

Po smerti Jožefovi so se Izraelci silno pomnožili. Kralj, ki je z Jožefam živel je umrl, drugi kralj, ki je čez več let v Egiptu kraljeval, ni hotel nič vediti od Jožefa, kaj dobriga je Egipčanam storil. Kralja skerbi, kaj bo počel s tako velikim ptujim ljudstvom. Sklene ga zatreti, de bi se zmanjšalo. Obklada ga s težkim delam v cegovnicah, na polji in z drugimi deli, kot sužne ga je imel. Zlo težko jim je bilo v sužnosti živeti. Bog je pa vse to hudo dopustil, de so želeli iz Egipta iti v obljubjeno deželo, kar bi ne bili storili, če bi se jim bilo zmirej dobro godilo. Takó so pa Boga prosili, de bi jih skorej rešil.

Ko kralj vidi, de jih s hudo tlako ne more zmanjšati, de jih je zmirej le več, zapové babcam vse Izraelske otroke možkiga spola precej per rojstvu pomoriti. Kar pa babce niso storile. Kralj razsreden pošlje svoje služabnike, de naj vse novorojene fante Izraelskih mater v vodo pomečejo. Tisti čas je bil Mozes rojen, materi se je otrok smilil, tri mesce ga skriva pred kraljevimi služabniki. Pa nič več ga ne more perkrivati. Splete tedej iz bičevja jerbašček, položi otroka va-nj, in dene ga per kraji v Nil.

Sestra pa je od dalječ stala in gleda, kaj se bo z

otrokam zgodilo. Bog pa — je tako naklonil, de je ravno tisti čas kraljeva hči s svojimi deklami k vodi peršla se vmivat. Zagleda jerbašček v bičevji in precej reče svojih dekel eni po-nj iti. Ko ga odprè, zagleda otroka v njem, ki veka. Kraljevi hčeri se smili otrok in reče: Izraelskih otrok bo kateri. Kadar je Mozesova sestra od dalječ vidila, de je kraljeva hči tako prijazna, in de se ji otrok smili, stopi k njej in ji reče: Hočeš, de grem in kako hebrejko pokličem, de bo déte dojila? Odgovori ji: Le pojdi. Vesela gre po otrokovo mater samo, kateri kraljeva hči reče: Vzemi tega otroka, in redi mi ga, ti bom že dobro plačala. Mati vesela, ga vzame in ga redi. Kraljeva hči mu ime Mozes da, ko ga je iz vode vzela.

Mati ga je odredila in kraljevi hčeri dala, ktera ga je kot svojiga otroka ljubila, in ga izučiti skerbela, Mozes prebiva v kraljevi hiši, de je bil štirideset let star. Slišal je večrat kakó hudo se njegovim bratom godi. Mozes noče več sin faraonove hčere biti, zavoljo svoje vére zapusti njeno hišo in šel je k Izraelcam kakor s. Pavel pové: De si je zvolil raji z ljudstvom božjim terpeti kot časno veselje greha imeti, in ljubši mu je zavoljo Jezusa zasramovan biti, ko vse bogastvo Egipčanov, zakaj gledal je na plačilo. Zanesel se je na Boga nevidniga, bal se ni serditosti kraljeve, in ponaša se za svoje brate. Hebr. 11.

Zgodi se enkrat, de nek Egipčan eniga Izraelca tépe, Mozes brani svojiga brata in Egipčana ubije. Drugi dan vidi, de se dva Izraelca bojujeta, tedej reče krivičnimu, kaj biješ svojiga brata. Ta mu pravi: Kdo te je sodnika postavil, ali hočeš tudi mene ubiti, kakor si včerej Egipčana ubil. Mozes se na te besede vstraši in si misli, kakó se je moglo to tako naglo zvediti. Pa tudi kralj je zvedil, kaj de je storil, zapovedal ga je iskati, de bi ga umoril. Mozes je pa zbežal na Madjansko. Truden

in shojen séde per studencu. V tistim kraji je prebival bogaboječ duhoven, kateri je imel sedem hčer, ki so ovce pasle, in ravno takrat so čede pergnale k studencu napajat. Drugi pastirji so tudi pergnali svoje čede, in niso dekletam pustili napajati. Mozes brani deklet, in jim ovce napoji. Ko so domú peršle, se oče čudi, kakó je, jih vpraša, de ste tako hitro peršle? Povedó očetu, en Egipčan nas je pred pastirji branil, in še nam ovce napojil. Oče reče: Zakaj niste tega moža perpeljale, ki vam je dobro storil? Pokličite ga, de znami jé. Berž ga pokličejo, in Mozes pride. Ostal je per bogaboječim Jetru, pasel mu je čedo, in Jetro mu svojo hčer Seforo da za ženo. Prebival je štiridesét let per Jetru, de ga je Bog poklical v Egipt iti Izraelce iz sužnosti rešit.

Kakó se je godilo Izraelcam v Egiptu po Jožefovi smerti?

Po Jožefovi smerti, ko je drugi kralj v Egiptu kraljeval, kateri od Jožefa nič vedil ni, je Izraelce hudo imel, jih z nar težejšimi deli per cegovnicah in na polji obkladal.

Zakaj jih je takó hudo imel?

Preveliko ljudstvo se je bilo že narastlo, hotel jih je zatreti, ker se je bal, de bi vsiga Egipta pod se ne spravili.

Kaj je še hujiga zapovedal?

Babcam je zapovedal vsaciga novorojeniga fantiča per Izraelcih umoriti, kar pa niso storile, ker so se Bogá bale.

Kaj je potlej kralj storil, ko babce njegove volje niso spolnile?

Zapovedal je svojim služabnikom vse Izraelske novorojene fantiče v vodo pometati.

Kaj je storila mati Mozesova, ko se je Mozes rodil?

Skrivala ga je tri mesce, in ko se je bala, de bi se ne zvedilo, ga je v jerbašček s smoljo zakapljen djala, in na vodo položila.

Ali je Mozes na vodi utonil?

Ni, Kraljeva hči ga je iz vode vzeti ukazala, in ga njegovi materi v rejo dala in za-nj dobro plačilo obljubila, potem pa ga je v svojo hišo vzela, in v vsim potrebnim izučiti dala.

Kdo je vse tako obračal z Mozesom?

Bog, ki ga je zvolil učenika in vojvoda Izraelskiga ljudstva, katero bo nekdej iz Egiptovske sužnosti v obljubljeni deželo speljal.

Koliko časa je živel Mozes na kraljevem dvoru?

Do štiridesetiga léta.

Kje je potlej živel?

V Arabii, kjer je per bogatim možu Jetru čedo pasel.

19. Mozesov poklic.

Božja obljuba, de se Abrahamov rod bo tako narastel, de ga ne bo sošteti, se je že v Egiptu spolnjevala. Izraelcov je bilo že tolikanj, de so se jih že Egipčani bali, in jih kralj zaterati začel. Pa Bog jim je tudi povedal, de ne bodo zmiram v Egiptu ostali, de jih bo peljal v obljubljeni deželo, in jim jo bo v last dal, kjer so njih očetje Abraham, Izak in Jakob, kot ptujci prebivali. Odrešenika Izraelcov iz Egipta je Bog Mozesu zvolil, kateri je bil moder in učen mož. Enkrat žene Mozes svojo čedo delječ v pušavo clo do gore Horeb. Čas božjiga usmiljenja Izraelce rešiti iz sužnosti je prišel in Bog se perkaže Mozesu v gorečim germu. Mozes vidi germ goreti in ne zgori. Hotel je

viditi, kaj je de germ ne zgori, gre bližej njega. Gospod ga pa iz srede germa zakliče: Mozes! Mozes odgovori: Tukej sim. Bog reče, ne hodi blizo, izuj svoje čevlje, kraj kjer stojiš je svet. Jest sim Bog tvojiga očeta, Bog Abrahamov, Izakov in Jakobov. Mozes poln svetiga strahú, obraz skrije. Bog pa dalje govori: Vidil sim nadlogo svojiga ljudstva v Egiptu, in slišal njegovo vpitje čez njih neusmiljene perganzavce per délu. Rešiti jih hočem iz rok Egipčanov in jih peljati v dobro prostorno deželo, ki se mleko in med po nji cedi; na Kanansko jih popeljem. Pridi, tebe hočem k Faraonu poslati, de izpelješ moje ljudstvo iz Egipta. Mozes ponižen reče: Kdo sim jest, de bi k Faraonu šel in Izraelske otroke iz Egipta speljal? Bog mu reče: Jest bom s teboj, in to ti bo v znamenje, de sim te jest poslal. Kader boš moje ljudstvo iz Egipta peljal, boš na ti gori Bogú daroval. Mozes odgovori: Hočem iti in jim reči: Bog vaših očakov me je k vam poslal. Če mi pa rekó: Kakó pa mu je imé? kaj hočem reči? Bog mu pravi: Reci, jest sim, ki sim. Tisti kateri je, me je k vam poslal. Reci Izraelovim otrokam: Gospod Bog vaših očakov, Bog Abrahamov, Izakov in Jakobov me je k vam poslal, to je moje imé na vekomaj

Pojdi in pokliči starašine Izraelovih otrok in jim reci, Bog vaših očakov se mi je perkazal in mi je rekel: Jest sim vidil nadlogo, ki se vam je v Egiptu pergodila, hočem vas rešiti in perpeljati v deželo, ki se mleko in med po nji cedi. In poslušali te bodo, in pojdejo s teboj h kralju, kterimu reci: Bog Izraelcov nas je poklical, tri dni hoda dalječ od tukej hočemo iti Gospodu svojimu Bogu darovat. Pa vém, de kralj vas ne bo spustil, dokler ne bom svoje roke stegnil in Egipta vdaril s éudeži, ktere hočem storiti med njimi. Ljudstvo bom pa prijetno storil Egipčanam, in ne pojdete prazni od tod. Vsaka žena, pravi Bog po Mozesu, naj od svoje

sosede in od svoje gospodinje sprosi zlate in sreberne posode in oblačila, in naj jih položi na svoje sinove in hčere, in tako boste Egipt ob vse perpravili.

Mozes vpraša Bogá, če me pa vprašajo, kakó pa mu je imé? Kaj hočem reči? De Mozes to vpraša se ni čuditi, Egipčani so imeli brez števila bogov ali malikov, vsakteriga so drugači imenovali, praviga Bogá pa niso poznali. Zato mu Bog reče! Reci jim, jest sim, ki sim. Jest sim Bog vaših očakov, Bog Abrahamov, Izakov in Jakobov. Po tem so vedili kdo de je. Bog mu tukej razodene, de ga ni iména za-nj. On je tisti, ki je. On je, kateri je vselej sam od sebe od vekomaj do vekomaj. Vse drugo je, kar je, le zato, ker on hoče. de je. Angelji ga poznajo, zato padajo na svoje obraze in ga molijo. Vse kar v celi stvarjeni natori le vidimo, de so stvari, de vsaka stvar kako moč v sebi ima. Vidimo, postavim, terto, de raste, zelení, cvetè, grozd naredí, nam vino da, kakó se pa to zgoditi zamore, ne vémo. In če vse stvari po svojim redu preišlujemo, nič več ne vémo ko per terti, reči moremo v ponižnosti svojiga serca, to vse je kaj božjiga, božja vsigamogočnost vse to stori. In res je, kar s. Pavel uči: „V njem živimo, in se gibljemo in smo.“

Mozes še dalje z Bogam ponižno govori: Verjeli mi ne bodo in rekli mi bodo: Gospod se ti ni perkazal. Bog mu na to da moč čudeže storiti. Reče mu, kaj deržiš v roki? Odgovori: Palico! Gospod mu reče: Verzi jo na tla. Vergel jo je, in kača je bila iz nje, in Mozes beži pred njo. Gospod mu reče: Primi jo. Jo prime, in iz kače je bila spet palica. Gospod mu dalje reče: Vtakni svojo roko v nederje. Ko jo je vtaknil, je bila polna gob. Gospod reče: Spet jo vtakni v nederje. On je storil, in bila je čista. Če ti pa na te čudeže ne bodo verjeli, in tvoje besede ne poslušali, mu dalje Gospod reče: Vzemi tekoče vodé in zlij

jo na suho, in bo kri iz nje. Mozes še le več govori in pravi: Težko govorim. Gospod mu reče: Kdo je človeku usta vstvaril? Kdo je mutca in glušca, ali kdo njega, ki vidi, in ki je slep vstvaril? Ali nisim jest vsih vstvaril? Le pojdi, jest bom v tvojih ustih in te učil, kaj boš govoril. Bog ga svari zavoljo nevére in mu reče: Tvoj brat, Aron, ti bo peršel naproti v pušavi, in te bo vesel. Njemu vse povej, kar ti bom rekel.

Mozes vzame slovó od Jetrota, vzame svojo ženo, hčer in sinova in svojo palico v roko in gre v Egipt. V pušavi ga njegov brat sreča. Mozes mu povéj, po kaj ga Bog pošlje. Oba gresta v Egipt, in tam skličeta vse starašine Izraelskiga ljudstva. Aron jim per-poveduje vse besede, ki jih je Bog govoril. Mozes dela čudeže s palico, in vse ljudstvo je verovalo in Bogá molilo.

20. Mozes čudeže dela.

De bi Izraelci v véri v praviga Bogá terdni ostali, in po njih tudi druge ljudstva na zemlji praviga nevidniga Bogá spoznale, je Bog tudi čudeže delal, po kterih se je razodel, de je, in de je vsigamogočen. Vidili so, de vse stvari so mu pod oblastjo, vse se zgodi, kakor on hoče. Ker pa še ni zadosti le verovati v Bogá, temuč se mora tudi po njegovih zapovedih živeti, se jim je Bog tudi svetiga in pravičniga razodeval, ko je Izraelcam oznanil: Če boste po moji volji storili, vas bom srečne storil, dal vam bom dobre létine, mirne čase in sovražnike vaše v roke, in srečni boste v vojskah. Če pa ne, se vam bo pa hudo godilo. Večkrat jim je že štrafingo prej povedal, kakoršno jim bo poslal, de niso mislili, po tem ko se je že zgodilo, de se je le tako permerilo, temuč so spoznali, de je od Bogá prišlo hudo ali pa tudi dobro, kakor jim je prej oznanil. Vse kar je Bog storil v Egiptu se je po

Egipčanih tudi po družih deželah razglasilo. Kamor so po svojih kupčijah peršli, so od Izraelcov in od njih mogočniga Bogá perpovedovali, kakorsne čudeže je v Egiptu delal. Jozuetu so na Kananskim rekli: „Slišali smo od mogočnosti tvojiga Bogá in od vsiga, kar je v Egiptu storil.“ Joz. 9, 9.

Mozes in Aron gresta h kralju, in napovesta božje povelje. Rečeta mu: Takó pravi Gospod: Spusti moje ljudstvo, de gre v pušavo mu darovat. Kralj odgovori: Kdo je Gospod, de bi mogel njegovo besedo poslušati, in Izraelce spustiti. Ne poznam nobeniga Gospoda, in ljudstva ne dam iz dežele. Od tistiga dneva je ljudstvo še terdiši per delu imeti zapovedal, in če ob času ni bilo storjeno, so ljudstvo pretepali. Starašini so Mozesu in Aronu očitali, kaj sta nam naredila, zdej nam je še hujše, ko poprej. Mozes Bogú potoži in reče: Zakaj si ljudstvo v nadlogo perpravil, zakaj si me poslal? Od tistiga časa, kar sim per Faraonu bil, de bi v tvojim iménu govoril, z njimi še hujše dela. Gospod mu odgovori: Zdej kmalo boš vidil, kaj bom Faraonu storil, zakaj zavoljo močne roke jih bo spustil, in na moč moje roke jih bo gonil iz svoje dežele. Jest sim Gospod, kateri sim se perkazal Abrahamu, Izaku in Jakobu ko vsigamogočni Bog. In jest sim z njimi zavezo storil, de jim hočem deželo Kanaan dati, v kateri so kakor ptujci živeli. Povej Izraelskim otrokam: Jest sim Gospod, ki vas hočem iz Egiptovske ječe, iz sužnosti rešiti. Jest jih bom imel za svoje ljudstvo, in bom vaš Bog. Jest hočem kralju serce vterditi, in veliko čudežev v Egiptu storiti. Kralj vaju ne bo poslušal, jest pa bom vdaril Egiptovsko deželo, in Egipčani se bodo učili, de jest sim Gospod.

Bog pošlje Mozesa in Arona, oba že po osemideset let stara, h kralju, in Mozes je v Gospodovim imenu več čudežev storil, kralja prepričati, de ga je Bog po-

slal. Aron verže palico pred kralja na tla, in zvergla se je v kačo. Ali kralj ni na to porajtal. Mozes udari s palico na reko Nil. Vsa voda se je v kri sprevergla, vse ribe so pocercale, in nihče jo piti ni mogel. Kralj gre proč, in ni mu bilo mar. Mozes vzdigne palico čez vode, in brez števila žab je peršlo iz vode in jezer. Po polji, po hišah, po posteljah, po shrambah in clo po kraljevi hiši jih je bilo vse živo, vso zemljo so pokrile. Na to pokliče kralj Mozesa in Arona in jima reče: Prosita Gospoda, de žabe odvzame, in spustil bom ljudstvo. Mozes reče kralju: Kdaj hočeš, de Bogá prosim, de jih odvzame? Odgovori kralj: Jutri. Mozes mu reče: Storil bom kakor hočeš, de spoznaš, de ni taciga, kakor je naš Bog. Mozes je storil in žabe so zgignile. Farao pa vterdi svoje serce, in ni storil, kar je obljubil.

Mozes še le huje stiska Egipt s komarji, muhami, s živinsko kugo, s črnimi mehurji, ki so se spahnili po ljudéh in po živini. Strašno vreme pošlje Bog čez vès Egipt, treska, gromí in toča pobije vso zelenjavo na polji, in tudi ljudi in živino. Per Izraelcih je bilo pa zmirej lepo, desiravno so v sredi med Egipčani prebivali, jih vender nič hudiga ni zadelo. Potém so spoznali, de njih nevidni Bog je res vsigamogočen, ki Egipčane tako hudo stiska, njih pa varuje, de se jim nar manjši hudo ne zgodi. Bog pošlje neznano veliko število kobilic, ktere so vse pojedle, kar toča še ni zdrobila, tako de po celim Egiptu ni nič zeleniga ostalo. Štrafal je Bog Egipt s tamo tako veliko skozi tri dni, de eden družiga niso vidili, per Izraelcih je pa nar lepši sonce sijalo. Kralj se razserdi, pošlje po Arona in Mozesa in jima reče: Pojdite vsi z otroci vred v pušavo svojimu Bogu darovat, le živino popustite. Mozes pravi, tudi vso živino bomo seboj vzeli. Na to vès togoten kralj spusti Mozesa, in mu zapové nikdar več pred nje-

gov obraz priti, sicer ga bo umoril. Mozes mu reče: Kakor si rekel, tako se bo zgodilo, nič več ne pridem pred tvoje oči. Mozesa so pa Faraonovi služabniki in vsi ljudje visoko častili. Reče še Mozes kralju: To govori Gospod: Opolnoči pojdem po Egiptu in pomoril bom vse pervorojeno od kraljeviga sina noter do pervorojeniga zadnje sužne, in tudi vse pervorojeno od živine bo pocerhalo. In veliko vpitje bo po celim Egiptu, kakoršniga še ni bilo in ga ne bo. Per Izraelskih otrocih pa kar pès ne bo cerknil, de boste vedili skozi kakšen čudež Gospod Egipčane od Izraelcov loči. In vsi tvoji hlapci bodo k meni peršli, pred me poklekovali, in me prosili, pojdi vùn s svojim ljudstvom, in Mozes je šel od kralja jezen. Kralj pa je ostal terdovraten.

Zakaj se kralj ni vdal ljudstva Izraelskiga spustiti, desiravno ga je zatiral, in ga ni mogel terpeti? Zato, ko mu je vse težke dela opravilo, in se je bal, de bi se ne vernilo, in z vojsko čez-nj ne peršlo in vsiga Egipta pod se ne spravilo, ker so močni bili. Ali božji moči se vès svet ne vstavi, kar Bog hoče, to spelje. Bog je hotel, de bi ga ljudje spoznali in verovali v vsigamogočniga Bogá, in de družih bogov zraven njega ni. Po tolikih čudežih so Egipčani in Izraelci vidili, kako mogočen je Izraelcov Bog, de maliki Egipčanam v vsih nadlogah in stiskah nič pomagati ne zamorejo. Izraelci so se tudi prepričali, ker so vidili, de Egipčani so okoli njih vsi hudo tepeni s tolikanjimi štrafingami, njim se pa nič žaliga ne zgodi, de njih Bog je pravi Bog, maliki Egipčanov so pa nič. Kralj sam je večkrat Mozesu rekel: Grešil sim zoper vašiga Bogá, ali prosi za me, de mi štrafingo odvzame. In Mozes, de bi bil kralj bolj prepričan od praviga Bogá, je tudi kralju rekel: Kdaj hočeš, de ga prosim? In kakor mu je kralj rekel, je Mozes Bogá prosil, in Bog je štrafingo odvezel. Po vsim tem bi bil tudi kralj lahko prepričal se, še

imam Gospoda višiga od mene, in on je moj pravi Bog, njemu moram pokoren biti. Ali ne v dimo ljubeznjivi v kralju izgled terdovratniga grešnika, kateri v svojim sercu še ima nektare žarke prave vére, ker v bolezní, ali ko čuti, de se mu smert perbližuje, ga grevajo grehi, obeta jih opustiti in novo življenje po volji božji začeti, ko pa ozdravi je spet tako hudoben ko prej. Grevenga ni bila serčna žalost, je bila le v ustih, ker se je pravice božje bal, greha ni sovražil, Bogá ni ljubil, zato pa spet greši.

Kaj se je zgodilo en dan, ko je Mozes na gori Horeb ovce pasel?

Vidil je germ goreti, pa ni zgorel.

Kaj je Mozes storil?

K germu je hotel iti gledat, Bog mu je pa prepovedal blizo iti, ker tisti kraj je bil svet.

Kaj mu je Bog tukej zapovedal?

Zapovedal mu je v Egipt h kralju iti, in mu v božjim imenu reči, de naj spusti božje ljudstvo, de gre tri dni hoda od tukej v pušavo svojimu Bogu darovat.

Kakošno oblast mu je Bog dal?

Bog mu je dal oblast čudeže delati.

Ali je kralj verjel Mozesu?

Ni mu verjel, še hujši je terl potlej Izraelce.

Kaj so pa Izraelci na to storili?

Nejevoljni so bili na Mozesa in godernjali so čez-nj.

Zakaj pa Bog ni storil, de bi bil kralj precej spustil Izraelce?

Zato, de je Mozes v pričo kralja, njegovih služabnikov in Egipčanov čudeže delal, in z njimi pokazal, de je on Gospod in vsigamogočen Bog.

Ktere čudeže je Mozes storil?

Svojo palico je v kačo, vodo v kri spremenil. Storil je, da so mnoge živali, žabe, komarji in kobilice vès Egipt pokrile in clo po poslopjih jih je bilo vse živo, da je toča vse pobila, strašna kuga živino morila, ljudje in živina so bili polni černih skrumb, in velika tema je pokrila vès Egipt.

Ali so te štrafinge tudi Izraelce zadele?

Niso, Bog jih je obvaroval pred njimi.

Kaj bi bili Izraelci iz teh čudežev lahko spoznali?

Spoznali bi bili iz njih, da njih Bog, ki ga molijo je pravi Bog, na kteriga se jim je popolnoma zanesti, on jih je obvaroval med tem, ko je Egipčane štrafoval.

Kaj bi bile pa druge ljudstva po tēh čudežih lahko spoznale?

De Bog, kteriga Izraelci molijo, je pravi Bog, zunaj njega ni družiga, in da njih maliki so nič.

Ali je pa kralj storil po volji Mozesa?

Kralj je bil zraven vsiga tega le terdovraten in Izraelcov ni spustil.

Ali je tudi nam dobro to vediti, kar se je tisti čas godilo?

Tudi nam je dobro vediti, ker po božjim ljudstvu smo tudi mi praviga Boga spoznali.

21. Velikonočno jagnje, ali zadnja večerja Izraelcov v Egiptu.

Bog je sklenil Izraelce iz Egipta speljati in jih rešiti iz sužnosti in moglo se je zgoditi, kar je Bog hotel. Kralj ni mogel vbrantiti, da bi se božja volja ne bila spolnila. Kdo se bo vsigamogočnemu Bogu v bran stavil. Bog je Mozesu povedal, kdaj se bo kralj vdal.

Rekel mu je tudi: Zapovej Izraelskim otrokam, da ta mesec naj jim bo prvi mesec leta. Deseti dan tega mesca naj vsaki gospodar odbere eno jagnje za svojo družino in hišo. Če je pa manjši družina kakor jo je treba eno jagnje pojesti, naj pa soseda povabi, da jih bo vsih skupej toliko, da bodo jagnje do čistiga pojedli. Jagnje pa mora biti samič, léta staro, brez vsiga madeža. Če je pa kozliček, more tudi tiste lastnosti imeti kot jagnje. Perhraniti ga morajo do štirinajstiga dneva tega mesca. Na večer tega dneva naj ga zakolejo. S kervjo jagnjetovo naj zaznaminovajo oba podboja in nadurje hišnih vrat, kjer bodo jagnje jedili. Jagnje ne sme kuhano temuč pečeno biti, jedó naj ga z opresnim kruham in z motavilcam. Snesti ga pa morajo vsiga, glavo, noge in drob. Kar bi pa ostalo, naj sožgejo. Kosti mu pa ne smejo nobene zlomiti. Opasati si morajo ledje, v čevljih obuti in palice v rokah deržati, in tako napravljeni ga morajo naglo pojesti. Tisto noč bom po Egiptu vse pervorojeno od človeka in živine pomoril. In pokazal bom Egipčanam, da jest sim Gospod. Kjer bom pa vrata s kervjo zaznamovane najdel, nebo nobeden umorjen. Ta dan mora vašim rodovinom k večnimu spominu ostati, in ko velik praznik Gospodov vedno obhajan biti. Sedem dni morate ob obhajanju tega dneva le opresni kruh in velikonočno jagnje jesti, in sedem dni veliko noč obhajati. Kakor je Mozes ljudstvu zapovedal, tako so vsi storili. Zraven pa še Mozes reče: Kadar vas bodo vaši otroci vprašali zakaj vsako leto to opravljate, recite jim: To je zaklani dar v spomin opravljen, ker je to noč Bog v Egiptu vse pervorojence Egipčanov pomoril, nas pa otel.

Štirinajsti dan tega mesca zvečer so zaklali jagnje, ga spekli in jedili. Opolnoči se je božje žuganje spolnilo. Vsi pervorojeni otroci so po Egiptu umerli, od kraljeviga perviga sina do perviga sina nar manjši sužne.

Ravno tako tudi vsa pervensiva od živine cerka. Neznani krik vstane po Egiptu. Ni je hiše, kjer bi merliča ne bilo. Vedili so pa tudi od kod štrafinga pride. Per Izraelcih je bilo pa vse zdravo.

Kralj berž še ponoči pokliče Mozesa in Arona in reče: Pojte vsi, vi dva in Izraelovi otroci iz Egipta. Tudi vso svojo živino ženite seboj in blagoslovita me preden gresta. Egipčani so jih perganjali, de naj hité iz Egipta. Izraelci so pa pobrali od Egipčanov sreberne in zlate posode in silno veliko oblačil, in so hiteli odhajati: Mozes je tudi vzel Jožefove kosti seboj, kar je Jožef pred smertjo svojih bratov prosil.

Če Judovsko velikonočno jagnje premišljujemo, bomo v njem podobo našiga velikonočniga jagnjeta, svetiga obhajila vidili. Ne bi bilo lahko mogoče, de bi bili Izraelci pozabili svojiga vsigamogočniga Bogá, kateri je toliko čudežev v Egiptu storil. Pa Bog je še več storil, de bi se véra v njega ne bila zgubila, in de bi čudežev zavoljo njih storjenih nikoli ne bili mogli pozabiti, jim je zapovedal vsako leto o veliki noči jagnje jesti. Drugo pa, de morajo starši vsaciga pervorojeniga sina Bogu v dar pernesti, in vsako prvo živinčce Bogu v dar zaklati, ali pa z drugim živinčeta rešiti. Otroka so mogli pa z denarjem odkupiti.

To je bilo koristno za Izraelce, ko bi bili dobrote božje pozabili, ktere jim je Bog v Egiptu delil, in ko jih je iz Egiptovske sužnosti rešil, jih je velikonočno jagnje, ki so ga vsako leto štirinajsti dan maliga travna jedli, moglo na vse to spomniti, kar je Bog njih očeta dobrega storil v Egiptu, in kako je svojo vsigamogočnost očitno razodel. Ko bi bili pa vse te dela božje pozabili, bi bili tudi véro v praviga živiga Boga zgubili, z neverniki malike molili in se pogubili.

Kristjani imamo tudi jagnje, to je zakrament svetiga rešnjiga telesa, kteriga o veliki noči in tudi med.

letam uživamo. Per uživanji tega s. zakramenta se spomnimo na Jezusa, pravo jagnje božje, kterimu na križu tudi nobene kosti zlomljene ni bilo, kteri nas je s svojo kervjo odrešil od sužnosti hudičeve, od greha, od pekla in večne smerti.

Kakor so bile te šege Judam potrebne, tako je bila tudi ta, de so mogli svoje pervorojene sinove Bogu v dar pernesti, in jih z denarjem odkupiti. Ravno tako per živini. Pervorojenih Izraelskih otrok Bog ni dal pomoriti v Egiptu, ohranil jih je per življenji. Ko so Judje mogli svoje perve sinove Bogu darovati in jih odkupiti, so se zraven spomnili, Bog mi je dal otroka, božji je. Jest sim podložni svojiga Bogá, on je moj Gospod, v njegovih rokah je vse, kar imam, njemu sim pokoršino dolžan.

Kdaj je kralj pervolil Izraelcam iz Egipta iti?

Tisto noč, ko so bili vsi pervorojeni otroci na naglim pomerli.

Ali je Mozes vedil, kdaj bo kralj pervolil?

Mozes je vedil, ker mu je Bog sam povedal.

Kaj je Bog zapovedal Izraelcam storiti tisto noč, preden so iz Egipta šli?

Jagnje zaklati in ga jesti.

Kteri dan se je to godilo?

Štirinajsti dan maliga travna.

Ali so Judje le takrat velikonočno jagnje jéli?

Vsako leto na tisti dan so ga mogli jesti in praznik velike noči obhajati.

Zakaj pa vsako leto?

Zato, de so se vsako leto spomnili dobrot, ktere je Bog očetam v Egiptu dodelil, in jih iz sužnosti Egiptovske rešil.

Kterò je pravo velikonočno jagnje?

Jezus Kristus, ki se je dal na križu v naše odrešenje umoriti.

Kaj so mogli Judje vsako leto storiti v spomin, de so bili njih pervorojenci per življenji ohranjeni?

Vse pervorojeno per ljudéh in živini so mogli v tempeljnu Bogu darovati, in pervorojene otroke skozi drugo daritev odkupiti.

22. Odhod Izraelcov iz Egipta v pušavo.

Bog je uslišal prošnje Izraelcov, in jih je rešil iz sužnosti. Dve sto in petnajst let so bili v Egiptu. Namnožil se je rod, in vidila se je obljuba božja spolnjena. Sedemdeset duš z Jakobam vred jih je bilo v Egipt prišlo, in šlo jih je iz Egipta šest sto tavežent le mož brez žen in otrok. Čuden oblak gre pred njimi, in jim pot kaže. Po dnevi je temán, jim senco dela, de jih sonce ni peklo, ponoči je pa vès ognjen, de so vidili kot podnevi. Izraelci pridejo v dolino zraven rudečiga morja. Tukej ostanejo, in razpnejo šotore. Zdej se je kralj skesal, de je ljudstvo spustil. Skliče svojo vojsko skupej, hiti za njimi, in jih dojde v dolini per morji. Izraelci so bili od vsih krajev zaperti. Spredej je morje po obeh stranéh sterme gore, zadej Egipčani. Vsi prestrašeni so bili, tresli so se od strahú, in serce jim je popolnoma vpadlo, ker so mislili, vsi smo proč. Bog jih perpelje v tako stisko, de se njim in vsim ljudém vsigamogočniga pokaže. Izraelci bi se bili lahko spomnili na čudeže, ktere je Bog v Egiptu storil zavoljo njih, in bi se bili na vsigamogočnost božjo lahko zanesli, de jih tudi tukej ravno tako lahko obvarje in ohrani. Ali namèsti tega so zoper Mozesá godarnjali, zakaj jih je speljal iz Egipta, ker bodo tukej vsi konec vzeli. Mozes

jih tolaži: Ne bojte se! Gospod se bo za vas vojskoval, čudeže boste vidili, ki jih bo Gospod danes storil, Egipčanov, ktere zdej vidite, ne boste vse svoje dni več vidili, in vi boste v miru. Na božje povelje reče Mozes ljudstvu, vzdigniti se, in iti naprej. Mozes vzdigne svojo palico in stegne roke nad morje, ktero se ko bi mignil razgerne. Prav gorak veter začne pihati, in posuši dno morja. Izraelci gredó po sredi morja po suhim skozi. Na desnici in levici stoji voda kot zid. Oblak pa, kateri jim je bil do zdej pred njimi, jim zdej zad ostane, de so bili Egipčani v temi, in Izraelcov niso vidili, Izraelcam je pa zvetil, takó de niso mogli celo noč eden do družiga priti. Kralj, konjiki in vsa vojska je planila v morje za njimi. Ali na enkrat se iz oblaka vderó bliski in strele na Egipčane. Kolesa in vozovi, vse se potare. Egipčani so vpili: Bežimo pred Izraelci, Bog se za-nje vojskuje. Pa Bog reče Mozesu: Stegni svojo roko, in morje s strašnim hrupam razgerne Egipčane, vozovi in vse je potonilo. Ne eden ni ostal. Izraelci so pa vsi srečno odšli.

Takó je Bog rešil svoje ljudstvo, terdovratne grešnike pa štrafal. Izraelci so očitno vidili, de jih Bog varje in de pod njegovim varstvom se ni nič bati. Vidiijo, de jim oblak podnevi senco dela, ponoči jim pa sveti, in jim pot kaže. Mogli so spoznati, de naš Bog vse to dela, kar so Mozes in ljudstvo s pesmijo tudi razodeli, ki so jo peli, kadar so srečno čez morje v pušavo prišli rekoč: Pojmo Gospodu, zakaj on je častitljiv, konja in jezdic je v morji potopil. Gospod je moja moč in moja čast, zakaj on je odrešenik, on je moj Bog, njega hočem častiti, on je Bog mojiga očeta, njega hočem razglasovati, Gospod je kakor vojšak, njegovo ime je vsigamogočno i. t. d.

Izraelci so bili zdej čez morje v pušavi. Ta pušava je bila velika in nerodovitna, ni je bilo hiše

ne njive. Štirideset let so mogli po nji hoditi v štrafingo, ker so se večkrat zoper Bogá pregrešili. Bog jih je štrafoval, pa tudi kmalo jim pomagal. Vse to se je pa godilo, de so Izraelci v véri v eniga Bogá ohranjeni bili, de so k Bogu klicali, kateri jih je tudi uslišal. Ko bi ne bili v potrebah, bi tudi v Bogá klicali ne bili. Uslišal jih je Bog, ostali so po tem terdni v véri in v upanju v Bogá.

Mozes pelja Izraelce od rudečiga morja v pušavo Sin, tam so tri dni vode iskali. Pridejo v Maro, pa niso mogli vode piti, ker je bila grenka. Ljudstvo je čez Mozesá godernjalo in mu reklo: Kaj bomo pili. On kliče Bogá, in pokaže mu nekaj les, in mu reče, de naj ga v vodo déne in bo pitna, dobra. Potlej gredó dalje po pušavi in pridejo do Elima. Tukej je bilo dvanajst studencov in dve in sedemdeset palmovih dreves. Tukej so svoje šotore razpeli. Ko se spet vzdignejo in naprej gredó, jim hrane zmanjka. Vsi so godernjali nad Mozesam in Aronom. Bog hotel, so rekli, de bi bili vsi v Egiptu pomerli, ko smo per loncih mesá sedeli, in se kruha do sitiga najedili. Zakaj sta nas sém v pušavo perpeljala, de nas bosta z lakoto pomorila. Bog obljubi Mozesu kruha od nebes dati, naj ga bo ljudstvo poberalo. In na to Izraelcam Mozes reče: Kaj sva midva kriva, de čez naju mermrate? Na večer vam bo Gospod dal mesá, zjutraj pa kruha, do sitiga najesti se. Zvečer perleti veliko prepelic, takó de so šotore pokrivale. Zjutrej je bila pa velika rôsa, in kadar je zginila, je bila vsa pušava bela kot sneg. Polno je bilo drobnih belih zernic. Ko so Izraelci to zagledali, so rekli: Kaj je nek to? Mozes reče: Kruh je, kteriga vam je Bog dal. S tem kruham, ki so mu mana rekli, jih je Bog vès čas živil, dokler so bili v pušavi. Naberite si ga, pravi Mozes, kolikor vam ga je za en dan treba; šesti dan pa za dva dni, to je, za saboto. Naberali so ga vsi, vsak

je toliko imel, kolikor mu ga je bilo treba, če je več nabral ni imel nič več, kakor drugi, ki je manj nabral. Mozes jim pravi: Nobeden ne perhrani nič za drugo jutro. Kdor ni maral za Mozesovo besedo, je perhranil, zjutrej so bili pa červi v nji. V saboto pa ne, ker jim je bilo rečeno v petek za dva dni nabrati, ker je bila sabota praženčen dan, mana ni padala. Mozes je tudi Aronu rekel eno merico je nabrati, in v posodi perhraniti v spomin prihodnjim rodovam.

Prečudna jed mane je bila podoba zakramenta s. rešnjiga telesa, kar sam Jezus pravi, ko so mu Judje rekli: „Naši očetje so jedili mano v pušavi kakor je pisano: Kruh z nebes jim je dal jesti.“ Na to jim Jezus reče: „Resnižno, resnično vam povém: Mozes vam ni dal kruha z nebes, ampak moj Oče vam da pravi kruh z nebes.“ S temi besedami Jezus pové, de mani se le zato pravi nebeški kruh, ker je bila podoba praviga kruha nebeškiga, ker potlej reče: „Jest sim kruh življenja. Vaši očetje so jedli mano v pušavi, in so umerli. Ta je kruh, kateri z nebes pride, de kdor od njega jé, ne umerje. Jest sim živi kruh, ki sim z nebes peršel. Ako bo kdo od tega kruha jedel, bo živel vekomaj: in kruh, kteriga bom jest dal, je moje mesó za življenje svetá.“ Jan. 6, 31—52. Sveto rešnje telo je pravi nebeški kruh, kateri redi in močne stori naše duše na poti v srečno večnost.

Izraelci gredó naprej po pušavi in kar se je bilo že zgodilo enkrat, de vode niso imeli. Drugič jim Bog pomaga. Po njegovim povelji vdari Mozes s palico na skalo, studenec merzle vode perteče iz nje, in vsi so si žejo vgasili. Tukej jim je Bog spet svojo vsigamogočnost pokazal. Pridejo pa Amalekiti do Izraelcov in so se z njimi vojskovali. Mozes zapové Jozuetu junake zbrati, in se z Amalekiti bojevati. Mozes je pa šel na

hrib, in je svoje roke stegnjene deržal nad svojimi vojšaki! Dokler je Mozes svoje roke stegnjene deržal, so Izraelci premagovali, kakor pa jih je k sebi djal, so pa sovražniki zmagovali in Izraelci bežali. De se Mozes ni vtrudil, sta mu Aron in Ur roke podpirala, dokler se ni mrak storil, so jih premagali in v beg spodili. Vidno jim je Bog pomagal.

Ali je bilo kralju prav, de je ljudstvo božje izpustil?

Kralj se je skesal, de ga je spustil iz Egipta, šel je za njim s svojo vojsko, in došel jih je per rudečim morji.

Ali je kralj Izraelce spet v Egipt peljal?

Ni jih, Izraelci so mu vbežali. Mozes je vdaril s svojo palico na morje, ktero se je razdvojilo in šli so skozi po suhim.

Ali so Egipčani tudi za njimi šli?

Tudi so šli za njimi, pa morje se je skup strenilo, in vsi so v morji potonili.

Zakaj je Bog per morji tak čudež storil?

De je Izraelcam in vsim ljudem na znanje dal, de je on Bog in Gospod.

Kaj družiga dobriga je še Bog Izraelcam na poti storil?

Bog jim je dal oblak, kateri jih je po poti spremljal, podnevi jim je senco delal, ponoči jim pa svetil; kruha z nebes jim je dal vsaki dan, prepelič jim je brez števila poslal; ko vodé niso imeli, je čudež storil, de je iz skale pertekla, na ktero je Mozes s palico vdaril, in dal jim je moč sovražnike premagati.

Zakaj je Bog svojimu ljudstvu toliko dobriga storil?

De bi ne bilo nikoli pozabilo, de on je pravi Bog. *Kakšni so bili pa Izraelci proti Bogu?*

Večkrat so mermrali zoper Bogá in Mozesa, zakaj

jih je iz Egipta speljal, kjer so imeli kruha in mesá obilno, nehvaležni so bili.

Kaj jim je pa Bog storil, ker so mermrali?

Štirideset lét so mogli za štrafingo svojih grehov v pušavi ostati, in de so bili v véri v eniga praviga Bogá in v upanji va-nj bolj poterjeni, ko so va-nj klicali in uslišani bili.

23. Bog da zapovedi.

Že po čudežih, ktere je Bog v pričo svojiga ljudstva storil, bi bili lahko spoznali, de on je pravi Bog, njih Gospod in kralj. Pa še bolj se jim je razodel, ko jim je zapovedi dal, kakó naj živé, in kako naj zvananje dela službe božje oprávljajo. Po tem se je Bog, kot njih kralj razodel, in vse ljudstvo mu je moglo pokorsíno obljubiti. Ko so Izraelci po pušavi peršli do Sinajske gore, so mogli tam ostati. Bog reče Mozesu: Čez tri dni, ko bo zapela trobenta, naj vse ljudstvo ostopi goro, gore se pa ne sme nobeden dotakniti, do tistiga časa pa naj se vsi očistijo in po pražnje napravijo. Vse to se je zgodilo. Vsi so se snažno oblekli, kakor za velik god. Tretji dan pride, kateri je bil petdeseti po izhodu iz Egipta. Še komej se dan opoči, že teman oblak goro pokrije, blíska se in neznano hudo gromí. Glasno trobenta bučí. Prestraši se vse ljudstvo, in Mozes vse pelje pod goro. V dimu, plemenu in potresu je vsa gora, in trobenta zmiraj glasnejši póje. Vse tiho je bilo od pričakovanja, kaj se bo zgodilo, vsi se tresejo, in Bog glasno govórí z oblaka:

1. Veruvaj v eniga Bogá.
2. Ne imenuj po nemarnim iména svojiga Bogá.
3. Spomni se, de boš saboto (nedeljo) posvečeval.
4. Spoštuj očeta in mater, de boš dolgo živel, in de ti bo dobro na zemlji.
5. Ne ubijaj.

6. Ne prešestuj (ne delaj nečistosti).
7. Ne kradi.
8. Ne pričuj po krivim zoper svojiga bližnjiga.
9. Ne želi svojiga bližnjiga žene.
10. Ne želi svojiga bližnjiga blagá.

V strahu in trepetu je Izraelsko ljudstvo božjo voljo zvedilo, in s svetim strahom zavpijejo vsi: Vse bomo storili, kar je Gospod rekel. Prosili so Mozesá, de naj prosi Bogá, de bi le njemu povedal, kar hoče, de vse bodo storili, sam pa de bi več ne govoril, sicer pomerjemo od strahú, so rekli. Bog je pa svoje zapovedi z gromam in treskam dal, de bi se ljudstvo halo zoper božje zapovedi grešiti, in Bogu bolj pokorno bilo, ko bi se na štrafinge spomnilo, s kterimi je Bog nepokornim zažugal.

De bi ljudstvo precej ne pozabilo, kaj je Bogu obljubilo, je Mozes še posebej očitno obljubo, de bodo Bogu pokorni, ponoviti hotel. Drugi dan postavi Mozes pod goro Sinaj oltar, in postavi dvanajst kamnov v znamenje dvanajstih Izraelovih rodov. Ko duhovnov še niso imeli, je odbral dvanajst mladenčev, kteri so na oltarji Bogu živino darovali. Mozes je spisal deset zapoved božjih, skliče starašine ljudstva, jih jim še pové, in ti so ponovili obljubo, de ljudstvo bo božje zapovedi deržalo, k poterjenju te obljube pokropí s kervjo darovane živine nar pred spisane zapovedi božje, potlej pa ljudstvo rekoč: Glejte kri je znamenje zaveze, ktero je Bog z vami naredil. To je, Bog je Izraelcam obljubil njih Bog in varh biti, če bodo svojo obljubo deržali, in vselej po njegovih zapovedih storili. In ti zavezi pravimo stara zaveza ali stari testament.

Ljubi kristjani! te zapovedi, ki jih je Bog Izraelcam dal, niso bile nove, že per stvarjenji jih je Bog človeku v serce dal, pa greh, po kterim je um oslepljen bil, in poželjenje do hudiga v sercu človekovim zbudilo, je

močno postalo, je storil, de so se ljudje v svojih nespa-
metnih mislih zgubili, malike molili, in čast, ktera živimu
Bogu gre, svojim strohljivim malikam skazovali, in svo-
jiga stvarnika pozabili. Bog jih je prepustil njih pože-
ljenju, ker so se modre šteli. S. Pavel sam uči, de po-
stava božja je v naše serca zapisana. „Zakaj, ker
neverniki, ki postave nimajo, sami od sebe de-
lajo, kar je v postavi zapovedaniga, so, ker po-
stave nimajo, sami sebi postava. In skažejo,
de so dela postave v njih sercih zapisane, kar
jim vest pričuje, in njih misli se med seboj ali
tožijo ali izgovarjejo.“ Rimlj. 2, 14, 15. Zato ko
so ljudje po izvirnim grehu tako oslepljeni na svojim
umu, in po grehih od večne resnice tako delječ zašli,
jim je Bog iz zgolj usmiljenja té zapovedi tako očitno
oznanil, de bi jih ne mogli več pozabiti. Ker so okolj-
šine tako strašne bile per oznanjenji zapoved, so se jih
mogli domisliti, in de jih morejo tudi spolnovati. Koli-
korkrat je gromelo, se bliskalo in treskalo, mogli so se,
ali so hoteli ali ne hoteli, spomniti na dane zapovedi,
in zraven misliti, obljubili smo deržati zapovedi. Blisk
in grom je v božjih rokah, štrafati nas zamore, če
le hoče, če ne bomo storili po njegovih zapovedih.
In desiravno je Bog svoje zapovedi med takó strašnimi
okoljšinami oznanil, so vender Izraelci Bogá pozabili,
in malike molili, kar se bomo iz naslednjiga učili.

Téh zapoved pa Bog ni le za Izraelce oznanil, nam
vsem jih je povedal, nam vsem so v sercu zapisane, in
vsi jih moramo deržati, če hočemo zveličani biti. Té
nam povedó, kaj smo Bogu, sebi in svojimu bližnjimu
storiti dolžni, in to je večna resnica. Vsi keršanski
nauki so le razlaganje te večne božje postave.

Kadar je Bog zavezo s ljudstvom storil in Mozes s
kervjo darovanih žival ljudstvo pokropil k poterjenju ob-
ljube zaveze, gre na božje povelje na Sinajski hrib, kjer

je od Boga dve tabli prejel, v katerih so bile božje zapovedi zapisane, in mu je še druge zapovedi dal, kakó naj se božja služba opravlja, kakó de naj ljudstvo vodi in sodi, in več družih zapoved. Desiravno je ljudstvo tako gotovo obljubilo, Bogu pokorno biti, je vender na-nj pozabilo, ga zapustilo, in se hudo pregrešilo. Ko je Mozes na Sinajski gori štirideset dni ostal, ljudstvo ni vedilo kaj se je z njim zgodilo, posililo je Arona dopustiti zlato tele vlti, in tega so za Bogá molili, se ga in veselili, okrog njega plesali. Na to pride Mozes z gore, sliši vpitje in vidi, kaj se godi, in verže table, v katerih so bile zapovedi božje zapisane, de so se razbile. Potegne meč in reče: Kdor je z mano, naj tudi takó storí, pomorimo puntarje, ki so se zoper našiga dobriga Bogá in kralja pregrešili: in pomorili so jih tri in dvajset tavežent. Takó je minilo veselje z veliko žalostjo.

Glejte! konec greha je vselej žalost, torej ljubi kristjani, živite vselej po božjih zapovedih, nar bolj boste veseli, in tega veselja vam ne bo nihče odvzel. Bog svojimu zvoljenimu ljudstvu ni perzanesel, ko je grešilo; tudi nam ne bo prizanesel, ker je svet in pravičen. Izraelci so pa tudi zaslužili tako oestro štrafingo. Mozes jih je štrafal, ker so malo poprej s prisego obljubili Bogu pokorsino, ko svojimu kralju, zdej ga pa zapusté, se spuntajo, in zlato tele molijo in po božje časté. Po ostri štrafingi so tudi spoznati mogli, kakó velik greh de so storili.

Kaj posebniga vémo, de je Bog Izraelcam v pušavi razodel?

Vémo, de jim je deset zapoved oznanil, zraven pa še tudi zapovedi dal, kakó naj zunanje dela službe božje opravljajo, in več družiga storiti jim zapovedal.

Kaj se je takrat godilo, ko jim je Bog svoje zapovedi oznanoval?

Bliskalo se je, gromelo in treskalo, vsa gora se

je kadila, in dim se je iz nje valil kot iz peči, glas trobente se je če dalje bolj slišal, in vse ljudstvo je od veliciga strahu trepetalo.

Zakaj je dal Bog svoje zapovedi med gromam in treskam?

Zato 1) de bi se ljudstvo bolj nagnilo po božjih zapovedih živeti, in veči čast in pokoršino do božje volje imelo, in

2) de bi se ljudstvo balo božjih zapoved prelomiti. *Ali smo tudi mi dolžni božje zapovedi deržati?*

Tudi smo jih dolžni deržati, 1) ker so nam že v sercé zapisane, in nam povedó, kaj smo Bogú, sebi in bližnjimu dolžni storiti, in to večno res ostane;

2) ker jih je tudi Jezus poterdil in deržati zapovedal, če hočemo Bogú podobni in zveličani biti. Ko ga je mladenec vprašal, kaj naj stori, de bo zveličan, mu je Jezus odgovoril: Derži zapovedi božje.

Kaj so Izraelci obljubili, ko jim je Bog svoje zapovedi oznanil?

Obljubili so le v eniga samiga Bogá verovati, in njegove zapevedi deržati.

Kje so bile božje zapovedi zapisane?

Na dveh kaménih tablah, ki jih je Bog sam zapisal in Mozesu dal.

Ali so pa Izraelci spolnili, kar so obljubili?

Niso spolnili, ko je Mozes štirideset dni na Sinajski gori bil, in z Bogam govoril, so si tele iz zlata vlili, in ga molili.

Kaj pa je Mozes na to storil?

Dal jih je tri in dvajset tavžent pomoriti zavoljo velike pregrehe, ki so jo storili.

24. Od dél očitne službe božje.

Bog je učil Mozesa na gori, kakó se mora očitna služba božja opravljati. Vsi neverniki so očitno svojim malikam službo opravljali, jim dari darovali, in za to delo so duhovne imeli. Izraelci še vsi neumni si niso mogli svojiga nevidniga Bogá prav misliti, le viditi so ga hotli, in med seboj imeti, kakor neverniki svoje malike, de bi se zamogli z njim pogovarjati in posvetovati. Po njih zapopadkih je Bog tudi storil. Bog zapové Mozesu lep šotor narediti, in ga v sredo Izraelskih šotorov postaviti, de so ga vsi vidili, in se Bogá spomnili, kolikorkrat so šotor pogledali. Bog sam pové Mozesu kakšin mora biti, kjer bodo Izraelci odsihmal Bogú očitno službo opravljali. Pervi del šotora je bil s prav lepimi zagri-njali prekrit. V njem je bila s zlatam prevlečena skrinja, na nji sta stala dva kerubima iz čistiga zlata izlita, ktera sta s perutami skrinjo pokrivala. V nji ste bile tabli, na kterih je bilo deset božjih zapoved zapisanih, in zlata skleda, v kateri je bila mana, ki so jo k vednimu spominu perhranili, in Aronova paliza. Ta kraj šotora so imenovali narsvetejši. V ta kraj ni smel nihče drugi stopiti, kakor véliki duhoven, in tudi on le enkrat v letu, kader je prosil in daroval za odpušanje svojih in ljučstva grehov. Drugi dél šotora so imenovali sveto. V tem delu šotora je stala miza, na nji je stalo dvanajst hlebcov kruha, po številu dvanajst Izraelskih rodov, stala je tudi stavnica s sedmerimi lampami, ktere so noč in dan pred narsvetejšim gorele, v sredi je stal oltar, na njem so duhovni vsaki dan zjutrej in zvečer Bogú k časti kadilo zažigali. In v tretjim delu je stal oltar, na kterim so dari Bogú darovali. Vsaki dan zjutrej in zvečer je moglo léta staro jagnje Bogú darovano biti, zvečer pa še tudi vino, olje in nekoliko moke. Vse te daritve so darovali, de so se vsaki dan spomnili, vse

je v božjih rokah, vse nam Bog da, njemu moramo za nje hvaležni in v vsim pokorni biti. Bog je tudi duhovne postavil, kateri so cerkveno službo opravljali. Veliki duhoven in duhovni so mogli vselej iz Aronove hiše biti. Drugi iz rodu Levi so bili pa iz med njih za levite izvoljeni. In ti so smeli iti v sveti kraj šotor. Ljudstvo pa je na tretjim kraji Bogá molilo.

Darovali so pa iz več namenov. Darovali so v čast Bogú, v zahvalo, ko so dobrote od njega prejemale. Darovali so, kader so Bogá dobrot prosili, tudi so mu darovali na praznik pokore odpušenje grehov od Bogá sprositi. To darovanje je bilo nar imenitniši, ker to je smel veliki duhoven ob prazniku pokore v nar svetejšim kraji šotor Bogú opraviti. Tisti dan je vzel dva kozla, na eniga je veliki duhoven roke položil v spomin, de vse grehe na-nj položi, potem je bil v pušavo odpeljan za spomin, de je grehe proč odvezel. Druziga so pa zaklali v spomin, de so si z grehi smert zaslužili, ki so bili svojimu Bogu in kralju nepokorni. Imeli so še druge daritve, postavim otročence, gobovi, ki so bili očišeni i. t. d. Vse te šege in darovi so bili zato, de bi bili Izraelci vedno imeli Bogá pred očmi, in bi ga ne bili mogli pozabiti. Pomenile so pa vse daritve pravo in sveto daritev Jezusa Kristusa, ki je svojo kri prelil na križu v odpušenje grehov celiga svetá, kjer se je za nas daroval Bogú, in šel v nar svetejši kraj v nebesa, kjer je naš besednik in srednik.

Bog je Mozesu tudi zapovedal Izraelcam praznike postaviti. Veliki prazniki so bili zraven sabote, velika noč, binkušti, praznik šotorov, in pokore ali sprave s Bogam.

Saboto so praznovali v spomin, de v šestih dneh je Bog vse stvaril, sedmi dan pa posvetil in počival. Ta praznik je Izraelce spomnil, de je le en Bog, ki je vse stvaril. Takó se je véra v eniga samiga Bogá per

njih ohranila, kar verovati je vsakimu človeku k zveličenju treba. Veliko noč praznovati je Bog zapovedal v spomin odrešenja Izraelcov iz Egiptovske sužnosti. Ob tem dnevu so tudi velikonočno jagnje jedli, kar je bilo že povedano.

Na veliko noč je Jezus Kristus od smerti vstal, pravo velikonočno jagnje, jagnje, ki je bilo na križu umorjeno za odpušenje grehov vsiga sveta, kateri nas ni odrešil iz sužnosti Egiptovske, ampak iz sužnosti grehove, smerti, hudičeve in pekla.

Binkušti so bile postavljene v spomin, pe petdeseti dan po izhodu iz Egipta je Bog Izraelcam svojo postavo oznanil, in petdeseti dan po veliki noči so Izraelci tudi binkušti obhajali v spomin zaveze, katero je Bog z njimi storil. Ob tem dnevu so Izraelci Bogu darovali od perdelkov zemlje. Nobeden ni okusil od novih perdelkov prej, dokler ni Bogu od njih daroval.

Kristjani tudi petdeseti dan po veliki noči binkušti obhajamo v spomin, de je Jezus petdeseti dan po svojim od mertvih vstajenji s. Duha poslal, ki ga je svojim apostelnjam poslati obljubil. Po njem so bili apostelnji v svetim Duhu in ognji keršeni. Luk. 3, 16. Kakor se je Bog v hudim vremenu na gori Sinaj razodel, takó je tudi s. Duh z velikim šumenjem nad oposteljne peršel. Kakor so Izraelci perve perdelke zemlje tisti dan Bogu darovali, takó je bilo tudi Judov tri tavžent keršenih, in prvih Bogu danih.

Tretji veliki praznik je bil v-sredi mesca kimovca. Sedem dni so Judje pod nebam v šotorih iz zelenjave narejenih prebivali in Bogá hvalili za srečno spravo perdelkov v svoje shrambe. Ta praznik je bil postavljen v spomin, de so njih očetje štirideset lét pot milim nebam v pušavi prebivali. Kakor so prazniki judovski opominjali njih dobrot, ki so jih od Bogá prejeli, takó tudi naši prazniki nas kristjane opominjajo na velike dobrrote

odrešenja, ki nam jih je Jezus Kristus dodelil. Ob téh treh praznikih je mogel vsaki Izraelski mož in mladeneč v Jeruzalem priti Bogá molit. Fantje so bili že le zavezani k ti dolžnosti, ko so dvanajsto leto spolnili. Stari in bolehní pa so bili izgovorjeni. Po tej zapovedi je tudi Jezus peršél v tempelj v Jeruzalem, kader je bil dvanajst let star. Ti prazniki so bili dnevi veselja.

Bog je pa še zapovedal praznik žalosti in pokore, kteriga so le en dan obhajali, in štiri in dvajset ur niso ne jedli ne pili, temuč se postili, svoje grehe obžalovali in Bogá usmiljenja in odpušenja prosili. Veliki duhoven se je mogel sedem dni že prej perpravljati, na dan pokore daritev v odpušenje grehov svojih in ljudstva Bogú darovati. Nar prej je mogel za se in za svojo družino eno tele darovati, potlej še le za ljudstvo dva kozla, kakor je bilo že zgorej povedano. In ta dan je šel veliki duhoven v nar svetejši kraj šotorá; in ko so tempelj imeli nar svetejši tempeljna, sicer pa noben dan med letam.

Vse to je pomenilo Jezusa, kteri je vse naše grehe na se vzel, in na križu za nas umerl, de po njem zadobimo odpušenje grehov; skozi njegove rane smo zaceljeni, kar uči s. Pavel rekoč. „Kristus je peršél, de je bil veliki duhoven prihodnjih dobrot skozi veliko boljši šotor, ki ni storjen z roko, zato je srednik noviga testamenta.“ Heb. 9, 12—13. Kakó srečni smo kristjani! vsi smo grešniki, pa imamo velikiga duhovna, Jezusa Kristusa pravičniga, ki se je Bogu daroval v odpušenje naših in grehov celiga sveta, ki je šel v nebesa, kteri je daritelj in veliki mašnik, in nam je odpušenje in milost zadobil. Njegova smert je naše življenje, in dan njegove smerti je srečni dan naše sprave z Bogam. Velika tolažba za grešnike! Te in še več družih praznikov je Bog Izraelcam zapovedal praznovati, jim mnoge daritve opravljati ukazal, in še več zapoved

dal. Mozes jim je vse povedal in zapisal, kar mu je Bog naročil povedati jim, in obljubili so vse zvesto držati. Judam so bile težke šege in ceremonije potrebne, ker so bili terdiga in nepokorniga serca, in tudi zato, de so jih ločile od nevernikov, de niso malikov molili. Te šege in cerkveni opravki so tudi oznanovali Jezusa Kristusa in njegovo cerkev.

Na božje povelje pelja Mozes ljudstvo naprej po pušavi proti Kananski deželi. Znaminje pa so imeli nad božjim šotoram. Kadar je oblak nad božjim šotoram obstal, so vedili, de morajo stati, ko se je zjutrej oblak vzdignil, so se tudi Izraelci vzdignili, in dalje šli. Zmanjkalo jim je mesá, mermrali so hudo zoper Moze-sa, de jih je v pušavo perpeljal, kjer so se mane nave-ličali, v Egiptu so pa obilno jesti imeli. Mozes jim ob-ljubi mesá, in Bog jim spet neznanó veliko prepelic pošlje, zraven pa tudi ognjenih kač za štrafingo, ktere so Izraelce grizle, in kdor je bil pičen, je vsak kmalo umerl. Izraelci obstojijo svoj greh, in ga obžalujejo. Mozes prosi Bogá, de bi jim to hudo štrafingo odvezel. In Bog mu reče: Naredi kačo iz brona, natakni jo na kol, kateri od upičenih bo na-njo pogledal, bo živel. Mozes je storil, kakor mu je Bog zapovedal, in vsak upičeni, ki je va-njo pogledal, je precej ozdravil.

Kača na kolu je pomenila Jezusa Kristusa na križ obešeniga. Vès ranjen zavoljo greha, kteriga je peklen-ska kača na svet perpravila, nas Jezus na križu za večno življenje posvečuja. Po njegovih ranah so rane naše duše zaceljene, skozi njegovo smert zadobimo življenje duše, ki nam ga je greh odvezel, če v Jezusa verujemo. Jezus sam to uči, ker pravi: „Kakor je Mozes po-višal kačo v pušavi, takó mora povišan biti Sin človekov, de, kdor koli va-nj veruje, se ne po-gubi, temuč ima večno življenje.“ Jan. 3, 14, 15.

Kader pridejo blizo Kananske dežele, pošlje Mozes

Jozveta in Kaleba in deset družih mož naprej dežele ogledat, ki jim jo je Bog dati obljubil, de bi zvedili, kako se v nji živi. Ko nazaj pridejo, pové tistih deset mož veliko laži: močno grajajo deželo in pravijo, de jih v nji družiga ne čaka ko smert. Tem lažem verjamejo Izraelci boji kakor božji besedi. Vse joka, zaničuje Mozes in godernja nad Bogam, in spet hočejo nazaj v Egipt ali pa v pušavi pomreti. Ko sta Mozes in Aron to slišala poklekneti pred vsim ljudstvom. Jozve in Kaleb sta ljudstvo tolažila in govorila: Dežela je lepa in rodovitna, med in mleko se po nji cedi. Ne vstavljajte se Bogu, in ne bojte se ljudi, kakor kruh jih bomo pojedli, Gospod je z nami, nikar se ne bojte. Ali množiča jih je hotla s kamnjem pobiti. Pa na to se čast božja pokaže verh božjiga šotora. Bog reče: Kakó dolgo me bo še to ljudstvo dražilo, in mi ne bo verovalo, desiravno sim že toliko čudežev storil, s kugo jih bom pomoril, tebe pa bom, reče Gospod Mozesu, poglavarja družiga ljudstva storil. Mozes pa prosi Bogá, de naj se jih usmili. In Gospod mu je rekel: Na tvojo besedo sim jim odpustil. Pa kakor resnično jest živim, ker niso moji besedi pokorni bili, bodo vsi v ti pušavi pomerli, vsi, kateri so več ko dvajset let stari, le Jozve in Kaleb pojdeti v obljubljeno deželo. Vaši otroci pojdejo va-njo. Štirideset let se boste klatili po pušavi, dokler vsi ne pomerjete. Koreta, Datara in Abirona je zemlja požerla in druge može, ki so bili z njimi na Kanansko šli, je strela pobila, in zraven še dve sto in petdeset levitov, ki so bili s Koretam ravno tistih misel. Ostati so mogli štirideset let v pušavi, in pomerli so vsi tisti, kateri so iz Egipta v pušavo peršli in niso bili Bogu pokorni.

Kakó milostljivo in dobrotljivo je Bog Izraelce voddil in z vsim preskerbel, kar jim je bilo treba, in toliko čudežev zavoljo njih storil, vender so tolikokrat zoper Bogá grešili, mermrali in za-nj nič marali. Zadnje dni

so še god malikov obhajali z Moabiti in Madjanci, praviga Bogá popolnoma pozabili, in malika nevernikov z nečistostjo čistili. Pa tudi za ta veliki greh jih je Bog štrafal, štiri in dvajset tavezt jih je bilo od kuge pomorjenih. Kakó hudo popačeni so ljudje po izvirnim grehu na umu, sercu in na volji, vse hudo zares iz njega izvira. Človek celó svojiga stvarnika pozabi, in se da od svojiga spačeniga poželjenja iz greha v greh perpeljati. De je pa Bog z Izraelskim ljudstvom takó lepo ravnal, si nepokorno in terdovratno ljudstvo ni zaslužilo. Storil je pa zato, kar je bilo že večkrat rečeno, de je véro va-nj ohranil per njih in za nas, in perpravljal ljudstva za prihodniga Mesija, ker vémo, de po tem, ko je Jezus svojo véro svetu oznanil, je Jude zaverigel. Sreča in nesreča Izraelcov je k razglašenju praviga Bogá med nevernike veliko pomagala, kér so vse slišali, kaj Izraelski Bog svojimu ljudstvu storí.

Ali so Judje tudi zunanjo službo božjo opravljali?

Tudi, in darí so Bogú darovali po svojih duhovnih.

Kje so Bogú darovali?

V šotoru, kteriga je bil Mozes na božje povelje naredil, dokler cerkve niso imeli.

Iz kteriga rodu so bili judovski duhovni?

Iz rodu Levi.

Ali so Judje tudi praznike imeli?

Tudi so jih imeli, in nar večí prazniki so bili: sabota, velika noč, binkušti, praznik, ki so v zelenih šotorih prebivali, in praznik pokore, ali sprave z Bogam.

Ali so bili te daritve in prazniki za vselej zapovedani?

Ne za vselej, ker so bili le podobe prihodnih skrivnost svete vére.

Ali so bili Judje Bogú pokorni?

Niso bili, večkrat so godernjali zoper Bogá, Moza in Arona, na Bogá niso zaupali, in celò malike so molili, desiravno je Bog toliko čudežev storil zavoljo njih.

Kaj je Bog storil zavoljo njih nepokoršine in terdovratnosti?

Hudo jih je večkrat kaznoval ali štrafoval.

23. Mozesova smert.

Mozes je bil že sto in dvajset lét star, ko je ljudstvo do pokrajne Kananske dežele perpeljal. Ura njegove smerti se je perblížala. V Kanansko deželo mu pa ni bilo dano priti. Enkrat ni terdno v Bogá zaupal. Ko ni voda iz skale precej pritekla, ko je s palico prvič na-njo vdaril, je še drugič vdaril. Za ta greh ga Bog ni pustil v obljubljeno deželo. Bog je neskončno svet, vsak še takó majhen greh sovraži in ga štrafa, desiravno zavoljo majhniga greha svojimu zvestimu služabniku gnade ne odvzame. Nar pravičniši božji služabnik ni brez človeških slabost, že kaj greši, če tudi še tako majhniga; pa ker ima dobro voljo in serce in želje vselej le po božji volji storiti, mu Bog zavoljo majhnih pregreškov svoje gnade ne odvzame, ne neha ga ljubiti. Bog ne gleda toliko na zunanje, ampak le kakoršno serce ali želje človek ima; to nas tolaži v naših slabostih. Mozes je ostal božji prijatelj, desiravno je Bog greh nad njim štrafal, ker ni nehal Bogá ljubiti do konca svojiga življenja. Iz tega se pa tudi učimo majhnih grehov se varovati, ker Bog nobeniga še takó majhniga ne pregleda.

Pred smertjo pokliče Mozes še enkrat vse Izraelove otroke pred se, poslovi se in kakor umirajoč oče jim prav k sercu govori. Glejte, pravi on, eniga preroka bo

Gospod, vaš Bog iz vašiga naroda in iz vaših bratov meni enaciga obudil. Njega poslušajte, kar koli vam po reče. Kdor pa ne bo maral za njegovo besedo, nad njim se bo Gospod maševal. V ti pušavi moram umreti, in ne pojdem čez reko Jordan. Vi pa pojdete čez njo, in prejeli boste v last dobro deželo. Vidili ste, kaj je storil Gospod Faraonu v Egiptu in njegovi deželi, vidili ste štrafinge in velike čudeže, ktere je Gospod storil do današnjiga dné, in vedno ste bili nevkretni. Štirideset let vas je vodil po pušavi, in vaše oblačila in čevlji na nogah se niso od starosti raztergali. Hranil vas je s kruham od nebes in iz skal vam je studence dobre vode oživljaj, in zdej vas pelje v lepo in rodovitno deželo, kjer boste imeli kruha in vsiga dobriga obilno. Spomnite se, de Gospod vas je izredil, kakor oče svojiga otroka. Oh spoznajte in vzemite si k sercu. On Gospod sam je Bog, v nebesih in na zemlji in ni ga družiga Bogá zraven njega. On je vsigamogočen in zvest Bog. Nebó in zemlja in vse, kar je, je Gospoda vašiga Bogá. On, Gospod vaš Bog, je Gospod vsih gospodov. Bodite pokorni Bogu, kteri je toliko veliciga in dobriga storil nad vami. Ljubite Gospoda iz celiga serca in spolnite vse njegove zapovedi.

Kakó imenitna je ta obljuba, ki jo je Mozes Izraelcam storil, de bo Bog eniga preroka obudil, kakor je on. Vidil je v duhu srečni čas, ko bo Mesija na svet peršel. In Jezus sam poterdi te besede, de je od njega govoril, ko je Judam očital, de va-nj ne verujejo, temuč se izgovarjejo, de Mozesu verujejo, kar pa jim očita, de ni res, de bi Mozesu verjeli, ker pravi: „Ako bi Mozesu verovali, bi tudi meni verovali, zakaj on je od mene pisal.“ Jan. 5, 46.

Potlej, ko je z jimi še več govoril, položi Mozes po božjim povelji na Jozveta roke, in ga postavi pred vse

ljudstvo, de bo zdej on njih poglavar, njemu naj bo pokorno odsihmal.

In zdej gre Mozes, kakor mu je Bog ukazal na goro Nebo. Ondi se mu je Bog prikazal, in mu razkazal vso Kanansko deželo: Poglej jo, je rekel, to je dežela, ktero sim Abrahamu, Izaku in Jakobu s prisego obljubil. Z očmi jo zdej vidiš, va-njo pa ne pojdeš. Silno vesela je bila njegova duša, ki je vidil lepo deželo, v ktero njegovo ljudstvo pojde, tedaj zahvali Bogá, zaspi v Gospodu, in Gospod ga pokoplje. Njegoviga groba pa nihče ni najdel. Takó je šel Mozes v kraj večniga počitka; v večnosti živi, kakor bi nikoli ne bil umerl. Prišel je k Kristusu na hrib Tabor, kjer se je Jezus spremenil v pričo svojih apostelnov, in vidili so ga, ki je že več sto let v grobu ležal. Vesela zgodba, ki nas vse s tolažbo napolne, de smert le telo umorí, duša pa še živi. Vse ljudstvo je močno žalovalo in jokalo po Mozesu trideset dni.

Glejte ljubi kristjani! Mozes kaže svojimu ljudstvu njegove velike slabosti, ali rešiti od njih jih ni zamogel. To zamore le Kristus. Bog je pa hotel prepričati človeka, de ne nauki sami, ne pamet, ne čudeži, ne obljube, ne opominovanje, ne žuganje ne zamorejo človeka poboljšati, sužen greha ostane dokler ga Jezus s svojo gnado ne reši, kar s. Pavel uči, rekoč: „Kar je postavi nemogoče bilo, ko je bila po mesu oslajljena, to je Bog storil, ko je svojiga Sina poslal v podobi grešniga mesá, in je v podobi grešniga mesá greh končal, de bi se pravica postave nad nami dopolnila, kateri ne živimo po mesu, ampak po duhu.“ Rimlj, 8, 3—4. Le gnada, ki nam jo je Jezus zaslužil, zamore človeka, kateri po svojim poželenji živi, spreobrniti, ako jo radovoljno sprejme in z njo dela, de želi, ljubi in stori, kar je za dušo prav in Bogú všeč; de zadobi veselje v spremišljevanji bož-

jih reči, in po tem svoje misli, želje in dela le po božji in ne po volji mesá obrača, in v pobožnim življenji svojo nar večí srečo najde. Prosimo Jezusa, de nam svojo gnado da, in perzadevajmo si z njo vse storiti, kar **Bog** zapové.

Mozes je bil podoba Kristusova. Bil je srednik med Bogam in svojim ljudstvom, prosil je Bogá za ljudstvo in na njegovo prošnjo je Bog ljudstvu perzanesel. Jezus Kristus je srednik med Bogam in kristjani, in vedno živi, de za nas prosi, pravi s. Pavel. Heb. 7, 23. Mozes je postavo dal Izraelcam, in Jezus nam je novo postavo, postavo ljubezni od Očeta z nebes na zemljo pernesel, on je bil mogočen v besedah in delih.

Mozes je peljal Izraelce iz sužnosti v daljno pa lepo in rodovitno deželo. V vsih nadlogah je ljudstvo k zaupanju v Bogá obračal. Jezus nas vodi skozi ta svet v nebeško kraljestvo, kteriga je bila Kananska dežela le podoba.

Mozes je svojimu ljudstvu pokoro pridigoval, in mu obljubil odpušenje grehov, če se k Bogu obernejo in se poboljšajo. Jezus je začel svoje pridige z oznanovanjem pokore v odpušenje grehov, in je tudi skesanim grešnikom grehe odpušal. Ljudstvo Mozesa ni spoznalo, sovražilo, preganjalo ga je, in nehvaležno mu je bilo, za toliko dobriga, ki mu je storil. Ali niso Judje z Jezusam ravno takó delali, in kakó pa kristjani delajo?

26. Izraelci gredó v obljubljeno deželo.

Čas se je perbližal, de Izraelsko ljudstvo pride v lepo deželo. Jozve, namestnik Mozesov je bil véren in pobožen mož, kakor Mozes, in zato je bil Bog z njím. Rekel mu je Bog: Bodi serčen in krepak, spolni vso postavo, ki jo je Mozes, moj hlapec oznanil. Ne

boj se, in nikar te ne bodi groza, jest bom s'teboj povsod, kamor pojdeš. Jozve pelje ljudstvo zdej va-njo, in Bog spet čudeže dela. Skrinjo Gospodovo nesó duhovni pred Izraelci. Jozve pošlje iz Setima dva ogledovavca v mesto Jeriho, de bi deželo in mesto ogledala. Prideta v Jeriho, počivata v hiši žene Rahab. Vsi so se od strahú tresli pred Izraelci. Kralj iz Jerihe zvé, de sta ogledovavca per Rahabi in pošlje ju iskat. Rahab ju skrije, zataji in spusti ju ponoči po vervi zadej hiše skozi okno, in srečno sta odšla. Obljubiti sta ji pa mogla, de, kadar v Jeriho pridejo, se nji in njenim staršem nič hudiga zgodilo ne bo. Vzdignejo se Izraelci, skrinjo Gospodovo nesó naprej, in kadar duhovni z njo v vodo stopijo, se razdeli Jordan, voda odteče, in zgoraj se je pa vstavila in merovala, vsi so šli po suhim in bili so na Kananskim. Vidili so Izraelci spet nov čudež vsigamogočniga Bogá. Kakor so v obljubljeni deželo stopili, mana ni več padala od nebes. V ravnini per Jerihi so ostali, ker je bila ravno njih velika noč, in so v drugič velikonočno jagnje jedli, kakor jim je bil Mozes zapovedal. Pervič so ga jedli v Egiptu in zdej na Kananskim.

Začeli so vojsko z neverniki, ktere so iz svoje dežele pregnati mogli. Mesto Jeriho je bilo vse obzidano, in mestne vrata zaperte. Bog zapove Jozvetu, naj gredó vsi vojšaki okoli mesta šest dni, vsaki dan enkrat. Sedmi dan pa naj gredó duhovni sedemkrat pred skrinjo sprave in naj trobijo na trobente. To se je zgodilo. Kadar so sedmikrat šli, so se zidovi Jerihe sesuli. Izraelci gredó v mesto in so vse pobili, kar je bilo živiga od ljudi in živine; samo Rahab s svojimi je živa ostala, ker je ogledovavcama usmiljenje skazala. Tukej so Izraelci spet vidili, de Bog se za-nje vojskuje.

Jozve gre s svojimi vojšaki dalje po Kananski deželi. Bojuje se zoper Amorejce, pobili so jih veliko,

pa še več Bog, ki je dal kamnje od neba na-nje padati. In ko so se z Amorejci bojevali, je Jozve soncu in luni zapovedal takó dolgo stati, dokler niso sovražnikov zmagali in pomorili. Povsod kaže Bog svojo vsigamogočnost, in Izraelci so mogli vidno spoznati, ne mi, ampak naš Bog se za nas vojskuje. Šest let se je Jozve vojskoval, preden je deželo dobil. In kader so Izraelci dobro po volji božji storili, so bili srečni, kakor so se pa hudobno vedli, so bili nesrečni. Po božjim povelji razdeli Jozve Kanansko deželo v dvanajst delov, kolikor je bilo Jakobovih rodov. Vadjali so, kateri del dežele bo vsak rod za se dobil. Ker je pa Jakob na smertni postelji Jožefova sinova Efrajma in Manasata za svoja vzel, jih je bilo trinast vsih skupej. Rod Levi pa ni nobeniga dela dežele dobil, ker jim je ta rod duhovne dajal. Po božji volji je ta rod od desetine in daritev živel, de se duhovni niso pečali z obdelovanjem zemlje in z drugimi časnimi skerbmi, in duhovsko službo lažej zvesto opravljali.

Ko je Jozve vidil dan smerti perbližati se, pokliče starašine, poglavarje, sodnike in vojvode k sebi, in jih še opomni na vse dobro, kar je Bog njim in njih očetam Abrahamu, Izaku in Jakobu storil, in reče: Služite iz celiga serca Bogú in ne malikam. Ne pečajte se z nevernimi ljudmi, de vas v malikovanje ne zapeljejo. In ljudstvo je odgovorilo: Mi nikakor Gospoda ne bomo zapustili in ptujim bogovam ne bomo služili. Gospod, naš Bog je nas in naše očete iz Egiptovske dežele in sužnosti speljal, in velike čudeže storil pred našimi očmi, njemu hočemo služiti, on je naš Bog. Jozve jim na to reče: Vi ne morete služiti Gospodu, če boste ptujim bogovam služili, zakaj on je svet Bog, in mogočen Bog, kateri zraven sebe nobeniga ne terpi, in vašim hudobijam in greham ne bo zanesel. Če boste Gospoda zapustili in malikam služili, vas bo vdaril in zaverigel, desiravno

vam je že toliko dobriga storil. In ljudstvo je spet obljubilo Bogú služiti. Kmalo po tem umerje Jozve, sto in deset let star.

Jozve, kar je Jezus, ni bil le po imenu podoba Jezusova, ampak tudi v resnici. Perpeljal je zvoljeno ljudstvo božje v obljubljeni deželo, kakor Jezus svoje zvoljene perpelje v boljši deželo, v nebeško kraljestvo.

Dokler je Jozve živel, so Izraelci praviga Bogá molili, ali po njegovi smerti so se dali večkrat zapeljati. Pa tudi koliko hudiga se jim je potlej zgodilo. Bog jih je strahoval s sovražniki, kateri so jih, v sužnost odpeljali, kjer se jim je hudo godilo. In ko so svojo hudobijo spoznali in iskali pomoči per Bogu, jim je usmiljeni zgrevanim odpustil, in se jih usmilil. Bog jim je tudi od časa do časa pobožne može pošiljal, kateri so za njih skerbili in k pobožnosti jih napeljevali, ti so bili njih vojvodi, sodniki imenovani.

De bi se Izraelci svojiga Bogá vedno spomnili, je Jozve Gospodov šotor na visok hrib Silo postavil, kamor so pravični hodili svojiga Bogá molit. Vidil se je Silonski hrib po Kananski deželi. Pa okrog Kananske dežele so le malikovavci prebivali, torej so Izraelci po njih pohujšani se večkrat k svoji nar veči nesreči dali zapeljati, kar se v bukvah sodnikov bere.

Med drugimi sodniki Izraelcov, ki so ljudstvu več sto let zapovedovali, je bil prerok Samvel posebno božji in pravični sodnik. Perzadjal si je silno veliko za véro v ediniga Bogá. Postavil je po več krajih šole, kjer so se mladenči učili božjo službo prav po božjim povelji opravljati, in tudi sam jih je učil. Bog jim je dal v večih časih preroke, kateri so učili pravo véro, in so tudi prihodnje reči naprej povedali, ktere so se tako zgodile, kakor so jim oznanili. Posebno so pa perpovedovali od prihodnjiga Mesija, kaj bo storil in kakó se

mu bo godilo, kakor jim je Duh božji povedal. Takó je Bog skerbela, da bi pravo véro per ljudstvu ohranil.

Kdo je po Mozesovi smerti ljudstvo božje na Kanan-sko peljal?

Jozve je ljudstvo božje v Kanansko deželo peljal, in deželo med dvanajst rodov razdelil.

Kakošen čudež je Bog storil, ko je ljudstvo božje v obljubljeni deželi šlo?

Reka Jordan se je razdelila, in ljudstvo je šlo po suhim čez njo.

Kaj so Izraelci storili precej, ko so v obljubljeni deželi peršli?

Velikonočno jagnje so jedli, ker je bila ravno njih velika noč.

Ali so obljubljeni deželi lahko v last dobili?

Ne lahko, šest let so se vojskovali, predin so deželo v last dobili, ljudstvo iz nje pregnali in ga pokončali.

Zakaj je pa Bog zapovedal Kanansko ljudstvo moriti?

Hudobno je živelo, mero svojih pregreh je napolnilo, zato je zaslužilo pomorjeno biti; in de je Bog Judam perložnost odvzel, da bi ne bili po njih zapeljani v greh malikovanja, v kar so bili vsi nagnjeni.

Zakaj je Bog na Kananskim čudeže delal?

De so ljudje spoznali, da on je pravi Bog, maliki pa nič.

Kaj je Jozve storil, predin je umrl?

Starašine, sodnike in vojvode ljudstva je k sebi poklical, jih opominjal, da naj Bogú zvesti ostanejo, naj njemu služijo, malike naj od sebe veržejo, in dobro jim

bo; če pa Bogú ne bodo služili, se jim bo pa hudo godilo, kar storiti so vsi obljubili.

Kje je zapiseno, kar je Jozve storil?

V s. pismu, v bukvah Jozvetovih.

Ali so Judje v obljubljeni deželi Bogú vselej služili?

Niso, so tudi večkrat malike molili.

Kakó jih je Bog zato štrafal?

Ptuje ljudstva so čez nje peršle, se bojevale, in jih premagale.

Ali jim je Bog njih grehe odpustil?

Odpustil jim je, če so va-nj klicali, malike zapustili in se k Bogu spreobrnili.

Kdo so bili poglavarji Judov po Jozvetovi smerti?

Sodniki so bili njih poglavarji več sto let.

Kteri sodnikov je bil nar pravičniši?

Samvel, zadnji sodnik, in prerok Gospodov.

Kaj posebniga je on storil?

Šole je postavil, kjer so bili mladenči v véri podučeni, dé so potlej tudi druge učili in božjo službo opravljali.

27. Savel, prvi kralj Izraelcov.

Samvel je zavoljo svoje velike starosti obnemagal, pervzame, si svoja dva sina v opravljanje svoje službe. Pa njegova sina Joel in Abija nista bila pobožna in pravična, ampak krivična, stiskala in terla sta ljudstvo. Vse je mermrало čez nju. Peršli so starašini k Samvelu, hotli so kralja imeti, ko druge ljudstva, in rekli so, ta naj nas bo sodil. Samvel je bil na to žalosten. Dosihmal so Izraelci Bogá kralja imeli, od njega so po vojvodih zapovedi prejemale. Bog Samvela tolaži, in mu

reče: Sej niso tebe ampak mene zaverгли, de bi jest nič več čez nje ne gospodoval, mene nočejo več kralja imeti. Le stori jim, kar te prosijo. Poprej jim pa oznani pravice kralja do njih, kaj bo vse od njih terjal, in storiti mu bodo mogli. Vsiga tega, kar jim je Samvel povedal, niso porajtali, temuč so le per besedi ostali, kralja hočemo imeti, in Samvel jim ga je postavil. Savla iz Benjaminoviga rodú, njega je z oljem pomazal, in on je bil prvi kralj v Izraelu. Savel je bil lepiga obraza in čedne postave, celo glavo višji od vsih družih. In Duh božji ga je precej napolnil, in ga v družiga moža spremenil. Samvel ljudstvo v kraj, kterimu se Maso pravi, vkup sklicé in mu reče! Vi ste zdey svojiga Bogá zaverгли, ki vas je iz nesreče potegnil, in hočete kralja imeti. Zdey stopite k Gospodu, in volite si kralja. Vadlali ali lozali so, in na Savla je padla versta. Samvel reče ljudstvu: Njega vam je Gospod kralja zvolil, zakaj ni ga njemu enaciga. Vse ljudstvo zavpije: Kralj naj živi. Veliko ljudstva ga je ko kralja častilo, hudobni so ga pa zasramovali, ali Savel je bil moder, in se je obnašal, ko de bi ne bil slišal.

Samvel oznani ljudstvu dolžnosti do kralja, jih zapíše v bukve, in jih pred sedež božji položi, de bi se ljudstvo vselej spomnilo, ko je bukve na svetim kraji vidilo, kaj je kralju dolžno, de mu mora biti pokorno kakor Bogú. Reče jim pa še: Če se boste Gospoda bali, in mu služili, boste vi in kralj Gospoda svojiga varha imeli, če boste pa v hudobii ostali, boste vi in vaš kralj pogubljeni. Po tem jih spusti domu iti.

Ko bi bil človek v pravici in svetosti ostal, kakor ga je Bog vstvaril, bi bil le Bogá, svojiga Gospoda imel, želel bi bil le, kar Bog hoče; ali greh je človeka vsiga popačil, nevkretniga storil, in toliko hudiga in nerodnosti na svet perpravil. Poželjenje človeka gospoduje, iz slabiga poželjenja pride nevošljivost, jeza,

sovrášstvo, máševanje, morije, zмикovanje, tatvine, golju-fije i. t. d. Se takim hudobijam braniti, hudobne stra-hovati in štrafovati je gosposke treba, ktera ima pravico zapovedi dajati, pravico storiti, mir in srečo podložnim ohraniti, in jih vižati, de bi pravično in zložno živeli, in srečni bili. Podložni so pa dolžni višjim pokorni biti; zakaj njih oblast je od Bogá: S. Pavel pravi: „Vsaki človek bodi višji oblasti podložen, zakaj ni oblasti od drugod kot od Bogá. Kteri se tedej oblasti zopersta-vi, se božji volji zoperstavi. Kteri se pa Bogú zoperstavijo, sebi pogubljenje nakopavajo. Rimlj. 13, 1—2.

Savel je bil iz perviga serčan vojšak in vès dober, pa kraljeva čast ga je prevzetniga storila. Ni maral za božje zapovedi. Samvel mu je prepovedal darovati, kar so le duhovni smeli. Savel pa sam daruje, zoper zapoved Gospodovo. Samvel, ko pride, mu očita njegovo prederznost in ošabnost, in mu' pové, de ga je Bog za-vergel, in si je družiga izvolil, kteri je bolji kot on. Spet drugikrat se je Savel pregrešil. Bog mu je za-povedal po Samvelu, de kadar bo Amalekite premagal, jih mora končati, in od njih blagá in živine ne sme nič za se perhraniti. Savel ni storil po božjim povelji, te-muč si je bolji sebi perderžal, in slabši živino je pa hotel Bogú darovati. Samvel ga svari in mu reče: Ali ne vèš, de Bogú je ljubši pokorsina, kakor dar. In Bog je Savla za vselej zaverigel.

Na mesto Savla zvoli Bog Davida, pastirja, za Izraelskiga kralja. Bog pošlje Samvela v Betlehem k Izaju eniga njegovih sinov za kralja z oljem pomazati, kteriga mu bo Bog pokazal. In ko je šest Izajevih si-nov pred Samvela prišlo, ni nobeden pravi bil. Vpraša Samvel očeta, ali nima nobeniga več. Odgovori mu, mlajši je na paši. Reče mu ga poklicati. Dávid pride in Samvel ga pomaže z oljem, in se verne domú. Od tega časa je Duh božji Savla zapustil, in v Davidu prebival.

David je bil nedolžen in pobožen mladeneč. Na paši je premišljeval lepe dela božje vsigamogočnosti, nebó in zemljo, luno in zvezde, rože, drevje in sadje, kako lepo je vse. Njegovo serce je bilo vse ognjeno za Bogá, molil je, lepe pesmi Bogu k časti pel, ki jih je sam zložil, in na harpe je brenkal. Savla je večkrat žalost nadleževala, vès neutisnjen je bil ter vzame Davida v službo, de mu je brenkal. David mu poje, in na harpe brenka, ko ga je hotla žalost zmagati in s tem si je svoje kalne misli pregnal. Kralj ga je zato rad imel. Pa ko je David v vojski Goljata, velikana Filiščanskiga umoril, in vojsko dobil, ga je začel Savel sovražiti, ker mu je bil nevošljiv zavoljo časti, ko so jo Davidu po deželi skazovali in mu peli. Savel jih je tavžent, in David deset tavžent pobil. Pregarjal ga je, kar ga je mogel, in tudi po življenji mu je stregel. David si nikjer ni življenja svest, in zbeži v pušavo. V Bogá je zaupal in serčan je bil. Tudi v begu pred Savlam je lepe pesmi zložil, in jih prepeval. Velikokrat bi bil David lahko škodoval Savlu, svojimu sovražniku, pa kar nič žaliga mu ne stori. Kadar se je Bogú zadosti zdelo, je Savel v nesrečni vojski strašen konec vzel, in ljudstvo je Davida kralja izvolilo. In David objokuje Savla in žaluje za njim. Tak je dober človek do svojih sovražnikov.

28. David, Izraelski kralj.

Ko je David kralj Judovski postal, je prebival sedem lét v Hebronu, kjer so bili Abraham, Izak in Jakob pokopani. Po tem, ko so peršli vsi Izraelski rodovi in starašini k Davidu v Hebron, je storil z njimi zavezo in pomazali so ga tudi kralja čez Izrael. Potlej vzame z vojsko Jeruzalem, kjer si je kraljevi sedež izbral, in kjer so za njim tudi drugi Judovski kralji prebivali. Dober kralj je bil. Serce je imel polno ljubezni in pokoršine do

Bogá, in si je tudi na vso moč perzadeval svoje ljudstvo bogaboječe in srečno storiti.

V Jeruzalemskim mestu je bil lep hrib Sijon, na njem je svoj dvor imel, in zraven lep šotor. Skrinja zaveze je bila dosihmal v večih krajih hranjena, in zdej v hiši Obedama. David in ljudstvo gre po njo. Z veliko častjo so jo v Jeruzalem na hrib Sijon prenesli. Glas petja svetih pesem, ki jih je David zložil, trobent in bobnov se delječ razlega. David se v pertnjeno oblačilo obleče, gre pred skrinjo zaveze, in od veliciga veselje poskakaje in pleše, ko bo imel takó blizo hišo Gospodovo, kjer bo Bogá molil, in mu darí daroval.

David se je vojskovati mogel skorej z vsimi ljudstvi, ki so bile okoli po pokrajnah njegoviga kraljestva. Kadar je vse zmagal, in v miru bil, je močno želel lepo cerkev sezidati, kjer bi bil Bogá molil. Perpravil je veliko zlatá in srebrá, in kar je bilo treba tempelj narediti. Pa Bog mu je po preroku Natanu oznanil, de on ga ne bo delal, ki je v vojskah kri prelival, temuč njegov sin mu ga bo postavil. David je bil mož po volji božji, veliko si je perzadjal za čast božjo in zatrenje malikovanja. Ob njegovim času je bilo božje ime že po širokim med neverniki znano in tudi obljubljeni Odrešenik.

De bi bila služba božja z veči častjo opravljena, je zvolil štiri tavžent pevcov, in skerbel je za lepo muziko v cerkvi. Pesme je sam skladal, katerim psalmi pravimo, ki so v s. pismu v bukvah psalmov spisani. Kakó vesela je mogla biti Davidova duša, ko je v šotoru božje čudeže premišljeval, ktere je Bog svojimu ljudstvu od začetka storil, in ki je slišal veselo petje pevcov: „Pridite, veselimo se pred Gospodam, pojmo veseli Bogú, svojimu Zveličarju. Pridimo s zahvalo pred njegovo obličje in pojmo mu veséle pesmi. Zakaj Gospod je velik Bog in veliki

kralj čez vse bogove. V njegovi roki so vse pokrajne zemlje, in verhovi gorá so njegovi. Njegovo je morje, on ga je stvaril, in njegove roke so zemljo uterdile: pridite, molimo in poklekni-mo pred Bogam, jokajmo pred Gospodam, ki nas je vstvaril, zakaj on je Gospod naš Bog, mi pa smo njegovo ljudstvo.“ i. t. d. Psl. 94.

Bog je Davidu več prihodnjiga razodel. Bog mu je povedal in obljubo storil, de bo iz njegoviga rodú peršel večni kralj, kteriga kraljestvo ne bo imelo konca, kteri bo božji Sin in mašnik po redu Melhizedeka. In David je Mesija, svojiga Gospoda in Bogá spoznal, ko je rekel: Gospod je mojemu Gospodu rekel: Vsedi se na mojo desnico, dokler položim tvoje sovražnike za podnožje tvojih nog. David je vedil, de obljubljeni Mesija ni le njegov sin, ampak je tudi pravi Bog, kar Jezus poterdi, ki je farizeje vprašal: „Kaj se vam zdi od Kristusa, čigav sin je?“ „Mu rekó: Davidov!“ Na to jim reče: Takó ga tedej David v duhu imenuje Gospoda rekoč: Gospod je rekel mojemu Gospodu. Vsedi se na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog.“ Mat 23, 42—44. David je prerokoval, de bodo Odrešeniku svetá roké in nogé prebodli, de ga bodo med húdodelnike šteli, z jesiham napajali, njegove oblačila razdelili in za njegovo suknjo bodo pa še celò lozali, čigava de bo; de njegovo telo ne bo sognjilo, de bodo kralji peršli in mu darí darovali, in de bodo po Mesiju vsi rodovi zemlje srečni i. t. d. Takó je David že bolj čisto Mesija vidil in spoznal v svojim duhu, in je njegovo čast v pesmih prepeval.

Desiravno je bil David mož po volji božji, se je vender hudo pregrešil skozi prešeštvo, in ker je zapovedal Urija, moža Betzabeje v vojski v nar. nevarniši kraj postaviti, de bo gotovo umorjen, kar se je tudi

zgodilo. In potlej je David Betzabejo za svojo ženo vzela.

V Davidu vidimo žalosten izgled človeške slabosti, on takó svet mož in takó hudo greši, on takó velik prijatelj božji, Bog ga je takó ljubil, kot svojiga nar boljšiga prijatla, in se takó delječ zgubi, de svojiga Bogá zapusti, in eno revno stvar več ko Bogá ljubi, kakó se moramo še mi bati, de bi ne grešili. Greh je Davida oslepil na duši, de se ni ponižal pred Bogom, svojiga veliciga greha ni spoznal, in ga ni prosil odpušenja, de bi se ga usmilil. Še le čez eno leto mu prerok Natan očita greh, in še le takrat se David zavé, kaj je storil, in skesan reče: Grešil sim zoper Gospoda! Natan mu na to pové: Bog ti je odpustil tvoj greh, pa z velikimi nadlogami te bo stiskal. In zares veliko hudiga je mogel David preterpeti v svoji lastni hiši, in celò pred svojim lastnim sinom Absolonom je mogel bežati, ki se je čez-nj spuntal. Pa v begu ga ni nič družiga bolelo, kakor to, ker ni mogel, v hiši Gospodovi biti, molil je: „Mojo dušo žeja po močnim živim Bogu; kdaj bom tje peršel, in se pred božje obličje perkazal.“ Psl. 41, 2. V nesreči je vselej terdno v Bogá zaupal, in svoje grehe objokoval in spoznal, de vsiga tega je vreden, in perpravljen je bil še več terpeti, de bi mu Bog le v večnosti perzanesel, torej je molil: „Gospod! na te zaupam, ne daj mi na vekomaj osramotenimu biti.“ Psl. 70, 1. „Gospod je moje perbižališe, in moj odrešenik. Moj Bog je moj pomočnik, va-nj bom upal.“ Psl. 17, 2. V vsih psalmih David svojo véro v eniga Bogá razodeva, kateri vse víža, vse po svoji modrosti in previdnosti obrača, in de je vsigamogočen, svet, pravičen in milostljiv.

Kadar se je ura smerti za-nj perbližala, in je David že štirideset let kraljeval, je svojiga sina Salamona na

smertni postelji blagoslovil za kralja in ga opominja, de naj Bogú zvesto služi, in naj mu bo iz cele duše pokoren.

Ali je Samvel sam do smerti sodnik ostal?

Ni, v starosti je svoja dva sina Joela in Abija si sodnika postavil.

Ali sta njegova sina tudi takó pravična sodnika bila kakor Samvel?

Nista bila takó pravična, sta ljudstvo terla.

Ali je bilo ljudstvo z njima zadovoljno?

Ljudstvo jih ni hotlo več imeti, temuč hoče kralja imeti.

Ali je bilo to Bogú všeč?

Ni mu bilo, ker Bog sam je bil dosihmal njegov kralj.

Kdo je bil prvi kralj Izraelcov?

Savel.

Kdo ga je kralja postavil?

Samvel ga je kralja postavil in z oljem pomazal, kakor mu je bil Gospod zapovedal.

Ali je bil Savel Bogú zmirej všeč?

Ni mu bil, ker mu je bil nepokoren.

Kakó je Bog Savla štrafal?

Odstavil ga je, in Davida kralja izvolil.

S čem se je David že v mladosti skazal?

Skazal se je posebno, ko je Goljata zmagal in ubil, in tudi sicer v vojski srečen bil.

Ali je Savel ljubil Davida?

Ni ga ljubil temuč sovražil in preganjal ga je.

Kakó se je pa Davidu, dokler je kralj bil, godilo?

Večkrat slabo in še njegov lastni sin ga je z drugimi puntarji preganjal.

Zakaj je Bog tudi Davidu hudo pošiljal?

Zato, ker se je bil zoper Bogá pregrešil, de se je na tem svetu spokoril.

Kakó se je pa David v nesreči zaderžal?

Svoj greh je obžaloval, poterpežljiv in voljan je bil, in v Bogá je zaupal.

Kaj posebno dobriga je storil David, ko je kralj bil?

Za božje česenje in razširanje prave vére si je veliko prizadeval; šotor Gospodov je na Sijon postavil, svete pesmi skladal, pevce izvolil, de so v šotoru Gospodovim peli, in očitno službo božjo je v lep red spravil.

Kaj je Bog Davidu obljubil?

Obljubil mu je, de bo eden iz njegoviga rodú večni kralj.

Kdo je večni kralj in iz Davidoviga rodú?

Jezus Kristus je večni kralj in iz Davidoviga rodú.

Za kogá je že David Jezusa Kristusa spoznal?

Za svojiga Gospoda in Bogá.

Kaj je David prerokoval od Mesija?

Prerokoval je veliko od njega. De bodo kralji prišli in mu darove darovali, de bo mašnik po redu Melhize-deka, de mu bodo roké in nogé prebodli, de ne bo v grobu ostal, de bodo njegove oblačila razdelili, in za njegovo suknjo vladali i. t. d.

29. Salamon, Izraelski kralj.

Salamon, ko je začel kraljevati, je bil bogaboječ. David ga je v strahu božjim zredil, in zraven ga še pre-

roku Natanu zročil, de ga je učil, kakó de naj po volji božji živi. David mu je tudi povedal, de mu je Bog obljubil iz njegoviga rodú Odrešenika svetá poslati, kar je še bolj gnalo Salamona Bogá iz celiga serca ljubiti. Bog ga je tudi ljubil, se mu ponoči v sanjah perkazal in mu rekel: Prosi, kar hočeš, dal ti bom. Salamon ni prosil ne bogastva ne časti, ampak modrosti. Bogú je bila prav všeč ta prošnja. Reče mu: Ker to prosiš, glej tako modrost in tak um ti bom dal, de tebi enačiga kralja ni bilo in ga ne bo. Dal ti bom pa tudi, česar nisi prosil, bogastvo, čast in dolgo življenje.

Častito je bilo Salamonovo kraljevanje, pravične njegove sodbe, in srečen je bil v vsih svojih delih. Nad njegovo modrostjo, nad njegovim veličastvam so se drugi pozemeljski kralji čudili. Kraljica iz Saba je peršla k njemu se modrosti učiti, in dobrih svetov ga vprašat. Vidil se je božji blagoslov ali žegen nad njim, in ljudstvo je bilo srečno pod njegovim kraljevanjem. Vidilo je ljudstvo, kakó se će dalje bolj obljuba božja, ki jo je Bog Abrahamu storil, nad njim spolnuje, kar je Izraelce v véri in v zaupanji v Bogá uterdovalo, in jih podpiralo v pričakovanji, kaj bo še Bog dal jim, de gotovo jim bo Odrešenika svetá poslal, ki ga je tudi obljubil.

Salamonu je David naročil Bogú tempelj zidati, in mu je tudi za-nj nabral veliko zlata in srebra. Precej je začel perpravljati za-nj, in četrto leto svojiga kraljevanja ga je začel zidati in v sedmih letih in pol je bil dodelán. Tempelj je bil neizrečeno lep, takó lepiga še ni bilo na svetu, vse stene so bile s cedrovim lesam obite, in s zlatimi cveticami in drevesi opisane. Oltar, vsih deset svečnikov po obéh stranéh, vsa posoda in vse kadilnice so bile iz čistiga zlatá. Celò žebliji so bili zlati. Tla so bile s zlatam vložene, in vrata s zlatam prevlečene. Tempelj je bil po podobi šotora zidan. Na prvo se je prišlo v veliki dvor, tukej je ljudstvo ostalo,

kterimu so veža rekli, potlej je bilo svetišče, kamor so duhovni hodili, in tretji del tempeljna so imenovali nar-svetejši. To je bilo s zagrinjalam prekrito, in v ta kraj je smel le veliki duhoven v letu enkrat iti, kadar je daroval za odpušenje grehov, to je o prazniku sprave. V nar svetejšim je stala skrinja zaveze, in v nji ste bile tabli, na katerih so bile božje zapovedi zapisane, in jih Mozes v skrinjo položil. Zdej so imeli Judje tempelj, v kteriga so hodili Bogá molit.

Ko je bil tempelj dodelan, ga je Salomon posvetil. Poklical je vse Izraelsko ljudstvo skup. Prenesli so skrinjo zaveze iz šotorá v tempelj z veliko častjo, in darovali so po poti darov brez števila. Ko so skrinjo zaveze v tempelj pernesli, je oblak hišo božjo napolnil. Takrat Salomon poklekne proti ljudstvu obrnjen, in vzdigne roke proti nebesam, in moli rekoč: Je le tedej verjeti, de Gospod resnično na zemlji prebiva? Zakaj, če te nebes nebesa ne obsežejo, koliko manj ta hiša, katero sim sezidal? Le zató je storjena, de ti svojiga hlapca usliši, ki te tukej prosi, in svoje ljudstvo, ki te bo tukej prosilo. Prosim te, usliši vsaciga, ki te bo tukej molil, in kar te bo prosil. Usliši jih z nebes in zanesi jim grehe, kadar se bodo spokorili in spreobrnili. Usliši jih z nebes, če te bodo dežja prosili na tem mestu; usliši jih, če te bodo prosili, kadar bo lakota v deželi, jih kuga ali druge nadloge stiskale in jih bolezni terle. i. t. d. In ko je Salomon zmolil, je ogenj od neba daritve zažgal, in vse so zgorele, in veličastvo božje je tempelj napolnilo. Ljudstvo, ki je vidilo ogenj od nebes pasti in čast božjo nad tempeljnam, je padlo z obrazam na zemljo, molilo in Gospoda hvalilo rekoč: Gospod je dober in njegovo usmiljenje je večno. 2. Kron 6. in 7. p. Obhajali so praznik žegnjanja sedem dni. V ta tempelj so se Izraelci shajali častit očitno ediniga Bogá, kakor mi v naše cerkve.

Bog se je Salomonu perkazal ponoči, in mu rekel, da bo uslišal prošnje ljudstva, kadar mu bo nadloge poslal, če se bo spreobrnilo, pokoro storilo, in na njegovo milost klicalo. Če se bo pa od njega obrnilo, njegovih zapoved ne bo deržalo, in ptuje bogove molilo, ga bo pa iz te dežele istrebil, in to hišo od svojiga obličja zaverigel, in storil, da se bodo narodi od nje pogovarjali in se nad njo razgledovali, in memo gredoči bodo ostermeli in rekli: Zakaj je Gospod ti deželi in ti hiši tako storil. Odgovorili jim bodo: Zato, ker so Gospoda, svojih očetov Bogá zapustili, zato je vse to hudo čez nje perslo.

Bog je hotel, da Izraelci morajo le en tempelj imeti, in na celim svetu ni bilo družiga, kjer bi se bil pravi edini Bog molil. V ta tempelj so mogli Izraelci vsako leto trikrat priti ob njih velicih godovih Bogá molit. Kakor so le en tempelj imeli, tako so tudi vedili, da le en sam Bog je. Druge ljudstva so jih več imele, ker so več bogov molile, in v vsakim tempeljnu je bil drugi bog. Takó je Bog storil, da so Izraelci vedno misliti mogli: naš Bog je edini Bog.

Pa kakor lepe perve, takó žalostne so bile poslednje leta Salomonoviga kraljevanja. Salomon se je vès zamaknil v posvetno čast, in duh božji ga je zapustil, od Bogá se je odvern timer, nespametna ljubezen do ženskih ga je celò v pregreho malikovanja zapeljala, ker jih je preveč poslušal. Takó je nar modrejši vès nespameten postal. Glejte! kakó delječ človek zaide, če svoje serce na časno natveze. Torej vsak naj gleda, da se ne bo na se zanašal, temuč prosi naj Bogá pomoči, in ponižen naj ostane.

Upati je, da se je Salomon pred svojo smertjo še spreobrn timer. Štirideset lét je kraljeval. Spisal je več bukev, ki so v s. pismu: bukve, ki so imenovane pripovist, druge bukve, ki se jim pridigar pravi in visoko pe-

sem. Tudi bukve modrosti nekteri sveti očaki njemu perlastujejo, de jih je on spisal.

Kakošin je bil kralj David?

Dober in pobožen mož je bil David, serce je imel polno ljubezni do Bogá, in vse si je perzadeval ljudstvo bogaboječe in srečno storiti.

Kaj posebno dobriga je kralj David storil?

Pravo véro razširati si je veliko perzadeval, božji šotor je v Jeruzalem na Sijon prenesel, veliko svetih pesem ali psalmov je zložil za božjo čast prepevati, veliko pevcov je postavil, in očitno službo božjo v lep red spravil.

Kaj je Bog obljubil Davidu?

Obljubil mu je, de bo iz njegoviga rodú večni kralj peršel, ki bo čez vse rodove kraljeval.

Kdo iz Davidoviga rodú je bil večni kralj?

Jezus Kristus, Sin božji.

Kaj je David od Mesija veroval?

Veroval je, de je Mesija njegov Gospod in Bog, in veliki duhoven po redu Melhizedeka.

Kaj je David od Mesija prerokoval?

Prerokoval je: De bodo kralji k njemu peršli mu dari darovat: de mu bodo roké in nogé prebodli, njegovo oblačilo med seboj razdelili, za njegovo suknjo lozali, z jesiham ga napajali, de ne bo v grobu ostal i. t. d.

Kdo je bil za Davidam Izraelski kralj?

Njegov sin Salomon.

Kakšin je bil Salomon?

Salomon je bil v svoji mladosti pobožen, Bogú pokoren, moder in učen.

Kaj posebnika je storil Salomon?

Lep tempelj je sezidal, kjer so Izraelci Bogá molili in mu darovali.

Ali je Salomon zmirej takó dober in Bogú pokoren ostal?

Salomon se je hudo pregrešil, Bogá zapustil, in celò malike molil.

Kaj nas uči greh Salomonov?

De človek ni nikolj takó moder in dober, de bi ne postal nespameten, če Bogá zapustí, in se od njega loči; in de se nikoli zadosti greha ne varjemo.

Kje je sploh zapisano, kar so Izraelski kralji storili?

V svetim pismu, v bukvah kraljev.

30. Izraelsko kraljestvo in božje čenjenje v njem.

Ko je kralj Salomon Bogá zapustil in malike molil, se je njegova čast vedno manjšala. Bog mu hudo zažuga rekoč: Ker si takó hudo storil, de nisi moje zaveze in mojih zapoved ohranil, bom tvoje kraljestvo razdelil, in ga tvojimu hlapcu dal, pa vender v tvojim življenji tega ne bom storil zavoljo tvojiga očeta Davida, ampak po tvoji smerti. Roboam, Salomonov sin, je bil kralj po njegovi smerti. Hudo je terl ljudstvo s hudimi davki in deli. Ljudstvo prosi kralja polahkovanja. Kralj si izgovori tri dni za pomisliti. Vpraša stare svetovavce svojiga očeta, kaj mu je storiti. Odgovoré mu, de naj ljudstvo usliši. Po tem vpraša svojih mladih svetovavcov, kateri mu rečejo, ne uslišati ljudstva. Na to se spunta deset rodov, in izvolijo Jeroboama svojiga kralja. Dva roda Juda in Benjamin in tudi Levi še ostanejo Roboamu pokorni. Odsihmal ste bile dve kraljestvi, Judovsko in Izraelsko. Judovski kralji so v Je-

ruzalemu, in Izraelski v Sihemu in pozneje v Samarii prebivali.

Hude vojske so med njimi vstale. Puntanje je vselej velika pregreha in neizrečeno veliko hudiga za ljudi iz njega pride, in desiravno Bog na unim svetu take hudobneže, ki punt počno, hudo štrafa, vender tisti le veliko hudiga preterpeti morajo, kateri svojimu kralju zvesti ostanejo. Ljudstvo Izraelskiga kraljestva je vsako leto ob godovih hodilo v Jeruzalem svojiga Bogá molit. Jeroboam tega ni mogel terpeti, ker se je bal, de bi se njegovi podložni s svojimi brati ne zedinili in ga ne zapustili. Vlti zapové dve teleti iz zlata, postavi eniga v Betelj, družiga v Dan, in da jima tudi duhovne, kateri niso bili iz rodu Levi, de so službo malikam opravljali, sebi si pa perhrani službo velikiga duhovna. Takó je silil ljudstvo malike moliti, in mu prepovedal v Jeruzalem hoditi praviga Bogá molit. Eniga dne je Jeroboam k oltarju stopil, de bi kadilo maliku zažgal, kar pride nek mož božji iz Judovskiga kraljestva k njemu, ko je ravno kadilo na ogenj tresel in vpije na povelje božje: Oltar, oltar, glej v Davidovi hiši bo rojen sin z imenam Jozija, tisti bo na tebi duhovne daroval, kateri bodo na tebi kadilo zažigali. Znaminje, de je Gospod to govoril, bo, de se bo oltar razvalil in pepél se bo raztresel. Jeroboam to sliši, stegne svojo roko in reče: Primate ga, in roka se mu posuši, ni je mogel ganiti, oltar se razvali, in pepél se raztrese. Kralj prosi možá božjiga, naj Bogá za-nj prosi, de bi mu roko ozdravil. Mož prosi, in kralj je bil ozdravljen. Na vse to Jeroboam hudoben ostane.

Ljudstvo je imelo hudobno kralje, zato je tudi zmiraj nevedniši in torej tudi hudobniši postajalo. Bog je Jeroboama hudo štrahoval. De bi pa Bog kralje in ljudstvo poboljšal, je pošiljal bogaboječe svete može, kterim se je reklo preroki. Bog se je po njih častitiga

razodeval, po njih prihodnje reči povedal, ktere so se kmalo, ali čez več sto let zgodile. S čudeži, ktere so preroki delali, je pričal svojo vsigamogočnost, s prerokovanjem pa svojo vsigavednost, de vse vé in tudi prihodnje reči vidi

Nar hudobniši Izraelski kralj je bil Ahab. Maliku Balu je oltarje delal, in ljudstvo v malikovanje zapeljeval. Posebno veliko si je perzedjala kraljica Jecabela. Zdej je bilo žalostno v Izraelskim kraljestvu. Bog stori toliko za srečo ljudstva, ljudstvo se mu pa na vso moč vstavlja in mu je nepokorno. De sedem tavžent Izraelcov je bilo, ki se pred malikam Balam niso perklanjali, in tudi nekteri preroki so bili še med ljudstvom. Serčni prerok Elija pride pred kralja in mu reče: kakor živi Gospod Izraelski Bog, pred kterim stojim, ne bo ne dežja ne rôse té léta, dokler ne porečem. Ahab se na to ne ozre, še le Elija umoriti hoče. Bog pa Eliju reče: Pojdi od tod, in perkri se, per potoku Karitu sim že orljem zapovedal, de te bodo živili. Elija berž gre in je prebival v samoti per potoku, in orli mu nosijo zjutre in zvečer kruha in mesá.

Pa sčasama je tudi ta potok usahnil, in Elija nima kaj piti. Bog mu pa reče: Pojdi v Sarepto na Sidonsko, ena vdova te bo tam preživila. Elija gre, pride pred mestne vrata, tam najde vdovo, ki je ravno derva pobirala. Reče ji, pil bi rad, pernesi mi vode. Vdova gre po vode. Prerok ji še reče: Prosim te tudi malo kruha. Odgovori mu: Kakor živi Gospod tvoj Bog, ga nimam kar drobtince. Le pešico moke in malo olja še imam. Glej ravno pobiram derva, de spečem še to za se in za sina, še to bova pojedla, preden umerjeva. Elija ji reče: Nikar ne skerbi za prihodnji čas, pojdi in speci. Spekla ga je; jedel je Elija, vdova in njeni sin. Od tistiga časa ne zmanjka ne olja ne moke. Ze so pretekle tri leta, ko ni le kapljice dežja

padlo na zemljo. Studenci so usahnili, polje je rujavo, požgano, vsa dežela žaluje. Znano je bilo, de Elija je hudo sušo napovedal. Ljudje namesti spoznati, de so njih pregrehe vsiga tega krive, so Elija dolžili. Lahko bi bili spregledali svojo nespametno pregreho, in de jim njih malik Bal z vsimi njegovimi služabniki ne more nič pomagati. Elijev Bog pa lahko.

Kralj Ahab želi spet Elija viditi. Izraelcam se oči odpirajo, in spet mislijo na Bogá. Vsi želé s kraljem vred; de bi bila huda štrafinga odvezeta. Bog pošlje tedaj Elija spet v deželo. Kralj in njegov služabnik Abdija išeta po deželi ravno trave in vodé za svojo živino. Kar Elija in Abdija skup zadeneta. Abdija precej kralju pové. Kralj reče Eliju: Kaj ti si tisti, ki si v Izraelu toliko zmešnjav napravil? Krotko mu odgovori Elija: Tega vsiga so grehi Izraelcov krivi. Pošlji, in na hrib Karmel mi spravi vse Izraelce, pa tudi unih štiri sto in petdeset Balovih prerokov. Ahab si ni upal odreči, in je storil takó. Elija reče zbranimu ljudstvu: Dajte zdej dva junca. Balovi preroki, naj si eniga zberejo, razsekajo in denejo na germado, pa ognja ne pod-nj, jest bom pa uniga vzel, in ravno takó storil. Potlej naj oni v svojiga boga kličejo, de jim dar z ognjem spod neba požgè, jest bom pa svojiga Bogá tega prosil. Kteri Bog bo z ognjem od neba požgal dar, tega častite vsi praviga Bogá. Vse ljudstvo je zavpilo: To je prav. Nar prvič vzamejo Balovi preroki junca, ga zakoljejo in kličejo od jutra do opoldné: Bal usliši nas! Pa ni ga odgovora. Popoldne kličejo še glasneje in takó noter do večera. Pa niso uslišani.

Zvečer pokliče Elija ljudstvo k sebi. Vzame dvanajst kamnov po številu dvanajstih Izraelovih rodov in postavi oltar. Okoli oltarja naredí širok in globok graben. Dene derv na oltar in verh razsekaniga junca. Po tem reče: Pernesite vode in polite dar in germado.

Kakor je Elija ukazal so storili, trikrat takó polili, in voda se ocejla ob oltarji in nastopi do verha po grabnu.

Ko je bilo vse storjeno, stopi Elija pred oltar in moli: Gospod, Abrahamov, Izakov in Jakobov Bog! usliši me in pokaži danes, de si ti pravi Bog. Komej je te besede izrekel, že peršviga ogenj od neba, požgè daritev, derva in kamnje in posuši vso vodo. Ljudstvo, ki je vidilo čudež božji, pade na obraz in vpije: Elijev Bog je pravi Bog. Balovi preroki so bili na to, ko goljufi pobiti. Elija reče kralju: Hiti domu, velik dež slišim priti. Še preden si je kdo domislil, je bil že dež povsod. Takó je bilo ljudstvo spet očitno prepričano, de le Elijev Bog je pravi Bog, maliki pa so nič.

Desiravno je Elija čudež storil vender kraljica ni nehalá Elija sovražiti, in zbežati je mogel. Na poti vidi Elija moža Elizeja orati, duh božji mu reče, on bo dober prerok, poklice ga Elija k sebi, in bil je njegov zvest tovarš. Bog pa vzame, Elija v ognjenim vozu iz zemlje, in z ognjenimi konji se je pelal proti nebu v bolji življenje, kjer ga je Bog perhranil, de ga bo pred drugim prihodam Jezusovim, pred poslednjo sodbo na zemljo poslal pokoro pridigovat, kar sveti očaki in kristjani sploh verujejo. Tudi se je bil Elija z Mojzesam perkazal Jezusu na gori, ki se je bil pred tremi svojih apostelnov spremenil.

Kakó se je godilo Salomonovimu namestniku?

Bog je štrafal pregreho Salomonovo nad njegovim sinam Roboamam, deset rodov je odpadlo, in si je Jeroboama kralja izvolilo, le dva roda, Juda in Benjamin sta mu ostala podložna.

Kakó so rekli kraljestvu dveh rodov?

Judovsko kraljestvo.

Kakò pa unimu deset rodov?

Izraelsko kraljestvo.

Kakšen je bil Jeroboam, Izraelski kralj?

Hudoben, prepovedoval je Izraelcam v Jeruzalem hoditi praviga Bogá molit, in jim je dve teleti iz zlata vlil, kateri moliti je ljudstvo zapeljeval.

Kakšni so bili drugi Izraelski kralji?

Večidel vsi hudobni, nar hudobniši med njimi je pa bil Ahab; on je moral ljudstvo malika Bala moliti.

Kaj pa je Bog storil, de bi bil Izraelce od greha malikovanja odverniti?

Preroke je pošiljal, in posebno velik prerok med njimi je bil Elija, kteriga je Bog h kralju Ahabu poslal.

Kaj je Elija Ahabu oznanil?

Oznanil mu je, de toliko časa ne bo kapljice dežja na zemljo padlo, dokler ne bo on hotel.

Čimu je Elija tako štrafingo napovedal?

Zato, de bi kralj in ljudstvo spoznalo, de ta Bog je pravi Bog, kteriga Elija moli in oznanuje, in njemu gre v vsim pokoršino skazati.

Koliko lét ni bilo dežja?

Tri léta in šest mescov.

Kakò je Elija ljudstvo prepričal, de njegov Bog je pravi Bog, in de Bal je nič?

Z daritvo, ktero je na hribu Karmelu Bogú daroval, in jo je Bog z ognjem od nebes zažgal, daritve Belove pa ne.

31. Konec Izraelskiga kraljestva.

Prerok Elizej je bil nastopnik Elijev. Tudi on si je perzadjal Izraelce od malikovanja odverniti, in jih k

véri v praviga Bogá prenagniti. Delal je tudi čudeže, pa terdovratno ljudstvo je ostalo v svoji hudobii. Velik čudež je storil nad Namanam, Sirskiga kralja vojvodam. Naman je bil bogat in v veliki časti, pa vès gobov. Per njem je služilo Izraelsko deklè. To reče eniga dne Namanovi ženi: Ko bi bil naš Gospod per preroku v Samarii, gotovo bi mu gobe odpravil. Na to se Naman pelje do Elizeja, in vzame za nj veliko zlata in srebra seboj. Ko se ta imenitni gospod pred Elizejevo hišo perpelje, mu prerok poroči po svojim služabniku: Pojdi, in operi se sedemkrat v Jordanu in očišen boš. Naman poln napuha, je bil nevoljen, de ni prerok sam k njemu peršel in reče: Čimu se bom v Jordanu umival, sej so naše vode v Sirii še boljši ko ta. Pa njegov služabnik ga pogovori, umil se je v Jordanu, in gobe so prešle. Precej se je vernil k preroku, hotel mu je dati dražih daril, pa prerok ni nič vzel, le rekel mu je: Hodi z Bogam. Po tem čudežu je Naman spoznal, de Elizejev Bog je pravi Bog, in je rekel: Zdej vém, de kakor delječ zemlja seže ni družiga Bogá kakor ta, kteriga Izraelci molijo. Od tistiga časa ga je tudi on molil, in gotovo tudi drugim v svoji deželi od njega perpovedoval. Takó se je po njem spoznanje božje dalje razglasilo.

Preroki so tudi prihodnje reči perpovedovali, ktere so se ravno ob tistim času godile, kakor so povedali. Prerokovali so, kaj hudiga se bo Izraelcam zgodilo, ker Bogá ne časté. Zavoljo resnice, ki so jo govorili, so jih sovražili, preroki pa se na to niso ozerli. Zgodilo se je, de je Sirski kralj Benadab s svojo vojsko oblegel Samarijo. Vstala je silno huda lakota, takó, de so matere svoje otroke klale in jih jedle. Bil je pa tudi Elizej v Samarii. Ljudstvo je hotlo, de naj jim Elizej pomaga, ker tega ni storil, se kralj razserdi in ga je hotel o' glavo djati. Pa vender se je kinalo spremislil in skesal,

gre k preroku in reče: Spoznam, de štrafinga je od Bogá. Elizej mu reče: Ker spoznaš, de Bog je poslal to hudo, bo jutri vse sovražnike strah obšel in vsi bodo od mesta zbežali. Vse to se je tudi zgodilo.

Ko je Elizej umerl, pošlje Bog druge preroke v Izrael, kateri so si močno perzadevali ljudstvo spreobrniti. Očitali so jim pregrehe, žugali jim s hudimi štrafingami, ktere bo Bog poslal, če se ne spokoré, celò povedali so jim, de bo njih kraljestvo razdjano in končano, oni bodo pa v sužnost odpeljani. Posebno so Ozej, Amos in Mihej, ti trije preroški po smerti Elizeja Izraelce svarili, kar je v svetim pismu zapisano. Pa vse to ni nič zdalo, Izraelci so ostali hudobni.

Bog je pa tudi za nevernike skerbél, ker tudi oni so njegovi otroci, torej je hotel tudi njih k spoznanju resnice perpeljati, de bi verovali va-nj, mu pokorni in enkrat zveličani bili. Zato ukaže preroku Jonatu v veliko mesto Ninive iti ljudi učít, in k pokori opominjat. Pa Jona se bojí tje iti, ker Ninivljani so bili neizrečeno hudobni. Hoče se Bogú umakniti, gre v barko in hoče v drugo deželo zbežati. Pa kdo more Bogú ubežati? Na morji hud vihar vstane. Barka je v nevarnosti se razbiti, in vsi ljudjé v barki so upanje zgubili rešiti se. Vsak moli in kliče svojiga boga na pomoč. Jona je vès prestrašen, ker je imel nepokojno vèst. Šel je celò na dno v barko, in se sili spati. Neverniki so mislili, de more med njimi kak velik hudodelnik biti. Lozajo in zadelo je Jona. Jona jim pové svojo pregreho, in jim reče: Verzite me v morje, in vmirilo se bo morje. Vergli so ga v morje, in precej je utihnilo. Bog je obernil, de je persla morská riba in Jona požerla. Pa Bog ga ohrani živiga v trebuhu ribe, ktera ga je tretji dan spet živiga iz sebe vergla. Zdej je Jona Bogú pokoren, precej gre v Ninive. Ninive je bilo véliko mesto Asirskiga kralja. Jona gre po mestu in vpíje: Še štiri-

deset dni, in mesta bo konec. Ninivljani so v Bogá verovali, začeli pokoro delati, in so se poboljšali s kraljem vred. Bog se jih je usmilil in jim perzanesel.

Jona je bil podoba Kristusova, kakor je bil Jona tri dni v ribi, takó je bil tudi Jezus tri dni v zemlji, in tretji dan je živ iz groba vstal.

Vidili smo, de vsi čudeži in nauki prerokov niso nič zdali per Izraelcih, dopolnili so mero svojih pregreh in božja šiba jih je zadela, kakor so jim preroki napovedovali. Salmanasar, Asirski kralj je peršel s strašno vojsko v Izraelsko kraljestvo, zmagal je Izraelce in odpeljal jih v sužnost na Asirsko, od koder niso več prišli. Takó je Bog končal Izraelsko kraljestvo.

Bog je bil Abrahamu obljubil njegov rod tako namnožiti, de ga ne bo sošteti, kar je Bog tudi spolnil. Ali Izraelci so bili Bogú nepokorni, so ga zapustili in malike molili, zato jih je pa tudi Bog po svetu razskropil, v revšino vergel, in jim obljubljeni deželo Kanaan odvzel.

V prazno Kanansko deželo pošlje Asirski kralj druge, pa neverne ljudi. Nekteri Izraelci so bili še v deželi ostali. Neverniki in Izraelci so se sčasama takó pomešali, de so bili vsi skupej le eno ljudstvo. V véri so se tudi zmešali, de so nekoliko Judovske, nekoliko ajdovske vére imeli. Take je še Jezus najdel v Samarii, ki je osem sto let po tem na svet prišel. Sezidali so si tudi tempelj na hribu Garičim, kamor so hodili Bogá molit. Takó je Bog zabernil, de so tudi neverniki začeli v Bogá verovati, ko so jim Izraelci v sužnosti od njega perpovedovali, ker so jih vidili, kakó mu tudi zunanjo službo opravljajo; in po tem so tudi verovali v Jezusa, kteriga so Izraelci za svojiga Odrešenika perčakovali, kar je Samarjanka Jezusu per Jakobovim vodnjaku rekla, de čakajo Mesija, kteri jih bo učil, kakó se Bog prav

moli, kakó se zamore spet z Bogom zediniti, od kteriga se je človek po grehu ločil in ga nehvaležen zapustil.

Kakor se še danes ta dan godí, de so med hudobnimi tudi vselej še nekteri dobri vmes, takó so med vjetimi Izraelci tudi nekteri bili, ki so praviga Bogá molili in mu pokorni bili. Res je, tudi pravični božji otroci s hudobnimi vred morajo terpeti, kadar Bog zavoljo hudobnih štrafingo pošlje, terpé sišer po nedolžnim, pa Bog je vsigamogočen in pravičen, in jim v boljšim življenji na unim svetu vse obilno z dobrim plača.

Živel je sosebnó pravični in bogaboječi mož Tobija v mestu Ninive. Kralj Senaherib ni mogel Judov terpeti, premoženje jim je jemal, zapiral in tudi moril jih je. Vjete Izraelce je Tobija obiskoval, jih opominal, tolažil, in jim od svojiga premoženja delil. Živil je lačne, oblačil nage in mertve pokopoval. Kadar je slišal, de kak ubit Izraelec na kakim kraji leži, je šel po truplo, ga nesel na svoj dom, in ga je ponoči pokopal. Zavolj njegoviga pravičniga življenja z dobrimi deli združeniga ga je Bog ljubil. Vse to je zapisano v svetim pismu v bukvah Tobijevih.

Bog pa Izraelcov tudi v sužnosti ni zapustil, dajal jim je preroke, kteri so jih učili, de so svoje pregrehe spoznovali, zavoljo kterih so v sužnosti in jim obetali odrešenje po obljubljenim Mesiju. Nesreča Izraelcov bi bila mogla tudi druga dva rodu Judatova zmodriti, ali nič ju ni zmodrilo, vedno sta bila hudobniši. Glejte! kaj Bog stori za neumerjočo človeško dušo, de bi jo večno zveličal. Zveličan pa nihče drugač biti ne more, kakor de Bogá in njegovo sveto voljo spozna in jo v djanji dopolne.

Kteri preroki so sosebnó Izraelce od malikovanja odvračevali?

Elizej, Ozej, Amos, Mihej in Jona.

Kakó se je Izraelcam godilo, ker niso prerokov poslušali in se niso poboljšali?

Na Asirsko so bili v sužnost odpeljani in niso več v ohlajbljeno deželo prišli.

Ali je Izraelcam sužnost v kaj dobriga na duši zaleгла?

Več iz njih se jih je poboljšalo, k Bogu obrnili in se zveličalo.

Ali je nevernikom kaj dobriga perneslo, ko so Izraelci med njimi prebivali?

Neverniki so se učili praviga Bogá spoznati, in se perpravljali v sveti evangeli verovati, kateri jim je bil pozneje oznanjen.

32. Judovsko kraljestvo in češenje božje v njem.

Znano vam je, de se je Salomon zoper Bogá hudo pregrešil, ker je Bogá zapustil in malike molil. Bog mu je dal po preroku na znanje, de po njegovi smerti se bo kraljestvo razdelilo, kar se je tudi zgodilo. Deset rodov je odpadlo, in so si izvolili Jeroboama kralja, in temu kraljestvu so rekli Izraelsko kraljestvo. Dva rodu sta pokorna ostala Roboamu, sinu Salomonovimu, Juda in Benjamin, in temu kraljestvu so rekli Judovsko. Slišali ste, de Izraelsko kraljestvo je končano, Judovsko je še sto let ostalo. Pa kakošna se je Izraelskimu kraljestvu zavoljo njegovih grehov zgodila, ravno taka se je tudi Judovskimu kraljestvu zavoljo njegovih grehov pripetila. Greh je vselej nar večí nesreča človekova. Judje so tudi le malo imeli pobožnih kraljev, kateri so za božje češenje skerbili. Bog je pošiljal preroke, kateri so Jude svarili in jim žugali s hudimi štrafingami, če se ne poboljšajo, pa vse zastonj.

Prerokovali so jim, de bodo v sužnost odpeljani.

Prerok Mihej jim je sto in petdeset lét prej povedal, de bodo na Babilonsko v sužnost odpeljani, ker je rekel: „Zavoljo vas bo Sijon kakor njiva zoran, in Jeruzalem bo kakor groblja in hrib, na katerim je tempelj, bo gozdna visočina.“ Mih. 4, 12. „Terpi in ječi Sijonska hči kakor porodna, zakaj zdej pojdeš iz mesta in boš na polji prebivala in do Babilona peršla.“ Mih. 4, 10.

Ecehijel pové vse na tanjko, kakó se bo godilo, clo od kralja Sedekija, de bodo mestno zidovje prederli, de bo zbežal iz Jeruzalema, pa sovražniki ga bodo došli, vjeli in v Babilon odpeljali, dežele pa ne bo vidil, in tam bo umerl. Eceh. 12, 3—13.

Ravno tako tudi prerok Jeremija vse okoljsine, ktere se bodo godile, prej pové: Govori, de bo dežela obropana, Jeruzalemsko obzidje razvaljeno, mesto razdjano in tempelj, de bo velika lakota v deželi. Judje bodo v sužnosti merli, in nihče jih ne bo pokopal. Povedal je tudi, de sedemdeset let bodo v sužnosti na Babilonskim, in po tem bodo boljši čase doživeli. Izaija Judam vso nesrečo in hude zgodbe perpoveduje, ktere so se vse zgodile, kakor jim je pravil. Nabuhodonazar, Babilonski kralj je prišel s svojo vojsko v Judovsko kraljestvo, premaga mesto Jeruzalem, pelje kralja in podložne v sužnost na Babilonsko in požge mesto in tempelj, in ga razdene. Kralja Sedekija oslepí. Takó se je spolnilo prerokovanje nad njim, de na Babilonskim je bil, dežele pa vender vidil ni, in tam je tudi umerl. Pobral je vse zlate in sreberne cerkvéne posode, jih seboj vzel, in odpeljal ljudstvo na Babilonsko. Prerok Jeremija je milost najdel per kralji in je še v Jeruzalemu ostal, tolažil in učil je stare, kteri so po Judeji sèm ter tje še ostali, in zemljo in vinograde obdelovali. Vidil je Jeremija, kakó sta lepo mesto in tempelj zlo razvaljena in groblja postala, objokuje in obžaluje ga s svojimi žalostnimi

pesmi, ktere so v svetim pismu v njegovih bukvah zapisane.

O kakó nesrečne je storil greh Jude! Koliko je Bog poterpil z njimi, in koliko dobra jim je iz ljubezni storil, vse zato, da bi bili Judje za se in za druge spoznali, da le en sam Bog je pravi, in da le v verovanji v njega in s življenjem po njegovi sveti volji se človek zveličati zamore, pa za vse božje opominovanje niso marali, ostali so terdovratni v svojih grehih takó dolgo, da so mero svojih hudobij napolnili, in Bog jih je mogel hudo štrafati. Terdovratni grešnik glej v Judih svojo nesrečo!

Po človeško misliti bi mogli reči, zdej je Judovsko kraljestvo končano, in vès Judovski rod zatert. Ali božja volja je bila, da bodo Judje spet na Kanansko prišli in svoje kraljestvo imeli. Še Mozes jim je naprej povedal, ko jim je zadnje nauke pred svojo smertjo dajal, da Gospod Bog jih bo med druge ljudstva razkropil, in ko se bodo poboljšali, oni in njih otroci se k Bogu iz celiga serca spreobrnili, in njegove zapovedi deržali, jih bo iz sužnosti rešil in se jih usmilil, in ko bi tudi bili po vsih pokranjah zemlje razkropljeni se bodo spet vkup zbrali, da jih bo peljal v njih deželo, jih blagoslovil, in se bodo bolj narašali kakor njih očetje. Omečil jim bo serce, da ga bodo iz celiga serca ljubili in njemu živeli. 5. buk. Mojz. 30, 1—6.

Prerok Izaija govori od tega takó le: „Gospod se bo usmilil Jakoba, odbral si bo ene iz Izraela, n jim bo dal v njih deželi prebivati, ptujci se ijim bodo perdružili, in bodo v Jakobovi hiši. Ljudstva jih bodo v njih dežele peljale.“ Izaj. 14, 1—2. „To govori Gospod tvoj Odrešenik in tvoj stvarnik: Jest Jeruzalemu oznanim; v tebi bodo prebivavei in mestam Judovskim, ve boste sezidane. Ciru rečem: pastir moj si in spolnil

boš vsa moja voljo. Jeruzalemu oznanim: sezi-dan boš, in tempeljnu: uterjen boš.“ Izaj. 44, 24, 28. „To govori Gospod Ciru, kteriga sim za de-snico prijel, de mu narode v oblast dam. Jest pojdem pred njim, on bo zidal moje mesto, in moje vjete izpustil, pa ne za denar ne za darove: Izaj. 45, 1—13.

Jeremija pové celo koliko lét bodo v sužnosti: Gospod to govori: Kadar bo sedemdeset let h koncu šlo, vas bom obiskal in svojo dobrotljivo obljubo nad vami spolnil, de vas spet perpeljem na to mesto. Iskali me boste, in tudi našli, ker me boste iz celiga serca iskali. In najdli me bote, in nazaj bom peljal vaše vjete.“ Jerem. 29, 10—14. Ravno to so tudi še drugi preroki Judam veliko let prej oznanovali, kar sami iz sebe niso vedili, temuč Bog jim je povedal, kaj hoče storiti.

Bog je hudo štrafal Jude, ki mu niso bili pokorni, pa ojstra šiba božja je Jude tudi zmodrila, in nevernikam k spoznanju božjim veliko pomagala. Veliko Judov je sčasoma v sužnosti spoznalo svojo hudobijo, so se k Bogu spreobrnili, in po volji božji živeli, in se takó poboljšali, de, ko so iz sužnosti na Kanansko prišli, niso več v greh málikovanja padli, temuč vedno le v eniga Bogá verovali. Neverniki so se pa od njih učili Bogá spoznati, in so z njimi vred Zveličarja sveta upali in perčakovali; in kadar so aposteljni v tiste kraje peršli sveti evangeli oznanovat, so jih ljudstva z veseljem sprejele in jih verno poslušale. Takó je Bog modro obernil, ki skerbí za zveličanje vsih svojih otrok, kakor se prepričamo po več zgodbah.

Kralj Nabuhodonazar zapové mu nar imenitniši in perljudniši mladenče zmed Judov odbrati v njegovo po-strežbo. Daniel, Ananija, Acarija in Mizael in več dru-zih je bilo odbranih za kralja. Babilončani, med kterimi

so Judje v sužnosti živeli, so bili tako nespametni, de so mrtve podobe in divje zverí molili. Kralj je naredil zlato podobo šestdeset komolcov visoko, in je zapovedal jo moliti, in tisto uro, ko bodo zaslišali glas trobente, naj vsi pokleknejo in naj molijo zlato podobo. Kteri pa je ne bo molil, mora v peč polno ognja veržen biti. Babilončani so storili, kakor jim je kralj zapovedal. Trije Judovski mladenči, Sidrah, Mizah in Abdenag, ki so bili v kraljevi službi, niso podobe molili. Zatožili so jih kralju. Kralj jih pred se pokliče, in jim zapové podobo moliti, če ne, bodo v razbeljeno peč verženi, in kteri Bog, jim reče kralj, vas bo iz mojih rok rešil. Odgovoré mu mladenči: Naš Bog, kteriga častimo, nas zamore iz tvojih rok rešiti. Če pa to ni njegova volja, vedi kralj, de tvojih bogov ne častimo, in zlate podobe ne molimo. Kralj se razserdi, zapové peč sedemkrat močnejši zakuriti, kakor sicer, in zapové jih va-njo reči. Vergli so jih va-njo in može, kteri so jih v peč vergli, je plamen zadušil. Mladenčam pa nič ni bilo, angelj Gospodov je bil per njih, hodili so v sredi plamena in Bogá hvalili. Kralj, ki to vidi, ostermi in reče: Kaj ne, tri mladenče smo zvezane vergli v peč, zdej pa vidim štiri? Odgovoré mu: Res je, tri smo vergli. Kralj stopi pred peč in reče: Sidrah, Mizah in Abdenag, služabniki visociga Bogá, stopite iz peči in pridite. Precej pridejo, ogledujejo jih vsi in vidijo, de le en las se jim ni persmodil na njih glavah, in njih oblačila še celò po smodu niso dišale. Nabuhodonazar kralj zavpije in reče: Češen bodi njih Bog, kteri je poslal svojiga angelja in rešil svoje služabnike, ki so va-nj verovali, in se kraljevimu povelju vstavili, de niso družiga Bogá zunej svojiga molili. Potlej zapové svojim podložnim po celim kraljestvu, de ni nobeniga družiga Bogá, kteri bi zamogel takó pomagati in rešiti, in kdor bo praviga Bogá klel, bo umorjen, in njegova hiša bo poderta.

Babilončani so imeli v svojim tempelju boga, bronasto podobo, Bala so ga imenovali in drakona. Tega so molili in vsaki dan mu darovali. Tudi kralj ga je šel vsaki dan molit. Daniel ga ni molil. Eniga dne vpraša kralj Dari Daniela, zakaj ne moliš Bala? Daniel mu odgovori: kaj bom malika molil, kteriga so človeške roke naredile. Jest molim živiga Bogá, kteri je nebó in zemljo stvaril, in je Gospod vsiga kar živi. Kralj reče: Kaj meniš, de Bal ni živi Bog? Ali ne vidiš, kaj vsaki dan pojé in popije? Daniel reče: Ljubi kralj! nikar se ne daj goljufati, Bal ni družiga, ko ilovca z bronam preylečena, in še nikoli se ni odtešal nad kakšno jedjo. Kralj se razserdí, pokliče vse Balove duhovne, kterih je bilo sedemdeset in jim terdo zažuga, če mi ne povéste, kdo vse darove vsaki dan pojé, ste vsi pomorjeni. Če mi pa spričate, de Bal pojé, bo pa Daniel umorjen, zakaj on je Bala klel. Daniel pravi, prava je tvoja kralj, naj se takó zgodi. Daniel je perpravljen svoje življenje v nevarnost postaviti, de bi le ljudi k spoznanju praviga Bogá perpeljal, in jih prepričal, de maliki so nič.

Kralj in Daniel gresta v tempelj Bala. Duhovni rečejo kralju! Hočemo iz tempeljna iti, postavi Balu jedil in pijač, zapri duri in zapečati jih s svojim perstanam, in pridi jutri zjutrej v tempelj, in če Bal ne bo vsiga pojedel, hočemo vsi umreti, če pa najdeš, de bo pojedel, naj pa Daniel umerje, ki zoper nas laže. Kralj postavi jedi in pijačo pred malika. Prej, ko gresta iz tempeljna, ukaže Daniel pepela in rešeto pernesti, poseje pepela po tempelju, in gresta vùn. Kralj zapečati duri. Drugo jutro gresta s kraljem v tempelj, kralj reče Danielu, glej pečat je cel. Daniel odgovori: Cel je. Stopita v tempelj, in ko kralj vidi, de ni več jedi in pijače, na glas zavpije: O Bal, češen bodi, per tebi ni goljufije nobene! Daniel se nasmeja in reče kralju: Po-

stoj in poglej stopinje po tléh. Kralj reče: Stopinje vidim, so možke, ženske in otročje. Goljufija se je skazala. Služabniki Balovi so prišli ponoči s ženami in otroci, in so pojedli in popili dari. Preiskala sta od kod so prišli per zopečatenih durih v tempelj, in najdila sta, de so bile pod mizo skrivne vrata. Kralj serdit zapové vse goljufivce pomoriti, in malika Danielu da, kateri ga je vsiga na drobne kosce razdrobil. Ob drugim času je tudi njih družiga malika drakona pa z jedjó umoril.

S tem si je Daniel veliko sovražnikov pridolil. Pogovoré se, gredó h kralju in rekó; Daj nam Daniela v roke ali pa pomorimo tebe in tvoje. Kralj vidi, de mu hočejo silo delati, jim da Daniela, pa s težko silo, ker ga je ljubil, ko mu je bil zvest in moder služabnik. Zgrabili so ga in vergli v levnjak, kjer je bilo sedem hudih levov v njem. Dve človeški trupli in dve ovci so jim dajali vsaki dan, pa zdej jim ne dajo clo nič šest dní, de bi raji Daniela požerli.

Daniel sedi v jami med levi zapušen od ljudi, le Bog ga ni zapustil, ker je vselej po njegovi volji storil. Levi mu ne storé nič hudiga. Skozi toliko dní je začel lačen prihajati. Ravno ob tem času se je prerok Habakuk napravil na polje, de bi svojim ženjicam nesel kruha. Pa angelj Gospodov mu reče: Nesi to južino Danielu, ki je v Babilonu v levnjaku. Habakuk odgovori: Gospod, svoje žive dni nisim bil v Babilonu, in tudi ne vém kje je tista jama. Tedej ga angelj prime, ga nese ko vihar pod nebam, in v Babilonu pred levnjakom ga na tla postavi. Habakuk je poklical Daniela in reče: Služabnik božji! Pridi na južino, ki ti jo Bog pošlje. Daniel reče: O Bog, vender me le nisi pozabil! Povžil je južino, in angelj nese Habakuka spet v njegov kraj.

Sedmi dan je prišel kralj k jami po Danielu jokati. Močno ga je rad imel, in mislil si je, levi so ga raztergali in požerli. Kader pogleda v jamo, vidi Daniela

brez vse škode med levi sedeti. Kralj na glas zavpije in reče: O Gospod, ti Danielov Bog, velik si ti, in le ti si Bog, in nobeden drugi! Per tej priči je zapovedal Daniela iz jame vzeti, in namesti njega vse tiste v levnjak pometati, kateri so Danielu po življenji stregli, in ko bi z očmi trenil, so jih levi raztergali in požerli. Po tem čudežu je vse Babilonsko ljustvo prišlo k spoznanju praviga Bogá. Kralj da povelje po celim kraljestvu, de naj vsi Danieloviga Bogá časté. »Zakaj ta je živi in večni Bog vsih časov, njegovo kraljestvo ne bo nikdar razdjano, in njegova oblast je večna. On je odrešenik in ohranik, kateri na nebu in na zemlji znaminja in čudeže dela, kateri je Daniela iz jame rešil.» Daniel. 6. 26. 27. In Daniel je ostal per kralju.

Daniel je od Mesija veliko prerokoval, posebno pa je celò čas povédal, kdaj de bo Mesija umerl. Povedal je, de še štiri sto in devetdeset let bo preteklo od daniga povelja Jeruzalem spet zidati, in Mesija pride, de pregrešenje jenja, greh konec vzame, se krivica zbriše, in večna pravica pride, se prerokovanje spolni, in de bo svetnik svetnikov pomazan. Vidi in zastopi, pravi Daniel, od daniga povelja, de bo Jeruzalem spet zidan. De ljudstvo bo Kristusa zaver glo in umorilo, in zato ne ob več njegozo ljudstvo. De pride drugo ljustvo z vojsko, ktero bo Jeruzalem in tempelj razdjalo, in gnjusoba razdjanja se bo vidila na svetim mestu, in bo za vselej ostala. Dan. 9. 21. 27. Kar se je tudi zgodilo po Jezu-sovi smerti, ko so Rimljani prišli, in Jeruzalem in tempelj razdjali in požgali, Jude pa razkropili po celim svetu, de še zdej raztreseni po zemlji živé.

Ali so Judje po Salomonovi smerti praviga Bogá molili?

Včasih so praviga Bogá molili, včasih pa malike.

Kakó je Bog Jude od greha malikovanja odvráčeval?

Preroke jim je pošiljal, kateri so jih opominovali praviga Bogá moliti, in jim perpovedovali, de jih bo Bog na Babilonsko v sužnost odpelati dal, če bodo malike molili.

Kaj so preroki še več prerokovali?

Od prihodnjiga Mesija.

Ko se Judje niso poboljšali, kaj je storil Bog z njimi?

Bog je dopustil, de jih je Kralj Nabuhodonazar na Babilonsko v sužnost odpeljal.

Kaj je sužnost Judov na Babilonskim dobriga pernesla?

Kralj in ljudstvo so praviga Bogá spoznali in verovali.

33. Od Prerokov.

Bog je razodeval svojo voljo ljudstvu po pravičnih možeh, jih klical, de bi spet njegovi otroci postali, in speljeval jih iz kraljestva hudičeviga v svoje božje kraljestvo, katero so skozi gréh sgubili, ko so Bogá zapustili. Bog je ljudi učil po Adamu, Noetu, Abrahamu, Izaku, Jakobu, Mozesu, Davidu in po prerokih.

Preroki so izvoljeno ljudstvo učili božjo voljo, opominovali pokoro delati, greh zapustiti, k Bogu se obrniti, žugali so z velikimi štrafingami, če se ljudstvo ne poboljša; prerokovane štrafinge je Bog nad ljudstvo poslal, kakor so preroki prej povedali. Bog je preroke razsvetlil, in jim dal moč spolniti vse, kar jim je zapovedal; tudi je nekterim dal moč, čudeže delati. Prerokovali so Izraelcam, kakó se jim bo godilo. Nar imenitniši prerokovanja so pa bile od Jezusa, Odrešenika svetá. Od njegoviga življenja so celò nar manjši okoljšine naprej povédali, kar se je vse natanjko nad Jezusam spolnilo. Nar več prerokov je bilo od časa Elija do tistiga časa, de so bili Izraelci v Asirsko in Judje v Ba-

bilonsko sužnost odpeljani. Preroki pa niso mogli vediti, kaj se bo kmalo ali pa čez več sto let na svetu godilo, to le Bog vé in tisti, katerim Bog pové. Ravno tisti duh božji je preroke razsvetlil, ki je aposteljne, in le sveti Duh jim je prihodnje reči povedal. Torej pa tudi preroki niso govorili sami iz sebe, kolikorkrat so prerokovali, niso rekli: Jest prerok, ampak jest Gospod vam rečem, ali: Bog Gospod vam reče. Torej častimo vse, kar se je v podobah godilo v starim testamentu, ki so Jezusa in njegovo odrešenje pomenile, in nas prepričajo, de Jezus je odrešenik svetá, ravno take prerokovanja, ker vse so se nad Jezusam popolnoma spolnile. Nekatere vam hočem povedati.

Bog je že Adamu odrešenika obljubil. Abrahamu je že Bog rekel, de iz njegoviga rodú bo rojen, kateri bo vès svet srečen storil, in to obljubo je Bog Izaku in njegovimu sinu Jakobu ponovil. Jakob umirajoč blagoslovi svojiga sina Juda in mu pové, de kraljeva oblast ne bo vzeta od njegoviga rodú, dokler ne bo Odrešenik rojen. Mozes, ki je bil podoba Jezusova, je izvoljeno ljudstvo iz Egipčevske sužnosti rešil, kakor Kristus vès človeški rod iz sužnosti hudičeve. Mozes je tudi ljudstvu oznanil Odrešenika svetá rekoč: Gospod Bog vam bo eniga preroka zmed vaših bratov obudil, in ga poslal, njega poslušajte, in kateri ga ne bo poslušal, nad njim se bo Gospod maševal.

Rod Juda se je grozno namnožil, vedili so po božjim razodenji, de iz njegoviga rodú bo rojen Mesija, pa niso mogli vediti, kdo bo njegov oče. De bi pomote ne bilo, in ne imelo ljudstvo družiga za Mesija, pové Bog kralju Davidu, de Mesija bo njegov sin, in de njegov sedež bo na vekomaj uterdil. To obljubo David v več psalmih perpoveduje, posebno pa v 109. psalmu.

Ob času kralja Ahaca, okoli tri sto let po Davidovi smerti, je bilo Judovsko kraljestvo v veliki nevarnosti.

Sirski in Izraelski kralj sta se pogovorila Judovsko kraljestvo končati. Kralj Ahac in ljudstvo vsi so obupali nad svojo močjo. Ljudstvo sklene sovražnikom se podvreči, in jih prositi, da naj jim dajo družiga kralja izmed njih. Ahac kralj je pa Asirskiga kralja pomoči prosil. Prerok Izaija zvé to, gre h kralju in mu reče, da njegov sklep je nesrečen, mu ga overže in pomoči obljubi od Bogá. Prerokuje mu: De kraljestvo Judovsko od sedanjih sovražnikov ne bo premagano, in od Davidove hiše ne bo odvzeto, da Sirsko in Izraelsko kraljestvo bo v kratkim Asirski kralj končal; in da čez Judovsko kraljestvo pride pa enkrat še večí nesreča, kakor je bila tista, ki se je deset rodov od njega ločilo, pa per vsim tem bo stara obljuba božja spolnjena, da bo Davidov obljubljeni prišel, in večno kraljestvo postavil.

Kralj je Bogá pozabil in malikam služil, tedj nie hotel preroku verovati. Na to reče Izaija: Sprosi si znamenje od gospoda svojiga Bagá ali iz globočine ali od zgorej z visociga. Ahač mu reče: Ne bom prosil, in ne bom skušal Gospoda. Na to reče Izaija: Poslušajte tedej vi od Davidove hiše: Je le vam premalo, da ljudém nadlego delate, da ste tudi mojimu Bogu nadležni? Zato bo sam Gospod vam znamenje dal. Glejte devica bo spočela, in sina rodila, in mu bo ime Emanuel dano, to je, Bog z nami. Iza. 7. 1—16.

V 9. postavi pravi Izaija: Ljudstvo, ktero je v tami hodilo, je veliko svitlobo zagledalo, prebivajočim v deželi smertne sence je luč zasijala. To je, ljudem, ki so v nevednosti, v neveri, se bo Jezus, nebeška luč, perkazal, in jim bo skozi oznanovanje svete vére pamet razsvetlil, da bodo spoznali, kaj naj verujejo in storé, da večno življenje zadobé.

Dalje govori prerok: Déte nam bo rojeno, sin nam bo dan, gospodstvo bo na njegovih ramah, in imé mu bo: Prečudni svetovavec, Bog, mogočni oče prihodnjih časov, poglavar miru. Njegoviga kraljevanja bo če

dalje več, in mirú ne bo konca; na Davidovim sedežu in v njegovim kraljestvu bo sedel, de ga uterdi, ker s sodbo in pravico ga bo močniga storil od zdej na vekomaj. Iza. 9. 2—7. In pojde mladika iz korenine Jesetove, in njegova korenina bo cvét pognala. In nad njim bo Gospodov duh počival: duh modrosti in umnosti, duh svetá in moči, duh učenosti in pobožnosti, in duh strahú Gospodoviga ga bo napolnil. Iza. 11. 1—3.

Té prerokovanja so preroki po gostim ponavljali, in to je storilo, de so Judje Jezusa, sina Davidoviga imenovali. Slepí so vpili nad Jezusam: Usmili se nas sin Davidov. Ko je Jezus na oslici v Jeruzalem jézdil. so množice vpile: Hosana, sinu Davidovinu! In ko je Jezus Farizeje in pismeje vprašal: Kaj mislite od Kristusa, čigav sin je? so mu odgovorili: Davidov.

Bog je po Miheji preroku povedal, de Mesija bo v Betlehemu rojen. Mihe. 5. 2. To prerokbo so Judje dobro vedili. Ko so modri iz jutrove dežele v Jeruzalem prišli, rojeniga Mesija iskat, pokliče kralj Herodež pismoučene, in jih vpraša, kje bo rojen veliki kralj Judovski? Odgovorili so mu: V Betlehemu, tako nam je prerokovano. Po tem odgovoru pošlje modre v Betlehem, Jezusa iskat. In Herodež, ki se je bal kraljestvo zgubiti, zapové in da vse fantiče spod dveh lét stare pomoriti, ker je mislil, de bo tudi Jezus med njimi.

Preroki ga oznanujejo kralja: Caharija pravi: Silno se veseli hči Sion, úkaj hči Jeruzalem: Poglej, kralj tvoj pride k tebi pravičen in odrešenik, on je ubog, sedejoč na oslici, in na žebetu od oslice, in bo narodam mir oznanoval, in bo Gospod od morja do morja, in od rek do pokrajne svetá. Cah. 9. 9—10.

Prerok Malahija pové, de pred Mesijam pride eden, ki ga bo ljudstvu oznanoval, kar se je tudi zgodilo. Poglej, pravi prerok, jest pošljem angelja svojiga, in bo pred mano pot perpravljal. In precej pride v svoj

tempelj Gospodovavec, kteriga vi išete. Malah. 3. 1. In s. Janez Kerstnik je prej oznanoval, de Jezus je prišel, kakor je Jezus učiti začel. Izaija tudi govori od njega: Glas vpijočiga se sliši v pušavi: Perpravite pot Gospodovo, storite ravne steze našiga Bogá v pušavi. Vsaka dolina naj bo napolnjena, vsaki hrib in grič ponižan. Kar je kriviga, naj bo zravnano, in kar je garčastiga, naj bo gladko. In čast božja se bo razodela. Iza. 40. 2—3.

Judje so to vedili, de bo eden pred Jezusam prišel pridigovat. In ko je sveti Janéz ob vodi Jordana v pušavi pokoro pridigoval in govoril, de nebeško kraljestvo se je perbližalo, so vikši poslali iz Jeruzalema ga vprašat, če je on Kristus? Sveti Janez jim odgovori: Nisim, le glas vpijočiga v pušavi sim, perpravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze, kakor je rekel Izaija prerok.

Preroki so pravili od Jezusa, de bo učil Bogá prav spoznati. Glejte, pravi Izaija; Mesija sim dal ljudstvam za pričo vojvoda in učenika narodam. Iza. 55. 4. Glejte on je moj služabnik, njega bom sprejel. Moj izvoljeni je, moja duša ima nad njim dopadajenje. Svojiga duha sim mu dal, narode bo pravico učil. Iza. 12. 1—4.

Véra v Jezusa, kakor v učenika se najde ob času Jezusovim med bolj umnimi ljudmi, ker verovali so, de Mesija jih bo učil, kakó se Bog prav moli. Samarjanska žena je Jezusu rekla per Jakobovim vodnjaku: Vém, de Mesija pride, in on nam bo oznanil, kakó se Bog prav moli. Nje odgovor spričuje od vére, de Jezus bo pravi učenik resnice.

Izaija pové, de po Mesiju bodo neverniki Bogá spoznali, in de bo zedinil nevernike in Jude, de bodo le eno ljudstvo, kar se v bukvah Izaijevih bere. Pové tudi, de Mesija bo čudeže delal. Mozes je ljudi prepričal s čudeži, de ga je Bog poslal. Jezus je tudi čudeže

delal, de so ljudje spoznali, de Bog ga je poslal. To Izaia pové, ker pravi: Bog sam pride vas rešit. Takrat se bodo oči slepih odperle, in ušesa gluhih odmašile. Iza. 45. 4—6.

Veliko Judov je mislilo, de Jezus bo mogočen kralj, kateri jih bo od telesniga lndiga rešil, in čez vse druge ljudstva na zemlji povikšal. De bi ljudje ne bili v tej zmoti, so preroki prerokovali, kaj bo Mesija na zemlji terpel, in de celo njegovo ljudstvo ga bo zaver glo in umorilo. Takó so Judje že prej vedili, kakó se bo z njimi godilo, jin bi tedej ne bili smeli v véri va-nj oslabeti in misliti, de on ni pravi Mesija, zato ko se z njim tako gerdo dela. Pa še Jezusovi aposteljni so bili v ti zmoti, in večkrat jim je mogel povedati, de njegovo kraljestvo ni od tega svetá. Dva Jezusova učenca, ki sta šla v Emavs, sta se gredé pogovarjala od Jezusa Nacarenskiga, od njegoviga terpljenja in smerti, in ko se jima je Jezus perdružil, sta mu rekla: Mi smo upanje imeli, de bo Izrael odrešil. Jezus jima pa reče: Ali ni bilo potrebno, de je Kristus to terpel, in tako v svojo čast šel. In jima je razlagal vse, kar so Mozes in preroki od njega govorili. Luk. 24, 13—28. Zato pa je Bog tudi po prerokih vse terpljenje Jezusovo na tanjko razodel, de bi ga ravno v tem nar ložej Mesija spoznali.

Bog je po Davidu terpljenje svojiga božjiga Sina razodel, posebno ga prerokuje v 21. psalmu. Ze psalm začne z besedami, ki jih je Jezus umirajoč na križu govoril. »O Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil. Vsi ki me vidijo, se mi posmehujejo, s žnabli se pačijo in z glavami majejo. On je v Bogá upal, naj ga reši, naj mu pomaga, ker ima dopadejenje nad njim. Moja moč se je usušila. Veliko psov je okoli mene stopilo, truma hudobnih me je oblegla. Moje roké in nogé so perbili, moje kosti sošteli. Po tem so v mene zijali

in gledali, in so si moje oblačila razdelili, in za mojo suknjo so lozali » i. t. d. Vse to se je ob Jezusovi smerti godilo.

David prerokuje Jezusovo vstajenje od mrtvih, ker pravi: Veselilo se je moje serce, in moj jezik je bil silno vesel, tudi moje mesó bo v upanji počivalo, zakaj ti ne boš moje duše v grobu pustil, tudi ne boš dopustil, da bi tvoj Svetnik strohljivost vidil. — Jest sim spal in terdo zaspal, in sim vstal, ker Gospod me je sprejel. Psl. 3 6. Po preroku Izaiju Bog terpljenje Jezusovo na tanjko razodene v 53. postavi, ker pravi: »Kdo je veroval naši besedi, in roka božja komu je razodeta. On bo pred Gospodam rastel kakor šiba in korenina iz suhe zemlje. On ni nikomur podoben, in nima lepote; vidili smo ga, ali ni ga bilo poznati, de bi nam bil dopadel. Vidili smo zaničevaniga in nar zadujiga med ljudmi, mož v bolečinah in skušaniga v terpljenji. Zares naše slabosti je na se vzel, in naše bolečine je on nosil, in mi smo od njega mislili, da je kakor gobov, od Boga vdarjen in ponižan. Ranjen je bil pa za voljo naših grehov, zatert zavoljo naših pregreh, zavoljo našiga miru je terpljenje nad njim, in skozi njegove rane smo ozdravljeni. Vsi smo kakor ovce zašli, sledni se je na svojo pot obrnil, in Gospod je pregrehe nas vsih na-nj vergel. Darovan je bil, ko je sam hotel, in svojih ust ni odpèrl; kakor ovca bo v mesnico peljan, in bo ko jagnje pred njim, ki ga striže, molčal, in ne bo svojih ust odpèrl. — Stiskan in obsojen je bil preč peljan. Hudobije ni storil, tudi se ni znašla goljufija v njegovih ustah. Ali Gospod ga je hotel v slabosti zatreti; če bo dal svoje življenje za greh, bo velik zarod vidil, in Gospodova volja se bo nad njim spolnila skozi njegovo službo. On je bil med hudobne štet, ker je grehe njih veliko nosil, in za grešnike prosil.» Iza. 53. 1—12.

Daniel je clo leto povedal, kdaj bo Jezus umorjen. Jeruzalem in tempelj posuta, in Judje po celi zemlji razkropljeni zato, ko bodo Jezusa umorili. Dan. 9. 24—27. In več družiga prerokovanja najdemo v bukvah prerokov od Jezusoviga življenja in terpljenja, po katerih so Judje lahko spoznali, de Jezus je pravi obljubljeni Odrešenik svetá, ker se je nad njim vse spolnilo, kar so preroki več sto let prej povedali.

Prerokov je bilo veliko v Izraelskim in Judovskim kraljestvu, posebno znani so nam pa tisti, ki so več ali manj prerokovaniga zapisali. Zato imenujemo Izaija, Jeremija, Ecehijela in Daniela, velike preroke, ki so nam veliko prerokovaniga zapisaniga zapustili. Ozeja, Joela, Amoza, Abdija, Jona, Miheja, Nahuma, Habakuka, Sofonija, Hageja, Caharija in Malahija imenujemo male preroke, ker so nam manj prerokovaniga zapisaniga zapustili.

Malahija je bil zadnji prerok pred Kristusovim rojstvom. Živel je ob času Nehemija, ko je tempelj v drugič sezidan bil. Pridigoval je pokoro duhovnam in ljudstvu, očital jim je njih narodnost in nemarnost per službi božji, in svaril jih je, de naj po zapovedih Mozesovih živé, dokler ne pride veliki prerok, obljubljeni Mesija, kterimu bodo ljudstva čisto in neomadeževano daritev po celim svetu darovali, ta daritev je sveta maša; in perpovedoval jim je srečne čase pod Jezusovo postavo.

Takó je Bog sklenil svoje podučenje v starim testamentu, po kterim je ljudstvo klical iz hudičeviga kraljestva v svoje božje, kteriga so že po Adamu zgubili, in jih je perpravljajl k prihodu Mesijevim, kteri jih bo razsvetlil s svojimi nauki in posvečeval s svojo gnado, in po svetim Duhu v otroke božje spreobernal. Bog je pošiljal preroke in delal čudeže, dokler niso bile ljudstva v véri v praviga Bogá in Kristusa uterjene. Kader se

je pa to zgodilo, so nehali preroki in čudeži, zakaj ljudje na zemlji so čakali Mesija, Odrešenika svetá, kteriga prihod jim je znan bil. O, de bi večkrat té od samiga Bogá razodete resnice v svojim sercu premišljevali, in se v véri uterdili! Zraven pa tudi iz téh zgodeb in naukov živo prepričali se, de sama véra ne pomaga, če ni z dobrim zadržanjem po njenih zapovedih združena. Imejte živo véro v sercu, in bodite v otročjim strahu iz ljubezni Bogu v vsim pokorni. Tudi Jezus nas to uči, ker pravi: Ako hočeš večno življenje zadobiti, derži zapovedi božje.

34. Prihod Judov iz Babilonske sužnosti.

Cir je bil Perzijanski kralj in Babilonski. Pod njim se je steklo sedemdeset let, kolikor časa so Judje po prerokovanji prerokov v sužnosti biti mogli. Bog je po preroku Izaiju (44. 28) dve sto let prej z imenani povédal kralja, kateri jih bo iz sužnosti spustil. Daniel je še živel, in gotovo je kralju povédal, de Bog je že prej oznanil, de Cir, kralj bo Jude iz sužnosti spustil. Precej prvo leto njegoviga kraljevanja je Cir zapovedal po celim kraljestvu oklicati: Pojdite, kolikor je vas božjiga ljudstva, v Jeruzalem zidat Gospodov tempelj, in Gospod bode z vami. Dal jim je tudi vse zlate in sreberne posode, ktere je bil Nabuhodonazar iz tempeljna poropal. In tudi je rekel, de naj jim s zlatam in srebram ljudstvo po celim kraljestvu pomaga. Veliko ljudstva se vzdigne in gre v Jeruzalem; Carobabelj je bil njih vojvoda. Kakor pridejo v Jeruzalem, postavijo oltar in hvalijo Bogá, de so spet v Jeruzalemu. Veliko jih je pa še ostalo po deželah Perzijanskiga kraljestva, kér so si bili nakupili svoje domovanja in zemlje. Pa tudi, kateri so ostali, so vedno le praviga Bogá molili, bili so v véri v praviga Bogá takó uterjeni, de niso več

v greh malikovanja padli. Kadar pridejo v Jeruzalem in v druge Kananske zapušene mesta, je bilo njih prvo délo tempelj zidati. Duhovni so v trobente trobili in rekli: Hvalite Gospoda, ker je dobrotljiv, in brez konca je njegovo usmiljenje.

Vse ljudstvo je od veliciga veselja ukalo, in začeli so z veseljem spet tempelj zidati. Nagajale so jim bližnje ljudstva, in s tožbami si toliko perzadjale, de jim je kralj Artakserks prepovedal tempelj zidati, in kralj Dari je pozneje spet dovolil ga skončati. Pa preroka Agej in Caharija sta ljudstvo pregovarjala, de v ta tempelj Mesija pride, in to je storilo, de so spet perčeli zidati, in ga srečno dozidali. Ko je bil dozidan, so z velikim veseljem in častjo tempelj blagoslovili, in velikonočni praznik obhajali. Spet je bil tempelj častit in lep, in služba božja v njem častito opravljana. Kar je bilo žalostniga, je bilo tó, de večí dél Judov ni vidilo božjih postav, ker jim v sužnosti niso bile brane bukve postave, in ne razlagane.

Pobožni duhoven Ezdra iz Aronoviga rodú je bil v postavi božji dobro učen. Njemu zapové Perzijanski kralj Artakserks v Jeruzalem iti Jude obiskat, v kraljevim iménu gosposke postaviti, in ljudstvo učiti in vižati. Kmalo, ko Ezdra v Jeruzalem pride, zvé, de ima več Judov nevérne žene, kar bi bilo za pravo véro sčasoma spet škodljivo. To ga je takó bolelo, de je jokal. Vsi so mu s persego obljubili pokoro delati, in svoje nevérne žene odpraviti, kar so tudi storili.

Trinajst lét je bil Ezdra že v Jeruzalemu, in si vse perzadjal za božje česenje, kar pošlje kralj svojiga pobožniga služabnika Nehemija v Jeruzalem s poveljem, de naj tudi Jeruzalem zidajo, in terdno ozidje okrog njega napravijo, kar so z božjo pomočjo s velikim trudom srečno dokončali. Neizrečeno veseli so bili Judje in s trobentami in lepimi pesmi so hvalili Bogá za

milost, ki jo je storil nad njimi, so ga v resnici molili, in mirni in zadovoljni so zdej v svoji deželi prebivali.

Tempelj je lep stal, pa skrinje zaveze še ni bilo v njem. Prerok Jeremija jo je bil skril, ko so bili Judje v sužnost odpeljani. Vse so preiskali, radi bi jo bili najdlji, ali vse preiskovanje je bilo zastonj, Bog ni dopustil najti je. Čas prihoda Mesijevega se je bližal, in vse podobe morajo nehati, ko se bo resnica pokazala. Judje so mogli spoznati, de njih služba božja je še pomanjkljiva, torej so želeli, de bi skorej popolnoma bila, kakor so jim preroki perpovedovali, de jo bo Mesija vpeljal,

Po smerti Nehemijevi se ni nič posebniga zgodilo do časov Mahabejcov. Judje so živeli pod oblastjo velikih duhovnov, in sedemdeset starašin v lepim miru. Pokorni so bili kraljem in duhovnim, kakor jim je Bog v postavi zapovedal; in zato so jih tudi ljubili. V Jeruzalem so hodili vsi Judje iz daljnih krajev svetá Bogá molit.

Kteri kralj je ukasal Judam na Kanansko iti?

Perzijanski kralj Cir, precej ko je Babilonsko kraljestvo pod se spravil.

Kdo je peljal božje ljudstvo iz sužnosti v Jeruzalem?

Carobabelj.

Kaj je storilo ljudstvo precej, ko je v Jeruzalem prišlo?

Oltar so postavili, Bogú darovali in ga zahvalili za milost, ki jim jo je storil, in jih spet perpeljal v obljubljenó deželo, in so začeli tempelj zidati.

Ali so s pridam tempelj zidali?

Sčasoma so se bili utrudili, pa preroka Agej in Caharija sta ljudstvu pergovarjala in obljubila, de v ta tempelj, ki ga bodo zdej sozidali, bo Mesija prišel, in

to jih je takó spodbodlo, de so naglo zidali in tempelj dodelali.

Kteri sveti možje so si posebno veliko perzadjali ob tistim času za božjo čast?

Ko so Judje iz Babilonskiga na Kanansko prišli, sta Ezdra in Nehemija si silno veliko perzadevala za božjo čast, in ljudstvo serčno opominovala Bogú zvesto služiti.

35. Češenje božje po smerti Nehemijevi do prihoda Kristusoviga.

Ko so Judje iz Babilonske sužnosti v svojo deželo prišli, so bili podložni ptujim kraljem, svojiga niso imeli. Več časa so bili pod Perzijanskim, in ker je Gerški kralj Aleksander Perzijanskiga kralja premagal, so padli tudi Judje pot njegovo oblast. Ko je pa Aleksander umerl, so bili Judje kmalo pot oblastjo eniga, kmalo družiga kralja. Vojske so bile vedno in Judje so veliko terpeli; začeli so pa tudi med seboj nemirno živeti. Narhuji je bil Sirski kralj Antijoh: Ta pride s svojo vojsko v Judovsko deželo, obleže Jeruzalem in ga vžuga; vse svete posode je pobral iz tempeljna, in vse ljudstvo je silil postavo božjo prelomiti in malike moliti, po sili je hotel véro zatreti. Prepovedal je pod zgubo življenja praviga Bogá častiti. V tempeljnu, kjer so Judje Bogá častili, so neverniki narhuji pregrehe dopernašali. Judje niso imeli praznikov in tudi Bogú niso več darovali, še clo pokazati niso smeli, de v sercu véro imajo. Antijoh je zapovedal Jude mučiti ali martrati, kteri malikov niso molili, in so po zapovedih božjih delali. Še zapové sveto pismo jim pobrati, in ga sožgati. Nekteri so se dali zmotiti, pa veči del jih je Bogú zvestih ostalo; upali so boljšiga življenja na unim svetu, zato so se dali raji martrati in moriti kakor božji postavi nepokorni biti.

Takó se je spolnilo, kar jim je Daniel štiri sto let naprej povedal. Dan. 11.

Med drugimi, ki so zavoljo vére umorjeni bili, nam je Eleacar, že devetdeset let stari sivček lep zgled. Siljen je bil svinsko mesó jesti, on je pa raji hotel častito umreti, kakor zoper božjo postavo grešiti. Njegovi stari prijatli so ga iz usmiljenja pregovarjali, de mu bodo mesa dali jesti, in de bi se hlinil, kakor de bi po kraljevi zapovedi malikam darovano mesó jedel, in takó bo terpljenja in smerti rešen. Ali on premisli svojo starost in nedolžno življenje od svojih otročjih let in odgovori po sveti božji zapovedi, de hoče raji pred časam v grob iti. Nespodobi se, reče, de bi se hlinil v svoji starosti, in veliko mladih ljudi pohujšal in jih zapeljal. De bi si ravno svoje strohljivo življenje perhranil in terpljenja rešen bil, katero mi ljudje nakladajo, vender ne odidem roki vsigamogočnega Bogá ne živ ne mertev. Ker pa bom serčno umerl, bom storil, kar se moji starosti spodobi, in mladenči bodo nad mojo pošteno smertjo močen zgled imeli, ki jo zavoljo nar svetejši postave preterpim. Na te besede ga zgrabijo in do smerti bijejo. Ko je že od tepenja pojemal, je zdihnil k Bogu in rekel: Gospod, ti dobro veš, de bi lahko smerti odšel, de na životu velike bolečine terpim, ali v duhu to rad terpim, zavolj strahú pred tabo, de tvojih zapoved ne prelomim. In takó je srečno v Gospodu zaspal.

Kralj Antijoh, pokliče tudi eno mater s sedmerimi sinovi pred se, in jim zapové svinsko mesó jesti, kateriga jesti jim je bilo v postavi prepovedano. Nje nar starji sin reče kralju: Perpravljeni smo raji umreti, kakor božjo postavo prelomiti. Kralj se raztogoti, zapové ga biti, jezik mu izrupati, iz kože ga djati, mu roké in nogé odsekati. Potlej ga denejo na razbeljen ražinj, in ga živiga pekó. Drugi bratje in mati so mogli gledati, in so eden družiga opominovali serčno umreti in so re-

kli: Bog bo nas gledal in vidil, de po krivici terpimo, in bo nad nami, svojimi služabniki, veselje imel. Poln zaupanja v Bogá je stanovitno umerl. Zdej so družiga brata perpeljali in ga ravno takó martrali zató, ko je rekel, de ne storí ničesar zoper božjo zapoved. In umiraje je takó govoril: Ti nar hudobniši nam scer telesno življenje vzameš, ali kralj celiga svetá, ker za njegovo postavo umerjemo, nas bo per vstajenji k večnimu življenju obudil. Potlej so tretjiga, četertiga, pétiga in šestiga ravno takó hudo martrali in umorili. Vsi so stanovitno v Bogá upali, in od večniga življenja govorili, de jim ga bo Bog dal, ker zavoljo njegovih zapoved umerjejo.

Potlej perpeljejo sedmiga nar mlajšiga. Njega kralj pregovarja, de ga bo srečniga storil, če bo njegovi zapovedi pokoren. Ker pa mladenič per svojim naprejšvetju ostane, zoper božjo voljo nič ne storiti, reče kralj materi, de naj ga pregovori. Mati obljubi, de mu bo svetovala. Stopi k njemu in mu reče: Moj sin! usmili se, glej, jest sim te nosila, dojila in do starosti zredila. Prosim te moje déte! poglej na nebo in zemljo in spoznaj, de Bog je vse vstvaril, kakor tudi človeški rod, in ne boš se bal tega rabeljna, temuč boš s svojimi brati vreden večniga življenja, ker te spet najdem. Na to je mladeneč rekel: No, kogá čakate? nisim pokoren kraljevi zapovedi, ampak božji! Ti pa, ki si vse hodo domišluješ zoper Jude, ne boš roki božji odšel. Moji bratje, ki so malo bolečin preterpeli, so v večno življenje prišli, ti pa boš po sodbi božji za svojo prevzetnost pravično plačilo prejel. Jest pa dam za božjo postavo svojo dušo in teló, in Bogá prosim, de bi se skorej usmilil svojiga ljudstva, tebe pa s terpljenjem persilil spoznati, de on sam je Bog. In takó je tudi v velikim terpljenji umerl. Za njim so tudi mater umorili, ktera je s tako stanovitnostjo kakor nje sinovi svoje živ-

ljenje za Bogá dala. Nad stanovitnostjo teh so se vsi čudili. Glejte, kaj živa véra v Bogá zamore! Bodite tudi vi takó stanovitni v véri, de raji življenje zgubite kakor zoper Bogá grešite. Jezus uči: De nič ne pomaga svoje življenje ohraniti, dušo pa pogubiti, in de se ne bojimo tistiga, ki nam zamore življenje vzeti, ampak Bogá, ki zamore dušo in toló v večni ogenj vreči.

Antijoha, ki je takó hudo, neusmiljeno z drugimi delal in se ni bal ne ljudi ne Bogá, je tudi kmalo zaslužena šiba božja zadela. Bog mu je ostudno bolezen poslal. Živ je začel gnjiti, červovi so se po njem zalegli, in takó hudo je smedel, de niso mogli ne on, ne drugi smrada prestat. In takó je umerl brez vsiga upanja med grizenjem svoje težke vesti.

Med časom, ki je Antijoh preganjal in moril Jude zavoljo vére v Bogá, je Matatija, pravičen duhoven zbežal s svojimi sinovi iz Jeruzalema v mesto Modin. Gnjusoba, ktera se je v tempeljuju dopernašala, je njegovo serce takó vnéla, de orožje zgrabi in reče: Kdor je mojih misel, naj se z mano združi. Veliko se jih je z njim vzdignilo in bojevalo za božjo čast. Po njegovi smerti je bil njegov sin Juda, vojvoda vojske. Bog jih je srečne storil, zmagali so sovražnike, Jeružalem dobili, očistili tempelj, ga blagoslovili, in z velikim veseljem Bogú spet v tempelju darí darovali. Vžugali so svoje sovražnike, z bližnjimi sosednimi ljudstvi v prijaznosti stali, in clo z Rimljani so se zvezali. Ali na zadnje med seboj niso mirovali, Rimljani pridejo z vojsko nad nje, in spravili so jih pod se, in Rimski cesar jim pošlje kralja Herodeža, kateri je Idumejec, ptujec bil.

Čas božjiga usmiljenja je prišel, kraljeva oblast je bila odvzeta Judovskemu narodu, ptujec je bil zdej Judovski kralj, Odrešenik svetá je imel zdej priti, kakor je Bog po prerokih oznanil, kteriga so vsi pravični z močnimi željami perčakovali, de jim bo úm razsvetlil, de bodo Bogá

prav spoznali, de bo greh končan, de bodo po njem moč zadobili, na tanjko spolniti božjo voljo in se zveličali. Vse karkoli je Bog storil od začetka svetá do prihoda Zveličarja, nas prepriča, kakó imenitna je človeška duša v božjih očeh. Kakó močno Bog ljudi ljubi, de hoče vse zveličati. Kterikoli so njegovi volji pokorni, jih bo tudi zveličal.

Iz vsiga do zdej povedaniga smo se prepričali, de je naša véra od samiga Bogá dana, je zares dar božji. Judje bi ne bili bolj čisto Bogá spoznali, ko drugo ljudstvo, ako bi se jim Bog ne bil razodel, in zraven še vse s čudeži poterdil, de so vidili njegovo ljubezen, déla njegove vsigamogočnosti, svetosti in pravice. Bog je učil ljudstvo po očakih, po prerokih, in dal je duhovne, kateri so jih postave božje učili, jih k spolnjenju božje volje napeljevali, in po daritvah z Bogam spravljali in za-nje molili, de bi jim grehe odpustil in svojo milost spet dodelil, jih v prijaznost vzel in ljubil, dokler ni prišel, kteriga so željno čakali in v katerim se je očetova ljubezen do vsih ljudi popolnoma skazala, Jezus Kristus, Odrešenik celiga svetá.

36. Bukve svetiga pisma stare zaveze.

Vse kar je Bognеbeški oče od stvarjenja svetá do Jezusoviga prihoda na svetu storil, in ljudem, svojim otrokam razodel, de so vedili storiti in svoje duše zveličati, je zapisano v bukvah svetiga pisma stare zaveze.

Ktere so bukve stare zaveze, in kaj popišejo?

Petere Mozesove bukve. Perve popisujejo stvarjenje nebes in zemlje in človeka: greh prvih staršev in njih pokorjenje, nauke, ki jih je Bog prvim očakam dal in njih življenje, in končanje prvih hudobnih ljudi i. t. d.

Druge bukve. Te popisujejo veliko nadlogo Izraelcov v Egiptu, njih rešenje po Mozesu, in čudeže, ki jih je Bog storil, jih prepričati, da on sam je pravi Bog, in da on je Mozesa poslal; prihod Izraelcov v pušavo, njih čudno ohranjenje v pušavi skozi štirideset lét, njih nepokoršino in pokorjenje.

Tretje bukve popišejo kakošna mora biti unanja služba božja.

V četrtilih so popisani rodovi Izraelskiga ljudstva, in razdeljenje Kananske dežele, ki jo bodo v last dobili.

Péte bukve popišejo vse zapovedi, ki jim jih je Bog dal, da jih Izraelci ne pozabijo, ampak spolnujejo.

Jozvetove bukve. V téh je zapisano, kaj se je godilo po Mozesovi smerti pod vojvodam Jozvetam, kakó so Izraelci z vojsko dobili obljubljeno deželo.

Bukve sodnikov. V njih je zapisano, kakó se je Izraelcam godilo pod sodniki, ki so njih vojvodi bili.

Rutine bukve. Te povedó, da iz rodovine pravične Rute je bil David, in iz Davidoviga rodú Jezus Kristus.

Čveteré bukve kraljev V teh je popisano, kakó se je Izraelcam pod kralji godilo, njih vojske, nepokoršina in zvestoba, njih sreča ali nesreča, katero jim je Bog dal po njih zasluženji.

Dvoje bukve Kronike. Te popisujejo rodovino od Adama do Abrahama, in kakó so se Izralci namnožili.

Dvoje bukve Ezdrove in Nehemijeve popišejo, kar se je Judam pod kraljem Ciram godilo, in rešenje iz Babilonske sužnosti, zidanje tempeljna in mesta Jeruzalema.

Tobijeve bukve popišejo kakó pravično sta živela stari in mladi Tobija, in kakó jima je Bog pomagal po angelju Rafaelu.

Juditne bukve. V njih je zapisano, kakó je Bog Judam pomagal po vdovi Juditi, ki je mogočnemu vojvodu Holofernu glavo odsekala.

Esterne bukve povedó, de je Bog Estero poviksál, zató, de je preganjanim Judam pomagal.

Jobove bukve popisujejo veliko poterpežljivost pravičniga Joba v terpljenji vsini v izgled.

Bukve psalmov, pripoved, pridigarjev, visoka pésem, modrostine bukve in Sirahove so pa polne lepih nauk, kakó se Bogú prav služi in va-nj upa.

Bukve prerokov, štirih velikih in dvanajst malih prerokov, kateri so že zgorej povedani. V njih so prerokovanja, kakó se bo Izraelcam in drugim ljudstvam godilo, in od Mesija, od njega povedó vse okolšine njegoviga življenja, terpljenja in smerti.

Dvoje bukve Mahabejev. Te so zadnje bukve stare zaveze; popisujejo pa velike vojske Mahabejcov z neverniki, njih velike nadloge, in nesrečno smert hudobniga kralja Antijoha.

Vse te bukve skupej se imenujejo sveto pismo stare zaveze, ktere so sveti možjé od svetiga Duha navdihnjeni spisali, in so jih Jezus, njegovi aposteljni in katoliška cerkev za take spoznali in poterdili.

II. POGLAVJE.

JEZUS KRISTUS, ODREŠENIK IN ZVELIČAR SVETÁ.

Zgodbe svetiga pisma nove zaveze.

ROJSTVO, ŽIVLJENJE, TERPLJENJE, SMERT IN VSTAJENJE JEZUSA KRISTUSA.

1. Odrešenik je potreben.

V prednjih naukah smo se učili, de je Bog človeka po svoji podobi vstvaril, de človek je bil vès z Bogam zedinjen, veselje mu je bilo vse po božji volji storiti. Po grehu prvih staršev je človek vès popačen, in podoba božja v njem je omadežena. Prostovoljna nepokoršina prvih staršev je nam vsim škodovala, ker smo vsi njih rodú otroci; um je otemnjen, človek ne spozná prav Bogá, ne kar je dobro ali hudo. V sercu ljubi le telesne, časne dobrôte, ktere minejo, ne pa kar je resnično in dobro. Volja njegova ne spolnuje božje volje, ampak le ker popačeno poželjenje hoče takó, de človek vedno vojsko v sebi čuti, poželjenje poželi zoper duha, in duh zoper poželjenje. Bog se je usmilil človeka, na prvo je sam govoril z njimi in jih učil svoje lastnosti, in kakó morajo živeti, de iz kraljestva hudičeviga spet v božje kraljestvo pridejo. Potlej jim je pošiljal očake, po Mozesu jim je dal postavo, pošiljal jim je od časa do časa preroke, vse zató, de bi jih spet na pravo pot perpeljal, na kateri bi se zamogli zveličati. Žugal jim s pokoritvami, in obetal jim je srečo, dobre in vesele čase, de bi jih spodbodel po njegovi volji živeti. Dal jim je

duhovne, kateri so jih učili, za-nje molili in jih z njim spravljali, pa ljudje so le greh ljubili.

Takó skazéniga človeka tudi nihče perpraviti ne zamore, to je le Bogú mogoče, kateri je človeka vstvaril. Če se tudi človek poboljša, storjeniga greha ne more nestorjeniga storiti, sveti in pravični Bog ga mora štrafati. Uma si človek nemore razsvetliti, serza z ljubeznijo do dobriga ne napolniti, poželjenja do napčniga ne ukrotiti, de bi le želel in storil, kar ga zamore zveličati. Štrafinge greha tudi ne zamore zbrisati in za svoje grehe zadostiti. To le Odrešenik zamore, kteriga svet silno potrebuje, in Bog nebeski Oče je obljubil svojiga Sina poslati, kateri bo vse popravil, kar je greh zkazil, de bi nobeden, kateri bo va-nj veroval, pogubljen ne bil, ampak večno življenje zadobil.

Jezus, Sin božji pride na svet, vzame človeško natoro na-se, ali kakor sveti Pavel pravi: Bog se je v mesu pokazal, de je človeka, kateri je takó globoko padel, in se od Bogá ločil, spet k Bogu povzdignil in z Bogam spravil, de nas je Bog po njem iz kraljestva temé v kraljestvo svojiga ljubiga Sina speljal, ker smo skozi njegovo kri odrešeni odpušenje grehov zadobili, ker jih je na-se vsel, in božji pravici za nje zadostil. Učil, in pokazal je s svojim življenjem, kakó more otrok božji živeti; zaslužil nam je tudi božjo pomoč, ki nam jo je po svetim Duhu poslal, in jo v njegovi cerkvi zadobivamo, ktera nas močne stori, de zamoremo živeti kakor pravi otroci božji in zveličani biti.

Desiravno je pa Odrešenik vsim ljudem potreben bil, ga Bog ni precej po obljubi, temuč še le čez štiri tavižent lét poslal, de so ljudje njega sprejeti perpravljani, in prepričani bili, kakó de so ga potrebni. Pravični vsih časov so ga tudi silno želeli, in vedno Bogá prosili, de bi jim ga skorej poslal, de bi po njem prejeli milost po volji božji živeti, in svojo k hudimu nagnjeno

natoro premagati. To resnico Jezus poterdi rekoč: »Resnično vam povém, de veliko prerokov in pravičnih je želelo viditi, kar vi vidite, in niso vidili, in slišati, kar vi slišite, in niso slišali.« Mat. 13. 17.

Jezus je prava luč, on je življenje živih, ker je poslani učenik, ki s svojim naukam razsvetluje ljudi, on je poln milosti in resnice. Po njegovi milosti smo vsi prejeli milost za milost. Zakaj postava je po Mozesu dana, milost in resnica je po Jezusu Kristusu peršla. In Bogá ni nikolj nobeden vidil, le Jezus njegov edinorojeni Sin, kateri je per Očetu, on ga je vidil in oznanil, in v Jezusu, v človeški podobi se nam je pokazal. Torej poslušajmo ga, kar nas uči, on ima besede večniga življenja, in v nikomur drugim ni zveličenja ko v Jezusu, kér ni nobeniga družiga imena pod nebam daniga, v katerim bi ljudje zamogli zveličani biti. Po njem smo spet zadobili pravo življenje duše, po njem in z njim združeni smo otroci božji postali, in smo pravico do nebeškiga kraljestva dosegli.

3. Caharija in Elizabeta.

Ob času Herodeža, kralja v Judeji, je v hribih Judovske dežele v mestu Juda živel duhoven, Caharija po imenu, od Abijeviga reda, in Elizabeta od Aronovih hčer. Oba sta pravično po zapovedih božjih živela, in brez madeža bila. Pa otrok nista imela. Britko jima je bilo grožno, prosila sta vedno Bogá, de bi jima sina dal. Ali stara sta že oba bila, de je bilo misliti, de vse prošnje bodo zastonj. Pergodilo se je eniga dné, ker je Caharija duhovsko službo po verstí svojiga reda Bogú opravljal, in ga je ravno verstá zadela kadilo zažgati, šel je vès pobožen po svoji dolžnosti v tempelj Gospodov, v sveti kraj tempeljna, kamor ljudstvo ni smelo. Vsa množica

ljudstva je bila zunej in molila ob uri kajenja. In ko Caharija kadi, na enkrat zagleda na desni strani oltarja angelja. Strah ga preleti. Angelj ga prijazno ogovori in mu reče: Ne vstraši se Caharija. Uslišana je tvoja molitev. Tvoja žena Elizabeta bo sinú povila, in Janez ga imenuj. Vesel ga boš, in veliko se jih bo njegoviga rojstva veselilo, ker velik bo pred Gospodam. Vina in močne pijače ne bo pil, in še pred rojstvom bo s svetim Duham napolnjen. Veliko Izraelcov, ki so svojiga Bogá zapustili in hudobno živé, bo k Gospodu njih Bogu spreobernil. In pojde v duhu in moči preroka Elija pred Odrešenikam, de bo ljudi učil, neverne k modrosti pravičnih perpeljal in perpravil Gospodu popolnoma ljudstvo. Caharija od strahú in veselja ostermí in reče angelju: Po čim bom pa to spoznal? Zakaj jest sim star, in moja žena je že perletna. Angelj mu odgovori: Jest sim angelj Gabrijel, ki pred sedežem božjim stojim, in Bog me pošlje ti oznanit to veselje. In glej, ker nisi veroval mojim besedam, boš mutast do dneva, ko se bo to zgodilo. Angelj zgine in Caharija je res mutast, ker je premalo upal v Bogá. Ljudstvo čaka Caharija in se čudi, de se takó dolgo mudí v tempeljnu. Ko je pa vun prišel, ni mogel z njimi govoriti, vidili so nad njim, de je perkazin vidil z nebes v tempeljnu. Ko so dnevi njegoviga opravila minili, gre z veselim sercam domú. Po tem, ko je Elizabeta spočela, se je silno veselila, de je Bog nje prošnjo uslišal, in ji nečast nerodovitnosti odyzel. Perkrivala se je pet mescov, in nobeni duši ni razodela, kakó veliko usmiljenje ji je Bog storil, v njeni veliki starosti.

3. Jezus človeško natoro na se vzame.

Čas prihoda Mesija, ki so ga preroki oznanili, je stekel, Judje so čakali Odrešenika. Ob času, ko je Rimski cesar Avgust Judovsko kraljestvo pod svojo oblast

spravil, in Herodeža kralja v Judeji postavil, se je pre-rokovanje Jakobovo spolnilo, de Mesija bo takrat rojen, kadar kraljeva oblast ne bo več per Judovim rodu. Ravno tisti čas je prebivala v Nacaretu, majhnim mestu na Galilejskim čista nedolžna, pa uboga devica Marija od rodovine kralja Davida. Zaročena je bila Jožefu, ubogimu tesarju, ki je bil vès pravičen in Bogú ljub, tudi iz Davidoviga rodú.

Bog je Davidu obljubil, de iz njegoviga rodú bo rojen Mesija, kateri bo večno sedel na svojim kraljevim sedežu. Jezus pa ni prišel na svet kraljestva tega svetá postaviti, temuč ljudi klicati in jih perpeljati v večno kraljestvo. Zató je mogel Davidov rod na nič priti, de je Jezus ubog in ponižen na svet prišel.

Marija je vsa hrepenela po Odrešeniku z nebes, in premišljevala veliko zveličanje, ktero bo po njem Izraelskimu ljudstvu došlo. In angelj Gabrijel je prišel k nji in ji rekel: Češena si Marija, milosti polna, Gospod je s tabo, žegnana si med ženami! Marija se prestraši angelja, in še bolj njegoviga govorjenja, in mislila je, kaj bi pomenilo to pozdravljenje. Angelj jo prijazno potolaži rekoč: Ne boj se Marija! ker milost si našla per Bogú. Glej spočela boš v svojim telesu in rodila sinú, kterimu ime Jezus daj. Ta bo velik in Sin nar višiga imenovan, in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegoviga očeta, in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj, in njegoviga kraljestva ne bo konca.

Bogaboječa, za ohranjenje devištva skerbna devica misli, de to ni skorej mogoče, sramožljivo reče angelju: Kakó se bo to zgodilo, ker od nobeniga moža ne vem. Angelj ji odgovori in reče: Sveti Duh bo peršel v tebe, in moč nar višiga te bo obsenčila, in zató bo sveto, kar bo rojeno iz tebe, Sin božji imenovano. In premisli Elizabeta, tvoja teta, ki je bila nerodovitna imenovana, je tudi v svoji starosti spočela in sicer v šestim mescu bo

tudi sina povila; Bogú ni nič nemogoče. Marija polna pokoršine in ponižnosti se božji volji podverže in reče: Glej! dekla Gospodova sim, zgodi se mi po tvoji besedi. In angelj je zginil.

Ta zgodba je za vès človeški rod nar bolj vesela, Sin božji v nar svetejši devici človeško natoro na se vzame skozi čudež božje vsigamogočnosti, on je Bog in človek, Odrešenik in Zveličar svetá. Mati katolijska cerkev nas vsaki dan trikrat na ta veliki čudež domisli, kadar angeljsko česenje zvoní, in nas opomni Bogá hvaliti in moliti, de se nas je usmilil in nas prišel odrešit. Nad Marijo vidimo zdej spolnjene besede preroka Izaija, ktere je Bog po njem govoril: „Glej deviza bo spočela in sinú rodila, in njemu bo imé Emanuel (Bog z nami) dano.“ 7. 14. Iz tega se tudi prepričamo de Jezus, ko človek, nima očeta, ker je skozi čudež božje vsigamogočnosti s svojo božjo natoro človeško združil, le ko Bog ima očeta Bogá, on je večni sin večniga Bogá. Sveti Jožef je bil mož Marije in le krušni oče Jezusov, desiravno so ljudje mislili, de Jezus je Jožefov sin, dokler se po njegovih naukih in delih niso prepričali, de je božji Sin.

4. Marija in Elizabeta.

Kakó je Marii per sereu bilo, ko jo je angelj zapustil, si lahko mislimo. Ona, ki je silno želela Odrešenika svetá viditi, od sebe pa nič mislila ni, ko je bila iz serza ponižna, pa na enkrat zvé, de je ona tista srečna devica, de clo ona bo mati Sinú božjiga. Take velike sreče tudi ni mogla takó v sereu ohraniti, de bi jo svoji sveti teti Elizabeti ne razodela, nad katero je Bog tudi čudež milosti storil, kakor ji je angelj povedal. Precej se vzdigne in gre čez goro k svoji teti Elizabeti, de bi se z njo vred v Bogu veselila in ga hvaliva. Tretji dan pride neprevidama v hišo Elizabete, jo po-

zdravi, in ji voši srečo zavolj milosti, ktero je Bog Elizabeti storil. Elizabeta, ko zasliši to pozdravljenje, je bila od svetiga duha razsvetljena in je zavpila z velikim glasom in rekla: Žegnana si med ženami in žegnan je sad tvojiga telesa. Od kod mi je ta čast, de pride mati mojiga Gospoda k meni? Zakaj glej! ko je prišel glas tvojiga pozdravljenja v moje ušesa, je déte poskočilo od veselja v mojim telesu. In blagor ti, ki si verovala, ker se bo dopolnilo, kar ti je Gospod povedal.

Ko se Marija, mater Gospodova sliši imenovati, se čudi, de je Bog ne le nje Elizabetino skrivnost, ampak tudi Elizabeti njeno skrivnost razodel. Spomni se na obljube Abrahamu storjene, na srečne čase, ki bodo prišli po Jezusu, njeni duh vès vnèt proti nebesam od veselja serce kipí, na glas začne Bogá hvaliti, in poje vsa v Bogá zamaknjena: »Moja duša povelíčuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu mojim Zveličarji, ker se je ozerl na nižost svoje dekle, zakaj glej! odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi. Zakaj velike reči mi je storil, on ki je mogočen, in sveto njegovo imé. In njegovo usmiljenje jim je od roda do roda, kateri se njega bojé. Moč je skazal s svojo rokó, in raskropil je napuhnjene v misli svojiga serca. Mogočne je iz sedeža vergel in ponižne povzdignil. Lačne je z dobrim napolnil, in bogate prazne spustil. Sprejel je Izraela svojiga služabnika, in se je spolnil svojiga usmiljenja. Kakor je obljubil našim očakam Abrahamu in njegovimu zarodu na vekomaj.»

Blagor človeku, kateri je nedolžen, ponižen, Bogú pokoren, poln zaupanja va-nj in mu v sim vdan, kar mu Bog pošlje se kakor nedolžna Marija v Bogu veseli, in z veselim sercam ga prav časti.

Marija je ostala blizo tréh mescov per Elizabeti, in težko se je ločila od nje; le bogamoljne duše so prave

prijateljice božje; kjer greh gospoduje, tudi nikolj pravi-ga prijateljstva ni.

5. Rojstvo svetiga Janeza.

Kmalo po odhodu Marije je Elizabeta sinu rodila. Caharija in Elizabeta sta bila vesela in Bogá hvalila za dar božji, z njima so se sosedje in žlahta prav veselili, de jima je Gospod svoje veliko usmiljenje skazal. Osmi dan po rojstvu pridejo obrezovat dete, in so ga ime-novali po imenu njegoviga očeta, Caharija. Elizabeta pa je rekla: tega ne, ampak Janez mu bo ime. Rekli so ji: Sej ni nikogar v tvojim rodú, kterimu bi bilo tako ime. Pomignili so očetu, kakó hoče, de bi se imenoval. Ukazal si je dati tablico in je zapisal: Jenez je njegovo ime, in per tej priči je tudi spregovoril. Vsi so se ču-dili, in strah je vse napadel, in to se je razglasilo po vsih Judovskih gorah. Vsi, kateri so slišali, so premi-sljevali in rekli: Kaj bo iz tega deteta? Roka Gospo-dova je bila z njim. Caharija njegov oče je bil napol-njen s svetim Duham, in začne Bogá hvaliti in prero-kovati rekoč: Hvaljen Gospod Izraelov Bog; ker je ob-iskal in storil odrešenje svojimu ljudstvu, in nam je po-stavil podporo zveličanja v hiši Davida svojiga služabnika, kakor je obetal po svojih svetih prerokih, kateri so od nekdej živeli, odrešenje od naših sovražnikov, in iz rok vsih, kateri nas sovražijo, usmiljenje storiti našim oča-kam in spomniti se svoje svete zaveze in persege, ktero je Abrahamu našimu očetu persegel nam dodeliti, de iz rok svojih sovražnikov rešeni njemu brez straha služimo v svetosti in v pravici pred njim vse svoje dni. In ti déte boš prerok nar višjiga imenovano, pred obličjem Gospodovim poideš njegove pota perpravljat, dati znamje zveličenja njegovimu ljudstvu v odpušanje njih 'grehov po perserčnim usmiljenji našiga Bogá, po kterim nas je

obiskal, on (Odrešenik), ki se izhaja iz visokosti, de razsvetli té, kateri v temi in smertni senci sedé, in nam noge na pot mirú zaoberne. »Otrok pa je rastel in močen perhajal v duhu, in je bil v pušavi do tistiga dné, de je začel učiti, de naj delajo pokoro, nebeško kraljestvo se je perblížalo.»

Takó je bil rojen prednik Zveličarjev. Prečudno je Bog storil, de nam je svojo ljubezen do nas pokazal, in vse to je le zavolj nas storil. Kdo ga bo hvalil, ali kdo bi se v vsih zgodbah Bogú ne podvergel, ker on vse vlada v dobro človeka.

6. Rojstvo Jezusa Kristusa.

Ko je Marija v Nacaret nazaj prišla in Jošef nič vedil ni, kaj se je z Marijo zgodilo, Marija mu tudi skrivnosti ni razodela, temuče je Bogú prepustila, naj stori, kakor je njegova sveta volja, jo je hotel skrivej zapustiti. Ko je to mislil, se mu je angelj Gospodov v spanji perkazal, in mu rekel: Jožef, Davidov sin! ne boj se k sebi vzeti Marije svoje žene, zakaj kar je v nji rojeno, je od svetiga Duha. Rodila bo pa sina in imenuj njegovo imé Jezus, ker bo svoje ljudstvo od njih grehov rešil. In Jožef je storil, kar mu je angelj rekel. Takó je bila nedolžnost Marije Jožefu znana, in zvedil je kakšniga otroka bo Marija rodila, ker je vidil, de ona je tista čista in nedolžna devica, od ktere je prerok Izaija govoril, de bo spočela in sinú rodila, kateri bo Emanuel imenovan, to je Bog z nami. Živela sta v Nacaretu v sveti in čisti ljubezni, vsa nedolžna, in vedno sta Bogá hvalila ker se je svojiga ljudstva usmilil.

Preroki so povedali, de Odrešenik svetá bo v Betlehemu rojen. Božja previdnost je vse takó obrnila, de sta Jožef in Marija mogla v Betlehem iti. Cesar Avgust zapové, de morajo vsi podložni celiga Rimskiga

cesarstva popisani biti. Tudi Judje so mogli popisani biti, samo s tem razločkam, da vsaki mora v svojim rodu zapisan biti. Judje so imeli svoje rodovine vse popisane. Vsi so šli k popisu, vsaki v svoje mesto, kjer je bil njegov rod. David ja bil v Betlehemu rojen, tedaj so mogli vsi, ki so bili iz Davidove rodovine, v Betlehem iti. Šla sta Marija in Jožef, ki sta bila iz Davidove rodovine, iz Nacareta v Betlehem. Ko prideta v Betlehem, je bilo vse polno ljudi, kateri so prišli k popisovanju. Jožef išče za se in za Marijo kake hiše, da bi prenočila v njej, ali ni ga bilo prostora najti, vse duri so jima bile zaperte. Žalostno je bilo za Jožeta in Marijo. Pa z vsim zadovoljna, kar jima le Bog da, se tudi v to vdasta. Tedaj gresta iz mesta in najdeta hlev, kamor so pastirji tistiga kraja svoje čede soganjali. V ta hlev gresta čez noč. In tukej na tem kraji je prišel Jezus Kristus na svet. Marija povije dčete božje v plenice, in ker ni boljšiga kraja, ga v jaslice položi. Bogu bodi čast in hvala, da pride Bog z nebes na zemljo, in stori spravo z Bogom in človekam, ker vse grehe na se vzame, da bo za nje terpel in umerl, grešnikom odpusenje in milost zaslužil.

V taki revšini, brez vsiga šuma je bil Sin božji ponoči rojen, štiri tavezent lét po storjenim grehu prvih staršev. Gospod nebes in zemlje, kateri je vse stvaril, ne najde prostora v hiši, leži v jaslih, ker je hotel precej pokazati, da ni prišel na svet, da bi se mu streglo, temuč da bi on drugim stregel, in nam dal zgléd ponižnosti, krotkosti in ljubezni do ubošta, in nas učil s tem zadovoljnim biti, kar nam Bog da. Zakaj v kraljestvu, kateriga je Jezus peršel napraviti, drugi ne veljajo kakor pravični in sveti ljudje, naj so bogati ali pa ubogi.

Takó se je po volji božji zgodilo, da je bil Jezus v Betlehemu rojen, kakor je Bog po preroku oznanil. Zapoved neverniga cesarja v Rimu je storila, da je Mari-

ja pokorna zapovedi v Betlehem šla ravno ob tistem času, ko je Jezus imel roditi se. Iz te zgodbe se spét prepričamo, da božja previdnost vse viža, desiravno človek po svoji prosti volji stori. Bodimo vselej z božjo previdnostjo zadovoljni, in podverzimo se božji volji z mirnim srcem. Čudimo se pa tudi nad ljubeznijo božjo, Jezus postane človeku enak, da bi tudi človek Bogú enak z njim sklenjen bil, in da bi nas spet dobre in zveličane storil. Njegova ljubezen more vžgati nas ga ljubiti; njegovo uboštvo nas uči s svojim uboštvi zadovoljnim in poterpežljivim biti, in vselej božjo voljo spolniti, in Bog nas bo ljubil, hodimo ubogi ali bogati.

Ali je Bog ljudi zaverigel kot hudobne angelje, potem ko so grešili?

Bog jih ni zaverigel, učil jih je sam svoje lastnosti, in kaj da naj storé, da bodo zamogli zveličani biti, in Odrešenika poslati jim je obljubil, po katerim zamorejo pravičnost, božjo gnado in zveličenje doseči.

Zakaj je bil Odrešenik potreben?

Zató, ker smo vsi v Adamu grešili, smo od natore otroci jeze božje in večniga pogubljenja vredni, in bolj k hudimu kot k dobriu nagnjeni; Odrešenik je pa vse to popravil, kar je bilo v nas skozi greh popačeniga.

Kdo je naš Odrešenik?

Jezus Kristus edinorojeni Sin Bogá Očeta, pravi Bog od vekomaj.

Kakó je Jezus Kristus edinorojeni Sin Bogá Očeta?

Ker je njega samiga Bog Oče rodil od vekomaj.

Kdaj je Odrešenik prišel na svet?

Štiri tавžent let po storjenim grehu prvih staršev.

Zakaj je Jezus človeško natoro na se vzel?

Iz ljubezni do nas, de je zamogel terpeti in umreti, in nas od grehov in večniga pogubljenja odrešiti.

So ljudje želeli Odrešenika?

Pravični vsih časov so želeli Odrešenika, in prosili Bogá, de bi ga hitro poslal.

Zakaj pa ga je Bog še le čez štiri tisoč let poslal?

Zató, de so ljudje svojo veliko dušno revšino spoznali, in jih je Bog perpravljajal na prihod Odrešenikov, de so ga spoznali, ko je prišel na svet.

Ali so zamogli ljudje zveličani biti, ki so prej na zemlji živeli, ko je Jezus svet odrešil?

Zamogli so zveličani biti, če so verovali, de jih bo Jezus odrešil, ker jim je Bog pomoč dal zavoljo odrešenja Jezusoviga po volji božji živeti, in se večniga zveličenja vrednih storiti.

Ali so Judje vedili, kdaj Odrešenik na svet pride?

Judje so čas vedili po prerokih, kdaj Odrešenik pride.

Kdo je oznanil, de bo Odrešenik kmali prišel?

Angelj Gabrijel Cahariju.

Kaj je angelj Cahariju povedal?

Povedal mu je, de bo sina dobil, kteriga naj Janez imenuje, de on pojde pred Odrešenikom mu pot perpravljat.

Je veroval Caharija angelju?

Ni mu veroval, zató je mutast postal do dneva rojstva Janezoviga.

Kdo je Marii oznanil prihod Odrešenika svetá?

Angelj Gabrijel je bil od Bogá poslan k Marii v Nacaret, in ji je veliko skrivnost oznanil, de bo Sin božji človeško natoro na se vzel.

Kokó je angelj Marijo ogovoril?

Rekel ji je: Češena si Marija, milosti polna, Gospod je s tabo, žegnana si med ženami! Glej spočela boš v svojim telesu in rodila sinú, imenuj ga Jezus. Ta bo velik in Sin nar višiga imenovan, in Gospod mu bo dal sedež Davida njegoviga očeta, on bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj, in njegoviga kraljestva ne bo konca.

Kaj je Marija angelju odgovorila?

Marija je angelju odgovorila: Kakó se bo to zgodilo, ker od nobeniga moža ne vém.

Kaj je angelj na ta odgovor Marii razodel?

Angelj ji pové: Sveti Duh bo prišel v tebe, in moč nar višiga te bo obsenčila, in zató bo sveto, kar bo rojeno iz tebe, Sin božji imenovano. Glej tudi tvoja teta Elizabeta je v svoji starosti spočela, in bo sinú rodila. Bogú ni nič nemogoče.

Čigav sin je tedej Jezus?

Sin božji.

Od koliko božjih peršon angelj govori?

Od tréh: od Bogá Očeta, Bogá Sinú in od Bogá svetiga Duha.

Kaj je na to Marija angelju rekla?

Pokorna je bila božji volji in rekla: Glej dekla Gospodova sim, zgodi se mi po tvoji besedi. Takrat je Sin božji človek postal.

Ali je bila Eva tudi Bogú pokorna?

Ni bila Bogú pokorna, zató smo po nji vsi popačeni, hudobni in nesrečni postali.

Kaj nam je pa Marija dobriga storila, ko je bila Bogú pokorna?

Ko je bila Marija Bogú pokorna, je prišel Odrešenik in Zveličar svetá na svet, kateri nas bo pravične in večno srečne storil.

Kdaj nas mati katoliška cerkev na to veliko skrivnost spomni, de je Jezus človeško natoro na se vzel?

Vsaki dan, ko zjutrej, opoldan in zvečer k angeljskimu pozdravljenju zvoni.

Komu je bila Marija zaročena?

S. Jožefu.

Zakaj je bila Marija prečista devica s. Jožefu zaročena?

Zató, de so ljudje mislili, de Jezus je Jožefov sin.

Kam je šla Marija po tem veselim oznanilu?

Svojo teto Elizabeto obiskat.

Kaj je Elizabeta Marii rekla, ko je k njej v hišo stopila?

Pozdravila jo je z besedami: Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojiga telesa! Od kod mi je ta čast, de pride mati mojiga Gospoda k meni?

Od kod je Elizabeta to zvedila, kar se je z Marijo zgodilo?

Sveti Duh ji je razodel.

Za čigavo mater je Elizabeta Marijo počastila?

Za mater Sina božjiga, ker jo imenuje mater njeniga Gospoda.

Kdo, je Elizabeta verovala, de je otrok Marije?

De je pravi Bog, ker Bog je naš Gospod.

Koliko časa je ostala Marija per Elizabeti?

Tri mesce.

Kaj se je zgodilo po odhodu Marije od Elizabete?

Janez je bil rojen.

Kaj se je zgodilo per rojstvu Janezovim?

Ljudje so se njegoviga rojstva veselili, in Caharija je spregovoril, Bogá hvalil in prerokoval, de njegov

sin pojde pred Odrešenikam svetá, in mu bo pot per-pravljal.

Ali je Marija razodela s. Jožefu skrivnost, kaj se je z njo zgogilo?

Ni mu povedala, de je mati božja postala, temuč Bogú je na voljo prepustila.

Kaj je sveti Jožef na to mislil storiti?

Mislil je skrivej Marijo popustiti.

Ali jo je tudi zapustil?

Ni je zapustil; angelj mu je oznanil, de kar je v nji rojeno, je od svetiga Duha, de kadar bo Marija rodila, naj svojiga sina Jezus imenuje, ker bo svoje ljudstvo od grehov rešil.

Kaj pomeni beseda Jezus?

Toliko, ko Zveličar ali Odrešenik.

Zakaj je Bog hotel svojiga sina Jezus imenovati?

Zató, ker po njem zveličanje dosežemo, ko nas je od dolga in štrafinge greha in večne smerti odrešil, in nam gnado božjo zaslužil.

Kje je Jezus rojen?

V Betlehemu, v hlevu ponoči je bil Jezus rojen.

Kakó je, de je Marija Jezusa v Betlehemu rodila, ko je v Nacaretu prebivala?

Zató, ker je zavoljo napovedaniga popisa s svetim Jožefam ravno takrat v Betlehem šla.

Kakó se je zgodilo, de je Marija Jezusa v hlevu rodila?

Zató, de je nam dal izgled poterpežljivosti, ponižnosti in ljubezni do uboštvá, in de je že per rojstvu začel zadostivati božji pravici za naš napuh, in za vse naše grehe.

Čigav sin je bil tedej Jezus?

Po božji natori je bil sin božji, po človeški natori pa sin Marije.

Ali ni bil sveti Jožef oče Jezusov?

Ni bil, bil je le rednik Jezusov.

Od kogá je Marija spočela?

Od svetiga Duha.

Koliko nator ima Jezus?

Dve, božjo in človeško, ker je Bog in človek skupej.

Po kateri natori ima Jezus mater?

Po človeški natori ima Jezus mater, Marijo prečisto devico, po božji natori pa nima mater, je od vekomaj,

Ima Jezus po človeški natori očeta?

Jezus po človeški natori nima očeta, ker ga je Marija skozi čudež od svetiga Duha spočela.

Ali je Marija vedno devica ostala?

Marija je vselej devica ostala. To je mati katolijska cerkev vselej verovala in učila; in tistiga, ki bi drugač učil in veroval, bi ga za krivoverca imela.

Zakaj Marijo mater božjo imenujemo?

Zató, ker je Jezusa rodila, ki je bil Bog in človek skupej.

Od kteriga rodú je bil tedej Jezus?

Jezus je bil od rodú Abrahama in Juda, in je bil sin Davida, rojen v Betlehemu od device, kakor so preroki od njega pravili.

Kdaj obhaja cerkev veseli spomin rojstva Jezusa Kristusa?

Na sveti božični praznik.

7. Pastirji Jezusa molijo; in obrezan je bil.

Bilo je že pozno ponoči, ko se je Zveličar svetá, nebéska luč, ktera razsvetli um človeški, na svet rodil. Že je vse spalo; le nekej pastirjev je bilo na polji per čedah še čuječih, ko so tukaj pasli, kakor nekđaj David, ki je tudi okrog Betlehema svoje čede pasel. Ko so takó v temi eden per drugim čuli, kar se jim perkaže angelj Gospodov v nebeški časti, in nebéska svitloba jih obseje. Vsi se prestrašijo. Pa angelj jim reče: Ne bojte se, zakaj oznanim vam veliko veselje, ktero bo vsimu ljudstvu, ker danes vam je rojen Zveličar, kteri je Kristus Gospod, v mestu Davidovim. De ga boste pa spoznali, vam bodi le tó v znamenje: Našli boste déte, ktero je v plenice povito, in v jaslíh leži. Komej angelj izgovori, že se je družih angeljev brez števila perkazalo. Vsi hvalijo Bogá, in pojó sveto pesem: Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji, kteri so svete volje. Pastirji še niso nikdar kaj taciga ne vidili ne slišali, torej so se vsi prestrašili in čudili.

To hvalno pésem mašniki vsaki dan per svetih mašah pojó ali molijo, kadar v černih ali višnjevih plajših ne mašujejo, de se véste vselej spomniti in hvaliti Bogá Očeta zavoljo rojstva Jezusoviga. Obudite pa tudi vselej želje, čast božjo po svoji moči višati in bližnjimu k zveličanju pomagati. Vidimo pa tudi, de se angelji veselé, ker nas ljubijo, de je Odrešenik rojen, po kterim nam bo zveličanje došlo, in prepričamo se, de smo tudi z angelji v nebesih v zavezi.

Angelji so šli spet v nebesa. Pastirji pa pravijo med sabo: Pojdimo v Betlehem gledat, kar nam je angelj oznanil. Berž gredó. Pridejo v hlev, najdejo Jožefa in Marijo, in v jaslíh zagledajo preljubeznivo déte, in ga molijo. Marija in Jožef se čudita in veselita, de

že pastirji vedó rojstvo nebeskiga otroka, pa še le bolj sta se veselila, ko jima pastirji povedó, de jim ga je angelj božji oznanil. Veseli vsi skup Bogá hvalijo, in vsi, kateri so slišali, so se čudili temu, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je ohranila vse te besede in premišljevala v svojim srcu.

Bog, ko je iz ljubezni hotel ljudi učiti, njega spoznati, si je izvolil pastirje, katerim se je razodeval, jim svojo voljo oznanoval, in obljubo prvim staršem storjeno — odrešenika poslati — od časa do časa ponavljal. Abraham, Izak, Jakob in Mozes so bili pastirji, in z njimi je Bog nar več govoril. Ko je čas usmiljenja prišel, in Bog svojiga Sina na svet pošlje, je tudi ubogim pastirjem po angelju nar prvim povedal, de je Zveličar svetá rojen. Pastirji pridejo velikiga pastirja molit. Bog ne gleda ne visokosti ne bogastva, ampak svetost. Pastirji so bili bogaboječi, in zato jim je nar prvim rojstvo svojiga Sina povedal. »Kar je nespametniga pred svetam, pravi sveti Pavel, je Bog izvolil, de bi modre osramotil.« 1. Kor. 1, 27.

Bog je Abrahamu obljubo storil, de iz njegoviga rodú bo rojen Odrešenik svetá, in v veden spomin te obljube je mogel vsak otrok možkiga spola, osmi dan po rojstvu obrezan biti, in to je bilo znaminje božjih otrok, ali zaveze, ki jo je Bog z Abrahamam storil. Rekel je pa tudi Bog, de, kdor ne bo obrezan, bo iz števila božjih otrok zveržen, in ne bo deležen obljube, ktero je po Abrahamu svojimu zvoljenimu ljudstvu storil. Jezus ker je bil pravi človek, in iz rodú Abrahama, je bil osmi dan po svojim rojstvu tudi obrezan, in mu je bilo imé Jezus dano, ktero mu je bil angelj še prej dal, ko je bil spočet. Spomin obrezovanja Jezusoviga mati katoliška cerkev noviga leta dan obhaja.

8. Modri pridejo Jezusa molit.

Bog hoče vse ljudi zveličati, zato je hotel, da bi ga vsi spoznali, njegovo voljo zvedili in po nji živeli. Razodel se je Judam, razkropil jih je po svetu, da bi po njih tudi neverniki — kateri so v nevednosti živeli — ga spoznali in prav častili. Judje so verovali, da se bo ob rojstvu Jezusovim nova zvezda na nebu perkazala. To je bilo tudi nevernikom znano, med katerimi so Judje v sužnosti prebivali.

Vidili so modri, učeni možje, novo zvezdo, spomnili so se na izročilo Judovsko. Dal jim je sveti Duh, da jim je na misel prišlo za zvezdo iti, šli so in zvezda jih perpelje do Jeruzalema. Tukej vprašajo: Kje je Judovski novorojeni kralj? Vidili smo njegovo zvezdo na Jutrovim in smo ga prišli molit. Vprašali so pa po kralju, ker so Judje verovali, da Mesija bo kralj, kar so preroki tudi pravili od njega. Ali Jezus ni bil kralj tega svetá, je le bil kralj svojiga večniga kraljestva v nebesih.

Prihod imenitnih mož, ktere tri kralje imenujemo, in njih vprašanje je velik šum po Jeruzalemu napravilo. Kralj Herodež se prestraši in vsi Jeruzalemljani z njim, ker so imeli slabo vést; in kralj je tudi mislil, da Mesija bo kralj, in se je bal krone zgubiti. Hudobni se ondi tresejo, kjer se pravični veselé.

Nobeden ne vé modrim povedati, če je, in kje da je rojen Mesija. Herodež skliče vse velike duhovne in pismarje ljudstva, in jih je izpraševal, kje bi imel Kristus rojen bil. Oni so mu rekli: V Betlehemu na Judovskim. Zakaj takó je pisano per Miheju preroku: »Ti Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor nar manjši mesto med vojvodi Judovimi, zakaj iz tebe bo prišel vojvoda, kateri bo vižal moje ljudstvo Izrael, kteriga izhod je od začetka in od večnih dní.« Na to pokliče Herodež modre skrivěj k sebi, in jih prav na tanjko izpraša,

kdaj se jim je zvezda perkazala. Pošteni možje mu povedó. Potlej jim reče v Batlehem iti: pojdite jim pravi, in skerbno oprašujte po dētetu, in kadar ga najdete, mi pridite povedat, de tudi jest pojdem ga molit. To pa je rekel iz hinavšine, ker je že poprej sklenil dēte na skrivnim poiskati in umoriti. Tega pa dobri modri niso vedili, kaj hudobni kralj misli. Modri gredó od kralja v Betlehem, kateri je bil dvé uri od Jeruzalema. In spet se jim je zvezda perkazala in je šla pred njimi, in obstala v Betlehemu nad hišo, kjer je Marija z dētetam bila. Veselili so se in šli so v hišo, kjer najdejo dēte in njegovo mater Marijo. Pokleknejo pred otroka in ga molijo. Po tem mu darujejo zlató, kadilo in miro. Iz serca so se veselili nad otrokam, in so hvalili Bogá, kateri jim je dal dēte najti in ga spoznati.

Veseli, de so Zveličarja svetá najdili, mislijo zdaj h kralju Herodežu se verniti in mu vse povedati. Pa Bog, kateri je vidil Herodeževe hude naklepe, je modrim v sanjah rekel, de naj ne hodijo k Herodežu. Pokorni so bili božjemu povelju in gredó po drugi poti v svoj kraj, in hvalijo Bogá, ki jih je takó srečno vodil.

Bog, nebeški Oče, je že Abrahamu obljubo storil, de Odrešenik svetá bo za vse ljudi na svet prišel, de vsi narodi bodo po njem srečni. Zató je Bog modre, ki so neverniki bili, perve storil priti Jezusa molit, de je precej pokazal, de je njegov božji Sin tudi za neverne ljudstva na svet prišel jih rešit in njih um razsvetlit, de bodo Bogá spoznali, po njegovi volji živeli in se zveličali. Modri spoznajo Jezusa kralja, zató mu darujejo zlató; ga spoznajo Bogá, zató mu darujejo kadilo; in človeka, zató mu darujejo miro, to je tako smolo, s katero mertve trupla namažejo, de jih več lét pred gnjilobo obvarjejo. Sveti Duh jim je dal to misliti, de umerl bo človek, vstal bo od smerti kot Bog, in sodil in kraljeval kot kralj vekomaj.

Posnemajmo jih in Bog nas bo ljubil, dajajmo ubogajme, molimo verno in zatajajmo svojo voljo, to bodo nar boljši darovi, ki jih homo Jezusu v dar pernesli.

9. Jezus v tempeljnu darovan.

Ko je Jezus štirideset dni star bil, ga je Marija nesla v tempelj Bogú darovat. Dopolnila je zapoved, ki jo je Bog Izraelcam dal, ko so iz Egipta šli, ker so bili vsi pervorojeni Egipčanov zadnjo noč pomorjeni, Izraelski otroci pa per življenju ohranjeni, de naj vsakiga pervorojeniga otroka njemu darujejo, in naj se spomnijo de so bili sužni v Egiptu, Bog jih je pa rešil in pervorojeno ohranil, kakor je bilo že povedano. Tudi Marija je zapovedani dar pernesla dva golobca, ker je bila uboga, in ni mogla jagnjeta darovati, kakor bogate žene.

Izgled Marije, dobre keršanske žene posnemajo in pridejo v cerkev Bogá hvalit za otroka in ga Bogú izročé in za-nj prosijo, de bi ga Bog v svoji milosti ohranil.

Duhovni in ljudstvo, kateri so déte Jezusa v tempelj pernesti vidili, ga niso spoznali, kdo de je. Le nekterim pravičnim dušam v Jeruzalemu je Bog to razodel. — Živel je pravičen starček, Simeon z imenam. Močno je hrepenel po Odrešeniku, in ga želel viditi. Sveti Duh, s katerim je bil napolnjen, mu je obljubil, de ne bo umerl dokler Kristusa ne bo vidil. Ko sta Marija in Jožef z détetam v tempelj prišla, pride tudi Simeon od svetiga Duha opominjen va-nj. Kakor hitro Simeon Jezusa zagleda, precej spozná prihodnjiga Odrešenika nad njim. Vzel ga je na svoje naročje, Bogá hvalil in rekel: Zdaj spusti svojiga hlapca, Gospod, po svoji besedi v miru, ker moje oči so tvoje zveličanje vidile, ktero si perpravil pred obličjem vsih narodov, luč v razsvetljenje nevernikom, in v čast Izraelu svojimu ljudstvu. Oberne se

k Marii in ji reče: Glej, ta jim je v Izraelu postavljen v padec in v vstajenje in v znamenje, kterimu se bo zoper govorilo. In tvojo lastno dušo bo meč presunil, de se misli razodenejo iz mnogih sere.

Pride pa tudi v tempelj Ana, vdova, per štiri in osemdesetih letih. Bogú je zvesto služila, vse svoje dni veliko molila, se postila in željno perčakovala obljubljeniga Odrešenika. In Bog ji je storil veselje, de ga je pred smertjo še s svojimi očmi vidila. Po tem pa, ko se je vse po postavi zgodilo, sta šla Marija in Jožef v Betlehem nazaj, in potlej v Nacaret.

Kokó milostljiv je Bog! komej je svojiga Sina na svet poslal, že ga je oznanil več dobrim ljudem, in vsi oznanujejo velike prihodne reči, ktere se bodo po njem godile, angelj Gabrijel, Marija, Caharija, Elizabeta, angelji na polji, Simeon in Ana v tempelju. Vsi perpovedujejo, de kteriga imé je prečudni, vsigamogočni Oče prihodnih časov, vojvoda mirú leži v naročji Mariinim.

Jezus, kralj nebeški, se podverže postavi obrezovanja, on, ki je postavo, in kar so preroki od njega govorili, na tanjko dopolniti hotel, nas uči, kakó zvesto bi mogli vse spolniti, karkoli nam Bog zapoveduje, ko Jezus še tako postavo dopolne, ktera le grešnike veže. Ravno to nas Marija uči z dopolnjenjem postave očiščevanja, ktera je ni vezala, ker je bil njeni sin, Sin Očeta nebeškiga, Bog in pravi človek. Takó spolnujejo otroci božji negovo sveto voljo, in po tem se pokažejo, de so zares božji otroci.

10. Beg v Egipt.

Herodež čaka modrih, kdaj nazaj pridejo, mu povedat, če so najdlji novorojeniga kralja Judovskega ali ne, pa zastonj je čakal. Želel ga je umoriti, ker je napuh-njeniga in hudobniga serca bil. Tedej zapové vse fantiče dve léti ali manj stare v Betlehemu in okrog njega

pomoriti. Mislil je tudi Jezusa vmes dobiti. Ali Bog je drugač obrnil, in hudobni Herodež Jezusu ni škodoval. Angelj se v spanji Jožefu perkaže in mu reče: Vstani in vzemi déte in mater; beži v Egipt in bodi tam, dokler ti ne porečem; zakaj Herodež bo déte izkal, de bi ga umoril. Jožef precej vstane in pobegne v Egipt z détetam in njegovo materjo.

Težko jima je bilo per sercu, ali Bog je hotel, in pokorna sta bila. Nikoli ne vprašajmo zakaj je Bog to zapovedal, le storimo vselej, kar on hoče, on nar bolj vé, kaj nam je k dobrinu. Déte Jezus je otéto in morivci moré po povelji Herodeževim otroke. O, kakó so matere žalovale in grozno vpile one, in njih nedolžni otroci, ki so jim jih iz rok tergali in morili! Na to zgodbo nas mati katolijska cerkev vsako leto spomni na sopraznik nedolžnih otročičev. Blagor jim je, ki so prvi kri prelili za Jezusa, že toliko sto let veseli vživajo per Jezusu v nebesih. Bog hotel, de bi bili tudi mi takó srečni v njih družino priti!

Kadar je bil pa Herodež umerl, se je angelj Jožetu spet perkazal v spanji v Egiptu in mu rekel: Vstani, vzemi déte in njegovo mater, in pojdi na Izraelsko, kralj, ki je hotel déte umoriti, je že umerl. Vstal je, vzel je déte in njegovo mater, in pride na mejo Izraelske zemlje. Ko je pa slišal, de Arhelaj, sin Herodežev namest svojiga očeta kraljuje, se je bal dalje iti, pa angelj jima ukaže na Galilejsko iti. Takó sta prišla spet v Nacaret, v svoje domače mesto, kjer sta od déla svojih rok živel, skerbno od Bogá izročeno déte redila, in Bog je bil z njima.

11 Jezus star dvanajst let, gré v tempelj.

Jezus je živel v Nacaretu, v hiši svojih staršev. Bil je vès ljubezniv in poln božje modrosti. Rečeno vam

je bilo, de so Judje v Jeruzalemu tempelj imeli, kamor so ob velicih praznikih trikrat v letu hodili Bogá molit in darí darovat. Imeli so pa le en tempelj, kakor je tudi le en Bog, de se niso v malikovanje zgubili; ko bi bili več cerkvá imeli, bi bili nekteri mislili, de je več bogov, kakor so per malikovavcih vidili, ki so več cerkvá imeli, pa v vsaki družiga malika častili. Torej so vsi mogli v Jeruzalem hoditi, kjer je tempelj praviga Bogá bil. Marija in Jožef sta vsako leto hodila na velikonočni praznik v tajisti tempelj. Kader je Jezus dvanajst let star bil, sta ga tudi s sabo vzela. Kakó je Jezusu moglo per sercu biti, ko je prvič v tempelj stopil, kakó veselo je Bogá, svojiga Očeta hvalil. Sedim dni so velikonočni praznik obhajali v hvalo Bogú za odrešenje iz Egiptovske sužnosti, in Jezus ga tudi obhaja, on, ki bo svet iz sužnosti hudobniga Duha rešil, česar je bilo odrešenje iz Egiptovske sužnosti le podoba. Praznični dnevi so h koncu šli. Izraelci so šli domú, ravno takó tudi Marija in Jožef, Jezus je pa v tempeljnu ostal. Med potam ga starši pogrešé, menili so, de je per tovarših, in so bili že en dan hodá od Jeruzalema. Zvečer so ga iskali med žlahto in znanci, pa nobeden ne vé za-nj. In ko ga nista našla, gresta nazaj v Jeruzalem. Oba vsa v skerbi ga povsod išeta po Jeruzalemu, in še le tretji dan sta ga v tempeljnu našla sedéti v sredi učenikov, jih poslušati, popraševati in jim odgovarjati. Veliko ljudi je okoli njega, ga poslušajo, in vsak se čudi nad njegovo modrostjo in nad njegovimi odgovori. In ko sta ga zagledala, sta se zavzela, in njegova mati, ki je bila zavoljo njega v veliki skerbi, mu reče: Sin, kaj si nama tako storil? Glej, tvoj oče in jest sva te žalostna iskala. Jezus je krotko in prijazno odgovoril: Čemu sta me iskala? Kaj nista vedila, de moram biti v tem, kar je mojiga Očeta? Cerkev je bila božja, Jezus Bogá svojiga Očeta imenuje, takó se je že dvanajst let star, svoji materi Sina božjiga oznanil.

Iz Jeruzalema je Jezus spet v Nacaret šel. Tukej je prebival v svoji mladosti, in se živil od dela svojih rok. Bil je pokoren svojim staršem in je rasel kakor v starosti tudi v modrosti in ljubeznjivosti per Bogu in ljudeh. Otroci! bodite mu že v mladosti podobni in posnemajte ga. On vam je v izgled, in po njegovim izgledu morate tudi vi vedno modrejši prihajati, de vas bodo ljubili Bog in vsi dobri ljudje.

Kdo je rojstvo Jezusa Kristusa oznanil?

Angelj pastirjem, ki so bili na ponočnih stražah per svojih čedah.

Kaj jim je angelj povedal?

Povedal jim je, de Jezus Sin božji se je v hlevu rodil, ki bo ljudi odrešil in zveličal.

Kaj so storili drugi angelji?

Hvalno pesem so péli na nebu, in so se veselili, de bodo zdej ljudje odrešeni, in po njem vsi zveličani, kateri bodo njega Zveličarja in Sinú božjiga verovali, in radovoljno želeli in storili, kar bo učil in zapovedal.

Kaj so na to pastirji storili?

Šli so gledat v Betlehem, kar jim je angelj oznanil, molili so Jezusa in ga hvalili, ki jih je peršel odrešit.

Kaj se je zgodilo, ko je bil Jezus osem dni star?

Obrezan je bil po zapovedi, in Jezus imenovan.

Ali je Bog še komu drugimu razodel rojstvo Jezusovo?

Tudi modrim v jutrovi deželi, katerim trije kralji pravimo.

Kakó so modri zvedili, de je Jezus rojen?

Zvezda se jim je perkazala, in sveti Duh jim je dal misliti, de Jezus je rojen, in došli so za njo, ktera jih je do Betlehema perpeljala.

Kaj so modri iz hvaležnosti Jezusu v dar pernesli?

Zlatá, kadila in mire, in so ga molili.

Kdaj obhajamo spomin, de so modri Jezusa molit peršli?

V praznik svetih tréh kraljev.

Kaj se je zgodilo štirideséti dan po rojstvu Jezusovim?

Marija ga je nesla v tempelj, ga Bogú darovala, in zapovedani dar ubogih dala.

Kaj sosebniga se je pergodilo, ko je Jezusa v tempelju darovala?

Pravični Simeon in vdova Ana sta po razsvetljenji svetiga Duha Jezusa spoznala Odrešenika svetá, in sta Bogá hvalila, ki jima je milost skazal Zveličarja svetá viditi.

Ali so pastirji, Simeon in Ana tudi drugim ljudem oznanili, de je Jezus rojen?

Tudi drugim pravičnim ljudém so povedali, kteri so tudi takó željno čakali Jezusa na svet, in vsi so se veselili in Bogá hvalili.

Kaj je kralj Herodež storil, ki je slišal, de se je Mesija rodil?

Bal se je, de bi mu ne bil kraljestva vzel, je zapovedal vse fantiče, ki so bili po dve leti, in spod dvéh lét stari, pomoriti, ker je mislil, de bo tudi Jezus med njimi umorjen.

Kaj je pa Bog storil, de bi ne bil Jezus umorjen?

Po angelji je Jožefu zapovedal z Jezusam in njegovo materjo na Egiptovsko pobegniti.

Koliko časa je bil Jezus v Egiptu?

Dokler je kralj Herodež umerl.

Kje je potlej Jezus prebival?

V Nacaretu, in zató je bil Nacarenčan imenovan.

Kaj tedej vemo sosebniga od Jezusove mladosti?

1. De je Jezus, ko je bil dvanajst let star, na praznik v Jeruzalem s svojimi starši peršel.

2. De je v Jeruzalemu ostal, čez tri dni pa so ga starši v tempeljnu našli sedeti med učniki, jih poslušati, popraševati in jim odgovarjati takó, de se je vsak čudil nad njegovo modrostjo in odgovori.

3. De se je Jezus spet v Nacaret vernil, de je ondi ostal, svojim staršem pokoren bil, in rastel kakor v starosti tudi v modrosti in ljubeznivosti per Bogu in ljudéh.

Kaj je Jezus svoji materi odgovoril, ko mu je potožila, de ga je žalostna iskala?

Zakaj ste me iskali, ji je rekel, ali ne véste, de moram biti v tem, kar je mojiga Očeta, vse storiti, kar mi je Oče naročil.

Kdo je ta Oče od kteriga Jezus govori?

Bog, nebeški Oče, ker družiga očeta ni imel.

Kaj je Bog Oče svojimu Sinu Jezusu storiti naročil?

Ljudi odrešiti, kar je tudi storil.

Ali je tudi nam Bog Oče kaj storiti zapovedal?

Tudi nam je zapovedal njegovo voljo, ki nam jo je po Jezusu oznanil iz ljubezni do njega spolniti, de odrešenja Jezusoviga deležni postanemo.

Kaj je bila nar veči skerb Jezusova?

Voljo svojiga Očeta spolniti, kar mora po izgledu Jezusovim tudi naša uar veči skerb biti.

12. Janez Kerstnik oznanuje Mesija.

Čas se je perbliževal, de je Jezus Kristus imel očitno učiti. Do tridesetiga léta je Jezus živel na tihim v Nacaretu, neznan kdo de je. Ravno takó je tudi sveti Janez Kerstnik, Caharijev sin, v samoti svoje leta v svetosti preživel, in se perpravljaj na svoje opravilo. Samota, to je ločitev od družine hudobnih in spačenih ljudi, je vsakimu potrebna, v samoti le zamore človek Bogá in sebe premišljevati, pravično živeti in v svetosti in nedolžnosti se ohraniti. V šumu hudobniga svetá bo človek vès razmišljen in poželjiv posvetniga veselja.

Janez dóbi povelje od Bogá, ko je Tiberi cesar v Rimu bil, Ponci Pilatuž pa od njega postavljen oblastnik v Judeji, de naj začne učiti. Tedej je peršel v kraje ob reki Jordana, kamor so ljudje že zahajali. Nosil je oblačilo iz kamelnih dlak in usnjat pas okoli ledja, kakor je nekda j prerok Elija oblečen bil, bil je tudi poln njegoviga duha. Jedel je kobilice in divji med. Vina in drugih pijač, ki vpijanijo, ni okusil. Per Jordanu je začel očitno oznanovati: Delajte pokoro, božje kraljestvo se bliža. To je: božje kraljestvo, Mesija, kteriga že dolgo časa željno čakamo, je že tukej; pa kdor hoče, de božje kraljestvo k njemu pride, in zveličanje doseže, mora greh zapustiti, ker Jezus bo svojim izvoljenim le večne, ne pa časne dobrote dal, ker njegovo kraljestvo ne bo tega svetá, kakor nekteri mislijo. Kteri so si njegove nauke k sercu vzeli, in obljubili se resnično poboljšati, jih je z vodo kerstil v znamenje, de se morajo od znotraj grehov očistiti.

Zavoljo Janezoviga življenja in učenja je po širokim glas počil. Ne le, ki so okoli Jordana prebivali, so peršli k Janezu, temuč tudi iz Jeruzalema in skorej iz vse Judeje so vreli k njemu v pušavo, se dajo kerstiti in povedó svoje grehe.

Tudi hinavski Farizeji in neverni Saduceji so hodili s svojim spačenim srcem, pa niso imeli praviga duha pokoro delati, ki je h kerstu potreben. Torej jih Janez oistro svari, rekoč: Gadja rodovina! Kdo vas je učil, ali vam rekel, da je mogoče božje jeze ogniti se brez pokore in poboljšanja življenja? Storite vredni sad pokore in ne recite: Abrahamovi otroci smo. Zavoljo tega samo, ko ste Abrahamovi otroci, niste nič bolji per Bogu, zakaj jest vam povém, da Bog zamore tudi iz téh kamnov Abrahamu otroke obuditi. Enaki ste nerodovit-nimu drevesu, ki mu je sekira že namerjena. Drevó, ktero dobriga sadú ne rodi, se poséka, in v ogenj verže.

To Janezovo govorjenje je veliko poslušavcov ome-čilo, in so želeli se poboljšati. Torej ga vprašajo, kaj bi jim bilo storiti? Janez pravi: Kdor ima dve suknji, naj da tistimu eno, ki nima nobene. Kdor ima živeža obilno, naj ravno to stori. Tudi colnarji so prišli, da bi keršeni bili, in so ga vprašali: Učenik, kaj nam je stori-ti? Janez jim je odgovoril: Nikar več ne jemlite, ka-kor vam je postavljeniga. Vprašali so ga pa tudi vojša-ki: Kaj pa je nam storiti? Odgovoril jim je: Nikogar ne tepite, nikomur krivice ne delajte, in dovoljni bodite s svojo plačbo.

Ljudstvo je od Janeza visoko mislilo in eni so me-nili, da more biti on Kristus, tedaj so Judje poslali iz Jeruzalema duhovnov in levitov ga vprašat: Ali si ti Kristus, ali Elija, ali prerok? On pa je odgovoril: Nisim. Kdo si pa, mu rečejo, da jim vémo povedati, kateri so nas poslali. Odgovori jim: Jest sim glas vpijočiga v pu-šavi, popravite pot Gospodovo, kakor je rekel prerok. Vprašajo ga dalje: Kaj pa keršuješ ako nisi ne Kristus, ne Elija, ne prerok? Janez jim odgovori: Jest keršujem v vodi k pokori, v sredi med vami pa stojí, ki ga ne poznate. On je, kateri ima za mano priti, kateri je več kakor jest, ki je bil prej, kakor jest, kterimu jermenov

per čevljih nisim vreden odvezati, on pa vas bo kerstil v svetim Duhu in v ognji. Velnico ima v roki, očistil bo skedenj, in spravil bo svojo pšenico v žitnico, pléve sežgal z neugasljivim ognjem.

Sveti Janez je učil, de njegov kerst je le kerst pokore, on le človeka umije v znamenje, de kakor voda človeško telo umije, takó mora, kdor želi v kraljestvo Jezusovo priti, svojo dušo s pokoro od grehov očistiti, kdor bo pa v Jezusovim kerstu keršen, v tega pa pride sveti Duh, kateri ga bo z gnado božjo napolnil, ga prerodil iz grešnika v otroka božjiga, ga bo vzel v kraljestvo Kristusovo, in ga močniga storil po zapovedih kralja tega kraljestva živeti, kakor je prišel tudi binkuštno nedeljo nad aposteljne in jih v ognji kerstil.

Rekel je pa tudi sv. Janez, de Jezus je prej bil ko on, desiravno je Janez starji bil. Po téh besedah uči, de Jezus je že prej Bog bil kakor je človek postal, de on je Bog in človek. Uči nas pa tudi ponižnosti. Jezus sam pričuje od njega, de je nar svetejši med človeškimi otroci in je več kot prerok. Janez se pa poniža in pravi, de je le glas vpijočiga v pušavi. Napuhnjen človek se hvali s tem kar mu Bog da, kakor de bi si bil le sam perdobil, se več misli in dela, kakor je; ponižni pa le Bogá hvali, za to kar mu je dal, se vsiga tega nevredniga misli, in vse le božji časti perpiše.

Kdo je Judam na pervo oznanil, de se je božje kraljestvo perbližalo?

Sv. Janez Kerstnik.

Kje je sv. Janez pridigoval?

V pušavi ob reki Jordana.

Kaj je on ljudi učil?

Učil jih je, de naj pokoro delajo, in se dajo kerstiti, če hočejo v kraljestvo Mesijevo vzeti biti.

Kaj je Janez storil s tistimi, ki so hotli pokoro delati, de bi bili vzeti v kraljestvo Kristusovo?

Kerstil jih je v vodi.

Ali so po kerstu Jazesovim zadobili odpušenje grehov?

Niso, ker Janezov kerst je bil le kerst pokore, on ni delil ne odpušenja grehov ne gnade božje, to le deli sveti kerst, ki ga je Jezus postavil.

Kaj je sv. Janez govoril od Jezusoviga kersta?

De bodo keršeni svetiga Duha prejeli.

Kogá se je sv. Janez imenoval, ki so višji poslali oprášat ga, kdo de je?

Imenoval se je služabnik Kristusov, pa ne Kristus ne prerok.

13. Kristus je keršen, nebeški Oče ga svojiga Sina oznani, in potlej gre v pušavo.

Bog, nebeški Oče, je že po angeljih oznaniti dal prihod svojiga Sina na svet, kateri bo ljudi odrešil. Zdej pošlje svetiga Janeza pridigovat in ljudém oznanovat, de Kristus je že na svetu, poboljšajo naj se, spoznajo naj svoje grehe, in dajo naj se kerstiti, in bodo vredni v njegovo kraljestvo vzeti biti. Ko se je ljudstvo Janezu kerstiti dajalo, je tudi Jezus k njemu prišel, de bi ga kerstil. Janez pa se brani ga kerstiti rekoč: Jest potrebujem tvojiga kersta, pa ti k meni prideš. Jezus odgovori: Naj bo za zdej, ker se spodobi, de se vsim božjim naredbam podveržemo. Janez ga je tedej v Jordanu kerstil. Po kerstu stopi Jezus iz vode, in nebesa se ogrò nad njim, sveti Duh je z višave peršel v podobu goloba, nad njim obstal, in glas božji se zasliši z nebes: Ta je moj ljubeznivi Sin, ki imam dopadejenje

nad njim. Takó je nebeški Oče očitno oznanil, de Jezus je njegov Sin. Sv. Janez in vsi, ki so glas z nebes slišali, so spoznali, de ta je Odrešenik svetá, in ker so svetiga Duha nad njim zagledali, so se vesili, de so ga vidili.

Tukej vidimo tri božje osebe ali persone. Nebeški Oče ga imenuje svojiga Sina, sveti Duh je nad Jezusam bil, in Jezus je na zemlji stal. Takó so tri božje persone v Bogú, ktere skupej sveto Trojico imenujemo: Bog Oče, Bog Sin in Bog sveti Duh. In kolikorkrat svetikriž storimo, se spomnimo na vse tri božje persone, ker vse tri imenujemo, in pričamo, de vérjemo sveto Trojico, to je eniga Bogá v treh persónah.

Dal nam je Jezus izgled ponižnosti, ko se je dal kerstiti, kakor de bi grešnik bil in pokore potreboval, desiravno je vès svet čist in nedolžen. Grešnik pa, namesti, de bi svoje grehe in slabosti pred Bogam spoznal, se pravičniga dela, in nič ga huje ne razžali, kakor če se mu reče, de je grešnik. Ponižujmo se z Jezusam, de bomo enkrat povišani per Bogu.

Po kerstu gre Jezus od svetiga Duha peljan od Jordana v samotén kraj pušave. Bil je v pušavi štirideset dni in noči, molil, premišljeval je, se postil, in se takó na svoj opravik perpravljaj, za kar ga je Bog na svet poslal. Ko se je Jezus štirideset dni in noči postil, je bil lačen. Skušnjavec pride k njemu, in ga skuša, če je božji Sin. S hinavsko častjo se pred Jezusa vstopi, in mu reče: Če si Sin božji, reci, de naj ti kamni kruh bodo. Jezus mu pa odgovori: Zapisano je: Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.

Satan ga kmalo vdruči skuša. Pelje ga v sveto mesto Jeruzalem na verh tempeljna in mu reče: Če si Sin božji, skoči doli, sej pisano je: Svojim angeljem je rekel te varovati, na rokah te bodo nosili, de se s svojo

nogo ob kamen ne vdariš. Ali Jezus ne pervoli v skušnjavo, ampak mu reče: Pisano je: Ne skušaj Gospoda svojiga Bogá. Jezus nas tukaj uči, de brez sile se v nevarnost podati, ali v perložnost greha iti, in vender upati, de nas bo Bog s svojo pomočjo obvaroval in rešil, je pregrešna prederznost. Kdor to stori, Bogá skuša in njegove pomoči ni vreden, in je tudi ne bo dosegel. Če pa nas dolžnost veže v nevarnost iti, bo pa z nami storil, kar bo za nas dobro, in če takrát smert storimo, nam bo v dobiček.

Satan še ni bil zadovoljin, še vtretje ga skuša. Na silno visok hrib ga pelje, s kteriga se je delječ vidilo po svetu, pokaže mu dežele in kraljestva z vso njih lepoto in mu reče: Glej, vse te dežele in kar imajo, ti bom dal, če poklekneš in me moliš. Ali oistro je Jezus rekel: Poberi se satan! zakaj pisano je: Gospoda svojiga moli in njemu samimu služi. Per tej priči je satan zbežal, in angelji z nebes so prišli in Jezusu stregli.

Takó je Jezus srečno skušnjave premagal, ko je v Bogá zaupal in zapeljivcu ni verjel. Obetal je bogastvo svetá dati mu, ki ga ni imel, lagál je, kakor vsaki zapeljivec dela; perliznjeno govori, v sercu pa drugač misli. Varite se vsakiga zapeljiviga človeka, z lažmi k vam pride, bežite pred njim, scer boste v greh zapeljani. In kadar bodo skušnjave vas motile, molite, spomnite se na božje nauke, s postam skušnjave premagujte, in angelji božji bodo per vas. Bog vas ne bo dal huje skušati, kot kolikor zamorete zmagati. Serčni bodite, Bog vam bo pomagal še takó hude skušnjave premagati, če va-nj zaupate in v skušnjave ne pervolite.

Zakaj se je pustil Jezus skušati?

Zató 1) ker nam je hotel v sim enak biti, de vé z nami usmiljen biti, in je pokazal, de je res človek.

S. Pavel pravi: »Zakaj angeljske natore ni nikoli na se vzel, človeško pa je na se vzel, iz Abrahamoviga zaroda. Zató je mogel v vsim bratom enak postati, de bi usmiljen in zvest viši mašnik bil per Bogu, in gréhe ljudstva zbrisal. Zakaj, po tem, ko je sam terpel in skušan bil, tudi zamore tém pomagati, ki so v skušnjavi.» Hebr. 2. 16—18,

2) De nam je gnado zaslužil sovražnike našiga zveličenja in skušnjave premagovati.

3) De nam je dal izgled, de tudi mi z molitvijo, postam in z besedo božjo skušnave in sovražnike premagujmo.

4) De nas je podučil, de tudi sveti ljudje niso brez skušnjav.

14. Jezus začne učiti.

Po zmaganih skušnjavah pride Jezus iz pušave spet k Janezu, ki je učil. Veliko ljudi je bilo per Janezu. Kakor ga Janez zagleda, precej pokaže z roko na-nj in reče: Glejte! ta je jagnje božje, ki grehe svetá odjemlje. Ta je, ki vam zmirej od njega pravim, Mesija ali Odrešenik svetá, kateri je viši od mene, kateri je bil poprej kakor jest. Jest ga nisim poznal, de je Mesija, desiravno vas učim, keršujem in perpravljam k njegovimu prirodu, pa ko sim ga kerstil, sim ga spoznal, ker ta, ki me je poslal kerševat v vodi, mi je rekel: Nad kteriga boš vidil svetiga Duha priti, in nad njim ostati, tisti je, kateri v svetim Duhu keršuje, in pričujem vam, de ta je Sin božji.

Drugi dan gre Jezus spet per Jordanu memo Janeza. Ta spet pokaže na-nj rekoč: Glejte jagne božje, ki grehe svetá odjemlje. Jezus je bil že dozdej takó očitno oznanjen, de je obljubljeni Mesija Odrešenik svetá, de bi

ga bili vsi mogli taciga spoznati. Oznanjen je bil Marii, Elizabeti, sv. Jožefu, pastirjem, trém kraljem, Simeonu, Ani in drugim pravičnim v tempelju, povedal je že sam svojim staršem v tempelju, de mora v hiši svojiga Očeta biti; per kerstu ga nebeški Oče svojiga Sina očitno oznani; Janez pričuje, de je jagnje božje, ki svetá grehe odjemlje, de je božji Sin. Ze po vsim tem spričevanju bi ga bili mogli vsi Odrešenika in božjiga Sina verovati, njegov nauk poslušati in vse storiti, kar jim bo zapovedal. Pa še bolj očitno jim je Jezus sam razodel in skazal, de je božji Sin in Odrešenik ljudi, kar vam bom v večih naukih povedal.

Zakaj ga sveti Janez jagnje božje imenuje? Ne zató, ko je bil nedolžen in krotek kot jagnje, ampak zató, ker se je dal zaklati kot jagnje v odpušenje grehov celige svetá, ko je bil od začetka svetá zaklano jagnje. Skr. razod, 13. 8. Vse daritve, ki so jih Judje klali in Bogú darovali v odpušenje grehov, so le Jezusa pomenile, ki je bil za nas na križu umorjen.

Jezus Kristus, ker je hotel človeka odrešiti, njegov um razsvetliti, njegovo voljo prenagniti, in za grehe božji pravici zadostiti, ni le skerbil za ljudstva svojiga časa, de bi bile podučene in njegoviga odrešenja deležne, hotel je, de bi njegov nauk do končanja svetá, na zemlji oznanovan bil, de bi ljudje vsih časov in krajev ga zvedili, in tudi njegoviga odrešenja deležni biti zamogli. Zató si je zvolil aposteljne in učence, kateri so z njim bili, njegov nauk poslušali, in njegove dela vidili, ki bodo namesti njega božjo besedo oznanovali. Postavil je cerkev in ji poslal svetiga Duha, de v nji vsak, če le hoče, zamore svet in zveličan biti, ker on nas posvečuje in stori, de smo po njem Jezusoviga odrešenja deležni, de potrebne gnade zadobivamo, v dobrim rasti in ostati, ako tudi mi dobri biti si perzadevamo.

Precej po tem, ko je sv. **Janez Jezusa** pokazal, se mu dva **Janezovih učencov** vsa boječa perbližata, in **Jezus** ju prijazno ogovori rekoč: **Kaj bi rada? Rečeta: Učenik! kje stanuješ? Pojdita z menoj, jima Jezus** reče, in bosta vidila. Enimu je bilo ime **Janez**, drugimu pa **Andrej**. Oba vesela sta z njim šla, kjer je stanoval in per njem ostala vës tisti dan. Oba sta želela **Jezusa** bolj spoznati, željna sta bila njegoviga nauka in oba sta bila potlej **Jezusova aposteljna**.

Andrej je imel brata, kateri se je **Simon** imenoval. **Vesel** mu gre povedat: **Kristusa** sva z **Janezam** našla. **Simon** ga želi berž viditi, in **Andrej** ga pelje k njemu. **Gospod** pogleda **Simona** in mu reče: **Ti si Simon Jonov sin**, pa odsihmal boš **Peter** imenovan, to je skala. **S** temi besedami je **Jezus** **Petra** k sebi vzel. **Drugi dan** se je **Jezus** na **Galilejsko** napravil. Na poti sreča **Filipa**. **Jezus** je vidil, de je **Filip** dobriga serca, tedej reče: **Hodi za mano**. **Jezusova** perljudnost je **Filipa** gnila, šel je za **Jezusam** in je bil njegov apostelj.

Filip je imel prijatla, ki se mu je **Natanael** reklo. **Iz Kane** je bil domá, pravičen in bogaboječ je želel **Odrešenika**. **Filip** mu gre povedat, de ga je najdel, pridi, de ga boš vidil. **Natanael** je bil pod figovim drevesam, ko je **Filip** k njemu prišel. **Precej** gre z njim gledat. **Ko Jezus Natanaela** zagleda, reče: **Vidite ga dobriga Izraelca**, ki ni zvijače v njem. **Natanael** se začudi temu govorjenju in pravi: **Od kod me pa poznaš? Jezus** mu reče: **Preden je Filip k tebi prišel, ko si bil še pod figovim drevesam sim te že vidil**. **Natanael** se začudi, spoznal je, de je vsigaveden, poln svete časti do **Jezusa**, reče: **Učenik, ti si Sin božji, ti si Izraelski kralj! Jezus** mu odgovori: **Ker sim ti rekel, de sim te pod figovim drevesam vidil, mi veruješ: Še veči reči boš vidil, kot je to**. **Gotovo vam povém, pravi Jezus**, odsihmal boste vidili nebesa odperte, in angelje božje gori pa

doli hoditi nad človekovim sinam, de se boste še bolj prepričali, de sim zares od Bogá poslani Mesija. Natanael je bil od zdej Jezusov apostelj in Jernej imenovan.

Jezus je zdej imel pet učencov, Andreja, Janeza, Petra, Filipa in Jerneja. Število njih je pa od dné do dné rastlo, hodili so za njim, de so slišali njegove nebeške nauke.

Jezusov prvi nauk je bil: Delajte pokoro, nebeško kraljestvo se je perbližalo. Tri leta je oznanoval sveti evangéli po deželah Judovskiga kraljestva. Evangéli je toliko kakor veselo oznanilo; za nas res veselo, ker nam je Jezus povedal, de ga je oče za naše odrčšenje poslal na svet, de nebeško kraljestvo se nam je perbližalo. Ali kaj pa je božje kraljestvo?

Znano nam je, de je Bog že v stari zavezi precej po grehu prvih staršev ljudi učil od sebe, kakošen de je, in kakó morajo ljudje živeti, de bodo njemu podobni in zveličani. Posebno je Abrahama učil, se mu razodeval, in ga tudi storil očeta veliciga Judovskiga ljudstva, po katerim bi tudi vsi narodi zemlje k spoznanju pravi-ga živiga Bogá perpeljani in skozi spolnjenje božje volje zveličani bili. To bo pa še le obljubljeni Odrašenik popolnoma storil, kar je že Bog v stari zavezi začel, po njem bodo še le vsi narodi zemlje osrečeni, kakor je Bog Abrahamu obljubil.

Po grehu so se že prvi starši od Bogá ločili, takó tudi od njegoviga večniga kraljestva, ker so padli v kraljestvo greha ali hudobniga duha in v pogubljenje. Jezus pride, de bi nas iz kraljestva temè v kraljestvo luči, v božje kraljestvo nazaj perpeljal. Zató Jezus uči: Delajte pokoro, ker božje kraljestvo se je perbližalo. Pokora, spreobrnjenje življenja je vsakimu potrebna, kateri hoče v kraljestvo božje priti. Nihče pa ne želi nesrečen, ampak le časno in večno srečen biti, kar se pa le v božjim kraljestvu zgoditi zamore. Tega kralje-

stva je Jezus poglavar, torej si mora vsak perzadevati va-nj priti, kdor pa to hoče, mora v Jezusa verovati in mu pokoren biti, kakor so dobri podložni svojimu kralju. Njegovo kraljestvo na zemlji je cerkev. Vse naprave, ki jih je Jezus v svoji cerkvi postavil, so nam potrebne, in vse moramo k svojimu pridu obrniti, de bomo v nji odrešeni grehov, in pridemo v večno kraljestvo božje. Dokler smo z Jezusam, sklenjeni in zedinjeni, smo močni dobro storiti, če se pa od njega ločimo po nevéri in grehu, smo nesrečni na duši, in mertvi udje brez življenja dušniga ali brez gnade božje, torej tudi brez pravice do božjiga večniga kraljestva.

Veliko Judov je mislilo, de Jezus bo njih kraljestvo spet postavil, in jih časno srečne storil, ker bo on njih kralj, in ne bodo več pod oblastjo Rimskiga cesarja, in tudi njegovi učenci so to zmoto imeli, dokler niso svetiga Duha prejeli. Ta zmota je tudi storila, de niso vsi va-nj verovali, in ga ne spoznali Odrešenika, ko je bil ubog. Zraven pa še njegov nauk: Delajte pokoro, tedej jim ni celò šlo v glavo, de bi Odrešenik bil.

Koliko let je Jezus na tihim živel v Nacaretu?

Trideset let.

Kam je šel Jezus nar prvič, preden je učiti začel?

K Jordanu, kjer je Janez kerševal, in se je dal Janezu kerstiti.

Kaj se je zgodilo, ko je Janez Jezusa kerstil?

Nebesa so se odperle, sveti Duh je v podobi golo-ba vidno nad njega prišel, in Bog Oče je z nebes govoril: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje.

Koliko božjih oseb ali peršon se je razodelo per Jezusovim kerstu?

Tri: Bog Oče, ki je govoril; Jezus, ki je bil na zemlji; in sveti Duh, ki je bil nad Jezusom v golobovi podobi.

Kam je šel Jezus po tem, ko je keršen bil?

Od svetiga Duha je bil v pušavo peljan, kjer se je štirideset dni in noči postil, in potlej od hudobnega duha skušan bil.

Kakó ga je hudobni duh skušal?

Skušal ga je, da bi zvedil, če je božji Sin ali ne, in mu reče, da naj stori iz kaminja kruh; peljal ga je na verh tempeljna in mu rekel, da naj skoči z njega, da se mu nič hudiga ne bo zgodilo; in peslednjič mu reče, da, če pred-nj poklekne in ga moli, mu da dežele, ki mu jih pokaže, in njih bogastvo.

Kakó je Jezus skušnjavca premagal?

Z božjo besedo in molitvijo.

Kakó tudi mi skušnjave premagujmo?

Tudi s postam, besedo božjo in molitvijo.

Kaj je Jezus nar prvič učil, kadar se učenik ljudi očitno pakaže?

Nar prvič je učil, da naj ljudje pokoro delajo, božje kraljestvo se je perbližalo.

Zakaj je Jezus oznanoval pokoro delati?

Zató, ker grešnik, če pokore ne stori, ne more v nebesa priti.

Ali je Jezus le za svoje čase učil?

Ni le za svoje čase učil, hotel je, da bi vsi ljudje na zemlji njegov nauk vedili in zveličani bili.

Kaj je pa storil, da bi njegov nauk do končanja svetá na zemlji oznanovan bil?

Aposteljne in učence je izvolil, kateri bi po njegovi smerti sveti evangéli oznanovali, in cerkev je postavil, v kateri bi ljudje vsih časov zamogli njegoviga odrešenja vdeležiti se.

15. Jezus učí in čudeže dela v poterjenje svojih nauk.

Jezus, ker je peršel iskat in zveličat, kar je zgubljeniga, je učil ljudi, kaj jim je treba vérovati, kaj naj upajo in kaj naj storé, de bodo tukaj mirniga serca, pravični in enkrat zveličani. Judje pa, katerim je pridigoval, so bili polni zmot; pohujšali so se nad njegovim uboštvm, njegov nauk je bil svarljiv, oni pa polni meseniga poželjenja, lakomni časti, in ljubili so le zemeljske dobrote, vse to jih je motilo, de Jezusu niso vérovali. Véra v njega in v njegove nauke je pa k zveličanju potrebna. Jezus je tedej mogel ljudi prepričati, de ga je Bog poslal, in de vse, kar učí, je božji nauk. Zató je pa čudeže delal, kakor nekđaj Mozes in preroki, de so ljudi z njimi prepričali, de jih je Bog poslal. Zató je Jezus rekel svojim poslušavcam, kateri so ga le človeka in ne božjiga Sina mislili: »Ako ne delam del svojiga Očeta mi nikar ne verjemite. Ako jih pa delam, in če meni nočete verjeti, verjemite delam, de spoznate in verjete, de je Oče v meni in jest v Očetu.« Jan. 10. 37—38.

Potrebni so bili čudeži, ker učil je resnice, katerih bi se človeška pamet nikoli domislila ne bila. Postavim, de on je obljubljeni Odrešenik; de hoče vse zveličati, kateri bodo va-nj verovali, de v njegovim kraljestvu bodo njegovi prijatli véčno zveličani, de kdor zavoljo njega telesno življenje zgubi, bo večniga boljšiga prejel, vsako nar manj dobro delo zavoljo njega storjeno bo stokrat povernjeno, de on je sodnik vsih ljudi, in pride enkrat

sodit žive in mertve, i. t. d. Nektere Jezusove čudeže vam hočem povedati.

Pervi čudež je storil na ženitnini v Kani na prošnjo svoje matere, ker je vodo v vino spremenil. Jan. 2. Po tem čudežu precej so njegovi učenci njegovo veličastvo spoznali in va-nj verovali.

Potlej gre Jezus v Kafarnavm, kjer je čez tri léta nar večkrat prebival. Perbližal se je velikonočni praznik. Jezus gre v Jeruzalem, kamor so hodili tudi Izraelci iz vsih dežel in z njimi tudi veliko bogaboječih ajdov Bogá v tempeljnu molit. V prvi dvor tempeljna so tudi nevérniki smeli hoditi. V prvim dvoru so darila prodajali in kupovali. Ko Jezus va-nj stopi, vidi brez števila ljudi in živine, volov in drobnice, golobov in denarnih miz. Vès goreč za božjo čast, naredi tepežnico iz vervic, vse izžene iz tempeljna in menjavcam denarje razsiplje in mize prevrača. In tistim, ki so golobe prodajali je rekel: Spravite se od tod, in ne delajte iz hiše mojiga Očeta, hiše knpčije! Vse beží, nobeden se ne vstavi. Judje stopijo k njemu in mu rekó: S kakošnim čudežem nam boš skazal, de smeš to delati? Jezus jim odgovori: Poderite ta tempelj in v treh dnéh ga bom spet postavil. Jezus je tukej svoje truplo mislil, in ga je po pravici tempelj božji imenoval. Pa tega govorjenja niso umeli, menili so, de govori od kamnéniga tempeljna. Torej se mu posmehujejo rekoč: Šest in štirideset let se je ta tempelj delal, in ti ga hočeš v tréh dnéh postaviti. Ko je Jezus tretji dan od smerti vstal, so se njegovi učenci spomnili, de je to govoril. Kar je Jezus od podiranja tempeljna govoril, je njegovo smert pomenilo, kar je pa od postavljenja rekel, je pa pomenilo njegovo od smerti vstajenje.

Pervič je zdej v tempelj stopil po tem, ko ga je sveti Janez Sina božjigo oznanil, in Jezus se tukej sam pokaže, kdo de je in zakaj je na svet prišel.

У ЛУТЕБАНІ.

Натисніл іл залозіл Іг. А. Злаітні Клеіммайр.

On imenuje tempelj hišo svojiga Očeta in pokaže se za Sina božjiga, kateri je prišel na svet ljudstvo popačeno, ktero v pregrehah živi, pogubljenja otét, in k pravimu češenju božjemu napeljat. Potrebno je bilo per tem tempeljni začeti, de ga je pométel od slabih tjudí, kterim ne gré v tempeljni biti. Tudi za nas je bilo žalostno, ko bi se v cerkvah namest žegna štrafing z nespodobnim zaderžanjem vredne storili.

V Jeruzalemu je bilo takrat velko Judov iz Judeje, Gálileje in daljnih krajev. Jezus je veliko čudežev storil. Ljudstvo je šlo za njim. Veliko jih je mislilo, ta je Mesija, obljubljeni Odrešenik, in so verovali va-nj. Pa tudi so bili vmes, ki so ga poznali, de je iz Gálileje, Jožefov tesarjev sin, ker po zunanjim ni bil ločen od družiga človeka, in ga niso toliko porajtali. Sosebno Farizeji so ga z nevošljivimi očmi gledali, vedili so, de ker oni ne morejo čudežev delati, jih posihmal ljudje ne bodo več takó častili, de vse bo le Jezusu vdano zavoljo čudežev. Čudeži niso szer povedani v svetim evangelji, ktere je Jezus v Jeruzalemu storil, pa vse se je čudilo nad Jezusam.

Nikodem, Farizej in viši med Judi, učenik postave, ki je vidil Jezusove dela je visoko mislil od njega, mislil je, de on mora Mesija ali saj velik prerok biti. Pride ponoči k Jezusu, de bi kaj več zvedil od njega, kdo de je, in mu reče: Učenik! vémo de si učenik od Bogá prišel; zakaj nihče ne more téh čudežev delati, ktere ti delaš, če Bog ni z njim. Jezus mu odgovorí: Resnično ti povém, ako kdo ne bo vnovič preroben, ne more viditi božjiga kraljestva. Nikodem ni umerl, kar je Jezus govoril, ga spet vpraša, kakó je mogoče, de bi star človek spet rojen biti mogel. Jezus mu pa reče, de to se more s vsakim zgoditi, kateri v Jezusovo kraljestvo priti in zveličan biti hoče, zató ponoví svoje besede rekoč: Resnično, resnično ti povém, ako kdo ni preroben

iz vode in iz svetiga Duha, ne more iti v božje kraljestvo. Človeku ni zadosti, uči Jezus, de je le v vodi keršen, kakor Janez keršuje, mora biti na duši prerojen skozi moč svetiga Duha. Podobo božjo, katero mu je Bog v stvarjenji dal, je človek ognjusil skozi greh, ta mora v človeku očišena, posvečena biti, in to bo storil sveti Duh, ko bo človek v Jezusovim kerstu keršen; on ga bo iz grešnika prerodil s svojo gnado v pravičniga, in dokler človek opravičen ne bo, ne more v božje kraljestvo iti, zato, ker je v grehu.

Nikodem le ne more zastopiti, kaj Jezus govori, ker je tudi mislil, de Mesija bo zemeljski kralj, zato ga spet vpraša: Kakó se more to zgoditi? Jezus mu za zlo vzame in mu reče: Ti si učenik v Izraelu in tega ne veš! Resnično ti povém, med vami sim začel učiti, in nič družiga vam ne govorim, kakor kar vém, in to pričujem, kar sim vidil, in mojiga nauka ne sprejmete. Povedal sim vam, de kerst in poboljšenje življenja vam je potrebno, pa mi ne verjamete; to so resnice, ki so vam znane; kakó boste verovali, če vam bom nebeške pravil. Nobeden ni šel v nebesa, kakor, kateri je prišel z nebes, Sin človekov, kateri je v nebesih. Tedej le jest, ki imam sedež v nebesih, in ki sim iz ljubezni do ljudi z nebes prišel, vém in umém božje nebeške reči. Sin človekov bo ravno takó enkrat povišan, kakor je bila kača v pušavi. Vsim pičenim od kač, ki so s zaupanjem na-njo pogledali, so bile rane zaceljene, ravno takó bo s sinam človekovim, kdor bo va-nj veroval, se ne bo pogubil, temuč bo večno življenje imel. Zakaj Bog je svet takó ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sinú, de kdor koli va-nj veruje, ne bo pogubljen, temuč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojiga Sina na svet, de bi svet sodil in pogubil, temuč de bi vsi, kateri bodo va-nj verovali, po njem zveličani bili. Le kateri va-nj verovali ne bodo, so že sojeni in pogubljeni, zato

ker ne verujejo v edinorojeniga Sinú božjiga. Krivi so si pa sami svoje nesreče, zato ker je luč na svet prišla, ktera bi jih bila razsvetlila, ljudje so pa bolj ljubili temò, kakor luč, zakaj njih življenje je pregrešno, hudobno. Vsak, ki hudo dela, iše skritih krajev, kjer bi ga nihče ne vidil; kdor pa dobro po svoji dobri vésti dela, se ne skriva, ker se ne boji, če je njegovo življenje tudi vsim znano, ker vé, de po volji božji stori, in nič hudiga ne misli.

Nikodem je mislil, de Jezus more velik prerok Gospodov biti, zato je šel k njemu, de bi ga v božjih rečéh in resnicah podučil, Jezus pa se mu je razodel, de je Sin božji. Nikodem ga je pa tudi spoznal, in mu je per pokopu zadnjo čast skazal, ker je Jezusovo teló z dišečim mazilam pomazal, in v tančico zavito pokopal. O de bi sveti Duh tudi naše serca močne storil v véri v Jezusa, de bi ne bili pogubljeni, ampak z njegovo gnado božje zapovedi deržali in se zveličali.

Po tem je šel Jezus s svojimi učenci na Judovsko, in je ondi z njimi prebival, in kerševal po svojih učencih. Jan. 3.

16. Sveti Janez Kerstnik pričuje Jezusu, de je božji Sin.

Ko je Jezus po svojih učencih kerševal, kakor tudi Janez še ni nehal kerševati, so ljudje bolj k Jezusu šli, de bi bili njegov kerst prejeli, zmirej manj jih je bilo per Janezu. To je dalo perložnost, de so se Judje in Janezovi učenci besedili, in Janezovi učenci so terdili, de se morajo Judje dati prej Janezu kerstiti. Prišli so k Janezu in so mu rekli: Učenik! glej ta, ki je bil s tabo na uni strani Jordana, od kteriga si pričal, de je Mesija, keršuje, in vse gré k njemu.

Janez, ko je to bolj vedil kakor njegovi učenci, je vesel bil tega, jim je odgovoril in jih posvaril rekoč:

Človek ne more nič vzeti, ako mu ni dano z nebes. Vi sami mi pričnajte, de sim rekel, ko so me iz Jeruzalema vprašat poslali: Jest nisim Kristus, temuč sim le pred njim poslan ljudi k njegovimu prihodu perpravljat. On mora rasti, jest pa pomanjšan biti. Kdor pride od nebes je čez vse vikši, kdor je pa od zemlje, le od zemlje tudi govori, kakor sim jest le od zemlje. On pa ljudém oznanuje, kar je vidil in od Bogá slišal, in vender ga le nekteri poslušajo in njegovo spričevanje sprejmejo. Kteri si njegove nauke k sercu vzamejo, pričajo, de je Bog resničen in zvest v svojih obljubah, ker je Jezusa na svet poslal, kakor je obljubil, in njega je s svetim Duham napolnil. Oče ga ljubi, ker je njegov Sin, in on mu je vse podložno storil, ga postavil Gospoda vsiga. Kdor v Sina veruje, ima večno življenje; kdor pa v Sina ne veruje, ne bo večniga zveličenja dosegel, temuč jeza božja ostane nad njim. Jan. 3.

Kmali potem, ko je Jezus svoje učence od Jezusa podučil, je Herodež zapovedal ga v ječo zapreti, zató, ker mu je njegovo hudo življenje očital. Herodež Antipa, poglavar Galileje, je vzel svojimu bratu Filipu ženo, in je z njo živel. Sv. Janez zvé to veliko očitno puhujšanje, serčan gré pred Herodeža in mu reče: Ni ti dopušeno tvojiga brata žene imeti. Razžaljen je bil, pa še bolj hudobna Herodija. Vse si je perzadjala Janeza iz poti spraviti, kar viditi ga ni mogla. Herodež storí po nji hudobni volji, in zaprè ga; umoriti si ga pa še ni upal, bal se je ljudstva, ki ga je visoko častilo. Kaj hudiga pride večkrat zoper človeka, ko resnico hudobni mu pové, in mu greh očita. Ali resnica vender le resnica ostane, če si jo tudi hudoben človek sovraži.

17. Jezusov pogovor s Samarijanko.

Kmali po tem, ko je bil Janez zapert, je Jezus Judejo zapustil, ker je vedil, de Farizeji so mu nevo-

sljivi in sovražni. Gré pa iz Judeje s svojimi učenci na Galilejsko, vzame pa bližnjo pot skozi Samarijo in pride do mesta Sihara, kateremu se je nekdaj Sihem reklo. Znano pa nam je, de so Judje imeli do Samarijanov že staro sovraštvo, se niso z njimi pečali, ne pozdravljali jih, in ne jedli ne pili z njimi, ker so Judam nagajali per zidanji tempeljna, ko so bili iz Babilonske sužnosti peršli, in ko so si bili Samarijani na hribu Garicim poseben tempelj sezidali, kar Judje niso mogli terpeti, in desiravno so jim ga bili poderli, so vender le zmirej hodili na tisti hrib službo božjo opravljat, ktera je bila z ajdovski-mi šegami spridena. Jezus je peršel do studenca, ki ga je bil Jakob skopal. Truden je bil od pota, sedel je per studencu. Njegovi učenci so med tem šli v mesto živeža kupovat. Bilo je okoli poldna. Kar pride žena iz mesta po vodo. Jezus ji reče: Daj mi piti. Žena mu reče: Kakó je to, de ti, ki si Jud, mene piti prosiš, ki sim Samarijanska žena? Sej se Judje s Samarijani ne pečajo. Žena ni vedla, de stoji per studencu večniga življenja. Jezus vidi njeno serce, de je dobro, de se bo dalo omečiti in spreobrniti, zató ji reče: Ako bi ti vedila za dar božji, in kdo s tabo govori, bi ga prosila, in dal bi ti žive vode. Žena ni umela, kam gré vse to, reče mu: Sej nimaš s čem zajeti, in studenec je globok od kod imaš tedej živo vodo? Ali si ti večí kakor naš oče Jakob, kateri je tudi iz njega pil. Velik razloček je med to vodo, ki jo ti tukej zajemlješ, in med to, ki jo jest dajem, ji Jezus reče, zakaj, kdor od te vode pije, bo spet žejin, kdor pa pije od vode, ktero mu bom jest dal, ne bo žejin vekomaj, zakaj voda, ktero mu bom jest dal, bo v njem studenec vode izvirajoče v večno življenje.

V tem pogovoru Jezus kaže, de je res prišel iskat, kar je bilo zgubljeniga. Od pota truden čaka per studencu grešnice, de bi jo perpeljal k spoznanju božjemu.

in spreobrnjenju njeniga grešnega življenja. V časne skerbí zamaknjena ne misli na Boga, ne na svoje grešno življenje, ne na pokoro, ne na spreobrnjenje življenja, pamet njena je bila otemnjena, serce je ljubilo nečistost, ktera se je gnadi božji vstavljala. Po vodé pride, in za njo je bil poldan tistiga dneva, ura milosti. Jezus per studentu in žena tudi per njem, oba ob ravno tisti uri, Bog in grešnica zraven njega. O kakó globoko se Jezus, Bog in človek poniža in z grešnico takó prijazno govori, de bi jo greha in pogubljenja otél. Človek zamore sam iz sebe grešiti, ali greh zapustiti, se poboljšati ne zamore, ker ga hudo poželjenje le v gréh vleče, to le Jezus storiti zamore, če si tudi človek sam s svojo močjo perzadeva. To nas Jezus sam uči, ker pravi: Brez mene ne morete nič storiti.

Ko žena vidi, kakó prijazno Jezus z njo govori, ga zaupljivo prosi, Gospod! daj mi te vodé, de ne bom več žejna, in ne bom hodila sém zajemat. Žena še ni zastopila Jezusa, in ni spoznala veliciga darú milosti božje, kteriga ji je Jezus pod podobo tekoče vode ponujal, kateri dar gnade božje žejo duše po nebeških darovih pogasi, in ktera je živi studenec, ki v večnosti izvira. Tedej je Jezus, ki jo je vidil vso pazno na njegovo govorjenje, svoj pogovor zabernil in ji reče: Pojdi, pokliči svojiga moža in pridi semkej. Žena mu je odgovorila: Nimam možá. Jezus ji reče: Prav si rekla: Nimam možá, zakaj pet mož si imela, in kteriga zdej imaš, ni tvoj mož.

Žena se zavzame, de ta neznani učenik njeno pregreho vé. Osramotena in zgrevana mu reče. Gospod vidim, de si prerok. Jezus ji je že dal piti žive vode, gnado božjo, njeno serce je bilo že omečeno in perpravno kaj višjiga slišati. In ko Jezus vidi njeno serce, de je perpravljeno se poboljšati, ji besedice več ne reče zavoljo njeniga hudobniga življenja. In žena ga precej

vpraša: Naši očaki so na ti gori molili Bogá, in vi Judje pa pravite, de v Jeruzalemu je mesto, kjer se mora moliti. Jezus ji reče: Žena verjemi mi, de pride ura, ko ne boste ne na ti gori, ne v Jeruzalemu molili Očeta. Vi molite, pa ne veste kogá, mi pa vémo kogá molimo, ker vémo, de Odrešenik je iz Judovskega rodú.

Samarijáni so bili krivoverci, kateri so se bili z ajdovskimi ljudmi zmešali, kar je bilo že povedano, in so zmed svetih bukev stare zaveze le petere Mozesove bukev svete spoštovali, zraven so pa veliko družih ajdovskih vraž verjeli, zato niso prav vedili, kogá molijo. Judje pa, ki so praviga Bogá spoznali in veruvali, vedili njegove svete nauke, so tudi vedili kogá molijo, in ker so bili izvoljeno ljudstvo, so tudi vedili, de iz njih rodú bo Mesija rojen, kteriga so scer Samarijáni tudi čakali. Pride pa čas, in je že zdej, ko bodo, kateri prav molijo, Očeta v duhu in v resnici molili. In Oče hoče ravno take imeti, zakaj Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti.

Kakó velik in svet je ta nauk. Naša duša je postala po zakramentu svetiga kersta tempelj božji. V nas Bog prebiva, kateri je povsod pričíjoč; kateri njega v sercu ljubijo, le želé, de bi ga zamogli prav častiti, in živé tudi po njegovih zapovedih, oni so v vsim, in vselej z njegovo voljo zedinjeni, in ti ga prav molijo v duhu in resnici.

Samarijánka vsa vneta prav podučena biti reče: Vé, de Mesija pride, kateri se imenuje Kristus, kadar on pride nas bo vsiga podučil. Jest sim, ji Jezus reče, ki s tabo govorim. Od veselja popusti verč per studentu in gré v mestu in reče tistim ljudem: Pridite in pogledjte človeka, kateri mi je vse povedal, karkoli sim storila, ali je on Kristus!

Ta žena je bila velika grešnica, vender je bila takó srečna, de ji je Jezus prvi naravnost povedal, de je on

pravi Odrešenik. Odkritoserčne duše pridejo nar ložej k spoznanju resnice in poboljšanja svojiga življenja. Gna-da božja je njeno serce ginila, in tudi z ljubeznijo do bližnjiga napolnila; zakaj, kateri Bogá prav ljubi, tudi bližnjiga ljubi, zato vsa vnéta teče v mesto povedat, de Mesija je tukej, de bi tudi drugi k njemu peršli in podučeni bili. Takó je Bog grešnico zvolil, de je bila ozna-novavka Zveličarja v mestu Sihar. O kakó veliko je božje usmiljenje, ki ga je taki veliki grešnici dodélil, ker je va-nj verovala.

Med tem so peršli njegovi učenci in se čudili, de je s ženo govoril, pernesli so jedi, jih pred-nj postavili in rekli: Učenik jej! On pa reče: Moja jed je, de spol-nim voljo tega, ki me je poslal. Jezusova želja je bila dopolniti voljo Očetovo in dokončati delo, ktero mu je Oče izročil, svet podučiti in od pogubljenja rešiti.

Ko je bila žena Samarijānam od Jezusa povedala, so peršli Samarijāni k njemu, so ga prosili, de bi per njih ostal, in ostal je dva dni per njih. Učil jih je svoj božji nauk, in veliko jih je va-nj verovalo.

18. Jezus uči v Nacaretu, in storí veli-ko čudežev.

Iz mesta Sihar gré Jezus na Galilejsko, vse se ga je obveselilo, ko so v Jeruzalemu vidili kakšne čudeže je tam storil. Prišel je v Kano, kjer je bil vodo v vi-no spremenil. Bil je kraljič, kteriga 1 sin je bolan ležal v Kafarnavmu. Ko je slišal, de je Jezus peršel iz Ju-deje v Galilejo, je šel k njemu in ga prosil, de naj pri-de doli in ozdravi njegoviga sina, začel je že umirati. Jezus mu je rekel: Ako ne vidite znaminj in čudežev, ne verujete! Kraljič mu reče: Gospod! pojdi doli, preden moj sin umerje. Jezus mu pa reče: Pojdi, tvoj sin živí! In veroval je Jezusu in je šel domú. Na poti mu že hlapci naproti pridejo in mu povedó, de njegov sin živí. Vpraša

jih, od kdaj mu je bolje? In rekli so mu: Včerej ob sedmi uri ga je pustila merzlica. Oče je spoznal, da ravno ob tisti uri mu je Jezus rekel: Tvoj sin živi, in je veroval va-nj on, in vsa njegova hiša.

Jezus oznanuje sveti evangéli po Galileji in jim reče: Delajte pokoro, nebeško kraljestvo se je perbližalo, in verovajte svetimu evangeljju. In prišel je tudi v Nacaret na svoj dom. Precej prvo sabota gre po svoji navadi v shodnico. Ondi so se Judje vsako saboto, kakor Kristjani v nedeljo v cerkvi zbirali. Kadar so se vsi zbrali, ga je viši, ki so ga že vsi preroka spoznali, pustil učiti. Dajo mu bukve preroka Izaija, ko so se ravno brale. Ko jih odprè, zadene ravno na besede, ki jih je Izaija od njega pisal. Bral je s prijetno besedo na glas, rekoč: »Gospodov Duh je nad mano, zato me je on pomazal, in me je poslal evangéli oznanovat ubogim, ozdravit te, ki so potertiga serca; pridigovat jetnikom spušenje in slepim pogled dati, zatirane v prostost spustiti, oznanit prijetno leto Gospodovo in dan vračila.» Po tem je Jezus bukve zaperl, jih služabniku dal, in séde. Vsih oči so va-nj obrnjene in govori: Danes se spolnuje, kar ste ravno slišali. In čudili so se vsi nad njegovimi prijetnimi besedami, ki jih je govoril, in spoznali so, da prerokbo Izaijevo na se obrača, da prerok od njega govori. In ker ni nobeniga čudeža storil med njimi, so se začeli togotiti in so obdivjali, se z velikim hrupam zoper njega vzdignejo, so ga iz mesta izgnali in ga peljejo na rob goré, da bi ga doli pahnili. Ko je pa že na kraji hriba stal, se oberne in gre po sredi med njimi vstran in je šel v Kafarnavm.

Jezus gredé iz Nacareta je prišel k Genezarskimu jezeru, ki so mu tudi Galilejsko morje rekli. Kmali je bilo veliko ljudi per njem, da bi poslušali besedo božjo. Per kraji sta bila dva čolna. Eden je bil bratov Petra in Andreja, eden pa bratov Janeza in Jakoba, kateri so

ravno mreže spirali. Jezus stopi v Petrov čoln, mu reče malo od kraje odriniti, in zdej je ljudstvo iz čolna učil, ktero ga je ob kraji morja poslušalo. Ko je nehal učiti, reče Petru: Peljita na globoko in verzita mreže na lov. Peter odgovori: Gospod! vso noč sva lovila, pa nič nisva vjela, pa ker ti rečeš, bom še vergel mrežo. In ko sta vergla mrežo v morje, sta toliko rib zajela, de se jima mreža terga. Torej sta mignila tovaršem, kateri so bili v unim čolnu, de naj pridejo in jima pomagajo. Berž perveslajo, in napolnili so oba čolna takó, de sta se topila. Peter pa, ko je to vidil, je padel Jezusu h kolenam in reče: Gospod! pojdi od mene, ker sim grešen človek. Groza je bila obšla vse nad vlakam rib.

Peter s ponižnim sercam spozná, de ni vreden, de bi Jezus toliko prijazen z njim bil in ga takó blagoslovil v njegovim delu. Ljubi Jezus mu pa reče: Ne boj se! posihmal boš ljudi lovil, to je, boš cele trume ljudi v kraljestvo božje nabiral, kakor si zdej per ribah vidil. Ravno takó je tudi Janezu in Jakobu Cebedejovima sinovama rekel: Hodita za mano, in vama bom storil, de bosta ljudi lovila. Berž so potegnili čolne h kraju, popusté mreže in vse, kar so imeli, gredó za Jezusam in ostanejo vedno per njem. O kakó jih je Jezus še le na duši blagoslovil, de so pozabili dobroto in so za dobrotnikom šli, ker navadno se zgodi, de per dobrotah, ki nam jih Bog daje Bogá pozabimo, in dobrote več ko njega ljubimo.

Po tem je Jezus šel v mesto Kafarnaym, kjer sta bila Peter in Andrej domá. Jezus je bil pa že v veliki časti per ljudéh zavoljo čudežev, ki jih je storil. Precej v saboto gre v shodnico in uči: Delajte pokoro, nebeško kraljestvo se je perbližalo, čas je tukej, de se spet z Bogam spraviti zamorete. Vsi so se zavzeli nad njegovim naukam, zakaj učil jih je, kakor kdor oblast ima. Ravno ko je Jezus v shodnici bil, je bil človek z neči-

stim duham obseden noter in je zavpil rekoč: Kaj je nam in tebi Jezus Nacarenški? Si nas prišel pogubit? Vém kdo si, Sveti božji. Jezus mu reče: Obmolni in pojdi iz človeka. In nečisti duh ga je tergal, je veliki glas zagnal in je iz njega šel. Vsi so ostermeli in se čudili, kdo je ta, ki so mu tudi nečisti duhovi pokorni. In kmali je od njega slovelo po vsi Galilejski strani.

Jezus gre iz shodnice v Petrovo hišo, kjer je njegovo merzlično tašo ozdravil. To se je kmali po vsim mestu razglasilo, in zvečer so od vsih strani bolnike pred Petrove vrata nosili, in Jezus je roke na nje pokladal, in vsaki je precej ozdravil, kakorkoli je bolan bil. Mark. 1.

Takó se je Jezus povsod kazal, de v njem je božja moč, ozdravljal je bolne na telesu s svojo vsigamogočno voljo, de bi ga ljudje spoznali Sinu božjiga in Odrešenika svetá, kateri je peršél na svet rane našim dušam ozdravit, ki jim jih je greh storil. Treba nam je pa tudi va-nj verovati, njega poslušati in iz svetih želja njegovo voljo spolniti, scer nam ni Odrešenik in Zveličar.

Zjutrej ob zori gre iz Petrove hiše v pušavo molit. Peter in drugi z njim so šli Jezusa iskat in ko so ga najdlí, so mu rekli: Ljudstvo te iše. Jezus jim pa reče: Pojdimo v bližnje mesta, de tudi tam učim, zato sim peršél na svet. Prišlo je tudi ljudstvo k njemu, in ga prosilo, de bi še per njih ostal in jih učil. Pa tudi njim je rekel: Moram dalje iti še v druge mesta pridigovat evangéli od božjiga kraljestva, v to sim poslan. In šel je dalje po Galilejski deželi, in kamor je peršél, je učil in ozdravljál bolnike, očiševal gobove, iz obsedenih je hudiče izganjal, mesične in od mertuda udarjene vse je ozdravil. To je storilo, de je ljudstvo za njim hodilo, kamor koli se je obrnil, je vse hitelo za njim. V enim desetih mest pride en gobov mož k Jezusu,

pred-nj poklekne in ga prosi: Ako hočeš me zamoreš očistiti. Jezus se ga je usmilil, je svojo roko stegnil, se ga dotaknil in mu rekel: Bodi očišen in v hipu so mu gobe prešle, in čist je bil. Rekel mu je pa: Nikomur ne povej, temuč pojdi in skaži se velikimu duhovnu, in daruj za svoje očišenje, kar je Mozes sapovedal. On pa ni molčal, vse je razglasoval, takó de Jezus še ni mogel očitno v mesto iti, temuč ostal je v samotnih krajih, pa tudi tje so hodili od vsih strani k njemu. Mark. 1. 40. Vse ga je hotlo slišati, in od njega ozdravljeno biti.

Iz tega kraja se čez Galilejsko morje prepelja v Kafarnavm. Komej je v hišo stopil, že je bilo tolikanj ljudi per njem, de še pred vratni niso prostora imeli. Sedé je učil. Bili so pa tudi Farizeji in pismouki per njem, ki so ga poslušali. Pernesli so mu mertoudniga na postelji ležijočiga. Jezus, ki je Bog bil, je vidil njih véro, rekel je mertoudnimu: Zaupaj sin, odpušeni so ti tvoji grehi! Eni pismoukov pa so sami per sebi rekli: Ta preklinja. Jezus pa, ko je vidil njih misli, je rekel: Zakaj mislite hudo v svojih sercih? Kaj je ložej reči: Odpušeni so ti tvoji grehi, ali pa, vstani in hodi: De pa veste, de ima sin človekov oblast na zemlji grehe odpušati, reče mertoudnimu: Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom. Vstal je in šel na svoj dom. Ljudstvo je ostermelo in častilo Bogá, ki je dal takó oblast ljudém.

Po tem gré Jezus dalje spet proti morju, in je vidil Matevža na colu sedeti, in mu reče: Hodi za menoj. Kar vstal je in šel za njim. Jezus je pa tam per jedi ostal, in peršlo je v hišo veliko colnarjev in grešnikov, ki so z Jezusam jedli. Ko so Farizeji to vidili, so rekli njegovim učencam: Zakaj jej vaš učenik s colnarji in grešniki? Ko je pa Jezus to slišal, je rekel: Zdravim ni treba zdravnika, ampak le bolnim. Učite se, kaj je

to: usmiljenje hočem in ne darú. Nisim peršel klicat pravičnih, ampak grešnike.

Napuhnjeni Farizeji, ki so od svoje pravičnosti visoko mislili, so bili takó oslepljeni, de namesto se veselili, ko je Jezus Matevžu milost dodelil, so mermrali. Ne posnemajmo Farizejev, temuč prosimo Bogá, de bi Bog grešnikom svojo gnado dal se spreobrniti in za Jezusam hoditi, kakor Matevž.

Takrat so tudi peršli k Jezusu Janezovi učenci in mu rekli: Zakaj se mi in Farizeji pogostama postimo, tvoji učenci pa se ne postijo? Jim Jezus reče: Ali se morejo svatje postiti dokler je ženin per njih? Prišli bodo pa dnevi, de bo ženin od njih vzet, in takrat se bodo postili.

Postili so se gotovo vse zapovedane postne dní, Farizeji so imeli pa še svoje posebne poste, nekteri so se postili po dva dní v tednu, nekteri pa po štiri. Ob teh dnevih se Jezusovi učenci niso postili, in Jezus jim tudi zapovedal ni. Postne dneve postaviti je Jezus svoji cerkvi prepustil. Zató je Jezus rekel: Dokler sim jest per njih, se takó oistro ne postijo, kadar bom pa od njih vzet, in bodo po svetim Duhu prerojeni, se bodo že bolj terdó postili.

Skesani grešnik bo potolažen in vès zaupljiv v Jezusa, kadar bo njegovo govorjenje in ljubeznivo zadržanje premišljeval, in če dalje se bolj prepričal, de le iz ljubezni do grešnika je Jezus na svet peršel.

19. Jezus očitno pové, de je božji Sin.

Jezus gré spet v Jeruzalem velikonoč obhajaj. Vedil je, de ga Farizeji zavidijo, pa tega ni nič porajtal. Ko pride v Jeruzalem, pride tje, kjer so bile toplice, imenovane Betzajda. Imele so pet lop. V téh je

ležalo veliko bolnikov, slepih, kruljevih, suhoduhih, kateri so čakali plunkanja vode. Zakaj angelj Gospodov je ob časih peršel v kopel, in voda je pljunkala. In kdor je po plunkanju vode prvi v kopel stopil, je ozdravil, katero bolezen koli je imel. Med velikim številam bolnih je bil neki človek tam, ki je bil že osem in trideset let bolan. Kadar ga Jezus zagleda, vedil je, da je že toliko časa bolan, mu reče: Hočes ozdravljen biti? Bolnik mu odgovori: Gospod! nimam ga človeka, da bi me, kadar voda šumi, v kopel djal. Preden pa sam pridem, kak drugi pred mano va-nj stopi. Jezus mu je rekel: Vstani, zadeni svojo posteljo in hodi. Precej se čuti zdraviga, vstane, vzame posteljo in gré. Sabota je bila ravno tisti dan. Judje mu branijo posteljo nesti, ker je sabota. Odgovoril jim je pa: Kteri me je ozdravil, mi je rekel: Zadeni svojo posteljo in hodi. Tedej so ga vprašali: Kdo je tisti človek, ki ti je to rekel? On pa ni vedil, zakaj Jezus se je precej umaknil. Pa kmali potem se Jezus v tempeljnu z njim snide, in mu reče: Glej, zdej si zdrav. Ne delaj več greha, da se ti še kaj hujšiga ne zgodi. Njegovi grehi so mu tako bolezen zaslužili. Ko je mož Jezusa spoznal, gré in pové Judam. To je bilo sovražnikom Jezusovim prav ljubo, in so si mislili: zdej ga homo prav vili, ko je v saboto to storil, on sabote ne posvečuje, in začeli so ga preganjati. Jezus pa jim reče: Moj oče to zdej dela, in jest delam z njim. Te beséde so Jude še le prav zjezile, kér je Bogá svojiga Očeta imenoval, in se Bogú enakiga storil. Iskali so ga umoriti. Pa namesto da bi se jih bal, jim je Jezus še le prav očitno povedal, kdo de je, rekoč: Resnično, resnično vam povém: Sin sam od sebe nič nemore storiti, zunaj kar vidi Očeta delati, zakaj karkoli on dela, to tudi Sin dela, on mu bo dal moč še večí déla delati, kakor so té, ki ste jih vidili, vsi se boste čudili. Zakaj kakor Oče mrtve obu-

duje in oživlja, ktere hoče. Tudi ljudi soditi je Oče Sinu oblast dal, on nikogar ne sodi, zató de vsi Sina ravno takó kakor Očeta časté. Kdor Sina ne časti, ne časti Očeta, kteri ga je poslal. Resnično, resnično vam povém, kdor moj nauk posluša, in veruje njemu, ki me je poslal, ima večno življenje, in ne bo obsojen v pogubljenje, kadar bo Sin človekov sodil. Vam povém, mertvi bodo glas Sina božjiga slišali in bodo oživeli, pa ne čudite se še toliko nad tem, pride ura, ki bodo vsi, ki so v grobéh slišali glas Sina božjiga, ki jih bo k sodbi klical, vstali in peršli k sodbi, kteri so dobro delali, bodo vstali in šli v večno življenje, kteri so pa hudo delali, bodo obsojeni v pogubljenje. In moja sodba je pravična, ker ne išem svoje volje, ampak voljo svojiga Očeta dopolniti, kteri me je poslal, i. t. d. Jan. 5.

Dosihmal Jezus še ni nobenkrat takó očitno govoril, in se povedal, de ni le človek kakor ga vidijo, ampak božji Sin, pravi Bog; ko je ozdravil človeka je prav storil, desiravno je bila sabota, ker dobro storiti, je vselej prav, in Bogú všeč.

Šel je Jezus skozi setve v saboto, njegovi učenci so bili lačni, in so klasje smukali in jedili. Mozes je to storiti lačnim perpustil. Farizeji, ki so mislili to ob sabotah ni dopušeno, so Jezusu rekli: Glej, tvoji učenci delajo, kar se ne sme delati ob sabotah. Menili so, de jih bo Jezus svaril, ali odgovoril jim je: Ali niste brali, kaj je storil David, kader je bil lačen, on in kteri so bili z njim? Šel je v tempelj, in je jedil posvečene kruhe, kterih ni smel drugi jesti, kot duhovni. Ali niste brali, de duhovni ob sabotah veliko del v tempelju opravi, in vender sabote ne prelomijo, ne greše. Povém vam pa, de jest sim veči ko tempelj, z mojim dopušenjem to storé in so tudi izgovorjeni. Zakaj Sin človekov je tudi sabote Gospod. Ko bi premislili, kaj Bog govori: Usmiljenje hočem in ne daritve, bi mojih nedolžnih

učenikov nikoli takó slabo ne bili obsodili, ker so v tem ravno takó nedolžni, kakor duhovni, ki ob sabotah v tempelju težke déla opravljajo. Mat. 12.

Desiravno jih je pa Jezus takó zastopno prepričal, niso nekoli od svoje hudobije odstopili, vedno so še zabave iskali. Ko je Jezus od ondod na Galilejsko peršel, gre v shodnico. Med njegovimi poslušavci je bil človek, kateri je imel usušeno roko, z njim so bili tudi Farizeji, želeli so Jezusa pred ljudstvom osramotiti, vprašajo ga: Ali se sme ob sabotah ozdravljati? Jezus jim pa reče: Kteri je med vami, ko bi mu ovca v saboto v jamo padla, de bi je iz jame ne izlekel? Ali bi si kdo to za greh štel? Koliko vredniši je pa človek od ovce! Zató se sme ob sabotah dobro storiti. Na to reče človeku: Stegni svojo roko, in jo je stegnil, in zdrava je bila kakor una. Pa namesti, de bi se bili nevošljivci poboljšali, so sklenili ga takó hitro ko bo moč, iz pota spraviti, ga umoriti! —

Zaderžanje Jezusovo nam je lep izgled. Ni se rnil v drušino svojih sovražnikov, pa tudi bal se jih ni. Mirniga serca je bil in skerbno je délal, kar je bilo v voljo njegoviga Očeta.

Perzadevajmo si tudi mi vselej po volji božji svojo službo opravljati, sodijo naj nas hudobni ljudje kakor hočejo, naj govoré kar hočejo, zvesti ostanimo v svojih opravkih, potolažimo se s svojo dobro vestjó, in terdno zaupajmo v Bogá, kateri vse skrivno vidi, in bo vsako dobro délo plačal.

20. Jezus izvoli aposteljne in gré na goro učít.

Jezus, ko je vidil, kaj njegovi sovražniki mislijo, se je uganil od ondod, in gré k Genareškemu morju. Za njim gré brez števila ljudi, clo od Tira in Sidona

pridejo k njemu. Vsi bolniki se ga išejo dotakniti, de bi ozdravili; slepe, gluhe, kruljeve, hrome, mutaste, obsedene, mesične i. t. d. vse je ozdravil. Ko je Jezus vidil toliko ljudi, de bi ga vsi radi poslušali, gré eniga dné zveličer na hrib, ondi je molil vso noč. Kader se je razdanilo, je zmed svojih učencov, ki jih je veliko imel, dvanajst izvolil, kateri so mu bili posebno všeč, in jih je aposteljne imenoval. Pokliče jih k sebi, ker so bili njegovi stanovitni tovarši in so slišali vse njegove nauke in vidili njegove déla. Te je poslal in jim oblast dal očitno učiti, bolnike ozdravljati in hudiče izganjati. Njih iména so: Simon, Peter in njegov brat Andrej, Jakob in njegov brat Janez, Filip Jernej, Matévž in Tomaž, Jakob mlajši tega iména, Juda Tadej, Simon iz Kane in Juda Iškarjot, izdajavec Jezusov.

Jezus se perpravlja po molitvi in čuvanju celo noč k izvoljenju svojih apostelnov. Cerkev, ktera želi, de bi dobre z Jezusovim duham napolnjene može škofi blagoslovili za duhovne, nam zapové ob kvaternih tednih Bogá prositi, de bi dobre delavce svoji cerkvi poslal, kateri bi z nauki in lepim pravičnim življenjem ljudi k Jezusu napeljevali, in število njegovih učencov pomnožili. V tem cerkev posnema Jezusa in storí po njegovi zapovedi, ko je rekel: Prosite Gospoda žetve, de bi delavce v svojo žetev poslal.

Enkrat je Jezus posebno veliko ljudi imel pred seboj, tedej gre na hrib, se vsede, njegovi apostelní so bili per njem, in je učil rekoč: Blagor ubogim v duhu, njih je nebeško kraljestvo. Blagor krotkim, zemljo bodo posedili. Blagor žalostnim, oveseljeni bodo. Blagor usmiljenim, usmiljenje bodo dosegli. Blagor jim, ki so čistiga serca, oni bodo Bogá glédali. Blagor mirnim, otroci božji bodo imenovani. Blagor zavoljo pravice preganjanim, njih je nebeško kraljestvo.

Še tudi apostel'nam reče: Blagor vam kadar vas bodo kleli, preganjali in zoper vas hudo in lažnjivo govorili zavaljo mene, veselite se takrat in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih, zakaj takó so preganjali tudi preroke, kateri so pred vami bili. In še več drugih naukov je dal svojim apostel'nam.

Reče pa tudi Jezus na to, ko se oberne proti ljudstvu. Gorje vam bogatim, zakaj svoje oveseljenje že imate. Gorje vam, ki ste siti, zakaj stradali boste. Gorje vam, ki se smejate, žalovali in jokali boste. Gorje vam, kader vas bodo ljudje hvalili; ravno takó so njih očetje lažnjivim prerokam delali.

Potlej je Jezus na tisti gori zapovedi božje zlagal, posebno zapoved ljubezni do vsih ljudi, učil je moliti Očenaš, dajal je nauke od dobrih dél, kakošna de mora molitev in kakšne dobre déla biti; de bodo Bogú všeč, in veliko družih lepih naukov, po katerih nam je živeti, de zveličenje dobímo, ktere boste per drugi perložnosti slišali.

Ko je Jezus dokončal svoje govorjenje, je šel v Kafarnavm. Hlapec stotnika je bil bolan in je že umiral. Ker je pa stotnik slišal, de Jezus pride, je poslal Judovske starašine k njemu, in ga je prosil, de bi peršel in ozdravil njegoviga hlapca.

Ko so peršli k njemu, so ga prosili, de bi ga ozdravil, zakaj vreden je, so rekli, de mu to storiš, ljubi naš národ, in shodnico nam je sezidal. Jezus gre z njimi, in ko je bil že blizo hiše, pošlje stotnik svoje prijatle in reče Jezusu: Gospod, nisim vreden de greš pot mojo streho. Zató se tudi sam nisim prederznil k tebi priti, temuč le reci z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen. Sej tudi moji podložni so meni na besedo pokorni, takó namréc bo tebi, ki si Gospod vsiga, tudi bolezen pokorna, bo hlapca popustila in bo zdrav. Ko je Jezus to slišal, se oberne proti množicam, in jim reče: Resnično vam povém, še v Izraelu nisim take velike

vére našel. Povém vam pa, de jih bo veliko od sončniga izhoda in zahoda peršlo in bodo sedeli z Abraham, Izakam in Jakobam v nebeškim kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vunanjó tamo, ondi bo jok in škripanje s zobmi. In reče stotniku: Pojdi, in kakor si veroval, takó se ti zgodi, in hlapec je bil ozdravljen ti-sto uro.

Drugi dan gré v mesto Najm, in z njim so šli tudi učenci in velika množica ljudi. Ko pride pred mestne vrata, so nesli merliča ediniga sina vdove. Kader jo je Jezus vgladal, se mu je v serce smilila in ji je rekel: Ne jokaj! Kar perstopil je, se par dotaknil in rekel: Mladeneč vstani! In merlič je sedel, začel govoriti in ga je materi dal. Vsi so ostermeli, in Bogá hvalili rekoč: Velik prerok je med nami vstal, in Bog je svoje ljudstvo obiskal. In ta čudež se je razglasil po vsih krajih. Takó je Jezus svoje usmiljenje pokazal. Ozdravil je hlapca na prošnjo družih, sinú vdove je pa oživel zavoljo joka materniga, ko se mu je smilila v serce, razodel je pa zraven tudi svojo božjo natoro, ko je čudež storil.

21. Janez pošlje učence Jezusa vprašat, ali je on Mesija!

Ko so Jezusovi nauki in čudeži sloveli po vsih krajih Judovske dežele, je tudi Janez slišal v ječi Kristusove dela, tedej pošlje dva svojih učencov Jezusa vprašat, če je on obljubljeni Mesija, ali še drugiga čakajmo. Ravno ob tistim času je Jezus veliko bolnikov ozdravil, kar sta vidila. Zató jima je Jezus odgovoril: Pojdita in povejta Janezu, kar sta vidila in slišala. Slepí spregledujejo, hromi hodijo, gobovi so očišeni, gluhi slišijo, mertvi vstajajo in ubogim se evangéli oznanuje. In blagor tistimu, kteri se nad mano ne pohujša.

Sveti Janez je poznal Jezusa, de je obljubljeni Odrešenik, kteri ga je kerstil, in vidil svetiga Duha nad-nj

priditi, pa hotel je, de bi se tudi njegovi učenci od njega prepričali, de bi sami vidili njegove dela, in slišali besede večniga življenja iz njegovih ust, zató jih je poslal. Janez je bil vnet za čast božjo in božjiga Sina Jezusa, in torej je želel, de bi le Jezusa pa ne njega častili.

Ko sta odšla je Jezus začel Janeza hvaliti, de on je poslan pred njim pot perpravljat, de ni vstal veči med rojenimi od žen kakor Janez Kerstnik. Od dní Janeza Kerstnika pa do zdej nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga na se potegnejo, to je, kateri svoje poželjenje do hudiga, do prepovedaniga premagujejo, kar so Mozes in preroki noter do Janeza vsi prerokovali. Kdor ima ušesa naj poslušá. Vse ljudstvo, ki je poslušalo in colnarji so usmiljeniga Bogá hvalili, in so bili keršeni z Janezovim kerstam. Farizeji in učeniki se pa niso dali kerstiti, zaverгли so božji sklep v svojo škodo. Zató je Jezus rekel: Komu podobne bom tedej imenoval ljudi tega rodú? In komu so enaki? Podobni so otrokam, kateri na tergu sedé, in med sabo govoré in rekó: Piskali smo vam, in niste plesali, mile pesmi smo péli, in niste jokali. Zakaj Janez je peršel, in ni kruha jedel ne vina pil, in pravite: Glejte človeka požrešnika in pijanca, priyatla colnarjev in grešnikov. Pa ni ga bilo preroka, de bi ne bili vedili zoper njega kaj govoriti, ali naj le sodijo in govoré kakor in kar hočejo, božja modrost se bo vender vselej le skazala, dobri ljudje bodo vselej spoznali, de kar Bog storí, vselej prav storí. Mat. 11.

Potlej je začel očitati mestam, v katerih je nar več čudežev storil, pa se niso spokorile: Gorje tebi Koračajn! gorje tebi Betzajda! zakaj ako bi se bili v Tiru in Sidonu godili čudeži, kateri so se per vas godili, bi se bili zdavnej v ojstrim oblačilu in v pepélu pokorili. Pa vam tudi povém: Tiru in Sidonu bo ložej sodni dan kakor vam. In ti Kafarnavm! ali se boš do neba pov-

zdignil? V pekel boš pahnjen, zakaj ako bi se bili v Sodomi in Gomori čudeži godili, kateri so se v tebi godili, bi bila še do današnjiga dné ostala. Pa vam tudi povém, de bo Sodomljanam ložej sodni dan, ko vam. Po tem se Jezus Očetu zahvali, rekoč: Zahvalim te Oče, Gospod nebes in zemlje! de si to skril modrim in razumnim in razodel malim. Prav Oče! takó je bilo tebi vseč. Vse mi je zročil moj Oče. In nihče ne pozná Sinú kakor le Oče, tudi Očeta nihče ne pozná, kakor le Sin, in komur hoče Sin razodeti. Pridite k meni, reče Jezus svojim poslušavcam, vsi, kateri se trudite in ste obloženi, in jest vas bom poživil! Vzemite moj jarm na se, in učite se od mene, ker jest sim krotak in iz serca ponižen, in boste pokaj našli svojim dušam. Moj jarm namreč je sladak, in moja butara je lahka.

Jezus hvali Bogá, de pustí modre v svojih mislih v temi, ki nočejo njegovim naukam verovati, in ponižnim, ki ga poslušajo, svojo milost podeli, de Jezusa in njegov nauk vérujejo. Vabi jih k sebi, kateri se trudijo in vojskujejo zoper svojo popačeno natoro, zoper svoje slabo poželjenje, de jih bo poživil, zató naj pa vzamejo njegov jarm na se, odpovedó naj se svojimu poželjenju, ktero jim velike in hude skušnjave déla, naj ne bodo napuhnjeniga serca, temuč naj se ponižajo, in najdli bodo pokoj svojim dušam.

Posebno so se pohujšali nad milostljivim zadržanjem Jezusovim do grešnikov. Nekdó zmed Farizejev je Jezusa k jedi povabil, in ko je Jezus jedel, pride žena, ktera je bila grešnica, in je pernesla alabasterno pušico dišečiga mazila, vsa skesana stopi k Jezusovim nogam, ter mu je začela s solzami noge močiti, in jih je z lasmi svoje glave brisala, mu noge kuševala in z mazilam mazala. To délo njene velike ljubezni do Jezusa je Farizeja takó pohujšalo, de je sam per sebi rekel: ako bi bil on prerok, bi pač vedil, kdo in kakšna

je žena, ki se ga dotikuje, de je grešnica. Jezus, ker je vedil, kaj Farizej misli in slabo sodi, je grešnico očitno hvalil, ko je svoje grehe iz ljubezni do njega očitno spoznala, in mu je rekel: Povém ti, veliko grehov ji je odpušeni, ker je veliko ljubila. Ženi pa reče: Odpušeni so ti grehi. Tvoja véra ti je pomagala, pojdi v miru.

Neusmiljeno in terdó so se Farizejski duhovni proti grešnikom zaderžali, desiravno ni bilo še vse upanje zgubljeno, de bi se ne bili spreobrnili in poboljšali, ali poln ljubezni in milosti je bil Jezus proti skesanim grešnikom. Bodimo usmiljeni z grešniki, kot Jezus, imejmo si pa tudi v živi nauk in izgled spokorno grešnico, če hočemo odpušenje grehov zadobiti, svojo vest potolažiti in mirno serce iméti, de moramo svoje grehe iz ljubezni do Bogá obžalovati. Ako pa Bogá ne ljubimo, in nam ni zató žal, ker smo Bogá žalili, iz nepokoršine zapustili takó dobrega Očeta ni odpušenja grehov.

22. Jezus ozdravi mutastiga, obsedeniga in slepiga človeka, in svari Farizeje.

Kader je Jezus domú v Kafarnavm peršel, mu perpeljajo obsedeniga človeka, ki je bil slep in mutast, in ozdravil ga je, de je vidil in govoril. Nad tem čudežem so se vse množice zavzele in rekle: Ali ni ta Davidov sin, to je obljubljeni Odrešenik? Hudobni hinavski Farizeji, vsi časti lakomni, ki niso družiga želeli, ko Jezusa per ljudstvu ogerditi, so pa rekli: Ta z Belcebubam, višim hudičev, hudiče izganja. Jezus pa, ki je vedil njih misli, jim je rekel: Vsako kraljestvo samo zoper sebe bo razdjano, in nobeno mesto in nobena hiša zoper sebe razdeljena ne bo obstala. In če satan satana izganja, je sam zoper sebe, kakó bo tedej obstalo njegovo

kraljestvo? Če jest z Belcebubam izganjam hudiče, s kom jih vaši otroci izganjajo? Zató bodo oni vaši sodniki. Če jih pa jest z božjim duham izganjam, takó je božje kraljestvo k vam prišlo. Kdor ni z menoj, ta je zoper mene, in kdor z menoj ne nabéra, raztresa. Torej vam povém: Vsak greh in preklinovanje bo odpušeno. Kdor koli reče kaj zoper Sinú človekoviga, mu bo odpušeno, kdor pa govori zoper svetiga Duha, mu ne bo odpušeno ne na tem, ne na unim svetu. Zasadite dobro drevó, bo njegov sad dober; zasadite slabo drevó, bo tudi njegov sad slab, zakaj iz sadú se dobro drevó spozná. Gadji rod! Kakó morete dobro govoriti, ker ste hudobni? Zakaj iz obilnosti serca usta govoré. Dober človek, ki ima dobro sercé, od svojiga bližnjiga dobro misli in tudi govori; hudoben človek ima hudobno sercé, misli in govori od svojiga bližnjiga po sébi tudi le hudo; kakoršen je človek, takó pa misli, sódi in govori. Povém pa vam, za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodni dan. Zakaj iz svojih besedi boš opravičen ali pa obsojen.

Jezus govori od grehov zoper svetiga Duha, to so posebno veliki grehi, ker grešnik v nepokori ostane in v nji umerje, in sam sebe pogubi. Ali kdor se razodeti božji resnici vstavlja, tak ne more zveličan biti, kakor Farizeji, ki so vedili, de Jezus z božjim duham hudiče izganja, pa so rekli, de jih z Belcebubam. Pa ker je Jezus tudi za nar večí grešnike milost z nebes pernesel, je Bogú mogoče, de tudi taciga grešnika s posebno gnado napolni, de se še poboljša.

Na to so ga nekteri zmed Farizejev in pismoukov hotli skušati in mu rekli: Učenik! kak čudež bi radi vidili, de bi ga storil. Jezus jim pa odgovori: Hudobni in prešeštni rod čudež hoče imeti! Pa družiga ne bo vidil ko znamenja preroka Jona. Kakor je bil Jona v trebuhu morskiga soma tri dni in tri noči, ravno takó

bo Sin človekov v zemlji tri dni in noči. Ninivljani bodo vstali ob sodbi in vas obsodili, ker so pokoro delali, ko jim je Jona pridigoval, in tukej je pa večí kot Jona. Kraljica od juga bo vstala na sodni dan zoper ta rod, in ga pogubila, ker je peršla od pokrajin zemlje poslušat Salomonovo modrost, in glej! tukej je večí od Salomona.

Še dalje govori, rekoč: Kader je nečisti duh vùn šel iz človeka, hodi po suhih krajih in iše pokoja, pa ga ne najde. Tedej pravi: Vernil se bom v svojo hišo, iz ktere sim šel. In kader pride, jo najde prazno, pomete-no in osnaženo. Tedej gré, in si pervzame še seden drugih duhov, hujših kakor on, in gredó v va-njo in v nji prebivajo, in poslednja tega človeka je huiši kakor perva. Takó bo tudi s tem hudobnim rodam. In ko je še to govoril, povzdigne ena žena glas in reče: Blagor telesu, ktero te je nosilo, in persam, ktere si sesal: Jezus pa je rekel: Veliko bolj blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.

Med tem pridejo njegova mati in njegovi bratje, in so zunej stali, in želeli z njim govoriti. Nekkó mu pové: Glej tvoja mati in tvoji bratje stojé zunej in te išejo. Jezus mu je pa rekel: Kdo je moja mati, in kdo so moji bratje? In je svojo roko stegnil na svoje učence: Glejte moja mati in bratje. Kdor koli stori po volji mojiga Očeta, kateri je v nebesih, tisti je moj brat in sestra in mati.

Tukej nas Jezus uči, de meséna zaveza per Bogu ne veljá, temuč sveto in pravično življenje, in de skerb za božjo čast nam mora bolj per sercu biti, kakor skerb za zlahto. Zraven pa nas s temi besedami tudi uči, kakó srečni in imenitni postanemo, če voljo božjo spolnujemo, bratje in sestre Jezusovi smo, in če si z gnado božjo perzadevamo pravično živeti, je naša duša z Bo-

gam Očetam takó zvezana, kakor smo otroci s starši po mesu zvezani.

23. Jezusovi nauki v prilikah.

Tisti dan je šel Jezus iz hiše k Genezarskimu jezeru, in velika truma ljudi je bila okoli njega, tedej je spet v čoln stopil, in jih učil, ljudje so pa ob kraji morja stali, in ga véno poslušali. Zdej jih je v prilikah učil, rekoč:

Séjavec je šel sejat, in ko je sejal, je nekaj sémena na pot padlo, in peršle so ptice, in so ga pozobale. Nekoliko ga je na kamnito padlo, kjer ni imelo veliko perstí, je hitro pognalo, pa ko je sonce posijalo, je zvenilo in se vsušilo, ker je bila preplitva zemlja. Nekoliko ga je med ternje padlo, ternje je z njim vred rastlo, in ga je zadušilo. Nekoliko ga je v dobro zemljo padlo in je dalo sad; eno stoterni, eno šestdeseterni in eno trideseterni sad.

Jezus jim zdej to priliko razlaga: Glejte, je djal, séme je beseda božja. Per katerih zernje na pot pada, so tisti, ki slišijo božjo besedo, pa je ne razumejo. Tedej pride hudič, in odvzame iz njih serc, kar je v njih zasejaniga, de ne verujejo in niso zveličani. Per katerih na kamnitno pada, so pa tisti, kateri besedo slišijo, in jo berž z veseljem sprejmejo, pa ji ne dajo vrasti se, le nekaj časa verujejo, ko pride nadloga nad nje, ali preganjanje zavoljo besede božje se precej dajo pohujšati, in ob skušnjavah spet odstopijo. Per katerih zernje med ternje pada, so tisti, ki besedo božjo sicer poslušajo, pa vender prostor v svojem sercu dajo tudi časnim skerbem za bogastvo in druge posvetne reči in veselja, te zadušé besedo božjo, de nič sadú ne stori. Kteri je pa v dobro zemljo sejan, je tisti, kateri besedo sliši in razumé in sad rodi, in stori nekteri stoteren, nekteri pa šestdeseteren, nekteri pa trideseteren sad.

Pové jim drugo priliko od božjiga kraljestva na zemlji. Nebeško kraljestvo, pravi Jezus, je podobno človeku, kateri je dobro sème usejal na svojo njivo. Ko so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, in je per-sejal ljulike med pšenico, in je proč šel. Kader setev požene, in klasje dela, se tudi ljulika perkaže. Hlapci gredó k Gospodarju in mu rekó: Gospod! ali nisi do-briga sémena sejal na svojo njivo? Od kot je ljulika? Gospodar jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci mu rečejo: Hočeš, de gremo in jo porujemo? Reče jim: Nikar, z ljuliko, aki bi jo ruvali, bi tudi pšenizo izruvali. Naj rasete skupej do žetve, ob žetvi pa pore-čem ženjicam: Poberite prvič ljuliko, in jo povežite v snopke, de se sožgè, pšenico pa spravite v mojo žitnico.

In še je Jezus rekel: Komu bomo upodobili božje kraljestvo? Ali kakšni priliki ga bomo permerili: Podo-bno je gorčičnemu ali zenofovimu zernu, ktero, kader je v zemljo sejano, je sicer nar manjši sème, ko pa zraste, je veči kakor vse zeliša, in ima velike veje, takó, de ptice pod njegovo senco prebivajo.

Dalje reče: Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, ki ga žena vzame in ga vmesi med tri polovnike moke, de se vse skvasi.

Iz zgolj usmiljenja je Jezus v prilikah govoril, de bi ga ložej umeli, in ko jih je zgovoril, je ljudstvo spu-stil in šel domú. Njegovi učenci pa k njemu stopijo in mu rekó: Razloži nam priliko od ljulike na njivi. On jim odgovori: Kteri dobro sème seje, je Sin človekov. Njiva pa je svet, dobro sème so otroci kraljestva, ljulika so otroci hudobe. Sovražnik, ki jo je usejal, je hudič, žetev je konec svetá, ženjice so angelji. Kakor se te-dej ljulika pobere in sožgè, takó bo ob koncu svetá. Sin človekov bo poslal svoje angelje in bodo pobrali iz njegoviga kraljestva vse pohujšanje, in tiste, ki krivico delajo, in jih bodo v ogenj vergli. Tam bo jok in škri-

panje s zobmi. Takrat se bodo pravični svetili kakor sonce v kraljestvu svojiga Očeta. Tudi jim še pové priliko od zaklada skritiga v njivi, od zlahtniga kamna, od mreže, ki zajema ribe vsaciga rodú, i. t. d. Mat. 13.

In po tem se da Jezus čez morje na uno stran prepeljat. Na morji vstane velik vihar, in Jezus je spal. Učenci ga zbudé, ko se bojó utoniti. Jezus zapové viharja in morju, in v hipu je mirno postalo. Vsi so se čudili in rekli, kdo je ta, de so mu vetrovi in morje pokorni! Mat. 8. In ko je peršel na uno stran morja v deželo Gerazenov, sta ga srečala dva obsedena, ki sta prišla iz grobov silno divja, takó de si ni upal po tisti poti iti, in sta vpila: Kaj je nam in tebi Jezus, Sin božji? Ali si prišel sèm nas pred časam mučiti? Izgnal je hudiče iz obéh, in jim dopustil v čedo svinj iti, ktere so vse v morje poskakale in potonile. Mat. 8. Mark. 5.

Jezus se je spet vernil in prepeljal čez morje v svoj kraj, in precej je bilo veliko ljudstva okoli njega ob morji. Prišel je tudi eden vikših, Jajr po iménu, in je pred-nj pokleknil, in ga prosil rekoč: Gospod, moja hči je zdej umerla, pridi pa in položi svojo roko na-njo in bo oživila. Jezus je vstal in z njim šel. Šli so pa z njim tudi njegovi učenci in velika truma ljudstva, de so prav na tesnim šli po poti. In žena, ki je na kervotoku terpela dvanajst lét, je perstopila od zadej, in se je dotaknila roba njegoviga oblačila. Rekla je sama per sebi: Ako se le njegoviga oblačila dotaknem, bom ozdravljena. In v hipu je čutila na svojim životu, de je ozdravljena. Jezus je spoznal, de je moč šla od njega, se je obrnil in rekel: Kdo se je mojiga oblačila dotaknil? Učenci so mu rekli: Vidiš množico, ktera te stiska. Žena pa se je bala in trepetala, ker je vedila, kaj se je na nji zgodilo, peršla je, pred-nj padla, in mu povedala vso resnico. Jezus ji je pa rekel: Hči! tvoja véra ti je pomagala, pojdi v miru in bodi zdrava od svoje nadloge.

Ko je še govoril, pridejo Jajrovi služabniki in mu rekó: Tvoja hčí je umerla, ne nadlegovaj več Gospoda. Jezus mu pa na to reče: Ne boj se, le vérovaj in gré z njim. In ko je Jezus v vikšiga hišo peršel, je najdel piskače in šumečo množico, tedej jim je rekel: Odstopite, zakaj deklica ni mervta, ampak spí. Na to so se mu vsi posmehovali. Stopil je h deklici, jo prijel za roko, in deklica je vstala. Vsi so ostermeli. Prepovedal je nikomur povedati, ali ta čudež je bil berž znan po celi deželi. Mat. 9. Mark. 5.

Od tod gré Jezus naprej oznanovat evangéli, in po poti gredé ozdravi dva slepa, in eniga mutastiga od hudiča obsedeniga človeka. In pride v svoje mesto, kjer je v shodnici učil takó, de so se zavzeli in rekli: Od kod ima tako modrost in čudeže? Ali ni Jožefov, tesarjev sin? Ali ni njegova mati Marija? In so se pohujšali nad njim. Jezus jim je pa rekel: Prerok ni nikjer takó malo čislan, kakor v svojim kraji in na svojim domu.

24. Jezus da svojim aposteljnám posebne nauke, ker jih pošlje po svetu, in jim da oblast čudeže delati.

Jezus gré iz Nacareta po družih krajih evangéli pridigovat, in pokličé svojih dvanajst aposteljnov k sebi, in jim je dal oblast do nečistih duhov, de bi jih izganjali in ozdravljali vsako bolezen in vsako slabost. Poslal jih je učít in jim zapovedal: Na poti malikovavcov ne zahajajte, in v mesta Samarijánov ne hodite, temuč pojdite k zgubljenim ovcam Izraelove hiše. Oznanujte: Nebeško kraljestvo se je perbližalo. Ozdravljajte bolnike, obudujte mervte, očišujte gobove, hudiče izgajajte; zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. Nič seboj ne jemljite, delavec je vreden svojiga živeža. V katero me-

sto ali terg pridete, oprašujte, kdo bi tam vreden bil in ondi ostanite, dokler iz tistiga kraja ne greste. Kadar pa v hišo pridete, jo pozdravite rekoč: Mir bodi ti hiši, in če bo vredna, bo mir nad njo prišel, če pa ne bo vredna, se bo vaše dobro vošenje k vam povernilo. Kteri koli vas ne sprejme, in ne posluša vaših besedí, pojdite iz hiše ali mesta, in otresite prah od svojih nog. Resnično vam povém, ložej bo zemlji Sodomljanov in Gomorjanov sodni dan, kakor tistimu mestu.

Glejte, jest vas pošljem kakor ovce med volkove; bodite torej razumni kakor kače, in priprosti kakor golobje. Varovajte se pa ljudi, zakaj izdajali vas bodo v zборе, in v svojih shodnicah vas bodo gajžljali. Pred poglavarje in kralje vas bodo vodili, in kader vas bodo zdali, ne skerbite kaj boste govorili, dano vam bo tisto uro, kaj imate govoriti; zakaj Duh vašiga Očeta bo v vas govoril. Sovraženi boste zavoljo mojiga iména, kateri bo pa obstal do konca, bo zveličan. Kader vas bodo preganjali v enim mestu, bežite v drugo. Pa sej učenec ni bolji kot njegov učenik, hlapec ni bolji kot gospodar. Če je učencu takó kot učeniku, hlapcu kot gospodarju, takó je prav. Pa ne bojte se jih, kateri le teló umoré, duše pa ne morejo umoriti, bojte se le tistiga, kateri zamore dušo in teló v pekel pogubiti. Kdor bo mene pred ljudmi pričal, ga bom tudi jest pred svojim Očeta in v nebesih spoznal, de je moj; kdor bo pa mene pred ljudmi zatajil, ga bom tudi jest zatajil pred svojim Očeta, ki je v nebesih. Kdor ljubi očeta ali mater bolj kot mene, ni mene vreden. In kdor ne vzame svojiga križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Kdor svoje življenje ohrani, in je meni nezvest, ga bom zgubil, kdor pa svoje življenje zgubi zavoljo mene, bo večno dobil.

Kdor vas sprejme, mene sprejme, in kdor mene sprejme, sprejme tistiga, ki me je poslal. In kdor koli

da piti komu zmed téh nar manjših le kozarec merzle vode v iménu učenca, resnično vam povém, ne bo zgubil svojiga plačila. In ko je Jezus končal svoje govorjenje, je od ondod dalje šel učiti po mestih. In tudi aposteljni so šli in oznanovali evangéli, in ljudi opominovali, de naj pokoro delajo, in so izganjali hudiče in veliko bolnikov z oljem pomazali in ozdravili. Mat. 10. Mark. 6.

Mazilo z oljem je pomenilo, de gnada božja kot ozdravljivo olje, katero človeka na udih močniga stori, in to gnado bodo véрни prejeli v zakramentu svetiga poslednjiga olja, kteriga je Jezus v svoji cerkvi postavil, in ga sveti Jakob vérnim oznanil in perporočil, de bodo po njem na duši ozdravljeni in pokrepčani.

25. Smert Janeza Kerstnika.

Herodež, sin tistiga Herodeža, ki je bil dal Betlehemske otroke pomoriti, je bil zapovedal Janeza v ječo zapreti, zató ker ga je svaril zavoljo velike pregrehe, v kateri je Herodež živel.

Herodež je Janeza seer častil, ker je pravičen, svet mož bil, ga je tudi poslušal in veliko storil, kar mu je Janez rekel. Nezvesta žena Herodja pa, mu je po življenji stregla, in Herodeža napravljala, de bi ga umoriti dal, Herodež se je pa ljudi bal, ker so Janeza veliko častili. Zdej pa je bil perložen dan za Herodjo, Herodež je na svojiga rojstva dan gostje napravil, in vse imenitne Galilejce povabil. Med jedjo pride hči Herodina in pleše v pričo vsih, in Herodežu in vsim dopade, rekel ji je kralj: Prosi me, kar hočeš, dal ti bom, če bi tudi polovico mojiga kraljestva prosila, in tudi persegel je v to. Deklè mater popraša: Kaj hočem prositi? Mati ji reče: Glavo Janeza Kerstnika. Herodež se vstraši in žalosten je bil. Pa zavoljo gostov je vender le v

prošnjo dovolil. Kmali pošlje rabeljna s poveljem Janezovo glovo pernesti. Rabelj je šel, dene Janeza ob glavo, in je pernesel njegovo glavo v skledi, jo da dekletu, in deklè jo je dalo svoji materi. Kader so njegovi učenci to slišali, so peršli, vzeli njegovo truplo, ga pokopali, in so šli in Jezusu to povedali.

Strašna krivica! zavoljo prešeštovavke, nedolžni Janez glavo zgubi, ali pravičen in svet je le ostal. Bog mu je v nebesih plačal, pa tudi greh ni ostal brez hude štrafinge, sej je še drugo življenje in Bog je svet in pravičen. Ostanimo vselej resnici zvesti, če smo tudi zató sovraženi, preganjani ali tudi umorjeni, Bog nas bo v boljšim življenji obilno plačal.

Po tem aposteljni k njemu pridejo in mu povedó, kaj so učili. Usmiljeni Jezus jim pa reče: Pojdimo v pušavo, de se odpočijete, prepeljejo se v čolnu, ljudstvo pa je šlo peš pred njimi, in je bilo prej tam ko Jezus z aposteljni. Perbližal se je velikonočni praznik, ljudi je bilo pa veliko per njem. Rekli so mu aposteljni: Spusti jih, de si gredó živeža kupit, tukej v pušavi ni nič dobiti. Jezus pa je čudež storil, jih je s petemi ječmenovimi kruhi in dvema ribama pet tavžent le mož, brez žen in otrok, nasitel, de je še dvanajst jerbasov koscov kruha ostalo. Ko so množice čudež vidile, so rekle med seboj: Ta je prerok, ki ima na svet priti. Mat. 14. Jezus pa, ker je vidil de ga hočejo kralja storiti, je zbežal na hrib in je ostal tam, de so se ljudje razšli.

Aposteljni so šli v čoln in se prepeljali, ali vihar je bil silno velik, de niso mogli naprej vesljati. Ob zori pride Jezus s hriba do njih po morji kot po suhim. Mislili so, de perkazen vidijo. Jezus jim pa reče: Ne bojte se, jest sim. Peter mu reče: Gospod! če si ti, reci mi po verhu vode k tebi priti. Jezus reče: Pridi. In Peter je stopil iz čolna, in je šel po verhu vode, začel se je pa topiti. Zavpil je rekoč: Gospod! Gospod reši me!

Jezus ga je prijel in mu rekel: Malovérni! zakaj se bojiš? In ko sta v čoln stopila je veter potihnil. Kteri so v čolnu bili, so ga molili in rekli: Res, Sin božji si. Ko so se prepeljali in prišli v Genezarsko deželo, so ga ljudje spoznali, in mu pèrpeljali vse bolehné in ga prosili, de naj se le robú njegoviga oblačila dotaknejo; in kdor koli se ga je dotaknil, je bil precej ozdravljen.

26. Jezus govori od zakramenta svetiga rešnjiga telesa.

Po tem ko je bil Jezus kruhe blagoslovil in se množici umaknil, so šli za njim v Kafarnavm. In ko so ga našli, so mu rekli: Učenik! Kdaj si semkej prišel? Jezus jim je pa odgovoril: Resnično, resnično vam povém, išete me, ne ker ste čudeže vidili, temuč ker ste od kruha jedli in nasiteni bili. Ne delajte za jed, ktera mine, ampak delajte za jed, ktera v večno življenje ostane, ktero vam bo Sin človekov dal. Zakaj njega je Bog Oče zaznamoval. Njemu je Bog Oče pričal s čudeži, ki jih dela z nauki, ki jih uči, in z besedo, ki ga je oznanil z nebes svojiga ljubiga Sina. To so bile znamenja, po kterih so ga ljudje lahko spoznali, kdo de je.

Vprašali so ga: Kaj naj storimo, de božje déla delamo? Jezus jim je odgovoril: To je délo božje, de verujete v njega, kteriga je on poslal. Rekli so mu, kakšen čudež boš storil, de ti homo vérovali. Kaj delaš? Naši očetje so jedli mano v pušavi, kakor je pisano: Kruha z nebes jim je dal jesti. Jezus jim je rekel: Resnično, resnično vam povém: Mozes vam ni dal kruha z nebes, ampak moj Oče vam da pravi kruh z nebes. Zakaj kruh božji je tisti, kteri je z nebes peršel in svetu življenje daje. Rekli so mu tedej: Gospod, daj nam vselej ta kruh. Na to jim je Jezus rekel: Jest

sim kruh življenja, kdor k meni pride, ne bo lačen, in kdor v mene veruje, ne bo nikoli žejin. Rekel sim vam pa, de ste me vidili, vender ne verujete. Vse, kar mi da Oče, bo k meni prišlo, in kateri k meni pride, ga ne bom vùn vergel. Ker z nebes sim peršel, ne bi delal pó svoji volji, ampak de bi storil po volji tistiga, kateri me je poslal, de ima slehern, kateri vidi Sinú in va-nj veruje, večno življenje, in jest ga bom obudil poslednji dan, Judje so nad tem godernjali, ker je rekel: Jest sim živi kruh, kateri sim z nebes peršel, in so rekli: Ali ni to Jezus Jožefov sin? Kakó tedej pravi z nebes sim prišel? Jezus jim na to pravi: Nikar ne godernjajte med seboj, nihče ne more k meni priti, ako ga ne vleče Oče, kateri me je poslal, in jest ga bom obudil poslednji dan. Resnično vam povém. Kdor v mene veruje, ima večno življenje. Jest sim kruh življenja. Vaši očetje so jedli mano v pušavi, in so umerli, kdor pa od tega kruha jé, kateri z nebes pride, ne umerje. Jest sim živi kruh, ki sim z nebes peršel, in kruh, kteriga bom jest dal, je moje mesó za življenje svetá. Judje so se prepirali med seboj rekoč: Kakó nam zamore svoje mesó jesti dati? Jezus jim reče: Resnično vam povém: Ako ne boste jedli mesá Sinú človekoviga, in pili njegove kervi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor jé moje mesó in pije mojo krí, ima večno življenje, in jest ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje mesó je res jéd, in moja krí je res pijača; kdor jé moje mesó, in pije mojo krí, ostane v meni in jest v njem. Kakor je mene poslal živi Oče, in jest živim zavoljo Očeta, takó bo tudi tisti živel skozi mene, kateri mene jé. Kdor ta kruh jé, kateri je z nebes prišel, bo živel vekomaj. Veliko njih, ki so ga poslušali, so rekli: To govorjenje je terdo, kdo ga bo poslušal! In zató jih je veliko Jezusa popustilo, in niso več z njim hodili. Na to je Jezus svojim aposteljnám rekel: Hočete tudi vi proč iti? Peter

mu odgovori: Gospod! h komu pojdemo? Ti imaš besede večniga življenja, in mi smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin božji. Jan. 6.

27. Aposteljni pričajo, da Jezus je Sin božji, in Jezus da Petru ključe nebeškiga kraljestva, in govori od svojiga terpljenja in od smerti vstajenja.

Po tem je Jezus hodil po Galilejskim in je šel v Jeruzalem na velikonočni praznik. Od tod gré proti pokranjem Sidona in Tira, in pride v neko hišo, kjer je hotel na tihim ostati. Pa kmali pride ajdovska Kana-nejska žena, ktera ga prosi, da bi njeno hčer ozdravil, ki je bila obsedena in je vpila za njim. On pa je bil, ko bi ne slišal. In njegovi učenci so perstopili in ga prosili: Odpravi jo, ker za nami vpije. On pa je odgovoril: Nisim poslan, kakor le k zgubljenim ovcam Izraelove hiše. Ona pa le prosi. Ni prav jemati kruha otrokam in ga psam metati. Žena mu pa reče: Gospod! sej tudi psički jedó drobtine, ktere padajo od mize njih gospodovi. Jezus reče: O žena! velika je tvoja véra. Zgodi se ti, kakor hočeš. In njena hči je bila ozdravljena od tiste ure.

Od tod gredé pride Jezus k Galilejskimu morju in gré na hrib. Tam so mu perpeljali gluhiga mutca, kteriga je ozdravil. Mark. 7. 31—37. Perpeljali so mu tudi druge mutaste, slepe, kruljeve hrome in jih je vse ozdravil, takó de so se množice čudile in Bogá hvalile. Tukej je Jezus tudi štiri tavžent mož brez žen in otrok s sedmerimi kruhi in nekimi ribami nasitil, in je še sedem jerbasov koscov ostalo. Mat. 15.

Jezus gré dalje po deželi in pride v kraje Ceza-reje Filipove, in vpraša svojih aposteljnov, rekoč: Kdo pravijo ljudje, de je Sin človekov? Rekli so: Nekteri

pravijo, de je Janez Kerstnik, nekteri pa de je Elija, nekteri pa še celó pravijo, de je on Jeremija ali prerokov kdo. Jezus jim reče: Vi pa, kdo pravite de sim? Peter odgovori in reče: Ti si Kristus, Sin živiga Bogá! In Jezus mu je rekel: Blagor tebi, Simon Jonov sin! Ker mesó in kri ti niste tega razodele, ampak moj Oče ki je v nebesih. Pa tudi ti povém: Ti si Peter, to je skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklen-ske vrata je ne bodo zmagale. In tebi bom dal ključee nebeškiga kraljestva in kar koli boš razvezal na zemlji bo razvezano tudi v nebesih. In prepovedal jim je pravi-ti, de je on Jezus Kristus, obljubljeni Mesija.

Vsi aposteljni so Jezusa spoznali Sinú božjiga, pa dosihmal ne še takó čisto, kakor ga je Bog nebeški Oče Petru še posebno per ti perložnosti razodel, de zdej takó goreče zgovori: Ti si Kristus Sin živiga Bogá. Zavoljo tega očitniga pričevanja, ki ga je Peter pričó svojih bratov zrekel, ga je velikiga poglavarja svoje vidne cerkve na zemlji postavil, in zavoljo njegove žive vére, ki jo je imel, je bil skala cerkve imenovan, na kateri bo vidna Jezusova cerkev terdno stala, de jo zmote nobeniga kriviga nauka ne preganjanja ne bodo zmagale.

Zdej ker so bili njegovi aposteljni že bolj umni po njegovih naukih, jim je začel perpovedovati od svojiga terpljenja, de mora iti v Jeruzalem; de bo moral veliko terpeti od starših, pismoukov in vikših duhovnov, de bo umorjen in tretji dan pa spet od mertvih vstal. Na to govorjenje ga je Peter na strán vzel in svaril rekoč: Nikar Gospod! to se ti ne bo zgodilo. On pa reče Pétru: Poberi se od mene skušnjavec! k pohujšenju si, ker ne umeš, kar je božjiga, ampak kar je človeškiga.

Po tem reče Jezus ljudstvu in svojim učencam: Ako hoče kdo za mano priti, naj zataji sam sebe in naj vzame svoj križ na rame, in naj hodi za mano. Zakaj,

kdor hoče svoje življenje ohraniti zavolj mene, de raji mene zapusti kakor življenje zgubi, bo večno življenje zgubil, kdor bo pa zgubil svoje življenje zavoljo mene, bo pa večno najdel. Kaj namreč pomaga človeku, če vès svet dobi, svojo dušo pa pogubi. Ali kakšno menjšino bo človek dal za svojo dušo? Zakaj, kdor se sramuje mene in mojih besedi med tem prešeštnim in grešnim rodam, njega se bo tudi Sin človekov sramoval, kader pride s svetimi angelji v veličastvo svojiga Očeta. Mat. 26, Mark 8.

28. Jezus se spremeni na gori.

Čez šest dni po tem, ki je Jezus svojim učencam od svojiga terpljenja povedal, pelje na visoko goro svoje tri aposteljne, Petra, Jakoba in Janeza. Ondi je molil in med molitevjo se je spremenil pred njimi, njegov obraz se je svetil kakor sonce, njegove oblačila pa so bile béle kot sneg. In perkazala sta se jim Mozes in Elija in sta z njim govorila, kakó se bo v Jeruzalemu z njim izšlo. Jezusove tri aposteljne, ki so ga spreminjeniga vidili, je sveti strah prepadel. Vsi trije so zamaknjeni ostermeli. Peter reče Jezusu: Gospod! dobro je tukej biti, ako hočeš naredimo tukej tri šotore, tebi eniga, Mozesu eniga in Eliju eniga. Peter je še govoril, jih je že svetel oblak obsenčil, in glas z oblaka so slišali, rekoč: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje, njega poslušajte. In kadar so aposteljni ta glas zaslišali so na svoj obraz padli in se silno prestrašili. Jezus pa k njim stopi, se jih dotakne in jim reče: Vstanite in nikar se ne bojte. Vstali so, odpro oči pa ne vidijo nikogar ko Jezusa samiga. In ko so z gore šli, jim je Jezus zapovedal nikomur te prikazni praviti, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane. Pa téh besedi, od smerti vstati, še niso prav umeli, in so se med seboj pogovar-

jali, kaj bi pomenile, desiravno jim je že od svojiga terpljenja in od mrtvih vstajenja govoril.

Tukej na gori jim je Jezus svoje božje veličastvo pokazal, de bi se nad njim ne pohujšali, kader ga bodo vidili terpeti, ampak v véri na njega božjiga Sina stanovitni ostali; in de kakor ga je nebeški Oče per Janezovim kerstu svojiga Sina oznanil, ga tudi tukej učenika oznani, kteriga je v to na svet poslal, de naj ga poslušajo, on je božji Sin, in njegov nauk božji nauk, kteriga naj terdno verujejo, desiravno ga bodo vidili, veliko terpeti, naj se ne dajo zató zmotiti, ker se bodo dopolnile njegove besede. Ko je Jezus prišel s hriba k množici, pride nekdo k Jezusu, poklekne pred-nj in ga prosi, de bi njegoviga sina ozdravil, ki je mesičen, in mu ga njegovi učenci niso mogli ozdraviti. Jezus zapové hudiču in popustil ga je, in zdrav je bil. Vprašajo pa aposteljni Jezusa, zakaj de ga oni niso mogli ozdraviti. Jezus jim pové: Zavoljo vaše nevére ga niste mogli izganjati. Zakaj resnično vam povém, ako imate véro kakor zenofovo zerno, in porečete ti gori: Prestavi se od tod tje, in se bo prestavila, in nič vam ne bo nemogoče. Ta rod pa se ne izžene kakor le z molitvijo in postam. Mat. 17. Mark. 9. Luk. 9.

29. Jezus uči svoje učence ponižnost, in varovati se nedolžniga pohujšati.

Od tod so šli in hodili po Galileji zadnje leto življenja Jezusoviga na zemlji, in Jezus jim spet reče: Sin človekov bo izdan ljudém v roke in ga bodo umorili, in tretji dan bo vstal. Niso umeli besedi Jezusovih, vender si niso upali ga vprašati, pa silno žalostni so postali. Ko pridejo v Kafarnavm, stopijo k Petru, in so mu rekli: Ali vaš učenik ne plačuje davka? Peter odgovori: Kaj pa de. In ko pride v hišo k Jezusu, ga že vpraša:

Kaj se ti zdí, Simon, od katerih ljudi kralji davk ali glavno štibro jemljejo, od svojih otrok ali od ptujih? Peter mu reče: od ptujih. Na to mu Jezus odgovori: Tedej so otroci prosti. Pa de jih ne pohujšamo, pojdi k morju in verzi ternik, in pervo ribo, ki se vjame, vzemi in v nji boš najdel denar, vzemi ga in plačaj za me in za se.

Stopijo pa aposteljni k njemu in ga vprašajo, kdo je večí v nebeškím kraljestvu? Jezus je poklical otroka, ga postavil v sredo med nje in je rekel: Resnično vam povém, ako se ne spreoberneté, in niste kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo. Kdor koli se tedej poniža kakor ta otrok, ta je večí v nebeškím kraljestvu. In kdor sprejme takiga otroka v mojim imenu, mene sprejme, kdor pa mene sprejme, ne sprejme mene, ampak tistiga, ki me je poslal. Kdor pa je manjši med vami, bo velik postal. Kdor koli vam da piti kozarec vode v mojim imenu, ker ste Kristusovi, resnično vam povém, ne bo zgubil svojiga plačila. In kdor koli pohujša kteriga téh malih, ki v mene verujejo, bi mu bilo bolje, de bi se mu malinski kamen obesil na vrat, in de bi se pogruznil v globočino morja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja. Pohujšanje scer more priti, ali vender gorje tistimu človeku, po katerim pohujšenje pride. Če te pa tvoja roka ali noga pohujša, odsekaj jo in verzi od sebe, boljši ti je hromimu ali kruljevimu iti v življenje, kakor dve roki ali dve nogi imeti, pa verženimu biti v večni ogenj, ker njih červ ne umerje in njih ogenj ne ugasne. In ako te okó pohujša, izderi ga, boljši ti je z enim očesam iti v božje kraljestvo, kakor pa dve očesi imeti, pa verženimu biti v peklenski ogenj, kjer njih červ ne umerje, in ogenj ne ugasne.

Glejte, de ne pohujšate kteriga téh malih, ker povém vam, de njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojiga Očeta, ki je v nebesih. Ker Sin človekov

je prišel zveličat, kar je bilo zgubljeniga. Kaj se vam zdi? ako bi imel človek sto ovac in bi se mu ena zmed njih zgubila, ali ne popusti vsih devet in devédeseterih na gorah in gré iskat tiste, ki se mu je zgubila. In ako se primeri, de jo najde, povém vam, de se je bo bolj razveselil kakor unih, ki se niso zgubile. Takó tudi ni volja vašiga Očeta v nebesih, de bi se kateri téh malih pogubil. Mat. 18. Mark. 9.

Kakor se je Jezus povsod ponižniga skazal, takó je tudi svoje aposteljne učil ponižni biti, ker ponižnost je znamenje praviga kristjana, torej jim je, ker so hotli vediti, kateri med njimi bo prvi v njegovi cerkvi na zemlji, namest odgovoriti, otroka pred nje postavil in rekel, de ako napuha ne odlože, in si zató ne nehajo perzadevati, kdo bi vikši bil, in ne bodo takó véрни kakor so otroci, bodo scer po unanjim udje njegove vidne cerkve, pa med število zvoljenih v nevidnim nebeškem kraljestvu ne bodo peršteti, kamor le ponižni pridejo. Učil je pa tudi, de kdor enimu njegovih, ki va-nj verujejo in je ponižen kakor otroci, nar manjši dobro délo storí, zató ko je Jezusov, bo od njega obilno plačilo prejel, ker to takó vzame kakor bi bilo njemu samimo storjeno, ker on v njem živi, in je ud njegoviga telesa.

Pa je tudi hudo zažugal tistimu, ki bi nedolžniga pohujšal s pohujšljivim govorjenjem ali s hudimi izgledi pregrešniga življenja, ker je rekel, de bolje bi bilo za-nj de bi prej umerl, kakor nedolžniga pohujšal, ker bi le teló umerlo, ako bi pa kteriga pohujšal, bi svojo dušo umoril, in morebiti tudi dušo pohujšaniga.

Po tem, ko je Jezus Petra perviga vidniga poglavarja cerkve postavil in mu ključe dal, je tudi drugim aposteljnám dal oblast, de karkoli bodo na zemlji zavezali, bo tudi v nebesih zavezano, in karkoli bodo razvezali na zemlji bo razvezano tudi v nebesih. Ta oblast, ki jo je Jezus svojim aposteljnám, pervim škofam svoje

cerkve dal, jo je dal za vse prihodnje čase, de po njegovi smerti bodo roke pokladali, in škofe in mašnike žegnovali, katerim bo tudi tako oblast in moč dajal, kakor jo je njim dal, ker ta je potrebna v njegovi cerkvi za vse čase, de po škofih in mašnikih Kristjani Jezusoviga zaslužnja deležni postanejo.

Vidimo pa razloček med oblastjo, katero je svetimu Petru dal in katero aposteljnām. Petru je dal zraven oblasti, kar bo na zemlji zavezal ali razvezal, bo tudi v nebesih zavezano ali razvezano, ključee nebeškiga kraljestva, le njega je imenoval skalo, na-njo bo postavil svojo cerkev, drugim aposteljnām je pa rekel: Karkoli boste zavezali na zemlji i. t. d. Ta razloček ostane vedno med Rimskim papežem, nastopnikam svetiga Petra, in škofi, namestniki aposteljnov.

Zdej, ko je Jezus nehal učiti, in se je že njegov čas perblížal iti nazaj od koder je prišel, gré iz Galileje proti Jeruzalemu in pošlje dva svojih učencov v neko vas v Samarijo, de bi mu kako hišo dobila ga pod streho vzeti. Ker sta pa njegova aposteljna Jakob in Janez to vidila, sta se silno zavzela in mu rekla: Gospod! hočeš, de rečeva, de ogenj pride z neba, in jih pokončá. Jezus ju je pa posvaril, rekoč: Ali ne vesta, kteriga duha sta. Sin božji ni prišel duš pogubit, ampak rešit. Oba sta pokazala živo véro in serd za dobro, pa zoper ljubezen bi bilo, ko bi jih bili pokončali.

30. Jezus razpošlje sedemdesetere učence evangéli oznanovat, pokaže kdo je naš bližnji in kosi v Betanii per Marii in Marti.

Tretje léto, ko je Jezus učil, je šlo h koncu, izvolil je še dva in sedemdeset drugih učencov, in jih je poslal po dva in dva pred seboj v vsako mesto in kraj,

kamor je imel on priti, in jim rekel: Žetev je scer velika, ali delavcov je malo. Prosite tedej Gospoda žetve, de pošlje delavcov v svojo žetev. Dal jim je ravno te zapovedi kakor aposteljnám in moč čudeže delati in bolnike ozdravljati. Kader so že veliko dežele obhodili, so se vernili in Jezusu rekli: Gospod! tudi hudiči so nam pokorni v tvojim iménu. Glejte! jim reče Jezus, dam vam oblast stopati na kače in škorpijone in zoper vso moč sovražnikovo, in nič vam ne bo škodovalo. Vender ne veselite se tega, de so vam duhovi pokorni, veselite se pa, de so vaše iména zapisane v nebesih. Na to je Jezus vès razveseljen v svetim Duhu rekel: Zahvalim te Oče, Gospod nebes in zemlje, de si to skril modrim in razumnim, in si razodel malim. Takó Oče! zakaj takó je bilo dopadljivo pred teboj. Vse mi je zročil moj Oče, in kdo je Sin, nobeden ne vé kakor le Oče, in kdo je Oče, nobeden ne vé kakor le Sin, in komur hoče Sin razodeti. In obernil se je k učencam, rekoč: Srečne oči, ktere videjo, kar vi vidite. Ker povém vam, de veliko prerokov in kraljev je hotlo viditi, kar vi vidite, in niso vidili; in slišati, kar vi slišite, in niso slišali.

Stopi pa neki učenik postave k Jezusu, ga skuša in mu reče: Učenik! kaj mi je storiti, de bom večno življenje zadobil? Jezus ga pa vpraša: Kaj je v postavi pisaniga? Kakó bereš? Odgovorí mu: Ljubi Gospoda svojiga Bogá iz celiga svojiga serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli, in svojiga bližnjiga kakor samiga sebe. Jezus mu na to reče: Prav si odgovoril, to stori in boš živel. On je pa hotel sam sebe pravičniga delati in je rekel Jezusu: Kdo je pa moj bližnji? Jezus mu je pa rekel: Nek človek je šel od Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike, kteri so ga tudi obropali, ranili in ga popustili na pol mertviga. Permerilo se je pa, de je neki duhoven prišel po tistim potu, ga je vidil, pa je memo šel. Ravno

takó je storil tudi levit. Nek popoten Samarijan pa je prišel do njega, in ko ga je zagledal, se mu je v serce usmilil. Stopil je k njemu, obezal mu je rane in vlil va-nje olja in vina, posadil ga je na svoje živinče, ga peljal v gostivnico in ga oskerbel. Drugi dan je vzel dva denarja in ju dal gostinčarju in mu je rekel: Skerbi za-nj, in kolikor več izdaš, ti bom nazaj gredé povrnil. Kteri téh tréh se ti zdi de je bližnji tistimu, ki je padel med razbojnike? On pa je rekel: Tisti, ki mu je usmiljenje skazal. In Jezus mu reče: Pojdi in tudi ti takó stori. In ko so dalje šli, pridejo v Betanijo. Tukej ga je Marta sprejela v svoji hiši. Imela je pa tudi sestro Marijo, ktera je sedela per nogah Gospodovih in poslušala njegovo besedo. Marta je pa imela s postrežbo veliko opraviti, tedej perstopi k Gospodu in mu reče: Gospod, ti ni mar, de me moja sestra pustí streči? Reci ji tedej, de naj mi pomaga. Gospod pa ji je odgovoril in rekel: Marta, Marta! skerbna si in si veliko perzadevaš, pa le eno je potrebno. Marija je nar boljši dél izvolila, kteri ji ne bo odvzet.

Jezus nas uči vsakimu zares potrebnimu pomagati, naj bo kdor hoče, ker vsak človek je naš bližnji, in tudi kaj de je edino potrebno, to je, voljo božjo spolniti, sveto živeti, in takó se večniga zveličenja vredniga storiti, ker brez pravičniga žijljenja tudi zveličenja ne zadobimo.

31. Jezus uči aposteljne moliti, in tudi resnice božjiga kraljestva v prilikah.

Jezus je eniga dné molil na nekim kraji, in kader je nehal moliti, stopi učencov eden k njemu in ga prosi rekoč: Uči nas moliti. Jezus jim pa reče: Kader molite, molite takó: Oče naš, kteri si v nebesih. Po-

svečeno bodi tvoje imé. Pridi k nam tvoje kraljestvo. Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih takó na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh. In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom. In ne vpelji nas v skušnjavo. Temuč reši nas od zlega.

In pové jim priliko od prijatla. Ko bi kdo zmed vas prijatla imel, in bi k njemu šel ob polnoči in mu rekel: Prijatelj! posodi mi tri hlebe kruha, ker je moj prijatelj prišel k meni iz pota, in mu nimam kaj dati; in uni bi znotrej odgovoril in rekel: Ne delaj mi nadleže, duri so že zaperte. in moji otroci so z menoj v hrami, ne morem vstati in ti dati. In če uni le še terka, vam povém, ko bi ravno ne vstal in mu ne dal zató, ker je njegov prijatelj, bo vender zavoljo njegove nadležnosti vstal in mu dal, kolikor potrebuje.

In jest vam povém: Prosite, in vam se bo dalo; išite in bote našli; terkajte, in se vam bo odperlo. Zakaj slehern, kateri prosi, prejme, in kdor iše najde, in kdor terka, se mu bo odperlo. Kdor pa zmed vas očeta kruha prosi, pa mu bo kamen dal? Ali ribo, mu bo le namest ribe kačo dal? Ali če ga za jajce prosi, mu bo le škorpijona podal? Če tedej vi, ki ste hudobni, véste dobre darove dajati svojim otrokam, koliko bolj bo vaš Oče z nebes dal dobriga duha jim, kateri ga prosijo. Luk. 11.

Med drugimi nauki, ki jih je Jezus svojim učencam dajal, jim je v priliki povedal, de, ker njegovo kraljestvo ni od tega svetá, se morajo varovati lakomnosti, rekoč: Bil je bogat človek, kteriga polje je obilno sadú rodilo. Mislil je sam per sebi, kaj bom storil, ker nimam kam spraviti svojih perdelkov. To bom storil, poderl bom svoje žitnice in veči naredil, in va-nje bom spravil vse, kar mi je zraslo in svoje drugo blago. In je rekel sam

sebi: Duša! veliko blaga imaš spravljeniga za prav véliko lét, počivaj, jej, pij in bodi dobre volje. Bog mu je pa rekel: Neumnež! še to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe, in čigavo bo, kar si spravil? Taka se zgodi s tem, kateri si bogastvo nabira, in ni bogat v dobrih delih. In je rekel svojim učencam: Zató vam povém, ne skerbite za svoje življenje, kaj bote jedli, tudi ne za teló, kaj bote oblekli. Življenje je več kakor jed, in teló več kakor oblačilo. Ne ženite svojih skerb previsoko, sej vaš Oče vé, kaj vam je treba. Za tega voljo išite nar poprej božjiga kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo perverženo. Luk. 12.

Povéj jim priliko od nerodovitniga figoviga drevesa rekoč: Nekdo je imel figovo drevó zasajeno v svojim vinogradu, in je prišel sadú na njem iskat, in ga ni našel. Rekel je pa gorniku: Glej! tri léta že hodim iskat sadú na to figovo drevó in ga ne najdem; posekaj ga, čemu še tukej stoji in prostor jemlje? On pa je rekel: Gospod! še to léto ga pusti, de ga okopljem in mu pognojim, morebiti sad obrodí, če pa ne, ga boš potlej posekal. Luk. 13.

Jezus uči nespokornike, de če se ne bodo poboljšali, se jim bo zgodilo kakor nerodovitnemu drevesu, nesrečno smert bodo storili, če prav bodo na telesu lahko imeli.

Zgodilo se je eniga dne, ko je Jezus šel v hišo nekiga višiga farizejev v sabota kruh jest. Njegovi sovražniki pa so véno na-nj pazili. Pred njim je bil vodeničen človek. Jezus jih vpraša: Ali se sme v saboto ozdravljati? In besedice mu niso odgovorili. Jezus prime tedej vodeničniga, ga ozdravi in spusti. Potlej jim reče: Komu izmed vas bo osel ali vol v kapnico padel, in ga ne bo izlekel precej sabotni dan? In nihcé ni védil kaj odgovoriti.

Povedal je pa tudi priliko povabljenim, ker je vidil, kakó si perve sedeže zbirajo in jim je rekel: Kader si na gostje povabljen, ne vsedi se na prvo mesto, de kak častitljivši povabljen ne pride, in on, ki je tebe in njega povabil ne reče: Ti, vgani se temu, in se takrat ne začneš sramovati in na zadnje mesto presedati. Temuč kader si povabljen, sedi na poslednje mesto, de ti poreče: Prijatel pomakni se višej. Takrat ti bo čast v pričotistih, ki so s teboj povabljeni. Zakaj vsak, kteri se ponižuje, bo povikšan, in kteri se povikšuje, bo ponižan.

Pověj drugo preliko in reče: Nek človek je napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil. Poslal je svojiga hlapca ob uri večerje reči povabljenim, de naj pridejo, ker je že vse perpravljeno. Vsi so se pa začeli izgovarjati. Pervi mu je rekel: Pristavo sim kupil, in jo moram iti ogledat, te prosim, imej me izgovorjeniga. Drugi je rekel: Pét jarmov volov sim kupil, in jih grem poskusit, prosim te, imej me izgovorjeniga. Spet drugi mu je rekel: Oženil sim se, in torej ne morem priti. Hlapec pride in pověj svojimu gospodu, gospod se je razserdil in rekel svojimu hlapcu: Pojdi berž po cestah in ulicah mesta, in perpeljji sèm uboge in hrome, in slepe in kruljeve. In hlapec je rekel: Gospod! zgodilo se je kakor si ukazal, in še je prostor. In Gospod reče hlapcu: Pojdi na poti in prelaze, in permoraj jih noter iti, de se napolni moja hiša. Povém vam pa, de nobeden unih mož, ki so bili povabljeni, ne ho okusil moje večerje. Luk. 14.

V ti priliki Jezus govori od nehvaležnosti Judov, ki so bili prvi v Jezusovo kraljestvo povabljeni, pa so se zgovarjali in niso hotli Jezusu verovati in priti, pokliče pa nevérnike, kteri so peršli, ko so ga Judje zavergli. Takó se tudi kristjani sami zaveržejo, in ne pridejo v nebeško kraljestvo, ki v Jezusa ne vérjejo, sa-

mi sebe ne zatajé, ampak po svojih pregrešnih željah storé.

Prišli so pa tudi colnarji in grešniki, de bi ga poslušali. Farizeji in pismarji so godernjali rekoč: Ta grešnike sprejema, in jé z njimi. Na to jim povéj to priliko. Kteri človek zmed vas, ako ima sto ovac in eno zmed njih zgubí, ne popusti devet in devetdeseterih v pušavi, in ne gré za zgubljeno, dokler je ne najde. In kader jo najde, jo zadéne vesel na ramo, in ko pride domú, pokliče prijatle in sosede, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sim našel svojo zgubljeno ovco. Povém vam, de takó bo v nebesih veči veselje nad enim grešnikom, kteri se spokorí, kakor nad devet in devetdesetemi pravičnimi, kteri ne potrebujejo pokore

Ali ktera žena, ki ima deset denarjev, ako eniga zgubí, ne peržgè luči in ne pomete hiše, in skerbno íše, dokler ga najde. In kader ga najde, pokliče prijatlice in sosednje rekoč: Veselite se z menoj, ker sim našla denar, kteriga sim bila zgubila. Takó vam povém, bo med angelji božjimi veselje nad grešnikom, kteri se spokorí. Luk. 15.

Jezus uči v téh dvéh prelikah, de je peršel na svet grešnike k Bogu poklicat, torej z grešniki govori, de jih uči in na pot zveličenja napeljuje, kér ima Bog in njegovi sveti angelji nad enim spreobrnjenim grešnikom veči veselje, kot nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ker on je bil za Bogá zgubljen, pravični so pa vedno božji bili, in ker se navadno godí, de spreobrnjeni grešniki Bogá še bolj serčno in goreče ljubijo in mu serčnejši služijo kakor tisti, ki so vedno v nedolžnosti ostali.

32. Od zgubljeniga sina, in bogátiga možá in reveža.

Nekdo, je rekel Jezus, je imel dva sina. Mlaji, pa nerodni sin reče očetu: Oče! daj mi dél blagá, kateri je meni namenjen. Oče razdeli sinama premoženje. In malo dni potlej je mlajši vse pobral, je šel od doma v daljno deželo, in je z razujzdanim življenjem vse svoje premoženje zapravil. Po tem pa, ko je bil vse zapravil, je vstala velika lakota v tisti deželi, in on je začel stradati. Ponudi se nekemu mestnjanu tiste dežele v službo, in ta ga je poslal na svojo pristavo svinje past. Tukej bi bil zavoljo lakote rad z lušinami svoj trebuh napolnil, ktere so svinje jedle, pa nobeden mu jih ni dal. Šel je pa sam v sé, in je rekel: Koliko najemnikov v hiši mojiga očeta ima obilno kruha, jest pa tukej lakote pojemam. Vzdignil se bom, pojdem k svojimu očetu in mu porečem: Oče! grešil sim zoper nebesa in zoper tebe, več nisim vreden tvoj sin imenovan biti, stori me eniga svojih najemnikov. Vzdignil se je, in je peršel k svojimu očetu. Ko je pa še delječ od hiše bil, ga je zagledal njegov oče, in milo se mu je storilo, in je pertekel, se ga oklenil okoli vratu in ga kušnil. Sin pa mu je rekel: Oče! grešil sim zoper nebesa in zoper tebe, več nisim vreden tvoj sin imenovan biti. Ali oče ga ni pustil izgovoriti, že reče svojim služabnikom: Hitro pernesite nar bolji oblačilo, oblecite ga, in dajte mu perstan na roko, in čevlje na noge, in zakolite pitano tele, in gostili se bomo in veselje obhajali; zakaj ta moj sin je bil mertev, in je spet oživel, zgubljen je bil, in je najden. Kako dober je oče! Ravno tak je naš Bog do grešnikov, kateri se resnično spokoré.

Njegov starji sin pa je bil na polji, in ko pride blizo hiše, je zaslišal petje in ples. Poklical je eniga zmed hlapcov in poprašal, kaj de je to. Hlapec mu je

rekel: Tvoj brat je peršel, in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je spet zdraviga nazaj dobil. To je starjimu sinu težko djalo in ni hotel v hišo. Tedej je njegov oče vùn šel, in ga je začel prositi. On pa je rekel svojimu očetu: Glej, toliko lét ti služim, in nikoli nobeniga tvojiga povelja nisim v nemar spustil, in nikdar mi nisi dal kozliča, de bi se bil gostil s svojimi prijatli. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je svoje premoženje po slabih potih zapravil, si mu zaklal pitano tele. Oče mu je pa rekel: Sin! ti si zmirej per meni, in vse moje je tvoje. Gostiti pa in veseliti se, se je spodobilo, ker je ta tvoj brat mertev bil in je spet oživel, zgubljen je bil, in je spet najden. Luk. 15.

Farizeji so godernjali, de Jezus z grešniki je in pije in jih sprejemle in ljubeznjivo z njimi govori. V ti priliki jim pa pokaže kakó perpravljen de je Oče nebeški spokorne grešnike milostljivo sprejeti. Zgubljeni sin je podoba grešnikov, kateri Bogá zapusté, greh delajo, posvetno nezmerno ljubijo, in per svojih délih na Bogá ne mislijo, Bogú k časti ne obernejo, in niso ne žejni ne lačni pravice. Oče se je usmilil svojiga sina, ki se je vernil in k njemu nazaj peršel, Bog pa še sam grešnika s svojo gnado iše, de se spreoberne. Grešniki! storite Bogú veselje in spreobernite se.

Jezus povéj drugo priliko. Bil je bogat mož, kateri se je oblačil v škerlat in v tančico, in se vsaki dan z dobrimi jedmi in pijačo gostil. Bil je pa tudi ubožen mož, po iménu Lacar, kateri je ležal pred njegovimi vrattami poln ran, in je želel se nasititi z drobtinami, ktere so padale od mize bogatina, in nobeden mu jih ni dal; psi so hodili k njemu in lizali njegove rane. Zgodilo se je, de umerje ubogi Lacar, in angelji so ga nesli v Abramam naročje. Umerl je tudi bogatin, in bil je v pekel pogreznjen. Povzdignil je pa svoje oči, ko je bil v peklu v terplenji, in je vidil od dalječ Abrahama in mu

rekel: Oče, Abraham, usmili se me, in pošlji Lacarja, de pomoči konec svojiga persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno terpim tukej v plemenu. Abraham mu je pa odgovoril: Sin premisli, de si prejel dobro v svojim življenju in ravno takó Lacar hudo, zdej pa se on veseli, in ti terpiš. In verh vsiga tega je med nami in med vami velik prepad postavljen, de od tod, ko bi tudi kateri hotli, ne morejo k vam iti, ne od onodod k nam priti. In bogatin je rekel! Prosim te tedej, oče! de ga pošlješ v hišo mojiga očeta, pet bratov imam, de jim bo pričal, kakšna de je tukej, de vsaj oni v ta krej terpljenja ne pridejo. Abraham mu reče: Imajo Mozesa in preroke, te naj poslušajo. Bogatin je djal: Nikar, oče Abraham! Če pride kdo od mrtvih do njih, se bodo spokorili. Abraham mu je rekel: Če Mozesa in prerokov ne poslušajo, tudi ne bodo verovali, če ravno kdo od mrtvih vstane. Luk. 16.

Bogati mož pomeni tiste, kateri časno premoženje slabo obernejo, in nič dobriga ne storé, ubogi Lacar pa tiste, ki revno, pa po volji božji živé, oni bodo večno zveličani, uni pa večno pogubljeni.

33. Jezus hodi po Galileji, gré na praznik v Jeruzalem, daje nauke in dela čudeže.

Jezus je hodil po Galileji, ko po Judeji ni hotel hoditi, ker so ga hotli Judje umoriti. Bil je pa blizu praznik zelenih šotorov. Rekli so mu učenci: Pojdemo na praznik. Jezus jim odgovori: Vi pojdete na ta praznik, jest pa še ne grem, ker moj čas še ni dopolnjen. In ostal je v Galileji. Ko so bili njegovi učenci odšli, je pa tudi on na praznik šel, tode ne očitno, ampak bolj na skrivim. Judje so ga pa iskali, in so rekli, kje de je? Med ljudmi je bil velik prepír zavoljo njega, tode na tihim. Zakaj nekteri so rekli dober je, nekteri

pa: Ni takó, temuč ljudi zapeljuje. Vender nihčeni očitno od njega govoril zavoljo strahú pred Judi. Kader je bil pa praznik že napol minil, je šel Jezus v tempelj in je učil in povedal, de ga je Oče poslal, in de je božji Sin. Hotli so ga umoriti, ker je rekel de je božji Sin, pa nihče si ni upal roke na-nj položiti, ker njegova ura še ni bila persla. In šel je na oljsko goro molit. Zjutrej zgodej je spet prišel v tempelj, in vse ljudstvo je prišlo k njemu, in jih je sedé učil. Perpeljejo mu pa pismarji in farizeji ženo, ki so jo bili v prešeštvu dobili, in so jo v sredo postavili in mu rekli: Učenik! ta žena je bila zdej v prešeštvu najdena. Mozes pa nam je zapovedal take kamnjati. Kaj tedej ti praviš? To so pa rekli, ker so ga skušali, de bi ga mogli zatožiti. Jezus se je pa perpognil, in je s perstam pisal na tla. In ker niso nehali ga vprašati, jim je rekel: Kteri vas je brez greha, naj prvi verže kamin v njo. In je dalje pisal na tla. Kader so to slišali, so se eden za drugim pobrali iz tempeljna, in ostal je Jezus sam in žena. Jezus tedej reče ženi: Žena kje so tisti, ki so te tožili? Ali te ni nobeden obsodil? Ona je rekla: Nobeden Gospód. Jezus ji reče: Tudi jest te ne bom obsodil, pojdi in nikar več ne greši. Jan. 8. 1—59. Po tem on očitno uči, de je Sin božji, in očita Judam, ko va-nj ne verujejo. Judje so ga hotli s kamnjem pobiti, pa Jezus se jim je skril in šel iz tempeljna.

Ko je Jezus iz tempeljna šel, gré memo od rojstva slepiga človeka. Njegovi učenci ga vprašajo: Kdo je grešil, on ali njegovi starši, de je slep rojen? Jezus pa je rekel: Ni grešil ne on, ne njegovi starši, temuč je le zato slep, de se razodenejo božje déla nad njim. Jest morem delati déla svojiga Očeta, ki me je poslal, dokler je dan, pride noč, ko nobeden ne more delati. Dokler sim na svetu, sim luč sveta. Potlej je pljunil na tla, storil blajo iz pljunka, z blatam njegove oči poma-

zal in mu rekel: Pojdi in umi se v kopvi Silve. Šel je, se umil in prišel vidijoč. Vsi, ki so ga prej vidili, de je bil berač, so rekli: Ali ni ta tisti slepi, kateri je sedel in ubogajme prosil? Eni so rekli de je, drugi pa de ni, le podoben mu je. On pa je rekel: Jest sim. Rekli so mu, kakó si pa vid dobil? Odgovoril jim je: Tisti človek, ki se mu Jezus pravi, je z blatam pomazal moje oči, in mi je ukazal iti h kopvi Silve umit se, šel sim, se umil in vidim. Vprašali so ga, kje pa je tisti? Ne vém, je odgovoril. Peljejo ga k farizejem, zato ko je bila sabota, ko ga je Jezus ozdravil. Farizeji ga spet vprašajo, kakó je spregledal. On jim je spet povedal, kakor se je zgodilo.

Nekteri so rekli: Ta človek ni od Bogá, ki sabote ne derži. Drugi so pa rekli: Kakó bi zamogel čudeže delati, ko bi grešni človek bil. Vprašajo ga spet: Kaj pa ti misliš od njega, kateri ti je oči odperl? Prerok je, jim reče. Judje niso verjeli njemu, pokličejo njegove starše, in jih vprašajo: Ali je ta vaš sin, od kteriga pravite, de je bil slep rojen? Kakó tedej zdaj vidi. Njegovi starši so jim odgovorili in rekli: Vémo, de je ta naš sin in de je bil slep rojen, kakó pa zdaj vidi, ne vémo, ali kdo mu je oči odperl, ne vémo. Njega vprašajte, je zadosti star, naj sam povéj. Starši so se bali na ravnost resnico govoriti, ker so bili Judje že sklenili, de če kdo reče, de je on Kristus, bo od njih družbe odločen.

Spet ga pokličejo pred se in mu rekó: Daj čast Bogú! mi vémo, de je ta človek grešnik. On jim je odgovoril: Ali je grešnik, ne vém, samo to vém, de sim bil slep, in de zdaj vidim. Kaj ti je tedej storil, so mu rekli, kakó ti je oči odperl? Vse sim vam že povedal, kaj me vprašate? Ali hočete tudi vi njegovi učenci biti? Na ta odgovor so ga kleli in rekli: Ti bodi njegov učenc, mi smo Mozesovi. Od Mozesá vémo, de je Bog

z njim govoril, od tega pa ne vémo od kod de je. Reče jim, to je čudno, de ne véste od kod de je, in meni je oči odperl. Vémo pa, de Bog grešnikov ne usliši, ampak če kdo Bogú služi, in njegovo voljo stori, njega usliši. Kar svet stoji se ni slišalo, be bi bil kdo sleporojenimu oči odperl. Ko bi on ne bil od Bogá, bi ne bil mogel nič storiti. Rekli so mu. Ti si vès v grehah rojen, in ti nas učiš, in so ga izgnali iz shodnice.

Jezus je slišal, kaj so mu storili, in ko ga je našel, mu je rekel: Veruješ v Sinú božjiga? On je rekel: Gospod! kdo je, de verujem va-nj? Jezus mu je rekel: Vidil si ga, in kateri s teboj govori, on je. On pa je rekel: Gospod! verujem, in je pokleknil in ga molil. In Jezus je rekel: V sodbo sim na svet peršel, de kateri ne vidijo, spregledajo in kateri vidijo, oslepé. Eni farizejev, kateri so slišali, so mu rekli: Ali smo tudi mi slepi? Jezus jim je rekel: Ako bi bili slepi, bi ne imeli greha; zdej pa pravite: Vidimo, torej vaš greh ostane. Jan. 10.

Jezus, luč svetá, kar večkrat od sebe pravi, da sleporojenimu pogled nas učiti, de ker smo na umu slepi rojeni, nas s svojim naukam razsvetluje, de spoznamo, kaj je stanovitna volja božja, in zvémo kakó storiti, de zveličanje zadobimo.

34. Jezus uči, de je dober pastir, in de Oče in On sta eden.

Resnično vam povém: Kdor ne gré skozi vrata v ovčji hlev, ampak lazi drugod va-nj, tisti je razbojnik. Kdor pa va-nj gré skozi vrata, je pastir ovac, in ovce poslušajo njegov glas, on kliče svoje ovce po iménu in jih vodi. In kader svoje ovce spusti, gré pred njimi in one gredó za njim, ker poznajo njegov glas. Jest sim

dober pastir. Dobri pastir da življenje za svoje ovce. Najemnik pa in kdor ni pastir, ki niso ovce njegove, vidi volka priti, popusti ovce in béži; in volk popade in razpodí ovce. Jest sim dober pastir, in poznam svoje ovce in oné poznajo mene, kakor pozná Oče mene, in jest poznam Očeta, in dam svoje življenje za svoje ovce. In imam še druge ovce, ktere niso iz tega hleva, tudi tiste hočem perpeljati, in bodo moj glas poslušale, in bo en hlev in en pastir. Zató me Oče ljubi, ker jest svoje življenje dam, de ga spet vzamem. Nobeden mi ga ne vzame, ampak sam od sebe ga dam, in imam oblast ga dati in ga spet vzeti.

In ko je Jezus hodil v tempeljnu po Salomonovi lo-pi, so se ga Judje obsuli in mu rekli, povéj nam na ravnost, ako si ti Kristus. Jezus jim je odgovoril: Vam pravim, in ne verjete. Déla, ktere délam v imenu svojiga Očeta, te pričujejo od mene. Ali vi ne verjete zató, ker niste od mojih ovac. Moje ovce moj glas poslušajo, in jest jih poznam in hodijo za menoj. In dam jim večno življenje, in ne bodo pogubljene vekomaj, in nihče jih ne bo iztergal iz moje roke. Moj Oče, kateri mi jih je dal, je večí kakor vse, in nobeden jih ne more iztergati iz rok mojiga Očeta. Jest in Oče sva eden. Judje so pa spet kamnje pobirali, in so ga hotli kamnjati, ker je rekel: De je Sin božji. Jezus pa je šel od njih. Jan. 10.

Ko je Jezus prišel na uno stran Jordana, in je veliko bolnih tam ozdravil, so tudi matere svoje otroke perpeljale, de bi roke na nje položil in molil. Učenci pa so jih kregali. Jezus jim pa reče: Pustite otročiče, in nikar jim ne branite k meni priti, zakaj takih je nebeško kraljestvo. In jih je objemal, roké na nje pokladal in jih blagoslovil. Mark. 10.

Starši, vodite svoje otroke že v prvih létih njih starosti k Jezusu, de ga bodo spoznali in ljubili, kateri

jih je iz ljubezni kmali po rojstvu po svetim Duhu v svetim kerstu za svoje otroke sprejel.

In kader je Jezus naprej šel, na poti gredé stopi neki mladenec in poklekne pred Jezusa in mu reče: Dobri učenik! kaj mi je treba storiti, da večno življenje zadobim? Jezus mu reče: Spolnuj božje zapovedi. Ktere? ga vpraša. Jezus pa je rekel: Ne ubijaj, ne prešeštuj, ne kradi, ne pričaj po krivim. Spoštuj očeta svojiga in mater svojo, in ljubi svojiga bližnjiga kakor samiga sebe. Mladenec mu reče: Vse to sim spolnoval od svoje mladosti. Kaj mi še manjka? Jezus mu reče: Če hočeš popolnoma biti, pojdi, in prodaj kar imaš, in daj ubogim in boš zaklad imel v nesih; potlej pridi in hodi za mano. Na te besede je bil mladenec žalosten, je preč šel in ga ni bilo več nazaj, ker je imel veliko premoženja in močno nagnjenje do njega.

Zdej je Jezus svojim učencam rekel: Kakó težko pojdejo, kateri imajo veliko denarjev, v božje kraljestvo. Učenci so ostermeli zavoljo njegovih besedi. Ali Jezus jim je spet rekel: Otrociči! kakó težko jim je, kateri v bogastvo zaupajo, v božje kraljestvo priti. Ložej je kameli iti skozi šivankino uho, kakor bogatimu priti v božje kraljestvo. Še bolj so se zdej čudili, in med seboj rekli: Kdo tedej more zveličan biti? Jezus pa jim je rekel: Resnično vam povém, da ob prerojenji, kader bo Sin človekov sedel na sedežu svojiga veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajstih sedežih in sodili dvanajstih Izraelovih rodov. In sleherni, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, njive zavoljo mojiga iména, bo stokrat povernjeno prejel in večno življenje dobil. Veliko pa jih bo poslednjih, ki so prvi, in prvi, ki so poslednji. Mat. 19. Mark. 10.

35. Jezus povéj priliko od delavcov v vinogradu in obudi Lacarja.

Ko je Jezus svojim učencam in vsim kristjanam povédal, de tistim, ki iz ljubezni do Bogá svojih serc na časne dobrote ne vežejo, in za njim hodijo, bo stokrat povernjeno, in bodo večno življenje zató dobili, govori dalje: Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je zjutrej zgodej šel najemat delavcov v svoj vinograd. Kader jih je najel po denarji na dan, jih je poslal v svoj vinograd. Ob tretji uri je vùn šel, in vidil druge na tergu stati brez dela, torej jim je rekel: Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal, in so šli. Spet je šel ob šesti in deveti uri, in je ravno takó storil. Okoli enajste ure je spet šel, in je najdel druge postajati, zató jim reče: Kaj stojite tukej brez dela celi dan? Odgovoré mu: Ker nas ni nihče najel. Reče jim: Pojdite tudi vi v moj vinograd. Kader se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojimu hišniku: Pokliči delavce in daj jim plačilo, začni od poslednjih do prvih. Prišli so, kateri so bili okoli enajste ure najeti, in so prejeli vsaki po denarji. Ko so pa tudi prvi prišli, so menili, de bodo več prejeli, pa tudi oni so ravno toliko prejeli. Godernjali so pa nad hišnikom rekoč: Poslednji so le eno uro delali, in so ravno toliko prejeli kot mi, ki smo težo dneva in vročino preterpeli. Hišnik pa je rekel enimu: Prijatelj! ne delam ti krivice, ali se nisi za denar z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojiga, in pojdi: hočem pa poslednjimu dati, kakor tebi. Ali mi ni perpušeno s svojim storiti, kar hočem? Je le tvoje oko hudobno, ker sim jest dober? Takó bodo poslednji prvi, in prvi poslednji, zakaj veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih. Mat. 20.

Ta prilika nas uči, de dobre dela imajo svoje večno plačilo, in de ne pride na čas, koliko časa človek dobro

déla, in ne na težo déla, ampak na ljubezen; ali kristjan z večí ali manjší ljubeznijo do Bogá dobre déla stori, takó prejme tudi svoje plačilo v nebesah.

Tisti čas je pa v Betanii Lacar zbolel, brat Marije in Marte, tiste Marije, ktera je Jezusa z dišečim mazilam mazala, in brisala njegove nogé s svojimi lasmi. Njegovi sestri ste poslale Jezusu povedat, de Lacar bolan leži. Jezus ko je to slišal, je rekel: Ta bolezen ni k smerti, ampak k časti božji, de bo Sin božji po nji razglašen. Jezus pa je ljubil Marto, Marijo in Lacarja. Ostal je pa še dva dní na tistim mestu. Po tem pa reče svojim učencam: Pojdimo spet v Judejo. Učenci mu rekó: Učenik! zdej so Judje iskali kamnjati te, in greš spet tjè! Jezus jim odgovori: Ni le dvanajst ur v dnevu? Ako kdo podnevi hodi, se ne spodtakne, ker vidi luč svetá, ako pa ponoči hodi, se spodtakne, ker ni luči per njem. Po tem jim reče: Lacar naš prijatelj spi, pa grém, de ga iz spanja zbudim. Njegovi učenci so rekli: Če spi bo ozdravel. Jezus pa je govoril od njegove smerti, oni so pa menili, de od navadniga spanja govori. Potlej jim Jezus reče: Lacar je umerl, in zató sim vesel zavoljo vas, de nisim bil tam, de verjete, in pojdemo k njemu. Ko Jezus tjè pride, je bilo Lacarjevo telo že štiri dní v grobu. Veliko Judov pa je bilo peršlo k Marti in Marii, de bi jo bili tolažili. Ko je Marta slišala, de Jezus gré, mu naproti teče, Marija pa domá ostane, in ko ga zagleda, reče: Gospod! ako bi ti pred tukej bil, bi moj brat ne bil umerl. Pa tudi zdej vém, de karkoli boš Bogá prosil, ti bo dal. Jezus ji reče: Tvoj brat bo vstal. Marta pravi: Vém, de bo poslednji dan, ob vstajenji, kader bomo vsi vstali, tudi on vstal. Jezus ji reče: Jest sim vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bo živel, ako ravno umerje. In kdor koli živi, in v me veruje, bo živel, ako ravno umerje. In kdor koli živi in v mene veruje, ne bo ve-

komej umerl. Veruješ to? Marta odgovorí: Kaj pa de, Gospod! Verujem de si Kristus, Sin živiga Bogá, kateri si na svet prišel. Potlej je preč šla in sestro poklicala in ji je rekla: Učenik je tukej in te kliče. Ko je to slišala berž vstane in gré k Jezusu, in tudi drugi ljudje gredó za njo. Marija, ko pride k Jezusu, pade na kolena in reče: Gospod! ako bi bil ti tukej, bi moj brat ne bil umerl. Joka in tudi Judje se z njo jokajo. Ko jih Jezus vidi jokati, je bil vès ginjen in žalosten in jim reče: Kam ste ga položili? Rekó mu: Gospod! pojdi in poglej. In tudi Jezus se je zjokal. Judje so pa rekli: Glejte, kakó ga je ljubil. Nekteri zmed njih so pa rekli: Ali ni mogel ta, ki je sleporojenimu oči odperl, tudi storiti, de bi Lacar ne bil umerl? Jezus gré h grobu, in še huje se mu je žalo storilo. Grob je bila jama v skalo vsekana in s kamnam zaperta. Jezus reče: Odvalite kamen. Marta mu reče: Gospod! že smerdí, zakaj že štiri dni leží. Jezus ji reče: Ali ti nisim rekel, de če veruješ, boš vidila božjo čast. Zdej so kamen odvalili. Jezus pa je oči proti nebo povzdignil in rekel: Oče zahvalim te, de si me uslišal. Vedil sim, de me vselej uslišiš, pa zavoljo teh, ki okoli stojé, sim rekel, de verujejo, de si me ti poslal. In z močnim glasam zavpije: Lacar pridi vùn! In berž je vstal iz groba. Roke in noge so bile povite s povoji, in obraz je bil z ruto zagernjen. Jezus jim reče: Razvežite ga, in pustite ga iti.

Veliko Judov, ki so bili zraven, in so vidili, kaj je Jezus storil, je va-nj verovalo. Nekaj pa jih je šlo in povedali so Farizejem, kakošen čudež je Jezus storil. Veliki duhovni in Farizeji so veliki zbor skupej poklicali in rekli: Kaj hočemo storiti s tem človekam, ki toliko čudežev dela? Ako ga pustimo, bodo vsi va-nj verovali, in bodo prišli Rimljani, in vzeli našo deželo in

naš naród. Ali to je bila le hudobna zvijača zmotiti ljudstvo.

Kaifež, ki je bil tisto leto veliki duhoven in prvi v zboru, svojo nevošljivost še očitnejši pokaže, ker reče: Vi nič ne véste in ne pomislite, de je bolj za vas, de umerje en človek za vse ljudstvo, kakor de bi bil vés naród pokončan.

Od tistiga dné so se posvetovali, de bi ga umorili. In Jezus ni več očitno hodil med Judi, temuč je šel v mesto Efrem blizo pušave, in je tam prebival s svojimi učenci.

Bila je pa blizo Judovska velika noč, in veliko jih je šlo iz dežele v Jeruzalem še pred veliko nočjo, de bi se očistili in darovali. Tedej so Jezusa iskali, in so v tempeljnu stoječi med seboj govorili: Kaj je to, de Jezus na praznik ne pride? Veliki duhovni in Farizeji so pa dali povelje, de ako kdo zvé, kje de je, naj pové, de ga primejo. Jan. 11.

Po vsim tem, kar smo do zdej od Jezusa slišali, smo vidili, de so ga kmali Judje visoko častili, kmali pa ga studili. Kader je pa začel očitno učiti, de on je Kristus, Sin božji obljubljeni Odrešenik svetá, so ga začeli sovražiti veliki duhovni in Farizeji. Posebno jih je razjezilo, ko je Lacarja v življenje obudil. Govoriti niso mogli, de čudeži niso za res storjeni, zato so sklenili ga umoriti, de bi saj vsi va-nj ne verovali.

Vsi čudeži, ki jih je delal so pričali, de je Bog z njim in de je Sin božji, in vse zveličanja željno ljudstvo je va-nj verovalo. Ljubi kristjani! verovajte stanovitno v Jezusa, hudobni so se vselej Jezusu vstavljali kakor še današnje dni, nikar takih ne poslušajte, oni niso od Jezusove čede; živite po njegovih naukih in izgledih, to on hoče in vas bo večno zveličal, in zato vas je tudi odrešil.

36. Jezus gré proti Jeruzalemu, in jezdi na oslici v mesto.

Tri léta je Jezus že učil in svaril ljudstvo. Farizeji, pismouki in duhovni so ga sovražili, ker je njih zmote overgel, njih življenje svaril, in ko niso mogli čudežev delati in zató, ko ga je ljudstvo častilo. Jezus je vse to dobro vedil, pa ker je hotel delo, katero mu je bil njegov Oče naročil, svet odrešiti, dokončati, ni vsiga tega porajtal. Spet gré v Jeruzalem. Vzame na stran aposteljne in jim reče: Glejte! gremo v Jeruzalem, in Sin človekov bo izdan velikim duhovnam in pismoukam in ga bodo obsodili k smerti. Zdali ga bodo nevernikom, ki ga bodo zaničevali, šibali ali gajžlali in križali, in tretji dan bo od smerti vstal.

In gredé iz Jerihe ga dva slepca, ki sta per potu sedela, vpijoča prosita: Usmili se naju Gospod, sin Davidov! Jezus jima reče: Kaj hočeta de vama storim? Rečeta mu: Gospod! de se nama oči odprejo. Jezus se je nju oči dotaknil, in precej sta pregledala in za njim šla.

Jezus gré dalje proti Jeruzalemu. Ljudstvo, katero je prišlo v Jeruzalem, je popraševalo, če bo Jezus v Jeruzalem prišel. Šest dni pred veliko nočjo pride Jezus v Betanijo. V hiši Simona, kteriga je bil Jezus od gob očistil, so njemu in njegovim učencam večerjo napravili, in Marta je stregla. Lacar, kteriga je Jezus od mrtvih obudil, je bil tudi per mizi. Marija je pa pernesla libro dragiga mazila prave narde, in je mazala Jezusove noge, in jih brisala s svojimi lasmi, in hiša je bila napolnjena z duham mazila. Judež Iškarjot, kteri ga je izdal, je rekel: Zakaj se ni prodalo to mazilo za tri sto denarjev in dalo ubogim? To je pa rekel, ne de bi mu bilo skerb za uboge, temuč ker je bil tat. Jezus je pa rekel: Marija je dobro delo nad mano storila.

Uboge imate zmirej med sabo, mene pa nimate zmirej. K mojemu pogrebu me je pomazala. In je še rekel: Resnično vam povém, kjer koli se bo oznanaval evangeli po vsim svetu, se bo pravilo, kar je ona storila, v njeni spomin.

Veliko Judov je zvedilo, de je Jezus v Betanii, in so prišli sèm, ne le zavoljo Jezusa, temuč tudi, de bi Lacarja vidili, kteriga je od mrtvih obudil. Veliki duhovni so se nad tem togotili in se posvetovali, de bi tudi Lacarja umorili. Mat. 26. Jan. 12.

Drugi dan se je Jezus s svojimi učenci proti Jeruzalemu vzdignil. Pod oljsko goro per tergu Betfage je obstal in reče dvéma učencama: Pojdita v tale terg. Našla bota oslico pervezano in per nji žebe, ki ga še ni nihče jezdil. Odvežita in perpeljita mi ju. In če vama kdo kaj poreče, recita de ju Gospod potrebuje, in berž ju bo spustil. Vse to se je pa zgodilo, de se je dopolnilo, kar je prerok Caharija v 9. 9. od Jezusa prerokoval, rekoč: »Povejte hčeri Sion: Glej, tvoj kralj pride k tebi krotak in sedejoč na oslici in na žebetu podjarmove oslice.

Učenca sta šla in storila, kakor jima je Jezus ukazal. Perpeljala sta oslico in žebe, in pogernili so svoje oblačila na nju, in so ga gori posadili. Silno veliko ljudi ga je sprejmilo, in razgrinalo svoje oblačila po poti, drugi pa so veje sekali.

Pred njim in za njim so vpili: Hozana sinu Davidovimu! Hvaljen bodi, kteri pride v imenu Gospodovim! Hozana na visokosti. Med njimi so bili tudi nekteri Farizeji, ko jih je to jezilo, de Jezusu toliko hvalo in čast skazujejo, rekli so Jezusu: Učenik, prepovej saj svojim učencam. Ali Jezus jim je odgovoril: Resnično vam povém, ko bi tudi ti molčali, bo kamnje vpilo. Farizeji so pa med seboj rekli: Vidite, de nič ne opravimo!

Glejte vès svet dere za njim. In Jezus je molče dalje jezdil.

Ko se je perbližal Jeruzalemu, in je mesto zagledal, se je zjokal nad njim in rekel: Ko bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je k tvoji sreči. Pa skrito je tvojim očém. Torej bodo dnevi čez te prišli, in tvoji sovražniki te bodo oblegli in od vsih strani stiskali, in bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke, in te bodo razvalili takó, de ne bo kamen na kamnu ostal, zató ker nisi spoznalo časa svojiga obiskanja, kader sim te hotel spreoberniti, pa me nisi hotlo poslušati. Takó je jezdil v Jeruzalem. Vse v mestu je bilo po koncu. Vsi so vprašali: Kdo je ta? Ljudstvo pravi: Jezus prerok Nacareski. Ljudstvo ga je spoznalo obljubjeniga Odrešenika svetá, in ga kakor takiga očitno častilo. Jezus gre spotama v tempelj. Tedej perstopijo bolniki, slepi in kruljevi k njemu v tempeljnu in vse je ozdravil. Ko so pa veliki duhovni in pismouki vidili čudeže, ktere je delal, in slišali otroke vpiti: Hozana sinu Davidovimu, so se razjezili in mu rekli: Slišiš, kaj ti pravijo? Jezus jim je odgovoril: Slišim. Ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in doječcov sim sebi hvalo napravil. Per ti perložnosti se je Jezus očitno pred veliko ljudstvom ko Mesija počastiti dal. Spomin te zgodbe obhajemo vsako leto na cvetno nedeljo.

Bili so pa tudi nekteri neverniki, kteri so tudi prišli v tempelj molit, kteri bi bili radi Jezusa vidili, in so Filipa prosili. Filip povéj Andreju, in oba sta povedala Jezusu. Jezus jima je pa odgovoril: Ura je prišla, de bo Sin človekov tudi med neverniki razglašen, in ga bodo poznali. Resnično vam povém, ako pšenično zerno ne pade v zemljo, in ne umerje, ostane samo, če pa umerje, storí veliko sadú. Kdor ljubi svoje življenje ga bo zgubil, kdor ga pa sovraži na tem svetu, ga bo perhranil v večno življenje. Ako kdo meni služi, naj za

mano hodi, in kjer sim jest, ondi bo tudi moj služabnik, in kdor meni služi, ga bo moj Oče počastil.

Jezus ni bil peršel na svet učit in odrešit, ampak tudi nevernike, tudi njih je hotel k božjemu spoznanju in njega, ki ga je Bog na svet poslal, perpeljati in zveličati, torej se je tudi nevernikom razodel.

Zdej je rekel Jezus: Moja duša je žalostna. Oče reši me iz té ure. Pa sej zató sim prišel, de umerjem. Oče, povelčaj svoje imé skozi moje terpljenje. Glas se je slišal z nebes: Sim ga povelčal skozi tvoje déla, in ga bom spet povelčal skozi tvojo smert. Množica, ki je zraven stala in slišala je rekla, de je zagromelo. Drugi so rekli: Angelj je z njim govoril. Jezus pa je odgovoril: Ne zavoljo mene ampak zavoljo vas je ta glas peršel. Zdej je sodba svetá, zdej bo vojvoda tega svetá vùn veržen, kateri je ljudi v sužnosti nevére in greha vjete imel. In jest kader bom povikšan bom iz zemlje vse k sebi vlekel, to je Jude in nevernike. In še veliko družih lepih naukov je dal. Zvečer je šel s svojimi učenci v Betanijo, in je pod milim nebam prenočil. Jan. 12.

Drugi dan gré precej zjutrej spet v Jeruzalem. Tje gredé, ko je bil lačen, je šel do eniga figoviga drevesa, ko ni družiga najdel nad njem kakor le listje, mu reče: Nikdar naj se ne rodí na tebi sad vekomaj. In drevó je v hipu vsahnilo.

Pod podobo figoviga drevesa Jezus Judovski ród zaverže, kateri ni hotel sadú dobrih dél storiti. Ravno takó se bo grešniku zgodilo, ki se ne da omečiti in spreoberniti, ko ga Bog čaka in mu prizanaša, de bi se poboljšal. Gorje mu, kader ga bo Bog mogel zavreči.

Ko pridejo v Jeruzalem, je precej šel v tempelj, in jih je začel izganjati, kateri so v tempeljnu prodajali in kupovali, in je zvrčal menjavcam mize in tém, ki so golobe prodajali stole, in ni pustil, de bi kdo kako po-

sodo skozi tempelj nosel. In jim je rekel: Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov. In je učil vsaki dan v tempelju. Veliki duhovni pa in pismouki in prvi med ljudstvom so ga iskali umoriti, pa niso nič našli, de bi mu mogli kaj žaliga storiti, zakaj bali so se ga, ker se ga je ljudstvo deržalo, ga poslušalo in se čudilo nad njegovim ukam. Zvečer je šel spet iz mesta. Mat. 21. Mark. 11. Luk. 19.

In ko gredó drugo jutro spet v Jeruzalem memo figoviga drevesa, so ga vidili do korenine usušeniga, reče Peter Jezusu: Glej! drevó, ki si ga preklel, je usahnilo. Jezus pa je rekel: Imejte véro v Bogá. Zakaj resnično vam povém: Če kdo reče ti gori: Vzdigni se in verzi se v morje, in terdno veruje v svojim sercu, de se bo zgodilo, kar reče, zgodilo se bo. Torej vam povém: Vse karkoli v molitvi prosite, veruvajte, de boste prejeli, in zgodilo se vam bo. Kader se pa moliti perpravite, odpustite, če kaj zoper koga imate, de tudi vaš Oče, kateri je v nebesih vam odpusti vaše grehe. Če pa vi ne odpustite, vam tudi vaš Oče v nebesih vaših grehov ne bo odpustil.

Ko so v Jeruzalem prišli in ko je Jezus po tempelju hodil, stopijo k njemu veliki duhovni, pismarji in starašini in ga vprašajo: Kdo ti je dal oblast kupce in prodajavce iz tempelnja izganjati? Jezus pravi: Tud jest vas bom kaj poprašal, če mi odgovorite, vam bom povedal, s katero oblastjo to delam. Ali je bil kerst Janezov od nebes ali od ljudi? Odgovorite mi. Na to mu niso odgovorili. Mislili so sami per sebi: Ako rečemo od Bogá je, bo rekel: Zakaj mu niste verjeli, ki je očitno od mene pričal, de sim Odrešenik svetá; ako pa rečemo: Od ljudi je, nas bo ljudstvo kamujalo, ker je vse verovalo od Janeza, de je res prerok. Odgovorili so: Ne vémo. In Jezus jim odgovori: Pa tudi jest vam ne povém, s katero oblastjo to delam. Mat. 21. Mark. 11.

37. Jezus uči v tempeljnu, in več pri- lik povéj.

Bil je hišni gospodar, pravi Jezus, kateri je zasadil vinograd, ga s plotam ogradil, in ga dal kmetam obdelovati, in je šel po deželah. Kader se je čas tergatve perbližal, je poslal svoje hlapce do kmetov po sad. Kmetje so pa zgrabili hlapce in so eniga stepili, eniga ubili, eniga pa kamnjali. Poslal je drugih hlapcov še več kakor popred, in so jim ravno takó storili. Zadnjič pa je poslal svojiga sina in je rekel: Mojiga sina bodo spoštovali. Kmetje pa, ko so sina vidili, so rekli med seboj: Ta je dédič, ubimo ga, in bomo imeli njegovo dedšino ali erbsino. Zgrabili so ga, vergli iz vinograda in ga ubili.

Kader gospod vinograda pride, kaj bo storil tem kmetam? Rekó mu: Hudobne bo končal, vinograd bo dal obdelovati drugim kmetam, kateri mu bodo sad dajali ob svojih časih. Potlej reče Jezus velikim duhovnam in farizejem: Ali niste nikoli brali v pismih: Kamen, kteriga so zidarji zvergli, je postal glava vogla. Gospod je to storil in je čudno v naših očéh. Zató vam povém, de bo od vas vzeto božje kraljestvo in bo dano ljudstvu, ktero bo njegov sad dalo. In ko so spoznali, de od njih govori, bi ga bili radi prijeli, pa so se bali ljudstva, ker so ga imeli preroka, in popustili so ga in so proč šli. Mat. 21.

Povéj jim drugo priliko. Nebeško kraljestvo je enako kralju, kateri je napravil ženitnino svojimu sinu, in je poslal svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino, pa niso hotli priti. Spet pošlje drugih hlapcov rekoč: Povejte povabljenim: Glejte! kosilo sim perpravil, moji junci in pitana žival je zaklana, in vse je perpravljeno, pridite na ženitnino. Pa niso marali, in so šli eden na svojo pristavo, eden po svoji kupčii. Drugi so pa zgra-

bili njegove hlapce, so jih zasramovali in pobili. Ko je pa kralj to slišal, se je razserdil, in je poslal svojo vojsko, je končal tiste ubijavce in njih mesto požgal. Potlej reče svojim hlapcam: Ženitnina je sicer perpravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite tedaj na razpotja, in ktere koli najdete, pokličite jih na ženitnino. In njegovi hlapci so šli na ceste in so jih nabrali, kolikor so jih našli hudih in dobrih, in ženitnina je bila napolnjena s svati. Prišel je pa kralj pogledat svatov in je vidil tam človeka, ki ni bil svatovsko oblečen ter mu reče: Prijatelj! kakó si lési peršel, ker nimaš svatovskega oblečila? On pa je umolknil. Tedej je kralj rekel služabnikom: Zvežite mu rokó in nogé, in verzite ga v unanjo temo, ondi bo jok in škripanje s zobmi. Veliko namreč je poklicanih, ali malo izvoljenih.

Kakor ni smel pred kralja priti, kdor ni bil svatovsko oblečen, takó tudi mi ne smemo pred nebeškiga kralja priti, če smo le z goljufijo oblečeni. Brez greha in z Jezusam sklenjeni moramo biti; naša duša mora biti oprana v kervi jagneta božjiga, de bomo vseč Očetu, kateri nas je na ženitnino nebeškiga jagneta poklical.

Ko jim je to povedal, so šli Farizeji in so se posve-tovali, kakó bi ga v besedi vjeli. Pošljejo do njega svojih učencov s Herodijani vred rekoč: Učenik! vémo, de si resničen, in pôt božjo učiš, in ne gledaš na veljanje ljudi, povéj nam, kaj se ti zdi, ali se sme dacija dajati cesarju ali ne? Jezus pa je poznal njih hudobo, je rekel: Kaj me skušate hinavci? Pokažite mi dagni denar. Ko so mu ga dali, jim reče: Čigava je ta podoba in napis? Mu rekó: Cesarjeva. Tedej jim reče: Dajte cesarju, kar je cesarjeviga, in Bogú kar je božjiga. Ko so njegov odgovor slišali, so se začudili in preč šli.

Tisti dan so tudi Saduceji k njemu prišli, ki niso verovali vstajenje mertvih. Vprašali so ga: Je bila že-

na, ktera je imela sedem mož, vsih sedem je umerlo eden za drugim in poslednjič je tudi žena umerla. Per vstajenji tedej, kteriga zmed téh sedmih bo žena? Jezus jim je odgovoril: Se motite, ker ne umete ne pisem, ne moči božje, ob vstajenji se ne bodo ne ženili ne možile, temuč bodo kakor angelji božji v nebesih, in nič več ne bodo mogli umreti. Od mrtvih pa de bodo vstali, ali niste brali v bukvah Mozesovih per germu, kakó je Bog k njemu govoril. Jest sim Bog Abrahamov, Bog Izakov in Bog Jakobov. Bog pa ni Bog mrtvih ampak živih, zakaj njemu vsi živé. Nekteri pismouki so mu rekli: Učenik, prav si odgovoril, in ljudstvo se je čudilo nad njegovim ukam.

Farizeji, ko so slišali, de je Saduceje molčati per pravil, so se sošli. Eden zmed njih, učenik postave, ga je pa skušal in vprašal: Učenik! ktera je velika zapoved v postavi? Jezus mu je rekel: Ljubi Gospoda svojiga Bogá iz vsiga svojiga serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli in iz vse svoje moči. Ta je nar veči in perva zapoved. Druga pa je ti enaka. Ljubi svojiga bližnjiga kakor samiga sebe. V téh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki. In pismouk mu je rekel: Prav učenik! po resnici si rekel, de je le en Bog in ni družiga razun njega. In njega ljubiti iz vsiga serca in iz vsiga uma, in iz vse duše in iz vse moči, in ljubiti bližnjiga kakor samiga sebe, je več kakor žgavne in druge daritve. Jezus mu je pa rekel: Nisi delječ od božjiga kraljestva.

Potlej je pa Jezus Farizeje vprašal, rekoč: Kaj se vam zdi od Kristusa, čigav sin je? Rekó mu: Davidov. Reče jim: Kakó ga tedej David v duhu imenuje Gospoda, ker govori: Gospod je rekel mojemu Gospodu: sedi se na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog. Če ga David imenuje Gospoda, kakó je njegov sin? In nobeden mu ni mogel od-

govoriti besede, tudi se ga ni od tistiga dné nobeden prederznil še kaj vprašati. Mat. 22. Mark. 12.

38. Jezus opominja ljudi, de naj se ne ravnaajo po hudih izgledih Farizejev.

Zdej se je Jezus obernil k množicam in svojim učencam, in je Farizeje terdó svaril in njih hinavšino razodeval, rekoč: Na stolu Mozesovim sedé pismarji in Farizeji. Vse karkoli vam rečejo, deržite in storite po njih delih pa nikar ne delajte, kar pravijo pa ne storé. Nakladajo vam težke butare, ki jih ni moč nositi, pa sami jih s perstam nočejo ganiti. Vse svoje déla pa storé, de jih ljudje vidijo. Imajo radi perve mesta per večerjah in perve sedeže v shodnicah, in pozdravljenje na tergih, in de jim ljudje pravijo učeniki. Ne imenujte se učnikov, zakaj eden je vaš učenik, Kristus. Kteri je narveči med vami, bodi vaš služabnik. Kdor se pa povišuje, bo ponižan, in kdor se pa ponižuje, bo povišan. Gorje pa, vam pismarjem in Farizejem, hinavci! ker zaperate nebeško kraljestvo pred ljudmi, vi namreč ne greste va-nj, in kateri kočejo va-nj iti, jim ne pustite iti. Gorje vam pismarjem in Farizejem, hinavci! objedate hiše vdov, dolge molitve opravljate, zavoljo tega bote imeli ostrejši sodbo i. t. d. Vi pravite: Ko bi bili v dnevih naših očetov živeli, bi ne bili prerokov morili, ali vi boste mero svojih očetov spolnili. Gadja zalega! Kakó boste ubežali sodbi pekla? Zató glejte! pošiljam vam preroke in modre in pismarje, in zmed njih boste nekatere morili in križali, in nekatere šibali in jih preganjali od mesta do mesta, de pride nad vas vsa pravična kri, ktera je prelita na zemlji od kervi pravičniga Abeljna, do kervi Caharija sinú Barahijevega, kteriga ste umorili med tempeljnam in oltarjem. Resnično vam povém, vse

to bo prišlo nad ta ród. Jeruzalem, Jeruzalem! ki moriš preroke, in jih kamnjaš, kateri so k tebi poslani, kolikokrat sim hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoje pišeta pod perute, in nisi hotel! Glejte vaša hiša vam bo pusta pušena. Zakaj vam povém, ne boste me vidili odzdej, dokler ne porečete: Češen bodi, kateri pride v iménu Gospodovim. Mat. 23.

Ko je Jezus nehal oistro svariti Farizeje, se je vse del nasproti cerkveni pušici, in je gledal kakó so ljudje denarje metali va-njo, in veliko bogatih je veliko verglo. In uboga vdova je prišla in je dva denarja vergla, kar storí en vinar. In Jezus pokliče svoje učence in jim reče: Resnično vam povém, de ta uboga vdova je več va-njo vergla kakor vsi, kateri so v pušico metali, zakaj dali so le od obilnosti, ta pa iz svojiga uboštva vse, kar je imela, vès svoj živež. Mark. 12.

Bog ne potrebuje naših darov, sercé naše hoče, žena je iz dobrega serca, iz goreče ljubezni do Bogá malo dala, in Bog ji je za veliko vzal. Darujmo se Bogú iz celiga serca, ker le on je vse ljubezni vreden.

39. Jezusovo nar imenitniši prerokovanje.

Ko je Jezus iz tempeljna šel, so njegovi učenci k njemu stopili in mu pokazali lepo zidanje tempeljna. Jezus jim je pa rekel: Resnično vam povém, dnevi bodo prišli, in vse to bo razdjano, takó de kamen na kamnu ne bo ostal. Kader na oljsko goro pridejo, se Jezus vsede, in učenci k njemu stopijo. Od tod sta se mesto in tempelj vidila. Tukej ga Peter, Jakob, Janez in Andrej vprašajo: Pověj nam, kdaj se bo to zgodilo, kakšno bo znamenje tvojiga prihoda in končanje svetá? In Jezus jim je odgovoril: Glejte, de vas kdo ne zapelje. Veliko jih bo peršlo v mojim iménu, ki porekó: Jest sim

Kristus, in jih bodo veliko zapeljali. Slišali boste od vojsk, glejte pa, de se ne prestrašite, ker to se mora zgoditi, pa še ni konca. Vzdignilo se bo ljudstvo čez ljudstvo, kuga, lakota in potresi bodo po mnogih krajih, in na nebu se bodo strašne znamenja prikazale. Vse to pa je le začetik nadlog. Preden se vse to zgodi, bodo z rokami po vas segli, vas preganjali, bičali, pred poglavarje in kralje vodili, v ječe metali in vas morili, in boste sovraženi od vsih narodov zavoljo mojiga iména njim v pričevanje. Pa med vsimi narodi mora poprej evangéli oznanovan biti. In kader vas bodo gonili in izdali, ne skerbite poprej, kaj boste govorili, temuč kar vam bo tisto uro dano, to govorite, ker niste vi, kateri govorite, ampak sveti Duh. Izdajal bo pa brat brata v smert, in oče sinú, in otroci se bodo vzdigovali zoper starše in jih bodo morili. Pa nikar ne skerbite brez volje vašiga očeta v nebesih, vam las ne bo z glave prešel, s stanovitno poterpežljivostjo boste svoje duše rešili. In veliko krivih prerokov bo vstalo, in jih bodo veliko zapeljali, in ker bo hudobija obilno rastla, bo ljubezen per mnogih omerznila. Kdor pa obstoji do konca, bo zveličan. In evangéli kraljestva bo oznanovan po vsim svetu v pričevanje vsim naródam, in tedej bo prišel konec.

Kader boste pa vidili, de je Jeruzalem z vojsko obležen, takrat vedite, de je blizo njegovo razdjanje. Kader boste tedej vidili gnjusobo razdjanja, kakor Daniel prerokuje, stati na svetim mestu, takrat naj, kateri so v Judeji, bežé na gôre, in kdor je na strehi, naj ne hodi z nje, jemat kaj iz svoje hiše, in kdor je na polji, naj se ne verne v mesto po sukno. Zakaj to so dnevi maševanja, de se vse dopolni, kar je zapisaniga. Gorje pa nosečim in doječim tiste dni! Molite pa, de se vaš beg ne zgodi pozimi ali v saboto. Zakaj takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka svetá do zdej,

in je ne bo. In ko bi ne bili perkrajsšani tisti dnevi, nobeden bi ne bil otet, tode zavoljo izvoljenih bodo perkrajsšani tisti dnevi. In veliko jih bo pod mečem umerlo, in veliko jih bo med vse naróde odpeljanih, in Jeruzalem bo od nevernikov poteptan, dokler se od Bogá odločeni časi nevernikov ne spolnijo.

Takrat, ako vam kdo poreče: Glejte! tukej je Kristus, ali tam je, ne verjemite. Zakaj vstali bodo krivi Kristusi in krivi preroki, in bodo delali velike znamenja in čudeže, takó de bi bili zapeljani tudi izvoljeni, ko bi bilo mogoče. Ali glejte zató sim vam pred povedal. Če vam tedej porekó: Glejte v pušavi je, ne hodite tje, glejte v hramu je, ne verjemite. Ker pride kakor blisk od sončniga izhoda, in se posveti do zahoda, takó bo tudi prihod Sinú človekoviga. Kjer je mertvo truplo, ondi se krokarji zbirajo.

Kmalo po stiski tistih dní pa bo sonce otemnelo, in luna ne bo dala svoje svitlobe, in zvezde bodo padale z neba, in močí nebeške se bodo gibale. In takrat se bo perkazalo znamenje Sinú človekoviga na nebu in tedej se bodo jokali rodovi na zemlji, in bodo vidili priti Sinú človekoviga v oblakih neba z veliko močjo in častjo. In bo poslal svoje angelje s trobento in z velikim glasam, in bodo zbrali njegove izvoljene od čveterih vetrov od konca do konca nebá. Kader se bo pa to začelo goditi, pogledjte in povzdignite svoje glave, ker vaše odrešenje se perbližuje. Od figoviga drevesa se učite priliko; kader je njegova veja že muževna, in berst požene, véste de je blizo poletje, takó tudi vi, kader bote vidili vse to, vedite, de je blizo pred durmi, de je božje kraljestvo blizo. Resnično vam povém, de ta ród ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi. Nebó in zemlja bote prešle, moje besede pa ne bodo prešle. Od tistiga dneva pa in ure nihče ne vé, tudi ne angelji nebeški, ampak sam Oče.

Kakor je pa bilo v dnevih Noetovih, takó bo tudi prihod Sinú človekoviga, kakor so v dnevih pred potopom jedli in pili, se ženili in možile do tistiga dné, ko je šel Noe v barko, in si niso k sercu vzeli, dokler ni prišel potop in vsih pokončal, takó bo tudi prihod Sinú človekoviga. Mat. 24. Mark. 13. Luk. 21. Jezus prerokuje končanje Jeruzalema in tempeljna in konec svetá, in štirideset let je Jezus poprej povedal, kaj se bo z Jeruzalemam zgodilo, in tistiga Jeruzalema ni več, takó bo tudi svetá enkrat konec, ker Jezusovo prerokovanje se bo gotovo spolnilo.

Zató ker se bo zgodilo, nas vse Jezus opominja, de bi čuli, rekoč: Varujte se pa, de vaše serca ne bodo preobložene v požrešnosti, v pijanosti in kakor tudi v časnih skerbéh, in de tisti dan na naglim nad vas ne pride. Zakaj kakor zaderga bo peršel čez vse, kateri po vsi zemlji prebivate. Čujte in molite vsaki čas, de bote vredni vsimu temu ubežati, kar se bo godilo, in stati pred Sinam človekovim, ker ne véste, ktero uro ho vaš Gospod peršel. To pa véste, de ko bi vedil hišni gospodar, ktero uro ima tat priti, bi gotovo čul, in bi ne pustil podkopati svoje hiše. Torej bodite tudi vi perpravljeni, ker ob uri, ki je ne véste, bo Sin človekov peršel. Blagor zvestimu hlapcu, kteriga je Gospod čez svoje premoženje postavil, kader pride, in ga najde čuječiga. Gorjé pa nezvestimu hlapcu, njega bo odločil, in mu bo dal delež s hinavci, tam bo jok in škripanje s zobmi. Čujte tedej, ker ne véste, kdaj hišni gospodar pride, zvečer ali opolnoči, ali o petelinjevem petji ali zjutrej, de vas, ko bi nanagloma peršel, ne najde spijočih. Kar pa vam pravim, vsim pravim, čujte! Mat. 24. Mark. 13. Luk. 21.

Na sodbo misliti nam je treba, desiravno je ta misel strašna, nikoli ne pozabimo, de ne vémo ne ure ne dneva, kdaj pojdemo pred sodni stol božji, torej bodimo

perpravljeni vsaki čas. Na to nas Jezus opominja, ker pravi: Čujte!

Še bolj perporočiti čuječnost Jezus priliko od desetih devic pové. Nebeško kraljestvo je podobno desetim devicam, ktere so vzele svoje svetila, in so šle ženinu in nevesti naproti. Pa pět jih je bilo nespametnih in pet pametnih. Petere nespametne so vzele svetila, olja pa ne. Pametne so pa vzele olja v svojih posodah s svetili vred. Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnoči pa je šum vstal: Glejte! ženin gré, pojdite mu naproti. Takrat so device vstale in peržgale svetila. Tedej so rekle nespametne pametnim: Dajte nam svojiga olja, naše svetila vgasujejo. Pametne pa jim odgovoré: Ne moremo vam ga dati, de ga ne zmanjka nam in vam, pojdite raji si ga kupit. Kader so pa odšle ga kupovat, je prišel ženin. Kolikor jih je bilo perpravljenih, so šle z njim v hišo k ženitnini, in duri so se zaperle. Pozneje pridejo tudi une device in kličejo: Gospod! odpri nam. On pa je odgovoril: Resnično vam povém, de vas ne poznam. Mat. 25.

Svetila brez olja ne pomagajo, takó tudi véra brez dobrih dél ne pomaga k zveličenju. Kdor vérje, in po véri živi, bo zveličan, pojde na nebeško ženitnino. Ob času smerti in sodbe ni več mogoče dobrih dél delati, smert vsim konec stori, torej delajmo dobro, dokler še živimo.

40. Prilika od talentov. Od poslednje sodbe.

Še dalje Jezus nas uči, de vse dobro, kar nam Bog dajè na duši in na telesu, moramo Bogú k časti, svoji duši k zveličenju in k pridu svojiga bližnjiga oberniti, in pové priliko od hlapcev, kterim je Gospod talente izročil. Bil je človek pravi, kteri je na ptuje šel.

Poklical je svoje hlapce, in jim je zročil svoje blago. Dal je enimu pet talentov, enimu dva, enimu pa eniga; vsakimu po njegovi zmožnosti, in je šel po svetu. Kteri je pet talentov prejel, je kupčeval z njimi, in je pet drugih perdobil. Ravno takó je storil, kteri je dva prejel, in je tudi dva druga zraven perdobil. Kteri je pa le eniga prejel, ga je zakopal v zemljo in skril denarje svojiga gospoda. Čez veliko časa pa pride gospod in ima obrajt z njimi. Pervi pride tisti, ki je pet talentov prejel, in pernese še pet drugih in reče: Gospod! pet talentov si mi zročil, glej, pet drugih sim še zraven perdobil. Gospod mu je rekel: Dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malim zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojiga gospoda. Po tém pride tisti, ki je dva prejel in reče: Gospod! dva talenta si mi zročil, glej dva druga sim še perdobil. Gospod mu je rekel: Dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malim zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojiga gospoda. Poslednji pride pa tudi ta, kteri je le en talent prejel in reče: Gospod vém, de si ojster človek, de žanješ, kjer nisi sejal, in pobiraš, kjer nisi razsipal, sim se te bal, in sim skril tvoj talent v zemljo, glej tukej imaš, kar je tvojiga. Njegov gospod mu je pa rekel: Hudobni in leni hlapec! ko si to vedil, takó bi bil svoje denarje menjavcam dal, in kader bi bil jest na svoj dom prišel, bi bil prejel svoje z dobičkam vred. Vzemite mu talent, in dajte ga unimu, kteri jih ima deset. Zakaj vsakimu, kteri ima, se bo dalo, in bo obilno imel, kdor pa nima, mu bo še, kar se zdi de ima, odvzeto. In zani-kerniga hlapca verzite v vunanjo temo, tam bo jok in škripanje s zobmi. Mat. 25.

Takó se bo nam zgodilo, kakor se je lenimu hlapcu, kader k sodbi pridemo, če ne bomo dobrot in gnad, ki jih nam Bog daje, po volji božji k časti božji, k pridu našiga bližnjiga in svoji duši k zveličanju obernili.

Kakor bo Kristus zveste in dobre kristjane z neizrečenim in večnim veseljem v nebesih plačal, takó bo tudi nezveste in hudobne z neizrečenim terpljenjem v peklu večno kaznoval ali štrafoval. Bog bo nevrednim svoje dari in gnade odzvel, ki jih nočejo v svoje in bližnjiga zveličenje obrniti, in jih bo dobrim dal, de bodo obilnost imeli v plačilu njih zvestobe, v dopolnjenju božje volje.

Dalje Jezus govori od svojiga družiga prihoda k sodbi, in opomina k čuječnosti in k zvestobi, in pové kakšne dobre dela naj storé, de bodo perpravljeni, kader pride, in pravi: Kader pa pride Sin človekov v svojim veličastvu in vsi angelji z njim, takrat bo sedel na sedežu svojiga veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi naródi, in ločil jih bo, kakor loči pastir ovce od kozlov, takó bo tudi on dobre od hudobnih odbral. Postavil bo dobre na svojo desnico, hudobne pa na levico. Takrat poreče tistim, ki bodo na njegovi desnici: Pridite, vi blagoslovljeni mojiga Očeta! in prejmite kraljestvo, katero vam je perpravljenno od začetka svetá. Zakaj, lačen sim bil, in ste mi dali jesti; žejin sim bil, in ste mi dali piti; ptujic sim bil, in ste me pod streho vzeli; nag sim bil, in ste me oblekli; bolan sim bil, in ste me obiskali; v ječi sim bil, in ste k meni prišli. Tedej mu bodo pravični odgovorili: »Gospod! kdaj smo te vidili lačniga, in smo te nasitili, ali žejniga in smo te napojili, kdaj smo te vidili naziga, in smo te oblekli, ali kdaj smo te vidili bolniga ali v ječi in smo k tebe prišli?» In Jezus jim bo rekel: »Resnično vam povém, kar ste storili katerimu téh mojih nar manjših bratov, ste meni storili.» Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: »Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je perpravljen hudiču in njegovim angeljem. Zakaj, lačen sim bil, in mi niste dali jesti; žejin sim bil, in mi niste dali piti; ptuj sim bil, in me niste pod streho vzeli; nag sim bil,

in me niste oblekli; bolan in v ječi sim bil, in me niste obiskali.» Tedej mu bodo tudi ti odgovorili: »Gospod! kdaj smo te vidili lačniga ali žejniga, ali ptujiga, ali naziga, ali bolniga, ali v ječi, in ti nismo postregli»? Odgovoril jim bo rekoč: »Resnično vam povém, kar niste storili kterimu téh nar manjših zmed ljudi, tudi meni niste storili.» In ti pojdejo v večno terpljenje, pravični pa v večno življenje.

Glejte to so déla, ktere nam Sin božji zapoveduje, zavoljo tacih dél, ki jih homo iz ljubezni do njega in do bližnjiga storili, nas bo zveličal. Pa nikar se ne motite, de, ko bi nekoliko bližnjimu pomagali, bi s tem že svojo vest tolažili, in govorjenje vohernije poslušali, ktera kmali pravi, de si že zadosti storil, desiravno bi se veliko več bližnjimu brez vse škode storilo, ki je v veliki potrebi. Gorjé nam, če bomo še le na sodni dan spregledali, kar smo zamudili. Sovraži o grešni človek, pa ne kazni ali štrafinge greha, ona je pravična, ampak greh, kteri je večne štrafinge vreden. Nevéra grešniku pekel le iz spomina briše, pa pekel vender le ostane, grešnik sicer zatisne oči, de globočine pekla ne vidi, pa ravno zató še bolj gotovo va-nj pade, spomin na pekel pa človeka pred greham varje. Dokler živi grešnik, mu je še mogoče pogubljenju oditi, ali iz pekla ni več odrešenja, vrata večnost zaprè.

41. Poslednja večerja.

Čas Jezusove smerti se je perbližal. Ko je govorjenje od sodbe končal, jim je rekel: Véste, de bo čez dva dni velika noč in Sin človekov bo izdan, de bo križan. Takrat so se zbrali veliki duhovni in starašini ljudstva v dvor veliciga duhovna Kajfeža, in so se posvetovali, de bi Jezusa s zvijačo vjeli in umorili. Rekli so pa: Le v praznik ne, de hrup ne vstane med ljudstvam.

Šel je pa satan v Judeža Škarjota. Judež gré k velikim duhovnam in jim reče: Kaj mi daste, in vam ga bom izdal. Obljubili so mu dati trideset srebernikov. In odsihmal je iskal perložnosti, de bi ga izdal.

Bil je prvi dan opresnih kruhov, ko se je imelo velikonočno jagnje zaklati. Jezus pošlje dva svojih aposteljnov, Petra in Janeza v mesto, de bi velikonočno jagnje perpravila. Rekel jima je, de hosta srečala možá, ki verč vode ponese, za njim naj gresta, kamor pojde v hišo, in naj vse perpravita, kar je za velikonočno jagnje in za večerjo potrebniga. To vse se je zgodilo. Zvečer je Jezus s svojimi aposteljni prišel, je sedel z njimi k mizi, in je rekel: Serčno sim želel velikonočno jagne z vami jesti, preden terpim. Vam povém odsihmal ga ne bom več z vami jedel, dokler v kraljestvu božjim vse ne bo dopolnjeno. Potlej vzame kelih, je zahvalil Očeta in rekel: »Vzemite in razdelite si med seboj. Zakaj povém vam, de ne bom pil od tertniga sadú, dokler božje kraljestvo ne pride.»

Ta kelih ni bil še skrivnosti polni kelih, v katerim je bila sveta rešnja kri, v njemu je bilo vino, navadna pijača, ki so jo per večerji pili.

Ko so večerjali, in ko je bil hudič Judežu Iškarjotu že v serce dal, de bi Jezusa izdal, vstane Jezus od večerje, sleče poverhnje oblačilo, se s pertam opaše, vlije vode v umivalo in začne umivati aposteljniam nogé, in brisati s pertam. Pride k Petru, in Peter mu reče: Gospod! ti meni nogé umivaš, ne boš mi umival nog na vekomaj ne. Jezus mu reče: Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z manoj. Peter na to odgovori; Gospod ne samo nog, ampak tudi roké in glavo. Jezus pravi: Kdor je umit, ne potrebuje kakor de nogé umije in je vès čist. Tudi vi ste čisti, pa ne vsi. Potem je spet sedel za mizo in reče: Ali véste kaj sim vam zdej storil? Vi me kličete: Učenik in Gospod, in prav pra-

vite : sim tudi. Ako sim tedej Gospod in Učenik vam nogé umil, si jih morate tudi vi eden drugimu umivati.

Jezus jim je dal izgled ponižnosti in skazal jim je še zadnjo ljubezen na svetu.

Potlej je bil Jezus žalosten v duhu in je rekel: Resnično vam povém: Eden zmed vas me bo izdal, kateri z menoj per mizi sedí. Aposteljni so se tega govorjenja zlo vstrašili, in so bili žalostni; pogledovali so se kogá de méní. Zaporedama vprašajo Jezusa: »Gospod! ali sim jest?» On pa je rekel: »Vas dvanajsterih eden, kateri pomaka z menoj roko v skledo, me bo izdal.» Sin človekov sicer gré v to, kar je pisano od njega, de mu je namenjeno. Pa vender gorjé mu, po katerim bo zdan. Bolje bi bilo temu človeku, de bi ne bil rojen. Aposteljne začne še bolj skrbeti. Janez, kteriga je Jezus posebno rad imel, je slonel na Jezusovih persih. Njemu je Peter pomignil, de naj ga vpraša, kogá méní. Janez se je Jezusu bolj k persim naslonil in mu tiho reče: Gospod! kdo pa je? Jezus je rekel: Tisti je, kterimu bom pomočeni kruh dal. In je pomočil grizljej kruha in ga je dal Judežu Škarjotu. Judež je pa rekel: Učenik sim mar jest? In Jezus mu reče: Ti si rekel. In ko je bil Judež grizljej vzel, je šel satan va-nj. Tedej mu Jezus reče: Kar misliš storiti, stori berž. Nobeden pa ni vedil, čimú mu je Jezus to rekel.

Ker je Judež denarje hranil, so eni menili, de mu je rekel kaj kupiti, kar je k prazniku potrebniga, ali de naj ubogim kaj da.

Potem ko so velikonočno jagnje pojedli, se je doveršila judovska zaveza. Jezus postavi drugo jagnje, drugo daritev in bolji velikonočno večerjo, ko je bila Judovska. Vzel je namreč kruh v svoje presvete roké, zahvalil nebeškiga Očta, zlomil in svojim učencam razdal, rekoč: »To je moje telo, ktero bo za vas dano.»

Ravno takó je tudi vzel kelih z vinam, zahvali nebeški-ga Očeta in reče: »Vzemite, in pite iz njega vsi, to je moja kri nove zaveze, ktera bo za vas in za veliko njih prelita v odpušenje grehov.» To storite v moj spomin.

Jezus nam pokaže s svojimi déli, de je jagnje bož-je, ktero bo za nas zaklano, ker pravi: »To je moje teló, ki bo za vas dano.» Njegovo telo je tedej dar, kteriga Bogú darujemo v odpušenje grehov. Pa je tudi obhajilo, jed naših duš za večno življenje, ktero nam Jezus uživati, in v spomin svoje smerti obhajati zapové, ktera nam je večno življenje zadobila.

Ko je bil Jezus še tam, kjer so večerjali, je rekel enajsterim: Zdej je počasten Sin človekov, in Bog je v njem časten. Ako je pa Bog v njem častit, bo tudi Bog njega sam v sebi častitljiviga storil. Otročiči! še malo časa sim per vas, me bote iskali, in kakor sim Judam rekel: Kamor jest grém, vi ne morete priti, tudi vam zdej rečem: Novo zapoved vam dam, de se ljubite med seboj kakor sim jest vas ljubil, v tem bodo spoznali, de ste moji učenci, ako se boste med seboj ljubili. Peter reče: Gospod, kam greš? Jezus je odgovoril: Kamor jest grém, zdej ne moreš za mano iti, potlej pa pojdeš za mano. Peter reče: »Zakaj ne morem zdej za teboj iti?» Gospod reče: »Simon, Simon! glej sathan vas je hotel imeti, de bi vas presijal kakor pšenico, jest pa sim prosil za te, de ne jenja tvoja véra, in ti kader se boš nekdej spreobernal, poterdi svoje brate.» Peter pa mu je rekel: Gospod, s teboj sim perpravljen v ječo in v smert iti! Svoje življenje postavim za te.» Jezus mu odgovori: »Svoje življenje postaviš za me? Resnično ti povém: »Petelin ne bo dvakrat zapel, ko me boš trikrat zatajil.» In pa še vsi se bote pohujšali nad menoj to noč, ker pisano je: Bom udaril

pastirja, in razkropile se bodo ovčé, Kader pa od smerti vstanem, pojdem pred vami v Galilejo.

Peter, ki je močno ljubil svojiga Gospoda, ni mogel misliti tega, kakó bi bilo mogoče, ga zapustiti, zato mu reče: »Ko bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, jest se ne bom nikdar pohujšal.« Jezus mu je rekel: »Resnično ti povém, de še to noč preden petelin dvakrat zapoje, me boš trikrat zatajil.« Peter je pa še le bolj terdil: Ko bi mi bilo tudi umreti s teboj, te ne bom zatajil. Takó so mu tudi drugi učenci rekli, in so bili žalostni. Jezus pa jih je milo učil in tolažil. Reče jim: V Bogá verjete, verujte tudi v mene. V hiši mojiga Očeta je veliko prebivališ, grém vam mesto pripraviti, in ko vam ga pripravim, spet pridem, in vas bom k sebi vzel, de boste tudi vi, kjer sim jest. Jest sim pot in resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu kakor po meni. Ako bi mene poznali, bi gotovo tudi mojiga Očeta poznali, in odsihmal ga boste poznali, in ste ga vidili. Filip mu reče: »Gospod! pokaži nam Očeta.« Jezus mu reče: »Filip, kdor mene vidi, vidi tudi Očeta. Ali ne verjete, de sim jest v Očetu, in Oče v meni. Saj zavoljo déla vérvajte. Resnično vam povém, kdor v mene vérije, bo delal déla, ktere jest delam, in še večí kakor jest, ker grém k Očetu. In karkoli boste Očeta v mojim iménu prosili, to bom storil, de bo Oče v Sinu časten.

Ako me ljubite, spolnujte moje zapovedi. In Očeta bom prosil, in vam družiga pomočnika dal, de per vas ostane vekomaj, Duha resnice, kteriga svet (*hudobni in oslepljeni ljudje*) ne more prejeti, ker ga ne pozná, vi pa ga boste poznali, ker bo per vas ostal, in bo v vas. Ne bom vas zapustil ko sirote, spet pridem k vam. Še malo, in svet me ne bo več vidil. Vi pa me vidite, ker jest živim, in vi boste živeli. Tisti dan boste spoznali, de sim jest v Očetu in vi v meni, in jest v vas.

Ako kdo mene ljubi, bo moje zapovedi spolnoval, in moj Oče ga bo ljubil, in jest ga bom ljubil, in bova k njemu prišla, in per njem prebivala. Kdor me pa ne ljubi, ne spolnuje mojih zapoved. To sim vam govoril, dokler sim per vas bil. Tolažnik, sveti Duh, kteriga bo poslal Oče v mojim iménu, on vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsiga, karkoli sim vam rekel. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne kakor svet dajè, vam jest dam. Nikar se ne prestrašite, in nikar se ne bojte, ker grém, sej spet pridem k vam. Ako bi me ljubili, bi se pač veselili, de grém k Očetu, zakaj Oče je večí od mene. Jan. 14.

Ko je Jezus svoje govorjenje končal, in so bili zahvalno pesem speli, so šli na oljsko goro.

De bi vsim zapopadljivo povédal, kakó smo z njim sklenjeni, de je on v nas in mi v njem, jim povéj priliko od vinske terté. Očeta imenuje vinogradnika, sebe vinsko tertó, nas pa mladike, zavoljo terdne zaveze, s katero je Jezus s svojimi vérnimi zvezan, ker vsi od njega po svetim Duhu moč dobro storiti zadobé, kakor mladika sok od terté, de zamore rasti in obroditi. Kakor nobena mladika ne obrodí, če se terté ne derží, takó tudi noben človek ne more kaj za svoje večno zveličenje storiti, če ni z Jezusam sklenjen po svetim Duhu, on je sicer živ na telesu, pa vender mertev na svoji duši, ker je za dobro storiti odmerl, torej je večniga zveličenja nevreden, in nemogoče mu je ga zadobiti.

Zdej reče: Jest sim prava tertá, moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko, ktera sad rodí, bo obrezal, de več sadú prinese. Vi ste zdej čisti zavoljo besed, ktere sim vam govoril. Ostanite v meni in jest v vas. Bog nas ne zupistí, le mi ga zapustimo, kolikokrat velik greh storimo. Kakor mladika ne more roditi sadú sama od sebe, če ne ostane na terti, takó tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jest sim tertá, vi mladike. Kdor ostane

v meni, in jest v njem, on rodi veliko sadú, ker brez mene ne morete nič storiti. Ako pa kdo v meni ne ostane, bo vùn veržen, kakor mladika, ki je usahnila, bo pobrana, in v ogenj veržena. Jan. 15.

Kdaj smo z Jezusam zedinjeni ali sklenjeni? Kader njegove besede poslušamo, va-nj verujemo, upamo, ga ljubimo, svoje misli po njegovih besedah obračamo, po njegovim izgledu živimo, in se dajemo le od njega po poti resnice voditi in k temu le od njega po svetim Duhu moč zadobimo, kakor mladika od terte, de sad dobrih del za večno življenje obrodimo, ako si tudi mi prizadevamo z njegovo pomočjo dobre dela storiti,

Jezus s svojim govorjenjem tolaži svoje učence in jim reče: Če vi ostanete v meni, in moje besede v vas ostanejo, prosite, kar koli hočete, se vam bo zgodilo. V tem je moj Oče časten, de veliko dobriga storite, in de ste moji učenci. Kakor je Oče mene ljubil, sim tudi jest vas ljubil. Ostanite v moji ljubezni. Če moje zapovedi deržite, ostanete v moji ljubezni, kakor sim tudi jest zapovedi svojiga Očeta spolnil, in ostanem v njegovi ljubezni. To sim vam govoril, de moje veselje v vas ostane, in de se vaše veselje dopolni. Ljubite se med seboj, kakor sim jest vas ljubil. Veči ljubezni nima nihče kakor jest, ker svoje življenje za svoje prijatle dam. Vi ste moji prijatli, če storite kar vam zapovém. In zanaprej vas bom prijatle imenoval. Ako vas svet sovraži, vedite, de je mene popred sovražil kot vas. Ko bi bili iz svetá, bi svet svoje ljubil, ker pa niste iz svetá, ko sim vas od svetá odbral, torej vas svet sovraži. Ko so pa mene preganjali, bodo tudi vas, če so pa moje besede spolnovali, bodo tudi vaše spolnovali. Kdor mene sovraži, sovraži tudi mojiga Očeta. Jan. 15. To sim vam povedal, de se ne pohujšate. Zakaj ura pride, de bo vsak, kteri vas umorí, menil, de Bogú službo stori. Vse to bodo pa storili, ker ne poznajo ne mene ne Oče-

ta. To pa vam povém, de se boste spomnili, kadar ura pride, de sim vam to pravil. Zdej pa grém k Očetu, kteri me je poslal, in nobeden zmed vas me ne vpraša: kam greš? Le žalost je napolnila vaše serza. Ali resnico vam povém: Za vas je dobro, de jest grém, zakaj če jest ne grém, tolažnik k vam ne bo prišel, ako pa grém, vam ga bom poslal. In kader on pride, bo svet prepričal greha in pravice in sodbe.

Sveti Duh bo prepričal svet skozi čudeže, ktere bodo aposteljni delali, in po njih svetim življenju, ki ga bodo peljali, de tisti imajo greh, ki ne verjejo, de Jezus je Sin božji. Prepričal bo svet, de je bil Jezus pravičen in po njem bodo tudi drugi k pravičnosti napeljani. Desiravno bom po telesu neviden, ker bom v nebesa šel, bodo vender še vedno moje déla vidili, in po mojih čudnih délih se bodo prepričali, de sim zares božji Sin, in de po meni ljudje moč dobé pravično in sveto živeti. Prepričal jih bo tudi od sodbe, ko bodo vidili, de kraljestvo hudobniga duha se bo vedno manjšalo, malikovanje in pregrehe bodo prenehovale na svetu, tempeljni malikovavcov bodo razdjani, in moje kraljestvo se bo po zemlji razširilo.

Dalje govori Jezus: Še veliko vam imam povedati, pa zdej še ne morete umeti, kader pride Duh resnice, vas bo učil vso resnico, in prihodnje reči vam bo oznanoval, in me bo častitljiviga storil. Še malo in me več ne bote vidili, in spet malo in me bote vidili, ker grém k Očetu. In ker niso tega umeli, jim je rekel: Resnično vam povém, de boste jokali in žalovali, svet pa se bo veselil, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila, ker vas bom spet vidil, in vašiga veselja vam ne bo nihče vzel.

Še več veseliga jim reče: Resnično vam povém: Ako bote Očeta v mojim iménu kaj prosili, vam bo dal. Do zdej niste nič prosili v mojim iménu, prosite, in bote prejeli, de bo vaše veselje dopolnjeno. Zakaj Oče vas

ljubi, ker ste vi mene ljubili, in ste verovali, da sim jest, iz Bogá izšel. Izšel sim od Očeta, in sim prišel na svet, spet zapustim svet in grém k Očetu. Glejte! pride ura, in je že prišla, da se bote razkropili vsakteri v tó svoje in me bote samiga pustili, pa nisim sam, ker je Oče z menoj. To sim vam govoril, da imate mir v meni. Na svetu bote britkosti imeli, ali zaupajte, jest sim svet premagal. Jan. 16.

Jezus sklene svoje govorjenje s tem, da pravi: »De imate mir v meni, da kader se bo to godilo, bote potolaženi skozi véro v mene, in vsi le va-nj zaupajmo, ker on je svet premagal, in da z njim bomo tudi mi vse hudo premagali, ako va-nj verjemo in na njega upamo.»

Kader se je serčno poslavil od svojih učencov, je oči v nebo vzdignil in molil za svoje učence in za vse, kateri bodo v njega verovali, rekoč: »Oče, sveti Oče! prosim te, varuj jih hudiga, da bodo eno, kakor sva mi dva le eno, naj bodo vsi, ktere si mi dal, kjer sim jest, da bodo vidili moje veličastvo, ktero si mi dal, ker si me ljubil pred začetkam svetá. Pravični Oče! svet te ni poznal, jest sim te poznal; in ti so spoznali, da si me ti poslal. In oznanil sim tvoje imé, in oznanoval ga bom, da bo ljubezen, s ktero si me ti ljubil, v njih, in jest v njih.»

42. Jezus na oljski gori.

Ko je Jezus takó odmolil, gré čez potok Cedron proti oljski gori in pride s svojimi aposteljni na verh per pristavi, kateri se je Gecemani reklo. Tedej jim reče: »Sedite tukej, da grém tje in molim: Tudi vi molite, da v skušnjavo ne padete.» Vzel je pa Petra, Janeza in Jakoba seboj, in gré bolj v vert z njimi. Velika žalost in britkost ga napade, trepeče mu život, omedlevce ga sprehajajo, torej jim reče: »Moja duša je žalostna do

smerti. Ostanite takej, čujte in molite z menoj.» In je šel en lučaj dalje od njih, pade na svoj obraz in moli: Oče! če je mogoče, naj gré od mene ta kelih, pa vender ne, kakor jest hočem, ampak kakor ti hočeš.» In ko so ga smertne težave napadale, je bil njegov pot kervav, in padale so kervave kaplje z njega na zemljo. Po tej molitvi vstane, in se verne k svojim trém ljubim aposteljnám, kateri so žalosti spali, in reče Petru: »Ali niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, de v skušnjavo ne padete, duh je sicer voljan, ali mesó je slabo.»

Ljubeznjivi! v vertu veselja je Adam grešil in nam pravico, svetost in božjo milost zapravil, katero mu je Bog per vstvarjenju dal, raztergal je srečno zavezo z Bogom, ločil se je od njega in od božjiga kraljestva, in padel je v sužnost greha in hudobniga duha in v njegovo kraljestvo. Jezus, že Adamu obljubljeni Odrešenik, začne svoje veliko terpljenje tudi v vertu; takej je začel nas spet z nebeškim Očetať spravljati, potém ko je že prej učil, kakó se zamore grešnik te sprave vdeležiti. Učil je z besedo, in kazal s svojim življenjem, kakó pravi božji otrok živi, in kakó morajo od njega odrešeni živeti. Posebno pa nam je pokazal zadnje dni svojiga življenja izgled vsih čednost, ponižnosti, ljubezni, krotkosti, poterpežljivosti, zaupanja v Boga, pokoršine in ljubezni do sovražnikov, in do svoje matere, i. t. d.

Od vekomaj je sklenil terpeti za vès človeški rod, in neizmerjene bolečine je terpel na svojim telesu, pa še večí na duši, radovoljno je vzel grenak kelih terpljenja iz ljubezni do nas, de je nam dal kelih življenja in večniga veselja. Terpel je na duši, ker je vidil vse grehe vsih ljudi na svetu od perviga Adamoviga greha noter do zadnjiga greha, ki ga bo hudobnež storil, kteriga bo poslednja sodba prehitela. Boléle so ga kazni, ktere je prevedil, de jih bodo pogubljeni zavoljo svojih grehov

terpeli, ker niso hotli njegovim zapovedam pokorni biti, in za ktere se je on svetinu, pravičnemu in vsigamogočnemu sodniku poroka postavil, in se nar hujšim terpljenju in tudi smerti na križu podvergel, de bi on prestal štrafinge, ktere so grešniki zaslužili, in je tedej vidil, de njegovo terpljenje bo vender tolikim zastonj. Vidil je tudi svoje telesno terpljenje po svoji božji vsigavednosti, že ga je na svoji človeški natori občutil, torej je bil takó silno žalosten, de je začel kervavi pot od njega kapati. Le njegovo, od ljubezni do nas užgano sercé, njegova duša je takó žalovala, de je telo kri točilo, in torej je rekel svojim apostelnjam: Moja duša je takó silno žalostna, de mi je za umreti.

Pojdite kristjani k Jezusu v vert, in glejte kakó velika je hudobija greha pred Bogam, v kakšno neizrečeno večno nesrečo grešnika greh perpravi; sklenite v sercu greh zapustiti, in po Jezusovih zapovedih in izgledih živeti, de večni nesreči odidete. Žalujte z Jezusam čez grehe, ker le pravi serčni kes vas zamore po Jezusu z Bogam spraviti.

Jezus gré vdručič molit in reče: „Oče moj! ako ne more ta kelih memo iti, kakor de ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.“

Ko je odmolil, pride spet k svojim apostelnjam, in jih najde spati, njih oči so bile dremotne, tedej jih je popustil, in spet vtretjič šel, in ravno takó molil kakor poprej. Tedej se mu je angelj z nebes perkazal, kteri ga je potolažil. O kakó globoko se je Jezus ponižal, de ga angelj pokrepčat pride. Tedej pride vès pokojen, perpravljén še huje terpeti k svojim apostelnjam, in jim reče: „Spite in počivajte. Glejte, perbližala se je ura in Sin človekov bo izdan grešnikom v roke.“ In kmali jim reče: „Vstanite, pojdimo, glejte! perbližal se je, kteri me bo izdal.“

V tej molitvi nam da Jezus izgled, kakó naj tudi molimo ob času nadlog, stisk in britkost.

1) Jezus, ki je molil, je šel iz mesta Jeruzalem v samota na oljsko goro, s tém nam da izgled, kader molimo, da naj se ločimo v duhu od posvetnih misel in skerbí, da nas v molitvi ne bodo motile.

2) Nas uči v skušnjavah in britkostih stanovitno moliti, in huje nadloge ko nas stiskajo, bolj serčno in z večim otročjim zaupanjem tudi molimo.

3) Molimo v ponižnosti svoje duše, da spoznamo svoje revšine in nezmožnost pomagati si, ker le Bog zamore vselej pomagati, in spoznajmo, da grešniki smo, in torej tudi nismo vredni, pred obličje božje stopiti.

4) Molimo vselej z otročjim zaupanjem kakor Jezus, daj nam kar te prosimo, če je naši duši k zveličanju, in tebi k časti.

5) Prosimo pa vselej, da bi nam Bog storil, kar je po njegovi, pa ne po naši volji, ker le njegova volja je sveta, in on je vsigaveden, in vé, kaj nam je potrebno ali koristno, kakor je tudi Jezus v molitvi govoril: Oče! pa ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.

Ko je Jezus še govoril s svojimi učenci, je Judež prišel in z njim velika množica z mečmi in kolmi, z baklami in svetili poslana od velikih duhovnov in starašinov ljudstva. Dal jim je bil pa izdajavec znamenje, rekoč: »Kteriga bom kušnil, tisti je, njega primite, in pelite ga varno.« In ko je bil prišel, je precej stopil k Jezusu, rekoč: »Bodi pozdravljen Učenik!» in ga je kušnil. Jezus mu je djal: »Priatelj! čemu si prišel? Judež! ali s kuševanjem izdajaš Sinú človekoviga?» In potlej stopi proti množici, in je djal: »Kogá išete?» Odgovorili so mu: »Jezusa Nacareškiga.« In Jezus jim reče: »Jest sim!» Per ti besedi so vsi odskočili in po tléh popadali. In Jezus jih je drugič vprašal: »Kogá išete?» Spet rekó: »Jezusa Nacareškiga!» Jezus

reče: »Povédal sim vam, de sim jest, ako tedej mene išete, pustite té, de gredó.» Takó so se dopolnile besede, ki jih je rekel: Od tistih, ki si mi jih dal, nisim nobeniga zgubil.

Premislino kristjani hudobijo Judeževo, kakó velika de je, kakó s pomislikam storjena. Judež je bil zmed dvanajsterih apostelnov eden, kterimu je Jezus vse skrivnosti božjiga kraljestva razodel, Jezusove čudeže je vidil. In komu bi se milo ne storilo nad Jezusam, ki takó prijazno per zadnji večerji z Judežem ravná, mu nogé umiva, njemu hinavskimu in terdovratnimu izdajavcu, kakor svojim drugim apostelnam in zvestim prijatlam. Kóliko si je Jezus prizadjal, de bi ga hudobije obvaroval. Vedil je, ker je bil vsigaveden, kaj je Judež sklenil storiti, zató je govoril. Eden zmed vas me bo izdal, kterimu bom pomočeni kruh podal. In hudobni Judež še na to vpraša: »Gospod! ali sim jest?» De bi ga omečil, je Jezus žugal in rekel: »Gorje človeku, po kterim bo Sin človekov izdan, bolj bi bilo za-nj, de bi rojen ne bil.» V vertu ga Jezus prijatla imenuje. Pa Judež ostane v svoji hudobii, in izda svojiga Gospoda, Bogá in kralja, njegovim nar hudobnišim sovražnikam, kteri so ga tolikokrat hotli kamnjati in umoriti, ko bi se ne bili ljudstva bali.

Komu se ne bo studilo nad Judeževo hinavšino. Pa kakor se je Judež hlinil, takó se jih še zdej veliko hlini. Marsikdo je komu le k videzu prijatel, v sercu pa hudo misli; obraz je vès sladak, se vklanja, za herbtam mu pa škodovati želi, ga opravlja, in če ne vé nič huda od njega, si pa zmisli; marsikdo se nedolžniga dela, skrivej pa gerde hudobije dopernaša. V Judežu vidiš grešnik sam sebe, svojo hudobijo. Premisli ali je v tvojim sercu kaj Judežu podobniga, ali si tudi poln hinavšine, in zató Bogú takó zopern kakor on? Ljubi svojiga bližnjiga odkritoserčno, in odpravi ostudne pre-

greho hinavšine iz svojiga serca, ker Jezus hinavcam z gorjé jim žuga.

Tedej so stopili k Jezusu in ga prijeli. Ko so njegovi učenci to vidili, so rekli: »Gospod! Ali hočemo z mečem mahnuti?« In Peter ga je berž izderl in mahnil po hlapcu velikiga duhovna, kterimu je bilo imé Malhuz, ter mu je uho odsekal. Jezus pa je učence zaveruil in je djal: »Jenjajte od tega, in ti Peter utakni svoj meč v nožnico, vsi, kateri se z mečem bojujejo, bodo z mečem končani. Ali meniś de bi jest ne mogel prositi svojiga Očeta, in poslal bi mi več ko dvanajst legijonov angeljev. Pa vse to se mora z menoj zgoditi, de se bodo pisma prerokov dopolnile. Ne bom le pil keliha, kteriga mi je Oče dal?« In Jezus se je hlapcoviga ušesa dotaknil in ga ozdravil. Potlej se je obrnil proti množici in nje poglavarjem, in je rekel: Kakor razbojnika ste prišli me lovit z mečmi in kolmi. Vsaki dan sim bil per vas, in sim učil v tempeljnu, in me niste prijeli, tode to je vaša ura, in oblast teme. Pa to vse se je zgodilo, de se dopolnijo pisma prerokov.»

Tedej so Jezusa zvezali in seboj peljali. Njegovi učenci pa so ga popustili in zbežali; le Peter in Janez sta šla od delječ za njim.

43, Jezusova zadnja noč na zemlji.

Peljali so Jezusa zvezaniga v Jeruzalem k Anazu, kteri je bil poprejšnje leto véliki duhoven. Anaz ga vpraśa za njegove učence in njegov nauk. Jezus pa mu je odgovoril: »Jest sim očitno učil, vpraśaj jih, kateri so me slišali, oni vedó, kaj sim govoril.« Na ta odgovor je eden služabnikov Jezusa za uhu udaril in mu rekel: »Ali takó odgovarjaś velikimu duhovnu?« Jezus mu krotko odgovori: »Če sim hudo govoril, spričej od hudiga, če sim pa prav govoril, kaj me bijeś?« Anaz pošlje Je-

zusa zvezaniga h Kajfežu svojimu zetu, ki je bil tisto leto véliki duhoven. Kajfež je bil pa tisti, ki je Judam svet dal, de je bolje, de en človek umerje, kakor de bi bilo vse ljudstvo končano. Per njem so bili pa že vsi skupej zbrani, duhovšina, pismarji in starašini ljudstva, in čakali, kdaj bodo Jezusa perpeljali. In bile so tudi podkupljene priče, ktere so krivo pričevale zoper Jezusa, de bi ga v smert zdali, pa nobeno pričevanje ni obstalo. Jezus je pa molčal. Véliki duhoven ga vpraša, rekoč: »Zatorim te per živim Bogu, povéj nam, ali si ti Kristus, Sin hvaleniga Bogá?» Jezus je djal: Ti si rekel, jest sim. In vam povém, posihmal bote vidili Sinu človekoviga sedeti na desnici moči božje, in priti v oblakih nebá. Odgovor Jezusov je bil per njih preklinvanje božje, zató Kaifež svoje oblačilo preterga in reče: »Bogá je klet, kaj potrebujemo še prič? Slišali ste njegovo bogakletstvo, kaj se vam zdi?» In vsi so vpili: »Smerti je vreden.» In dali so ga bričam do jutra. In so se razšli, ker so sklenili ga zjutrej Pilatužu deželni-mu poglavarju izdati.

Ko je bil presveti in nedolžni Jezus od slabih, nevošljivih in spridenih ljudi k smerti obsojen, ga zroči Kajfež lovcam in bričam, kateri so ga ponoči varovali v dvorišu. Kaj pa hudobni ljudje počenjajo, ako jim je pripušeno storiti, kar hočejo, nas skušnja uči. In ti so Jezusu čez noč kar so mogli, hudiga storili. Nekteri so mu v obraz pljuvali, drugi oči zavezovali, ga po glavi bili in rekli: »Kriste! prerokuj nam, kdo te je udaril?» Jezus je pa vse molcé voljno terpel.

O slepi ljudje! ki Jezusu oči zavezujete, ki vse vidi, vidil je skrite misli svojih sovražnikov, kar je tolikokrat povedal, in jih od svoje vsigavednosti prepričal, in on ne bo vidil skozi ruto, kdo ga je udaril. Ali niste vi grešniki tudi slepi, kateri temne noči in skritih krajev išete, de bi pred svetam skrite svoje hudobije doperna-

šali, kakor de bi se zamogli pred Bogam skriti, kateri vas bo sodil.

Kaj žalostniga se je še zgodilo tisto noč. Hlapci in briči so na dvorišu zakurili, in so se greli per ognji. Pride tudi Peter k njim, de bi vidil, kakó se bo z Jezusam izšló, tedej stopi ena dekla k njemu in mu reče: Tudi ti si bil z Jezusam Galilejcam. Peter pa je tajil v pričo vsih, de ne vé, kaj pravi, in de ga ne pozná, in je vùn šel, in petelin je zapel. In ko je skozi vrata šel, ga je vidila druga dekla, in je unim rekla: Tudi ta je bil z Jezusam Nacarenčanam. In je spet tajil s perseggo: Ne poznam tega človeka. Čez malo so perstopili ondi stoječi in so rekli Petru: »Resnično tudi ti si zmed tistih, zakaj tvoj jezik te razodeva.» Peter vtretjič taji, in se je začel rotiti, in persegati, de ne pozná tega človeka. In petelin je zapel. Jezus ga je pogledal in Peter se je spomnil besede Jezusove, ki jo je rekel: »Preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil», in je vùn šel in milo jokal.

Žalosten izgled spet nad drugim Jezusovim apostelnam vidimo, kateri ga je zatajil in še s perseggo poterdil, de ga ne pozná. Pa vender najdemo razložek med Judeževim in Petrovim greham. Judež greši iz terdovratne hudobije in obupa. Peter greši bolj iz človeške slabosti, precej spozná svoj greh in ga objokuje. Obeh greh je bil silno velik, pa sercé Petrovo je Jezusa ljubilo, njegova volja še ni bila popačena, precej je spoznal, kaj je storil, se je kesal in obžaloval svoj greh, in njegova duša in sercé ste bile še Jezusu udane. Kader je pa sercé človekovo sprideno in hudobno, ni kesanja v njem, ni poboljšanja, ne odpušenja.

Učimo se pa tudi od Petra na svojo moč se ne zanašati, kakor se je on zanašal, rekoč: Če se tudi vsi nad teboj pohujšajo, se jest ne bom, umreti hočem s teboj, nikakor te ne zapustim, pa ni rekel: če mi bo Bog

pomagal. Ne hodimo prederzno v perložnost, ne ostanimo v slabih drušinak; ne recimo, sej vémo kaj storiti, sej imamo pamet, tudi Peter jo je imel, in tudi za Jezusa je bil od ljubezni vès vnét, vender je padel in globoko padel.

Stariši učite verovati svoje otroke, ne recite, moji otroci so pametni, lahko se zanesem na-nje, pomislite, de so slabi, človeško hudo poželjenje pamet oslepí, in ob času skušnjav bodo ravno takó grešili kakor vsi drugi, če jih Bog ne bo varoval. Bog jih pa ne bo varoval, če se na svojo pamet in moč zanašajo, de sami ne verjejo, in slabe perložnosti ne ogibljejo. Prosimo Bogá vsaki dan, de naj nas s svojo gnado podpira, in nam moč dajè se hudiga varovati in sveto živeti, ker brez njegove pomoči ne moremo nič storiti, prizadevamo si pa tudi mi, kar je v naši moči z božjo pomočjó dobro storiti in po volji božji sveto živeti.

44. Jezus pred Pilatužem, deželnim oblastnikom.

Komej je žalosti polna noč pretekla, v kateri je Jezus toliko hudiga preterpeti mogel, in se dan zaznal, so se Judovski véliki duhovni in starašini spet zbrali in se posvetovali, kakó bi Jezusa k smerti obsodili. Jezus je bil spet pred nje perpeljan. Vprašali so ga kakor snoči: »Ali si ti Kristus? povéj nam.« Jezus je odgovoril: »Ako vam povém, mi ne bote verjeli, ako vas pa vprašam, mi ne bote odgovorili, in me tudi ne spustili. Pa odzdej bo Sin človekov sedel na desnici božje moči.« Rekli so mu vsi: »Ti si tedej vender le Sin božji?« Je djal, »vi pravite, de jest sim.« Vsi so pa rekli: »Kaj potrebujemo še pričevanja? Sej smo sami slišali iz njegovih ust. Vsi so vstali, in so ga zvezaniga peljali in izdali Ponciju Pilatužu, poglavarju deželnimu.«

Ker je Judež, ki je Jezusa izdal, vidil, de je k smerti obsojen, se je skesal, in je nesel duhovnam trideset srebernikov nazaj, in je rekel: »Grešil sim, ker sim izdal nedolžno kri!» Oni so pa rekli: »Kaj nam mar, ti glej!» Vergel je srebernike v tempelj, se vernil in preč šel, vzel verv in se obesil. Razpočel se je po sredi na dvoje, in vse njegovo oserčje se je izsulô iz njega. Duhovni so pa vzeli srebernike, in rekli: »Ne spodobi se jih davati v cerkveno skrinico, ker to je cêna kervi.» In so svet imeli, in kupili za nje lončarjevo njivo za pokopališe ptujcov. In tisto njivo so imenovali *Njivo kervi*. Tedej se je dopolnilo, kar prerok govori: »In so vzeli trideset srebernikov, cêno ocenjeniga, kteriga so skupčevali od Izraelovih otrok, in so jih dali za njivo lončarjevo.« Cahar. 11. 12—18.

Judje, ko so bili Jezusa na dvor Pilatužev perpeljali, niso šli v sodnjo hišo, de bi se ne bili omadeževali, ker je bil ajd.

Glejte, Pilatuž ajd, je sodnik, nedolžni Jezus je zatožen, hudodelniki in mogočni iz Judov so tožniki, Jezusovi nar huji sovražniki, kakoršna bo sodba v takih okoljšinah.

Pilatuž pride torej iz svoje hiše k njim, in jim reče: »Kakošno tožbo imate zoper tega človeka?» Odgovorili so: »Če bi on ne bil hudodelnik, bi ti ga ne bili izdali.» Pilatuž jim je rekel: »Vzemite ga tedej vi, in obsodite ga po svoji postavi.» Judje so mu pa rekli: »Mi ne smemo nikogar umoriti.» Ko so veliki duhovni vidili, de Pilatuž noče na njih besede Jezusa k smerti obsoditi, so ga začeli tožiti, de zapeljuje njih ljudstvo, ker brani cesarju davke dajati, in pravi de je Kristus, kralj Judovski. Pilatuž ga je vprašal: »Si ti kralj?» Jezus je odgovoril: »Ti praviš.» Na vse tožbe tožnikov pa Jezus ni nič odgovoril, takó de se je Pilatuž silno čudil, de na vse molčí.

Pilatnž Jezusa samiga v hišo pelje in ga vpraša: »Ali si res ti kralj Judovski?» Jezus mu je rekel: »Ali govoriš to sam od sebe, ali ker so ti drugi povedali od mene?» Pilatuž pravi: »Kaj sim jest Jud? Tvoj zarod in veliki duhovni so te mi izdali, kaj si storil? Jezus je odgovoril: »Moje kraljestvo ni od tega svetá. Če bi bilo od tega svetá, bi se moji služabniki za me bojevali, de bi ne bil Judam izdan. »Tode moje kraljestvo ni od tod.» Pilatuž pravi: Tedej si ti vender le kralj?» »Jest sim v to rojen, in v to prišel na svet, de pričam resnici. Kdor je iz resnice, poslušá moj glas.» Pilatuž ga vpraša: »Kaj je resnica?» In je šel spet k Judam, in jim reče: »Jest ne najdem nobene krivice nad njim. Oni so le svojo trobili in ga še huje tožili, de ljudstvo šunta, ker uči po vsi Judeji od Galileje do sèm.

Nad hudobnimi tožniki se vidi spolnjeno Jezusovo očitjanje, ker je Farizejem rekel, de so hinavci, slepi učenci, kateri komarje precejajo, kamele pa požirajo, po unanjim vsi pravični, v sercu pa polni jeze, nevošljivosti, napuha in krivice. Trideset srebernikov, ki jim jih je Judež v tempelj vergel, niso hotli djati v cerkveno skrinico, to bi bilo greh, pa iz cerkvene skrinice jih vzeti, de so nedolžno kri kupili, ni bilo greh.

V hišo Pilatuževo, ki je bil ajd, stopiti, se niso prederznili, de bi ne bili skozi to omadeževani, Jezusa lažnjivo po krivim tožiti, in ga k smerti obsoditi, to pa ni bilo nič greh. Pa vse to so storili iz sovraštva, ker je Jezusov nauk in zaderžanje njih življenje vedno svaril; iz nevošljivosti, ker je ljudstvo Jezusa visoko častilo in za njim hodilo, in ker je Jezus veliko čudežev storil, kterih niso mogli delati; iz lakomnosti časti, ker jih zdej ljudstvo ni več obrajtalo.

O koliko je še take hinavšine na svetu! Ko bi nam bile serca kristjanov takó razkrite, kakor so bile Jezu-

su, bi tudi vidili, de marsikdo je po zunanjim nagibu na oči dober in pravičen viditi, in njegovo sercé je polno hudiga poželjenja, napuha, nevošljivosti, jeze, sovraštva, goljufije in krivic. Pa ravno zató, ker v serce bližnjiga ne vidimo, se varimo, de ne bomo svojiga bližnjiga pre-naglo obsodili, de resnično pravičniga človeka za hinavca ne bomo imeli, Bog je nas vsih sodnik. Hinavec se takó ne more dolgo hliniti, se kmali odkrije, kdo de je, ker se ni mogoče zmirej zakrivati. Pravični, v resnici bogamolni človek je pa zmirej ravno tisti, in se ne spreminuje.

Preglej kristjan svoje sercé, ali ni hinavšine v njem, de si prizadenuješ to keršanski ljubezni nasprotno pregreho iz serca pregnati.

Vidimo pa tudi Jezusa pred Judi le molčati, ker je vedil, de so serditi na-nj, in ako bi bil tudi kaj govoril, bi nič ne bilo zdalo. Govoril je pa pred Pilatužem, in tudi le toliko, kar je bilo treba, de so se spolnile besede preroka Izaija, ki je od njega prerokoval, de bo molčal, kakor ovca molči pred njim, ki jo striže. Molčal je pa tudi zató, ker, ako bi bil svojo nedolžnost pred Pilatužem razodel, bi ga bil spustil, in zadržana bi bila njegova smert, njegov čas je bil pa že tukej iz ljubezni za svét terpeti, umreti in k svojimu Očetu nazaj iti.

Učimo se od Jezusa voljno terpeti, kader nas bodo po nedolžnim hudobni opravljevci opravljali, in nikar ne posnemajmo hudobnih Judov, kakor jih hudobni opravljevci posnemajo, kateri družiga ne vedó kakor le hudo čez bližnjiga govoriti, in če nič hudiga ne vedó, pa lažejo čez-nj. Varimo se opravljanja, sej imamo sami s seboj zadosti opraviti, če hočemo pravično živeti!

Ko je Pilatuž slišal Galilejo imenovati, je precej vprašal, ali je on Galilejic. In ko je zvedil, de je Herodežev podložen, ga je poslal k Herodežu, kateri je bil tiste dni tudi v Jeruzalemu.

Ko Jezusa k Herodežu perpeljejo, se ga je oveselil, ker je že zdavno želel ga viditi, in ker je upal, da bo pred njim kak čudež storil. Spraševal ga je, pa Jezus mu ni dal odgovora. Zasramoval ga je, in v belo oblačilo oblečeniga ga nazaj poslal k Pilatužu. Poterpežljivo je Jezus hodil od sodnika do sodnika.

Pilatuž spet pokliče duhovščino in ljudstvo, in jim reče: Glejte jest nisim nad njim nobene krivice najdel, pa tudi Herodež ni nič smerti vredniga nad njim našel. Ker je pa navada, da vam o veliki noči eniga spustim, recite kteriga hočete, Baraba ali Jezusa. Menil je, da bodo za Jezusa prosili, kteriga so le iz nevošljivosti izdali, in ne za Baraba, kteri je bil zavolj punta in boja v ječo veržen. In ravno zdej mu je žena sporočila, rekoč: »Nič ne imej opraviti s tem pravičnim, ker veliko sim terpela nocoj v sanjah zavoljo njega.« Pa od duhovšine in starašinov podšuntani vsi vpijejo: »Ne Jezusa, ampak Baraba nam spusti!« Pilatuž, ki bi bil Jezusa rad spustil jim odgovori: »Kaj pa hočem z Jezusam storiti, ki se mu pravi Kristus?« Vsi zavpijejo: »Križaj ga, križaj ga.« Pilatuž je pa v tretjič rekel: »Kaj je pa hudiga storil? Nič smerti vredniga ne najdem nad njim, pretepel ga bom in spustil.« Oni pa še bolj vpijejo: »Križaj ga, križaj ga! —

Zdej so vojšaki vzeli Jezusa, in ga peljajo na dvoriše sodnje hiše, in sklicali so vso derhal. Slekli so ga, mu škerlatast plajš ogernili, in spletli krono iz ternja, in mu jo na glavo djali, in namest kraljeve palice, terst v njegovo desnico dali, in pred-nj poklekovali, in ga zasramovali, rekoč: »Zdrav bodi kralj Judovski!« In so va-nj pljuvali, ga s pestmi bili, mu terst iz rok tergali in ga z njim po glavi tolkli, na kolena padali in ga molili.

Takó raztepeniga, zapljuvaniga, vsiga blediga, s ternjevo krono na glavi, in s škerlatastim plajšem oger-

njeniga je Pilatuž pred ljudstvo perpeljal in rekel: »Glejte, nobene krivice ne najdem nad njim. Poglejte ga, de že skorej ni človeku podoben.« Ali duhovnam in služabnikom se ni usmilil, so le vpili: »*Križaj ga, križaj ga!*« Pilatuž jim pa reče: »Vzemite in križajte ga vi, jest ne najdem krivice nad njim.« Judje so mu odgovorili: »Mi imamo postavo, in po tej postavi mora umreti, ker se je Sina božjiga delal.«

Ko je Pilatuž slišal te besede, de se Sina božjiga imenuje, se je še bolj bal. Tedej gré spet k Jezusu v sodnjo hišo, in ga je vprašal: »Od kod si?« Jezus mu pa ni odgovoril. Pilatuž mu reče: »Kaj meni ne odgovoriš? Ali ne veš, de imam oblast te križati ali te spustiti?« Jezus mu odgovori: »Ne bi imel oblasti do mene, če bi ti ne bila dana od zgorej. Za tega voljo ima tisti, kateri me je tebi izdal, veči greh.« In od zdej je Pilatuž še bolj iskal ga spustiti. Judje pa so vpili: »Ako ga spustiš, nisi cesarjev prijatelj; kdor se namreč kralja dela, cesarju zoper govori.«

Pilatuž, ko je slišal to govorjenje, je sedel na sodnji stol, in Judam rekel: »Glejte, vaš kralj!« Oni pa so vpili: »Proč z njim, križaj ga.« Pilatuž jim reče: »Vašiga kralja bom križal.« Veliki duhovni so odgovorili: »Nimamo kralja, le cesarja imamo.« In so tišali z velikim vpitjem, de naj bo Jezus križan. Ko je Pilatuž vidil, de nič ne opravi, temuč de hrup le večí vstaja, vzame vode in si roke umije v pričo ljudstva, rekoč: »Nedolžen sim nad kervjo tega pravičniga, vi glejte!« In ljudstvo je zavpilo z enim glasam: »Njegova kri naj pride čez nas in čez naše otroke.« Pilatuž je pervolil v njih prošnjo, in spusti Baraba, Jezusa pa je dal njih volji, de naj bo križan.

Pilatuž je žalosten izgled kakó grešnik zaide, če le en greh stori, jih kmalo tudi več drugih, eden pripravlja pot drugimu. Ko Pilatuž ni Jezusa precej spu-

stil, ker ga je nedolžniga spoznal, je padel iz ene krivice v drugo in na zadnje da Jezusa, de naj ga križajo. Vsi, kateri so Jezusu k smerti pomagali, so spoznali, de je nedolžen. Judež, ki ga je prodal, je vergel srebernike v tempelj in je rekel, de je nedolžno kri prodal, duhovni jih niso hoteli v cerkveno skrinico djati, rekli so, to je kervavi denar; in Judežu, de naj on gleda, ker je nedolžno kri prodal. Herodež pravi, de nad Jezusam nič hudobniga ne najde. Pilatuževa žena sporočí, de naj se ne peča s tem pravičnim. Pilatuž sam zmirej terdi, de Jezus je nedolžen, in si v pričo ljudstva roke umije, de noče biti kriv Jezusove smerti, in vender jim ga da, de naj ga križajo.

Varovaj se grešnik perviga greha, in tudi v druge padel ne boš, glej pa tudi, de iz strahú pred človekam ne grešiš, kakor Pilatuž, de, ker se je bal cesarju zameriti, da nedolžniga Jezusa šibiti in križati.

Velika je bila Pilatuževa pregreha, ko je dal nedolžniga Jezusa umoriti iz strahú, de bi se cesarju ne zameril, pa še večí je bila krivica Judov, kateri so Jezusa z jezikam umorili, ki so vpili: »Proč z njim, križaj ga.« Zaverгли so svojiga božjiga kralja, Mesija in Odrešenika za vselej. Vpili so: »Naj pride njegova kri čez nas in čez naše otroke.« S tem vpitjem so sebe in svoje otroke zdali božjemu maševanju, ker so hotli, de naj Jezusova kri, ktera je bila prelita v odrešenje celiga svetá, jim v pogubljenje bo. In Bog je zaverigel Judovsko ljudstvo, de je razkropljeno po celim svetu, nima kralja, ne tempeljna, ne daritve več, in nosi znamenje Jezusoviga ubijanja nad seboj, in do konca svetá bodo takó ostali v znamenje božje pravice.

Grešniki ne odlašajte k Gospodu svojimu Bogú spreobrniti se, de ne bo Jezusova kri nad vami zgubljena in na sodnji dan čez vas vpila.

45. Jezus križan na hribu Kalvariji.

K vsim krivicam je Jezus molčal, voljan je bil terpeti, in perpravljen umreti. Ko ga je Pilatuž od sebe odpravil, so ga vojšaki vzeli, mu slekli škerlatasti plajš, in ga oblekli v njegovo oblačilo. Dali so mu križ na rame, in so ga peljali med dvema razbojnikama iz Pilatuževe hiše na sodišče, de bi ga križali. Ker je iz slabosti pod težo križa pešati začel, so dobili tjè gredé človeka iz Cirene, Simona po iménu, ki je šel iz polja, in so ga permorali, de je Jezusu križ nesel. Za njim je šlo veliko ljudi, in žene so jokale in ga milovale. Jezus pa se je proti njim obrnil, in jim rekel: »Hčere Jeruzalemske! nikar ne jokajte nad menoj, ampak jokajte same nad seboj in nad svojimi otroci. Zakaj glejte, pridejo dnevi, ob katerih porekó: Srečne so nerodovitne, in telesa, ktere niso rodile, in persi, ktere niso dojile! Takrat bodo začeli reči goram: Padite na nas, in hribam, pokrite nas! Če namreč nad srovim lesam to delajo, kaj se bo na suhim godilo!» Okoli devete ure dopoldan so z Jezusam prišli na goro Kalvarijo, ali na mesto mertvaških glav.

Ondi je stal Jezus, in dali so mu piti vina z miro in s žolčem zmešaniga. Pokusil ga je, pil pa ne, ampak jim ga nazaj da. Zdej mu potegnejo oblačila s života, ga za roké in nogé s žebli na križ perbijejo, križ na hrib vsadijo, in na vsako stran razbojnikov eniga. Takó vesí Jezus Sin božji med nebam in zemljo, v sredi hudodelnikov, kakor de bi bil on nar hujši razbojnik. Takó je bilo dopolnjeno prerokovanje svetiga pisma, ki pravi: »Med razbojnike je bil prištet.» Iza. 53. 12.

Pa v neizrečenih bolečinah je še poln ljubezni oči v nebó obrnil, in molil za svoje sovražnike: »Oče! odpusti jim, sej ne vedó, kaj delajo.

Pilatuž je napisal napis njegoviga zadolženja »Jezus, Nacarenčan, kralj Judovski«, in ga je rekel verh križa obesiti. Veliko Judov je napis bralo. Veliki duhovni so pa Pilatužu rekli: »Nikar ne piši: Kralj Judovski, temuč, de je on rekel: Kralj Judovski sim.« Pilatuž je pa rekel: »Kar sim pisal, sim pisal.»

Vojšaki so pa vzeli njegove oblačila in med se razdelili, za suknjo pa, ki je bila brez šiva scelama tekan, so vadjali, čigava de bo. Takó se je prerokovanje spolnilo, ki pravi: Razdelili so moje oblačila med se, in za mojo suknjo so vadjali.

Judje, ki so memo hodili, so ga preklinjali in mu rekli: »Kakó tempelj božji podiraš in ga v tréh dnéh spet sozidaš! Pomagaj sam sebi! Če si Sin božji, stopi s križa. Ravno takó so ga zasramovali tudi veliki duhovni s pismarji in starašini vred, rekoč: »Drugim je pomagal, in sam sebi ne more pomagati! Zdej naj sam sebi pomaga, ako je on Kristus, izvoljenec božji. Ako je Izraelski kralj, naj stopi s križa, in verujemo va-nj! Je zaupal v Bogá, naj ga zdej reši, če ga ljubi; sej je rekel: Sin božji sim.« Zasramovali so ga tudi vojšaki, jesiha so mu ponujali, in rekli: »Ako si ti kralj Judov, pomagaj si!« Celó eden razbojnikov, ktera sta z njim križana bila, ga je preklinjal, rekoč: »Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama.« Drugi razbojnik pa ga je svaril, rekoč: »Ali se le tudi ti ne bojiš Bogá, ker si ravno v tistim obsojenji. In nama se po pravici godí, prejemava namreč po zasluženji svojih del, ta pa ni nič hudiga storil.« In je rekel Jezusu: Gospod: »spomni se me, kader prideš v svoje kraljestvo.« In Jezus mu je djal: »Resnično ti povém, še danes boš z menoj v raji.»

Pod križem so stale njegova mati, sestra njegove matere, Marija Kleofova in Marija Magdalena. Jezus

v svojih bolečinah pogleda milo Marijo svojo mater, in učenca Janeza, kteriga je zlo ljubil, in je rekel svoji materi: »Žena, glej tvoj sin!» Potlej reče Janezu: »Glej tvoja mati.» In od tiste ure jo je Janez k sebi vzel. Opoldne je na enkrat sonce otémnelo. Strašna tema je nastopila, ki je tri ure terpela. In Jezus je s zaupanjem v svojih velicah britkostih nebeškiga Očeta klical: »Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil?» »Žejin sim.» In eden zmed njih je berž vzel gobo z jesiham napojeno in mu jo pomoli, in ko je Jezus nekoliko jesiha zavžil, je rekel: »Dopolnjeno je!» Kmali potlej z močnim glasom reče: »Oče, v tvoje roké zročim svojo dušo!» In ko je to zgovoril, je glavo nagnil in umerl.

Takó je umerl Jezus, vès vdan v božjo voljo, on, po katerim je vse vstvarjeno, kteri vsim življenje da, Sin živiga Bogá, vojvoda mirú, Oče prihodnjih časov, Odrešenik svetá, naš dobri pastir, naš izgled, kralj, véliki duhoven, naš sodnik, kteriga so preroki oznanovali in ga vsi narodi željno pričakovali in va-nj upali. Kakor je učil, takó je tudi umerl. Učil nas je v vsim se v voljo božjo udati, takó tudi v smerti, in gotovo bomo nar srečnejši umerli, če se bomo v voljo božjo podali, in rekli: »Stori Bog z nami, kar je tvoja sveta volja.»

Ko je Jezus umerl, se je zagrinjalo v tempeljnu od verha do tal pretargalo; zemlja se je tresla, skale so pokale, in grobi so se odperali, in telesa nekterih boga-boječih, kteri so spali, so iz grobov vstale, in so prišle v sveto mesto, in so se mnogim prikazale. Stotnik rimski pa, ki je bil pri križu na straži, in vsi, ki so z njim bili in Jezusa varovali, je zavpil: »Resnično, ta človek je Sin božji. In vsi ljudjé, kteri so bili šli gledat, so terkali na svoje persi, in se na dom vernili. Vsi njegovi znanci, in žene, ki so bile prišle za njim iz Galileje in so mu stregle, so od dalječ stali in gledali. Med temi

je bila Marija Magdalena in Marija mati Jakoba mlajšiga, in Jožefova in Salome, mati Cebedejevih sinov, in veliko drugih, ktere so bile z njimi vred v Jeruzalem prišle.

Judje pa, ker je bil dan perpravljjanja, de bi trupla ne ostale na križu v saboto, so Pilatuža prosili, de bi se jim kosti poterle, in de bi se s križev sneli, in Pilatuž je pervolil. Vojšaki so torej peršli, in so pervimu in drugimu kosti sterli, Jezusu pa ne, ko je že mertev bil; eden vojšakov pa je s sulico njegovo stran prebodel, in precej je tekla kri in voda z nje. In to se je zgodilo, de se je pismo dopolnilo: Gledali bodo va-nj, kterige so prebodili. Cah. 12. 10.

Bog je zapovedal, de se velikonočnimu jagnjetu ne sme nobena kost streti, in to je bilo podoba praviga jagnjeta božjiga, Jezusa Kristusa, kteri je o veliki noči za nas darovan bil, in se tam za nas daroval. Daritev sama Bogá vredna, in Bogú nar prijetniši, ktero vsaki dan mašniki Gospodovi Bogú darujejo, in se bo Jezus sam vsaki dan za nas daroval do konca svetá.

Ko se je večer storil, je prišel Jožef Arimatejic, dober in pravičen mož, na skrivnim Jezusov učenec, k Pilatužu in ga je prosil, de bi snel Jezusovo teló, in ga pokopal. Pilatuž se je čudil, de bi bil Jezus že umerl, in ko je zvedil od stotnika, de je že umerl, mu je dovolil. Prišel je pa tudi Nikodem, in je pernesel mire in aloe okoli sto liber. Vzela sta Jezusovo teló, sta ga z dišavami namazala, v tanjčico zavila, in ga pokopala na vertu v nov grob, ki ga je bil Jožef sebi v skalo izsekal, in v kteriga še nihče ni bil položen, in pred duri groba sta veliki kamen zavalila. Žene pa, ktere so bile z Jezusam iz Galileje prišle, so sedele nasproti grobu, in gledale, kam je bilo njegovo teló položeno. Vernile so se, in so pripravile dišav in mazil, tode v saboto so mirovale po postavi.

Drugi dan so veliki duhovni in Farizeji šli k Pilatu in mu rekli: »Gospod, spomnili smo se, de je ta zapeljivec, ko je še živel, rekel: »Čez tri dni bom vstal. Ukaži grob obvarovati do tretjiga dne, de ga njegovi učenci ne pridejo ukrast, in ne rekó ljudstvu, de je vstal od mertvih, in poslednja zmeta bo hujski kot perva.« Pilatuž jim reče: »Imate stražo, pojdite, obvarujte kakor véste.« In so šli, grob obdali z varhi, in kamen zapečatili.

Zdej so bili veseli sovražniki Jezusovi, ker so Jezusa po svoji hudobni volji iz pota spravili, ker so mislili, zdej ga bodo ljudje kmali pozabili, njegovi učenci se bodo razkropili, in ljudstvo nas bo spet častilo.

Takó so sovražniki Jezusovi mislili, in Jezus je prišel, kakor je bilo prerokovano, svet zveličat, torej s smertjo ni bilo konca; kmalo po vstajenju od mertvih se je vidilo, de potlej je ljudstvo še le Jezusu verovalo, in de sovražniki so bili oslepljeni, in so sebe goljufali. Jezus je mogel umreti, de je naš Odrešenik postal. To je hotel nebeški Oče, in to je bilo treba nam grešnim ljudém. In Jezus je s smertjo končal delo našiga odrešenja, kar je sam na križu rekel: »Dopolnjeno je!«

46. Jezusova smert.

Jezusova smert je za vès človeški rod življenje. Po grehu prvih staršev smo bili vsi grešniki nepokorinše in štrafing njegovih deležni, torej tudi vsi smerti in pogubljenja vredni. Jezus se nas usmili, pride na svet od Bogá Očeta poslan, vzame vse naše grehe na se, in terpi za nas štrafinge, ktere smo mi zaslužili, nas odkupi od večniga pogubljenja s svojo kervjo, nas stori otroke božje, in nam zadobi pravico do nebes. On je bil daritev za naše grehe, on je bil jagnje božje, kakor ga je Janez kerstnik, kader je Jezus k njemu prišel, ljudém pokazal, rekoč: »Glejte jagnje božje, ki grehe svetá odjemlje.« Jagnjeta, ki so jih

Bogú darovali, so klali, **Jezus**, pravo jagnje božje, je bil tudi za nas zaklan v dar za naše grehe, takó nam je njegova smert odpušenje grehov zaslužila, kar je prerok **Izaija** že zdavnej poprej povedal. **Iza. 53. 2—8.** In **sveti Pavel** pravi: »**Bog** pa pokaže svojo ljubezen do nas, ker ko smo še grešniki bili, je v odločenim času **Kristus** za nas umerl, za voljo tega bomo zdej še bolj, ker smo skozi njegovo kri opravičeni, po njem od jeze rešeni. — **Kakor** je pa po grehu eniga pogubljenje na vse ljudi prišlo, takó tudi opravičenje življenja pride na vse ljudi skozi pravico eniga.» **Rimlj. 5. 8—19. 2. Kor. 5. 21. Djanj. apostelnov. 4. 12.**

Smert Jezusova je nam nar večí tolažba v grehíh in v naši smerti. Ako premišljujemo svoje grehe, zraven pa božjo svetost in pravico. in svojo slabost in nezmožnost božji pravici zadosti storiti, nas strah prepade, kaj bo z nami. Ker pa vémo, de je za nas umerl, je zbrisal naš dolg, se je za nas daroval, in se še vsaki dan per **sveti maši** za nas daruje, in de je rekel: **Kar** boste mojiga **Očeta** v mojim imenu prosili, to vam bo dal, takó nas to storí skesane čez naše grehe, zaupljive v **Jezusovo smert** in zasluženje, de nam bo grehe odpustil, kar nas tudi **sveti Janez** uči, rekoč: »**Moji otročiči!** to vam pišem, de ne boste grešili. Ampak če je tudi kdo grešil, imamo besednika per **Očetu Jezusa Kristusa** pravičniga. In on je sprava za naše grehe, ne pa samo za naše, ampak tudi za grehe celiga svetá.» **1. Jan. 2, 1—2.**

Jezusova smert nas prepriča, kakó močno nas **Bog Oče** ljubi, ko je svojiga **Sina** za nas dal, in kakó močno nas **Jezus** ljubi, ki je človeško natoro na se vzel, de je za nas terpel in umerl, in ko je **Bog** bil, je njegovo terpljenje v človeški natori neskončniga božjiga

zaslužnja vredno, Sveti Janez pravi: »Po tem se je ljubezen božja do nas skazala, ker je Bog svojiga edinorojeniga Sina na svet poslal, da bi mi po njem živeli.« 1. Jan. 4. 9. Brez smerti Jezusove bi ne bili mogli večniga življenja imeti, ker bi ne bili odpušnja grehov zadobili. Kakor se je smert greha na lesu začela, ker je Adam od hudiča zapeljan prepovedani sad okusil, takó je Jezus na lesu križa hudiča in smert premagal, nam večno življenje zaslužil, in nebesa odperl.

Zakaj je Jezus terpel in umerl?

1) Zató, da nas je od izvirniga greha, naših djan-skih grehov, in od večniga pogubljenja odrešil. »On nas je ljubil, in opral od naših grehov.« Skriv. rozod. 1. 3.

2) Da nas je od oblasti hudiča odrešil. Jezus sam je rekel: »Zdej je sodba čez svet, zdej bo vojvoda tega svetá vón veržen, in jest kader bom od zemlje povikšan, bom vse k sebi vlekel.« Jan. 12. 31—32. To je, jest bom skozi svojo smert na križu vse, Jude in ajde od hudiča odtel, in jih bom s seboj sklenil.

3) Da nas je kakor srednik med Bogom in človekam skozi svoje terpljenje in smert z Bogom spravil, nam gnado božjo in večno življenje zaslužil.

Po kateri natori je Jezus terpel?

Po človeški natori je Jezus terpel, ker po božji ni mogel terpeti, ker je Bog, in tedej zgolj duh.

Po kateri natori nas je Jezus odrešil?

Po božji in človeški natori, po človeški natori je Jezus terpel in umerl, in božja natora je terpljenju ne-

skončno zasluženje dala, ker je bila s človeško v Jezusu združena.

Po kom zamoremo zveličani biti?

Po Jezusu Kristusu, in ni v nikomur drugim zveličanja zadobiti. »Zakaj ni dano nobeno drugo ime pod nebam ljudem, v katerim bi mogli zveličani biti.« Djan. apost. 4. 12.

Ko je Jezus za vse ljudi umerl, bodo tudi vsi zveličani?

Ne vsi, ampak le tisti, kateri se bodo Jezusoviga zaslužnja deležni storili.

Kaj pa morajo ljudje storiti, da bodo Jezusoviga od rešenja deležni?

Morajo 1) v Jezusa Kristusa, Sina božjiga in vse, kar je učil, verovati.

2) Svete zakramente vredno prejemati.

3) Po zapovedih sv. evangelja živeti, Jezusove izglede posnemati; iz ljubezni do Jezusa vse nadloge in težave voljno terpeti, in s cerkvijo sklenjeni biti.

4) Svoje življenje poboljšati, storjene grehe obžalovati, in božji pravici zadostovati.

5) Gnade pravičnosti in stanovitnosti v dobrim Bogu ponižno prositi, in si s svojo močjo perzadevati pravično živeti.

47. Jezus gré pred pekel, in od smerti vstane.

Ko je Jezus delo našiga odrešenja na križu končal in umerl, je šla njegova duša k starim očakam, to je k tistim dušam pravičnih, kateri so poprej umerli, ko je Jezus terpel in umerl, pa v nebesa niso mogle, dokler ni Jezus prvi v nebesa šel. One so v kraji, kteriga predpekel imenujemo, v miru in v veselji Jezusa čakale. Ta

kraj je Jezus imenoval raj ali paradiz, ko je desnemu razbojniku na križu milost storil, mu je obljubil, rekoč: »Še nočejšnja noč boš z mano v paradizu. Imenoval ga je pa tudi naročje Abrahamovo, ker je rekel, ko je Lacar umerl, de so angelji njegovo dušo v naročje Abrahamovo nesli.

Krajev, kterim pekel pravimo je pa več:

1) Pekel je kraj, kjer bodo pogubljeni večno terpel. »Bogatin je umerl, in je bil v pekel pokopan. Luk. 16. 22.

2) Kraj, kjer se duše čistijo, časne štrafinge terpe za grehe, ki jih v življenji niso zadosti spokorile. Ta kraj navadno imenujemo vice.

3) Kraj, kjer so duše pravičnih stare zaveze v veselim upanji odrešenja mirno perčakovale; timu kraju pravimo predpekel. »Zakaj tudi Kristus je enkrat za naše grehe umerl, pravični za krivične, de bi nas Bogú daroval, po mesu scer umorjen, po duši pa živ, v kterim je tudi duhovam, kteri so v ječi bili, pridigoval, kteri so nekdej maloverni bili, ko so se v dnevih Noeta na božjo poterpežljivost zanašali, kader se je barka delala.« 1. Pet, 3. 18—20.

V ta kraj je Jezusova duša šla svéte očake, preroke in vse pravične tolažit, kteri so bili prej umerli, kakor je Jezus svet odrešil, in so bili zavoljo prihodnjiga zaslužnja Jezusoviga po milosti božji opravičeni, pa jim nebesa še niso bile odperte, in jim je Jezus oznanil, de zdej so odrešeni, jim nebesa odperte, in pojdejo kmali z njim v nebesa.

Ali je šla sama duša Jezusova predpekel?

Božja natora je z dušo in s telesam sklenjena ostala, desiravno je duša ob smerti Jezusovi se od telesa

ločila, tedaj ni sama duša Jezusova, ampak tudi njegova božja natora šla predpekel.

Jezus je svojo božjo natoro, ktere človeško okó viditi ni moglo, po svojih delih s svojimi čudeži razodel, po katerih so ljudje spoznali, de je Oče v njem, in on v Očetu. In ker so mu bile vse stvari pokorne, so se prepričali, de je Gospod in vižar celiga svetá. Pa narveči čudež med vsimi je bilo njegovo od mertvih vstajenje, in s tem je hotel Jezus svoje poslušavce popolnoma prepričati, de je božji Sin, in de ga je Bog poslal na svet, in de je božji njegov nauk.

Ko so Farizeji hotli, de bi jim čudež storil, de pottlej bodo verovali, de ga je Bog poslal, jim je Jezus rekel: Hudoben rod znaminja iše, pa znaminja se mu ne bo dalo, razun znaminja Jona preroka. Zakaj kakor je bil Jona v trebuhu morskiga soma tri dni in tri noči, ravno takó bo Sin človekov v sercu zemlje tri dni in tri noči. Mat. 12. 39—40. Ko je kupce in prodajavce iz tempeljna izgnal, so ga Judje vprašali, s kakošnjim čudežem jim bo skazal, de smé to delati, jim je odgovoril: »Poderite ta tempelj, in v treh dnéh ga bom postavil.« Judje so rekli: »Šest in štirideset lét se je zidal, in ti ga boš v treh dnéh postavil. On pa je govoril od svojiga trupla, ko bo v tréh dnéh od smerti vstal. Jan. 2. 18—21.

Svojim apostelnjam je Jezus pri več perložnostih povedal, de bo križan, umorjen, in tretji dan bo spet od smerti vstal. Vse to so Jezusovi sovražniki dobro vedili, zató so tudi takó skerbno varovali. Tudi preroki so prerokovali, de bo Jezus od smerti vstal, kar se v več krajih svetiga pisma bere.» Moje mesó bo v upanji počivalo, zakaj ti ne boš moje duše v peklu (v grobu) pustil, tudi ne boš pripustil, de bi tvoj svetnik strohljivost vidil. Psl. 15. 19—10.

Kakor je Jezus poprej povédal, takó se je zgodilo. V nedeljo zjutrej tretji dan po njegovi smerti, ko se dan zasveti, je vstal potres, in angelj Gospodov je prišel z nebes, svetel kakor blisk, in njegovo oblačilo je bilo belo kakor sneg, in odvali kamen spred groba. Varhi so od strahú pred njim na tla popadali, kakor de bi bili mrtvi. In Jezus vstane iz svoje moči častitljiv iz groba, premagovavec smerti, hudiča in svetá. Varhi so hoteli iti v mesto povedat velikim duhovnam, kar se je zgodilo. In takó so bili varhi, ki so hotli vstajenje Jezusovo od mrtvih vbraniti, perve priče, de je Jezus res od smerti vstal.

Veliki duhovni in starašini ljudstva so se zbrali, in se posvetovali, kakó bi jo zvili, de bi se ta resnica med ljudstvam ne zvedila in po širokim ne razglasila. Dali so vojšakam veliko denarjev in jim rekli: Recite, de so njegovi učenci prišli, in ga ukradili, ko ste spali. Če bo poglavar to slišal, ga bomo pogovorili, de se nič hudiga vam ne bo zgodilo, le nič se ne bojte. Vojšaki so denarje vzeli, in storili kakor so bili naučeni.

Ali se more resnica huje sovražiti kakor so jo ti hudobneži sovražili? Pa terdovratni človek, kateri iz svoje hude volje nevéren ostane, noče ne čudežev ne resnice verjeti. Namesti de bi bili Jezusu vérovali, kar je učil, ker je res od smerti vstal, kakor je poprej pravil, so vojšake plačali, de bi bili lagali. In kakó oslepljeni so tudi bili! Vojšaki naj rekó, de so spali, in med tem so ga njegovi učenci ukradili, kaj more spričati spijoči človek!

Takó so po božji previdnosti sovražniki Jezusovi prvi zvedili, de Jezus je od smerti vstal.

48. Kakó so Jezusovi učenci zvedili Jezusovo od mrtvih vstajenje?

Še tisto jutro zgoodej so pobožne žene, Marija Magdalena, Marija Jakobova in Salome prišle z dišečimi mazili k grobu, de bi Jezusovo teló mazale. Žalostne se po poti pogovarjejo: Kdo nam bo kamen spred groba odvalil. Pa ko na vert stopijo, vidijo kamen že odvaljen. Gredó bližej groba, ter vidijo, de je prazen. Magdalena, ki je to vidila, je mislila, de je Jezusovo teló vzeto, teče v mesto in pové Petru in Janezu in jima reče: »Vzeli so Gospoda iz groba, in ne vémo, kam so ga položili. In se spet verne k grobu. Med tem, ko je Marija Magdalena odšla, so žene šle v grob in niso našle telesa Jezusoviga. Silno so bile žalostne zavoljo tega, in zagledajo dva angelja zraven njih stati v svetlim oblačilu in le perte vidijo, ki je bilo teló Jezusovo va-nje zavito lepo poravnane ondi ležati, in od strahú so ostermele. Angelja jim pa rečeta: Nikar se ne prestrašite, ve išete Jezusa Nacarenčana križaniga. Čemu išete živiga med mrtvimi? Vstal je, in ga ni tukej! Glejte kraj, kamor so ga bili položili. Spomnite se, kakó vam je govoril, ko je še v Galileji bil: Sin človekov mora ljudém, grešnikam v roke izdan in križan biti, in tretji dan od smerti vstati. Pojdite pa in povejte njegovim učencam in Petru, de gré pred vami v Galilejo, tam ga bote vidile, kakor vam je rekel. Žene so šle iz groba in zbežale, ker strah in trepet jih je prevzel, in niso nikomur nič povédale, ker so se bale. Povédale so pa aposteljnám, tode jim niso verjeli.

Peter in Janez pa berž tečeta k grobu, in Janez je Petra pretekel, in je prvi prišel k grobu. Perpognil se je, in vidil rijuhe ležati v grobu, va-nj pa ni šel. Peter pride za njim in gré v grob, vidi rijuhe ležati, perta pa, ki je bil na njegovi glavi, ni bilo zraven ri-

juh, ampak posebej zvit. Zdej vidi, de Jezus ni vzet iz groba, in misli, kaj se je moglo zgoditi. Gré tudi Janez v grob, in vidil je in véroval, de je Jezus resnično od smerti vstal. In šla sta oba domú. Marija Magdalena spet pride k grobu in se milo joka pred njim. Vsa objokana pogleda v grob, in vidila je dva angelja v belih oblačilih sedeti, eniga per glavi in eniga per nogah, kjer je bilo položeno Jezusovo teló. Rečeta ji: »Zena kaj jokaš?» »Oh! jima reče: kakó bi ne jokala, mojiga Gospoda so vzeli, in ne vém, kam so ga položili. Ozrè se, in vidi Jezusa pred seboj stati, pa ni vedila, de je Jezus. Jezus ji reče: »Žena! kaj jokaš? Kogá išeš?» Menila je, de je vertnar, in mu reče: »Gospod! akó si ga ti vzal, povéj mi, kam si ga položil, de ga bom vzela.» Jezus ji ljubeznjivo reče: »Marija!» in v hipu ga je spoznala, pade mu k nogam, in reče: »Moj učenik!» Jezus ji reče: »Nikar se me ne dotakni, nisim še šel k Očetu. Pojdi pa k mojim bratom, in povéj jim: Kmali pojdem k svojimu in k vašimu Očetu, k svojimu in k vašimu Bogú.» In Jezus je zginil spred njenih očí, in njena žalost se je spremenila v veliko veselje.

Ko so šle nđi druge žene od groba povedat učencam, kaj so vidile, jih Jezus sreča in jim reče: »Pozdravljene bodite!» One pa so perstopile, padle pred-nj, objemale njegove noge, in ga molile. Jezus jim pa reče: »Nikar se ne bojte! pojdite, povéjte mojim bratom, de naj gredó v Galilejo, ondi me bodo vidili.

Kakó serčno je Jezus ljubil svoje učence tudi po svojim od mrtvih vstajenji, imenuje jih svoje brate, desiravno so ga bili pred tremi dnevi vsi zapustili po telesu, ali njih serca so bile vendar zmirej per njem. To je že prerok povedal, kjer je prerokoval poniževanje, terpljenje in poviševanje Mesijevo, rekoč: »Kader me bo iz gerla leva rešil, tedaj bom tvoje imé svojim bra-

tam oznanoval, in te v zbirališi hvalil.» Psl. 21. In takó se je tudi to prerokovanje nad Jezusam spolnilo.

Potlej so šle žene in so povedale aposteljnám vse, kar so vidile in slišale, in niso verjeli. Pride pa tudi Marija Magdalena, in je spet povedala: »Gospoda sim vidila. Povedala jim je vse na tanjko, kar je Gospod z njo govoril, in žalovali in jokali so, pa vendar ji niso verovali de živí, in so mislili, de so prazne marnje.

Popoldne tistiga dné, ko je od smerti vstal, se je Jezus perkazal dvema učencama, ki sta šla iz Jeruzalema v bližnji terg Emavs. Pogovarjala sta se med seboj od vsiga, kar se je bilo zgodilo. Na poti se jima je perdružil, pa ga nista spoznala, tedej jima je rekel: »Kakošne pogovore imate med seboj, in zakaj sta takó žalostna?» Kleofa mu odgovori: »Kaj si ti sam ptujic v Jeruzalemu, de ne véš kar se je te dní tam zgodilo?» In ju popraša: Kaj? In sta rekla: »Od Jezusa Nacarenčana, kateri je bil prerok, mogočen v djanji in v besedah pred Bogam in ljudstvam, in kakó so ga izdali naši veliki duhovni in oblastniki v obsojenje k smerti, in so ga križali. Mi smo pa upanje imeli, de bo Izrael odrešil, pa že danes je tretji dan, kar se je to zgodilo.» Jezus jima reče: »O vi nespametni in kesniga serca verovati vse, kar so govorili preroki! Ali ni bilo potrebno, de je Kristus to terpel, in takó v svojo čast šel.» In jima razlaga po poti vse, kar je bilo od njega v svetim pismu.

V pogovorih pridejo do terga, in Jezus se dalje ravna, pa učenca ga prosita, de naj ostane per njima, ker se že mračí, in je šel z njima. Per večerji je kruh vzel v roke, ga je posvetil, zlomil in jima podal. Tedej sta ga spoznala. Jezus jima je pa zginil spred očí. In zdej sta rekla med seboj: »Ali ni serce v nama gorelo, ko nama je sveto pismo razkladal?» In precej sta vstala od mize, in šla povedat drugim učencam v Jeruzalem.

In ko prideta k njim, so jima povedali: »Gospod je res vstal in se Petru prikazal.« Obá hitita pa tudi praviti, kar se jima je bilo na potu pripetilo, in kakó sta Jezusa spoznala pri lomljenju kruha. Ko so pa to govorili, se je Jezus perkazal, med nje stopil in rekel: »Mir vam bodi!« Prestrašili so se vsi, menili so de duha vidijo. Jezus jim pa ljubeznjivo reče: »Nikar se ne bojte, jest sim, pogledjte moje rokó in nogé, potipajte me, sej duh nima mesá in kosti, kakor jest imam.« Ker pa še niso verovali od veselja, in se čudili, je rekel: »Imate kaj jesti?« Dali so mu kos pečene rive in sad medú. In je jédel pričo njih.

In niso se več bali, ampak veselili so se, de spet Gospoda vidijo. Jezus jim je pa rekel: »To sim vam že pravil, ko sim še pri vas bil, de mora vse dopolnjeno biti, kar je pisano od mene v postavi Mozesovi, v prerokih in v psalmih. Takó je pisano, in takó je bilo treba Kristusu terpeti in tretji dan vstati od mertvih, in oznanovati v njegovim iménu pokoro in odpušenje grehov med vsimi naródi in začeti v Jeruzalemu.« Na zadnje jim spet reče: »Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, takó tudi jest vas pošljem.« Dihne va-nje in še reče: »Prejmite svetiga Duha, kterim boste grehe odpuštili, so jim odpušeni, in kterim jih bote zaderžali, jim bodo zaderžani.« Ko je to izrekel, zgine spred njih.

Takrat, ko se je Jezus vsim apostelnjam prikazal, Tomaža ni bilo med njimi. Ko je prišel, so mu vsi veselí pripovedovali, Gospoda smo vidili. Tomaž pa ni veroval, ampak je rekel: Ako ne vidim na njegovih rokah in nogah znamenj žebljev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.

Osem dní po tem je Jezus spet skozi zaperte duri med nje prišel in djal: »Mir vam bodi!« Potlej se proti Tomažu oberne, in mu reče: »Poglej moje rokó, in položí svoj perst va-nje, rokó v mojo stran, in ne bodi ne-

véren, ampak véren. Tomaž je rekel: »Moj Gospod, in moj Bog!» Jezus mu še reče: »Tomaž! ker si me vidil, si véroval, ali blagor jim, kateri niso vidili in so vérovali!

Potem je šlo vsih enajst apostelnov na svoj dom v Galilejo, kjer se jim je Jezus tudi perkazoval, kakor jim je že prej pravil: »Kadar bom od smerti vstal, pojdem pred vami v Galilejo.» To so tudi angelji ženam rekli: »De naj gredó iz Jeruzalema v Galilejo, tam ga bodo vidile.» Bog vselej spolni, kar obljubi, pa večkrat še več stori po svoji milosti. Takó se je apostelnam že precej prvi dan v Jeruzalemu perkazal. Ko so apostelnjani v Galilejo na svoj dom prišli, je vsak na svoje delo šel. Zgodilo se je, de so eniga dne skupaj bili Peter, Tomaž, Natanael, Janez, Jakob in dva druga njegovih učencov. Peter jim reče: »Ribe grém loviti.» Mu rekó: »Grémo tudi mi s teboj.» In so šli v čoln na Tiberško morje, pa tisto noč niso nič vjeli. Zjutrej je Jezus na bregu stal, pa ga niso spoznali. Jezus jim reče: »Otroci! imate kaj jesti?» Pravijo: nič! Jim reče: »Verzite mreže na desno stran čolna, in bote našli.» Vergli so, in niso mogli vleči od obilnosti rib. Janez pravi Petru: »Gospod je!» Ko je Peter to slišal, de je Gospod, si je suknjo opasal, in po morji do njega šel. Glejte gorečo ljubezen Petrovo do Jezusa. Drugi so se v čolnu peljali, in mreže z ribami vleкли. Ko so na suhu stopili, so vidili žerjavco perpravljenó, in ribo, ki se je pekla, in kruh. Kakó ljubeznjiv in skerben je bil Jezus za svoje učence. Na tihim, ko so njegovi učenci delali, je vstvaril žerjavco, ribo in kruh. Potlej jim reče: »Pernesite rib, ki ste jih vjeli.» Ko so izlekli mrežo na suho, je bilo sto tri in petdeset velikih rib v nji, in mreža se ni raztergala. Jezus jim reče: »Pridite in jejte.» Vzame kruh in ribo, in jim da jesti.

Ko so odjedli, reče Jezus Petru: »Simon Janezov! me ljubiš več kakor ti le?» Odgovori mu: »Gospod! ti véš, de te ljubim.« Jezus mu reče: »Pasi moje jagnjeta.« Spet mu reče: »Peter, me ljubiš?» Peter odgovori: »To je, Gospod! véš, de te ljubim.« Mu reče: »Pasi moje jagnjeta.« V tretjič mu reče: »Peter, me ljubiš?» Peter vès žalosten mu je rekel: »Gospod! ti véš, de te ljubim.« Jezus mu reče: »Pasi moje ovce. Resnično ti povém: Dokler si bil mlajši, si se sam opasal, in šel kamor si hotel; boš pa star, boš svoje roké raztegnil, in drugi te bo opasal, in te popelje, kamor ti nočэш. S tem mu je naznanje dal, s kakošno smertjo bo Bogá počastil.« In potlej mu reče: »Hodi za menoj.«

Peter je trikrat svojiga Gospoda zatajil, in trikrat ga Jezus vpraša, ali ga ljubi. Majhna pokora za takó velik greh, tode jim, kateri Bogá ljubijo, vse v dobro zaleže.

Jezus je pa tudi s trojnim vprašanjem ponovil, kar je že poprej Petru izročil. Postavil ga je svojiga namestnika, vidniga poglavarja svoje cerkve v pričo več apostelnov, in mu je posebno skerb naložil za svoje jagnjeta in ovce. Ali poprej je mogel Peter očitno zaterditi, de Jezusa ljubi, ker potrebno je, de duhovni serčno in zvesto Jezusa ljubijo, če Jezusa čez vse ne ljubijo, tudi njegovih ovčic ne bodo ljubili, in za nje ne vestno skrbeli, ampak le svojo čast in telesni dobiček iskali. Pri perložnosti, ko je Peter Jezusa Sinú božjiga spoznal, mu je rekel, de on je skala, in na to skalo bo svojo cerkev postavil, in de njemu bo dal ključne nebeškiga kraljestva, in karkoli bo na zemlji zavezal, bo v nebesih zavezano, in karkoli bo na zemlji odvezal, bo v nebesih odvezano. Mat. 16. 17—19. Kakor imajo škofi oblast apostelnov, takó imajo Rimski papeži oblast Petrovo, čez vso Jezusovo cerkev, v kateri so tudi škofi in duhovni in vsi

vérni kristjani, kakor so bili tudi aposteljní v nji, ko je Jezus Petru oblast dal, čez vso čedo in pastirje.

Eniga dné je Jezus ukazal svojim enajsterim apostelnám in drugim učencám na en hrib na Galilejskim skupej priti, vsih njih je bilo pet sto, kakor nam sveti Pavel pové (1. Kor. 15. 6.) in Jezus je k njim prišel. Kakor se jim je perkazal, so ga molili. Jezus je stopil v sredo med nje, in je z njimi govoril, rekoč: Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite po celim svetu in učite vse narode in kerstite jih v iménu Očeta in Sina in sv. Duha, in učite jih deržati vse, kar koli sim vam zapovédal. In glejte, jest sim z vami vse dní do konca svetá.

Takó se je Jezus po svojim terpljenji, smerti in od smerti vstajenji večkrat perkazal, de so védili, de živí. In skozi štirideset dní je večkrat z njimi bil, in z njimi govoril od božjiga kraljestva. Ukazal jim je spet v Jeruzalem iti, ker se jim je že perkazal, preden je v nebesa šel.

Zakaj je Jezus Kristus od smerti vstal?

Jezus je od smerti vstal:

1) De so se pisma dopolnile, ki so od njegoviga terpljenja, smerti in od smerti vstajenje govorile, in de so se tudi njegove besede dopolnile, ki jih je večkrat svojim apostelnám govoril, de bo tretji dan od smerti vstal. In to, kar je govoril, je bilo vsim učencám in njegovim sovražnikám dobro znano, scer bi ne bili varhov h grobu postavili do tretjiga dné.

2) De je svet prepričal, de ga je res Bog poslal, in de je njegov nauk božji, in sama resnica. Vse, kar so preroki od Mesija govorili in prerokovali, se je nad Jezusam dopolnilo, in vsaki je lahko spoznal, ako ni hudobniga in terdovratniga serca bil, de Jezus je obljublje-

ni Mesija, Odrešenik svetá, takó je Jezus tudi po velikim čudežu, ki je od smerti vstal, vès svet prepričal, de ga je Bog poslal ljudi resnico učiti, jih odrešiti in zveličati.

Zató moramo vse verovati in storiti, kakor je učil. Sveti Pavel pravi: »Ako Kristus ni od smerti vstal, je prazen naš nauk, prazna naša véra.« 1. Kor. 15. 14.

3) De je naše upanje poterdil, de bomo tudi mi od smerti vstali k novimu neumerjočimu življenju. »Kristus je od mertvih vstal, prvi spij očih, za kaj skozi človeka (Adama) je smert, in po človeku (Kristusu) vstajenje mertvih. In kakor v Adamu vsi umerjejo, takó bodo tudi v Kristusu vsi oživelí.« 1. Kor. 15. 20—22. »Vsi bomo tedej vstali, tode eni k življenju, eni k smerti.« 1. Pet. 1. 3. 4.

Kaj moramo storiti, de bomo častitljivi k življenju vstali?

Moramo greh in perložnost greha zapustiti, v dobrim stanovitni ostati, in v to pomoč milosti božje prositi, želeti in si perzadevati nebeske darí doseči.

49. Jezus gré v nebesa.

Kakor je Jezus enajsterim zapovedal, de naj iz Galileje spet v Jeruzalem gredó, so šli, in štirideseti dan po svojim od smerti vstajenji, se jim je zadnjikrat prikazal, in jim rekel: »Ostanite tukej v Jeruzalemu, dokler vam ne pošljem obljubljene pomoči od Očeta, in navdani boste z močjó z visokosti. V nekterih dnéh boste s sv. Duham keršeni, in kader boste svetiga Duha prejeli, boste tudi moč zadobili, de mi boste priče v Jeruzalemu, po celi Judeji in Samarii do pokranj zemlje. Pojdite po vsim svetu, in oznanujte evangéli povsod.

Kdor veruje in je keršen bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen. Kteri pa verujejo, pojdejo te znamenja za njimi: V mojim imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali; in če kaj strupeniga pojedó, jim ne bo škodovalo, in na bolnike bodo rokó pokladali, in bodo zdravi. Pelje jih proti Betaniji na oljsko goro. Tukej razprostri svoje rokó nad njimi, jih blagoslovi, in se vzdigne proti nebesam, in svetel oblak ga pokrije pred njih očmi, in je bil vzet v nebesa, kjer sedi na desnici božji, in Bog mu je dal vso oblast na nebu in na zemlji. In ko so nakviško gledali proti nebesam za Jezusam, se jim dva angelja v belih oblačilih prikažeta, in jim rečeta: »Možje Galilejski! kaj stojite in gledate v nebó? Ta Jezus, ki ste ga zdej vidili v nebesa iti, bo spet prišel.» In so ga molili in se z velikim veseljem v Jeruzalem vernili, in so vedno v tempeljnu Bogá hvalili in častili s ženami in z Marijo, materjo Jezusovo, in čakali prihoda svetiga Duha.

Takó je speljal in končal Jezus delo našiga odrešenja, kteriga mu je Oče nebeški naložil, in spil grenjak kelih terpljenja do zadnje kaplje, kteriga piti je od vekomaj sklenil, in je šel po končanim delu spet k svojimu Očetu v nebesa, od koder je prišel. Pride pa še enkrat, kakor je sam povedal, in sta tudi angelja učencam rekla, na zemljo sodit pravične in grešnike, in bo vsakimu po njegovih zaslugah s zveličanjem ali pa s pogubljenjem plačal. Živimo po Jezusovih zapovedih, de se bomo njegoviga družiga prihoda veselili, ne pa tresli pred njim.

Zakaj je šel Jezus v nebesa?

1) De je posedel svoje kraljestvo, kakor je učil, de njegovo kraljestvo ni na tem svetu, ampak v nebesih,

de je tudi nam nebesa odperl, ktere so bile že zavoljo izvirniga greha vsim zaperte.

2) De je človeško natoro povikšal, in jo postavil na desnico Očeta.

3) De je našo véro in upanje poterdil, de kamor je glava šla, tjè tudi udje pojdejo, če bomo glavi pokorni, kakor nam je obljubil, rekoč: »V hiši mojiga Očeta je veliko prebivališ, in grém vam mesto perpraviti, in vas bom k sebi vzel, de bote tudi vi, kjer sim jest.» Jan. 14. 2—3.

4) De je naš besednik in srednik per Očetu. »Moji otročiči! to vam pišem, de ne bote grešili. Ampak če je tudi kdo grešil, imamo besednika per Očetu Jezusa Kristusa pravičniga. In on je sprava za naše grehe, pa ne samo za naše, temuč za celiga svetá grehe.» 1. Jan. 2. 1—2.

5) De je svetiga Duha poslal.

6) De je strah pred smertjo odvzel, ker smert pravičniga ni družiga ko odhod iz svetá k našimu Očetu.

7) De nas je učil, de naše prebivališe je v nebesih, kjer pa je naše prebivališe, tam morajo tudi želje in misli našiga serca biti, na zemlji smo le popotniki in ptujci.

50. Volitev sv. Matija, dvanajstiga aposteljna.

Ko je Jezus v nebesa šel, je rekel svojim aposteljam, de naj čakajo prihoda svetiga Duha v Jeruzalemu. V tistih dnevih je rekel Peter skupej zbranim, kterih je bilo sto in dvajset: »Možjé! bratje! dopolnjeno mora biti, kar je pisaniga, in je prerokoval sveti Duh po

Davidu od Judeža, ki je bil vojvoda tistih, ki so Jezusa vjeli, in je bil nam prištet, in te službe deležen. Dobil je eno njivo s krivičnim plačilom, se je obesel in po sredi razpočil, in vès njegov drob se je iz njega izsul, kar je vsim znano po Jeruzalemu, in tista njiva je njiva kervi imenovana. Od njega je prerokovano, da njegovo škofijstvo bo drugi prejel. Eden teh mož, kateri je od tistiga časa, ko je Jezus od Jeneza keršen bil, do zdej z nami bil, ko je Jezus spred nas vzet bil, mora z nami priča njegoviga vstajenja biti. Izvolili so dva zmed njih, Jožefa, z imenom Barzaba, pravičniga moža in Matija. Molili so rekoč: »Gospod! ti poznaš serca vsih, pokaži, kteriga si izvolil, da nastopi službo in aposteljstvo, katero je Judež zgubil. Vadjali so, in Matija je bil izvoljen dvanajsti apostelj namest Judeža.

To je bilo prvo delo aposteljske službe in oblasti Petra in družih apostelnov, ker Kristus je to hotel in jim je tudi oblast dal, da namest sebe druge škofo blagoslovijo, kar se še v katoliški cerkvi godi, da bodo škofi blagoslovljeni, kateri so na mestu apostelnov v cerkvi Jezusovi, in to se bo godilo do konca svetá.

51. Jezus Sin božji, pravi Bog in človek skupej.

V prejšnjih naukih smo premišljevali Jezusovo življenje, nauke, dela, terpljenje in smert od njegoviga rojstva do dneva, ko je spet šel v nebеса, od koder je prišel na svet. Zdej ponovimo še nauke od njegove osebe, kdo de je.

Jezus je edimorojeni Sin Bogá Očeta, pravi Bog. Še preroki so ga oznanovali Bogá, kar smo že slišali. Angelj Gabrijel je Marii oznanil, da bo rodila Sinú Narvišiga. Ko ga je Janez kerstil, ga je Bog Oče imenoval svojiga Sina, in ko se je Jezus na gori spremel-

nil, in svojim apostelnjam Petru, Janezu in Jakobu svoje božje veličastvo pokazal, je Oče nebeški rekel: Ta je moj ljubi Sin, nad njim imam vse dopadenje, njega poslušajte. In sv. Janez pravi: Vidili smo njegovo čast, kakor čast edinorojeniga od Očeta polniga milosti in resnice.

Jezus sam od sebe uči, de je božji Sin, Bog kakor Oče. Nikodemu je rekel: »Bog je svet takó ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sinú, de kdorkoli va nj veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje. Jest in Oče sva eno. Oče je v meni, in jest v Očetu. Kdor mene vidi, Očeta vidi. Déla, ktere storim, pričajo od mene, de je Oče v meni, in jest v Očetu. Pred Kajfežem, ki ga je zarotil per živim Bogu, de naj pové, če je Sin hvaljeniga Bogá, se je Jezus odgovoril: Ti si rekel, jest sim, i. t. d.

Apostelnji so ga vérovali Sinú božjiga. Peter mu je rekel: Ti si Sin živiga Bogá. Tomaž, ki mu je položil svoje perste v rane, je rekel: Moj Gospod, in moj Bog! In sveti Janez piše: »Vémo, de je Sin božji prišel, in nam dal um, de spoznamo praviga Bogá, in de smo v njegovim pravim Sinu. Ta je pravi Bog in večno življenje.» 1. Jan. 5. 20. i. t. d. In cerkev ga je vselej praviga Bogá vérovala in molila.

Sveto pismo Jezusu perlastuje božje popolnomosti ali lastnosti.

De je *večen*. Sv. Janez govori: V začetku je bila beseda, in beseda je bila per Bogu, in Bog je bila beseda, in ta je bila per Bogu. Vse je po nji stvarjeno, in brez nje ni nič storjeno, kar je storjeniga. Besedo imenuje sveti Janez Sinú božjiga, in on je bil prej, ko je bilo kaj storjeniga, to je, bil je od vekomaj per Bogu, in Bog sam je bil. On je vse stvaril, in brez njega ni nič stvarjeniga. In Jezus je molil: Oče stori

me zdej častitljiviga per sebi z veličastvam, ktero sim per tebi imel preden je svet bil. In aposteljni ga imenujejo čez vse hvaljeniga od vekomaj. Rimlj. 9. 5.

Jezus je *vsigamogočen*. Sv. pismo pové, de po njem je vse stvarjeno, kar je vstvarjeniga. Sv. Pavel pravi: Skozi Sina je čase stvaril, in z besedo svoje moči vse nosi. Jezus je pokazal svojo vsigamogočnost v čudežih, ki jih je delal, clo mertve k življenju budil, in ko je sam od mertvih vstal. In tudi sam od sebe pové, de kar Oče stori, pravi on, storim tudi jest. Aposteljni so v njegovim imenu čudeže delali.

Jezus je *vsigaveden*. Jezus je vedil, kaj njegovi sovražniki mislijo mu hudiga storiti, in se jim je večkrat vmaknil, ker njegov čas terpeti še ni bil prišel. Rekel jim je nekterikrat: Kaj hudo mislite v svojih sercih? To le Bog vediti zamore, in nihče drugi. Jezus je povedal svoje terpljenje, svojo smert in od mertvih vstajenje. Vedil je misli svojiga izdajavca, povédal je Petru, de ga bo zatajil; de bosta Jeruzalem in tempelj razvaljena, de bo svetiga Duha poslal. Samarijánski ženi je povédal, kakó de živí; Judam, de bodo po celim svetu razkropljeni, de njegov nauk se bo razširil po vsi zemlji, i. t. d. In vse se je na tanjko dopolnilo. Kdor to vé, je gotovo Bog. Aposteljni so bili prepričani od Jezusove vsigavednosti, in so rekli: »Zdej vémo, de vse véš, in zató verujemo, de si od Bogá izšel.» Jan. 16. 30.

Jezus ima ravno tisto oblast in čast kakor Oče, in to sam poterdi, rekoč: »Vse mi je zročeno od mojiga Očeta, in nihče ne pozná Sinú kakor le Oče; tudi Očeta nihče ne pozná kakor le Sin, in komur hoče Sin razodeti.» Luk. 10. 22. Kakor ima Oče oblast mertve oživljati, takó jo ima tudi Sin. Oče nobeniga ne sodi, ampak je vso sodbo Sinu oddal. To božjo moč in oblast so aposteljni očitno

spoznali, ko so jih v iménu Jezusa kakor Očeta in svetiga Duha kerstili.

Njegovi nauki, njegovo sveto življenje, razširjenje njegove vére, vse priča od njegove božje nature, in vsi kristjani so ga v vsih časih Bogá verovali, častili in molili. Pastirji so ga v hlevu molili in modri mu dari darovali. Verujmo tudi mi va-nj, le po stanovitni véri va-nj bomo res kristjani. Ako v Jezusa verujemo, verujemo tudi v Očeta, ako njega častimo, častimo tudi Očeta, kateri ga je poslal. Upajmo va-nj, ljubimo ga, ker sveti Pavel govori: »Kdor Jezusa ne ljubi, naj bo preklet. 1. Kor. 16. 21. Molimo ga, in v Jezusovim iménu naj se vsako koléno perklone v nebesih, na zemlji in pod zemljo.

Jezus edinorojeni Sin božji je tudi pravi človek. Rojen je bil od Marije device v Betlehemu, rasel je na pameti in modrosti per Bogú in ljudéh. Rasel je pa tudi na telesu, potreboval je živeža, pijače, počitka, spanja in obléke. Terpel in umerl je, duša se je ob smerti od telesa ločila, teló je mrtvo ležalo do tretjiga dné v grobu. Imel je dušo in teló, tedej je imel človeško natoro, in torej je res človek, bil je nam vsim enak, samo brez greha in brez vsiga hudiga poželjenja je bil. Sveti Janez priča od Jezusove človeške nature, ker govori: »Beseda (Sin božji) je mesó postala, in med nami prebivala.»

52. Jezus Odrešenik in Zveličar svetá.

Od perviga greha je bil vès človeški rod v hudo zakopan, kar je bilo že večkrat rečeno, in vès rod je potreboval Odrešenika, ker sam si ni mogel pomagati in popačenja na duši in telesu popraviti, to zamore le Bog, ki je človeka vstvaril. Grešen, popačen človek si

še toliko manj zamore pomagati, ko svoje nesreče ne spozná, je sužen greha, in ga še ljubi, radovoljno in rad stori, si clo prizadeva in perložnosti iše, de bi po svojim spačenim poželjenji storil. Kakó si bo tak človek sam pomagal, ko bi tudi zamogel, kar pa iz svoje moči nikoli storiti ne zamore!

Bog je že prvim staršem Odrešenika obljubil, po katerim bo ljudstvo od vsiga hudiga rešeno, kar jih zadržuje, de ne morejo v nebesa. Preroki so ga oznanovali in pravili, kaj bo za odrešenje vse storil. Daritve, ki jih je Bog zvoljenimu ljudstvo zapovedal darovati, so pomenile Odrešenika, kateri bo z Bogam in človekam spravo storil.

Ko so Judje na dan sprave živino darovali v odpušenje grehov, so pokladali roké na živino v znamenje, de svoje grehe na darovano živino položé, in de je zató zaklana, ker si je človek smert zaslužil. Nar bolj očitno se je vidilo na dveh kozlih, ki jih je veliki duhoven za odpušenje grehov vsiga ljudstva na praznik sprave Bogú daroval, kakor je Bog zapovedal. Na eniga so veliki duhovni in starašini ljudstva roké pokladali v znamenje, de vse grehe na-nj položé, in je bil v pušavo odpeljan v znamenje, de je grehe ljudstva odvzel; drugi pa je bil zaklan in sožgan k spominu, de je ljudstvo zavoljo nepokoršine do Bogá štrafingo smerti zaslužilo. 4. Moz. 16.

Angelj je Jožefu oznanil, de naj imenuje déte Jezus, ker bo svoje ljudstvo od grehov rešil. Sveti Janez kerstnik ga ljudstvu pokaže, rekoč: Glejte jagnje božje, ki grehe svetá odjemlje! Jezus sam uči, de je Odrešenik svetá, ker je rekel, de mora povikšan biti, kakor je Mozes kačo povikšal, de bodo vsi, kateri bodo va-nj verovali, večno življenje zadobili. Bog ni svojiga Sina na svet poslal, de bi svet pogubil, ampak zveličal. Jan. 3.

De je Jezus res Odrešenik svetá, ali obljubljeni Mesija se prepričamo nad tem, ker so se vse prerokovanja prerokov natanjko nad njim dopolnile.

Bil je iz Judaviga rodú, iz Davidove rodovine od device Marije rojen v Betlehemu in v Nacaretu izrejen. Oznanovavec Janez je pred njim šel, in ljudstvo na njegov prihod perpravljaj. Kar je bilo od njegoviga terpljenja, smerti, od mertvih vstajenja in vnebohoda prerokovano, se je vse nad njim dopolnilo, i. t. d. Jezus je čudeže delal, kakor so perpovedovali več sto lét poprej, kakor se je godilo. Preroki pa tega niso sami od sebe vedili, to le Bog vé, in Bog jim je vse to povedal od svojiga Sina.

Jezus je tudi svoje učence na vse prerokovanja spomnil, ki jih jim je po svojim vstajenju razkladal. V poterjenje te resnice, de on je Odrešenik svetá in božji Sin, je čudeže delal, in je Judam rekel: če meni ne vérjete, glejte moje dela, te od mene pričajo, de je Oče v meni in jest v njem. Jezus je tudi prihodne reči prerokoval, ktere so se ravno takó zgodile, kakor je povedal, kar človek ne vé in ne more vediti, le Bog sam vé, in tisti, kterimu hoče Bog povedati. Povedal je svojim učencam, kar se bo z njim godilo, de bo izdan, bičan, križan, umorjen, v grob položen in tretji dan bo spet od smerti vstal. Povedal jim je, de ga bodo vsi zapustili, kader bo vjet, de ga bo Judež Iskarijot prodal, Peter zatajil; de bodo sovražniki Jeruzalem kakor tudi krasni tempelj razvalili takó, de kamen verh kamna ne bo ostal, de bo veliko Judov takrat z mečem pomorjenih, in drugi bodo v sužnot odpeljani in po celi zemlji razkropljeni. Povedal je svojim učencam, kakó se jim bo godilo, de bodo zavoljo njegoviga iména veliko terpeli, in bodo umorjeni. De bo njegov nauk po vsi zemlji oznanovan, in de njegovo kraljestvo, cerkev

bo do končanja svetá obstala, i. t. d. Tedej je Jezus Odrešenik svetá, kteriga je Bog poslal.

Jezus je pa tudi svet odrešil. Um človekov je bil že po prvim grehu naših staršev vès oslepljen, ljudje niso vedili kaj storiti, de bi zveličanje zadobili, in niso Bogá spoznali. Jezus je pa ljudi učil Bogá spoznati, kakošen de je, in kaj de hoče, in kaj de naj storé, de bodo zveličani, takó nas je od naših lastnih grehov s svojimi nauki odrešil, ker zdej se vémo greha varovati, ko vémo kaj storiti in kaj opustiti. »Vi boste spoznali resnico, in resnica vas bo proste storila.« Jan. 8. 32.

Človek je tudi k hudimu nagnjen, je oslavljen na volji, poželjenje do hudiga nad njim gospoduje, de le rad storí, kar ono, ne pa kar Bog hoče. Jezus je tudi od te slabosti človeka pokaženiga rešil, ker mu je pomoč, gnado božjo zaslužil, ktera poželjenje do hudiga v človeku zmaguje, in kristjana močniga storí, de zoper poželjenju izvoli, in radovoljno storí, kar Bog hoče. »Ako vas Sin božji proste storí, bote res prosti.« Jan. 8. 36.

Serce človekovo se je od svojiga stvarnika ločilo, od poželjenja gnano ljubi stvari bolj kot Stvarnika. Vživa stvari, ki so njegovimu poželjenju všeč, in pozabi svojiga Bogá, kteri jih daje. Jezus nam je gnado zaslužil, in nam jo daje, de oberne ljubezen serca od stvari, de jih človek nezmirno ne ljubi, ampak jih vživa in obrača z njimi po volji in naménu božjim in z njimi dobre dela storí. Sercé človeško pa je od Stvarnika stvarjeno k ljubezni, in tudi vedno ljubi, če Stvarnika ne ljubi pa stvari njegove. Pomoč božja ga od ljubezni do stvari odganja, de začne Bogá ljubiti. In kolikor manj veselje do svetá in njegovih dobrot človek ima, toliko več ljubezni ima do Bogá v svojim sercu, ktera v njem storí, de se vsiga prepovedaniga zderží.

Jezus Odrešenik svetá nas je pa tudi od storjenih grehov odrešil, ker je vse naše grehe na se vzel, in za nje terpel, in s svojim terpljenjem in smertjo božji pravici zadostil, nam odpušenje grehov, milost per Bogu zadobil, in nas od oblasti hudiča in pekla odkupil, in nam večno zveličenje zaslužil.

Desiravno nam nagnjenja do hudiga, telesnih bolezni, družih nadlog, slabosti nature in telesne smerti ni odvzel, nam pa vse po njegovi milosti k večnemu zasluženju zaležejo, če jih voljno v božjo voljo vdani preterpimo, in clo smert, če smo perpravljeni umreti, de bi z njo božji pravici za svoje grehe zadosti storili, nam v veliko zasluženje v nebesih zaleže.

Jezusovo odrešenje od naših grehov in štrafing pa naše serca pomiri in potolaži, ker vidimo, de iz ljubezni do nas je vse to storil. Pa ne smemo misliti, de nas je Jezus od dolžnosti greha se varovati in za naše grehe pokoro delati odvezal, on je le storil, kar nobenimu ni bilo mogoče storiti, ampak le njemu samimu, božjimu Sinu. Premišljevanje velike milosti, ktero nam je Jezus po odrešenji dodelil nas mora še le bolj od greha odvracati, ker vidimo kakó svetost in pravica božja greh sovraži, in torej si moramo iz vse moči perzadevati s pravičnim življenjem Jezusove milosti se vdeležiti in mu podobni biti.

53. Jezus naš učenik.

Vidili smo že v stari zavezi, kakó Bog ljudi, svoje otroke ljubi, in sicer takó, de noče njih pogubljenja, temuč de bi njega spoznali, po njegovi volji živeli, se poboljšali in večno zveličani bili. Ko je namreč prvi človek grešil in svojiga Boga zapustil, se od njega ločil, in se vès pokazil na duši in telesu, ga usmiljeni Oče nebeški ni zaverigel kakor napuhnjene angelje. Ali ker se človek popačen sam iz svoje moči ni mogel več k Bogu obrniti, se je Bog k njemu obrnil, in ga pre-

cej začel odreševati. Um, pamet je bila oslepljena in zmotena, človek ni poznal več svojiga Bogá, ne božjih lastnost in božje volje takó kakor pred grehám. Bog ga je v začetku sam učil, potlej pa po očakih, po Mozesu, prerokih in po duhovnih. Obetal je ljudstvu dobrote, če bodo po njegovi volji živeli, in žugal jim je z ojstrimi štrafingami, ako ne bodo storili, kar jim zapoveduje, in oznanoval jim je od časa do časa, de Mesija pride, kteri jih bo še le popolnoma Bogá spoznati učil, in dajal jim je tudi znaninja, po kterih ga bodo — kader pride zmed drugih ljudi — lahko spoznali. In ko je Bog večkrat po prerokih k očakam govoril, je zadnjič po svojim Sinu z nami govoril, kteriga je dediča ali erba vsiga storil, po kterim je svet vstvaril, kteriga čast smo vidili, kteri z besedo svoje moči vse nosi, in kteri po tem, ki nas je od grehov očistil, sedi na desnici veličastva božjiga, in je čez vse angelje povikšan; on je prerok vsih prerokov, kralj vsih kraljev, in večni veliki duhoven. On je veliki učenik, kteri Bogá prav pozná, ker še nihče ni bil v nebesih kakor Jezus, ki je z nebes peršel, torej nobeden Bogá ne pozná kakor on, ki je tudi sam resnični Bog.

Jezus je učil Bogá in njegove lastnosti prav spoznati, učil je dolžnosti do Bogá, dolžnosti do nas, do bližnjiga in drugih stvari; učil je resnice od neumerjčnosti človeške duše, od zveličenja pravičnih v nebesih, in večniga pogubljenja grešnikov v peklú. Pokazal nam je s svojimi nauki naše slabosti in rane, ki jih greh našim dušam stori, pa tudi povedal in dal nam je potrebne perpomočke, po kterih si iz slabost pomagati in škodo, ki nam jo greh stori, popraviti in se zveličenja vrednih storiti zamoremo, i. t. d. Ko pa Jezus ni le za svoje čase učil, temuč je hotel, de njegov nauk mora vsim ljudém znan in do končanja svetá oznanovan biti, nam ga je v svetim evangélju zapisaniga pustil, in svoji cerkvi

izročil, kteriga po duhovnih, svojih služabnikih, oznanuje, de vsaki človek lahko zvé, kaj naj stori, in kaj naj odpusti, de bo zveličan.

Duhovni nam ga oznanujejo, Jezus pa s svojo gnado naše serca pripravne stori ga poslušati in po njem živeti. Zakaj ne tisti, ki sadí in perliva, ampak kateri rast daje, ima tako moč. Zató je Jezus svojim apostelnam rekel: Ne imenujte se učenci, zakaj eden je vaš učenik, Jezus Kristus. Mat. 23. 10. Le en učenik, torej tudi le en nauk je resničen, in ker duhovni morajo le Jezusov nauk učiti, takó vedno le Jezus uči po svojih namestnikih. Véno tedej poslušajmo njegove nauke, ker so besede večniga življenja, in ne zlagajmo jih po svojim domišljevanji, ampak po zlaganji cerkve jih vselej vzemimo, ker jo sveti Duh vlada: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas sovraži, mene sovraži.“ Luk. 10. 16.

Desiravno je Jezus vés svet prepričal od resnice svojih božjih naukov s čudeži, prerokovanjem in svojim svetim življenjem, mu vendar le niso vsi verovali, ker so hudobni bili, zakaj kterimu ni mar verovati tudi čudežev ne porajta. Kdor hoče po véri Jezusovi se zveličati dati, mora dobriga serca in željin biti resnico slišati. Kteri zmed Judov so take želje imeli, so Jezusa radi poslušali in va-nj verovali, posebno so bili revni takih željá. Bogati pa so le po svojim življenju živeli, ni jim bilo mar Jezusa poslušati, njegov nauk jim ni dopadel, je bil preojster za-nje.

Veliko Judov je tudi mislilo, de Jezus bo zemeljski kralj, kateri jih bo spod oblasti Rimskiga cesarja rešil, in oni bodo prvo ljudstvo na zemlji, ktero bo vsim drugim zapovedalo, in de bodo v vsim srečni na zemlji. Niso pa mislili, de v Jezusovim kraljestvu bodo mir za svoje duše, odpusenje grehov in večno življenje zadobili, ampak le telesne dobrôte. In ta zmota jih je motila,

de veliko zmed njih ni Jezusa verovalo Odrešenika svetá, ker so bili v svojim pričakanji ogoljufani, ko jim Jezus tega ni storil. Še bolj so bili zoper njega, ki jim je zapovedal ponižnost, krotkost in tudi pokoršino Rimskemu cesarju. Zató so se tudi med seboj spraševali: Ali ni iz Nacareta tesarjev sin?

Še težji je bilo verovati va-nj, ko je Jezus od svojiga terpljenja in smerti govoril in rekel, de to je volja njegoviga nebeškiga Očeta, torej so rekli: Ta ni Mesija. Vsi le v telesne dobrote zamaknjeni niso imeli, kar je nebeškiga. To se še vsaki dan godi. Božji ljudje imajo božjiga duha, verujejo Jezusu, posvetni ljudje posvetno želé, jim torej za Jezusa ni mar, zraven toliko božjih naukov nevéni in nevedni ostanejo.

Tudi jim ni dopadlo, ko jih je Jezus svaril. Njegovo svarjenje, ko so grešno živeli, jih je razserdilo, zavidili in sovražili so ga, in terpeti niso mogli, de ga je ljudstvo ljubilo, ker jim je toliko dobriega storil po svojih čudežih. Vse to je storilo, de Jezusu niso verovali, ker meseni človek ne umé, kar je božjiga.

54. Jezus, naš kralj in Gospod.

Preroki so od Jezusa prerokovali, de bo kralj, ki bo gospodoval čez vse ljudi, in njegoviga kraljestva ne bo konca, kakor je bilo že povedano. Tukej ponovim le prerokovanje preroka Caharija, ki je ljudstvu povedal, kakó bo Mesija prišel, rekoč: Povejte héeri Sion: Glej, tvoj kralj pride k tebi krotak, pravičen in ubog. Cah. 9. Šest dní pred veliko nočjo se je Jezus očitno kot kralj pokazal, ko je, od ljudstva spremljen, na oslici v Jeruzalem jezdil. Veliko Judov ni spoznalo Jezusa kot kralja zavoljo njegoviga uboštva, ko so ga čakali le mogočnega kralja, kar Jezus ni bil, ker njegovo kraljestvo ni od tega svetá.

Jezus je naš kralj, kot Bog in človek, ker ste obé natori v eni osebi združene, to je že angelj Gabrijel Marii povedal, rekoč: Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegoviga očeta, in kraljeval bo v hiši Jakobovi vekomaj, in njegoviga kraljestva ne bo konca. Ko Bog ima oblast čez vse ljudi in druge stvari, kakor Bog in človek skupej je pa to oblast zaslužil po svojim terpljenji in smerti, kar je poterdil po svojim od smerti vstajenji, ker je rekel: Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Cerkev Jezusova ali vsi pravoverni kristjani so njegovo kraljestvo na zemlji, ker si jih je s svojim terpljenjem in smertjo odkupil.

Znano nam je, da prvi človek je hotel že v raji božji oblasti se odtegniti in Bogu enak biti, in po svoji nepokoršini se je ločil od Bogá in njegoviga kraljestva, bil je njegov sužen. Oče nebeški je iz ljubezni do nas svojiga ljubiga Sina na svet poslal. Jezus vzame človeško natoro na se, se je med ljudmi kot človek perkazal, kakor človek terpel in umerl, in takó kraljestvo hudobniga duha razdjal. In ko je v nebesa odšel, je poslal svetiga Duha, kateri to dela, kar je Jezus začel, in bo delal do konca svetá, ker bo ljudi skozi sveti kerst in véro iz kraljestva hudobniga duha v kraljestvo Jezusovo speljeval. Po svetim Duhu pride Jezus v naše serca. Cerkev po svojih duhovnih oznanuje božjo besedo, Jezus pa po svetim Duhu stori v nas, da jo spoznamo in ljubimo, se zmotam svetá odpovemo, in zapovedami Jezusovim se podveržemo, smo mu pokorni, takó on v nas kraljuje. Ker naše sercé sladkosti in veselje svetá ljubi, ga Jezus, ki v nas prebiva, oberne, da začnemo njega ljubiti, in veliko večí veselje in sladkost v svojim sercu do Jezusa občutimo, ki ga per nobeni stvari in per vživanji nobeniga posvetniga veselja nikoli nismo občutili. To veliko veselje do Bogá stori, da ne maramo več toliko za stvari, jih nehamo nezmerno ljubiti, in jih le toliko

porajtamo, kolikor nam jih je treba; naše za Jezusa goreče serce je merzleji proti stvarém in proti vživanju posvetniga veselja. Zakaj dokler je grešnik pod oblastjo hudiča, to je, de njegovo voljo spolnuje, stori veliko krivic, in veliko hudiga, kader pa pride božje kraljestvo v njega, de Jezus v njem kraljuje, grešnik njegove zapovedi ljubi, in po njih pravično, sveto živi. Zató so kristjani v sv. pismu svetniki imenovani, ker zares sveto živé. O kakó dobro in prijetno je v božjim kraljestvu biti, kjer so takó dobri ljudjé.

Sveti Pavel od božjiga kraljestva lepo govori, ker pravi: »Božje kraljestvo ni jed in pijača, ampak pravica, mir in veselje v sv. Duhu.« Rimlj. 14. 17. Pravica v kristjanih stori, de vse dopolnejo, kar so Bogú in bližnjimu dolžni, in se varjejo v nar manjših rečéh koga pohujšati, kakor jih véra uči takó vse storé. Mir je v kristjanih, ker pravično živé, svoje poželenje kroté, in v njih ni strahú in nepokoja, ker vse nečimerne in nepotrebne želje so pregnane. Veselje pa vživajo duše, v katerih Jezus kraljuje, ker véjo, de huda nima nič per njih, ko so poželenje do hudiga in greh premagale in zapustile, mirno in veselo božjo voljo spolnujejo, in v upanji čakajo, de Jezus jim bo še večí dobrote v nebesih dal.

Ker nas je Jezus iz ljubezni s svojo kervjo odkupil, smo njegovi; prerodil nas je sveti Duh v svetim kerstu v božje otroke, bodimo mu kot svojimu kralju in Gospodu v vsim pokorni, naj Jezus kraljuje s svojo milostjo in s svojimi zapovedmi v naših sercih vekomaj. Prosimo ga, de naj ne dopustí, de bi greh v nas gospodaril, temuč naj stori s svojo milostjo, de hudo poželenje bo vselej njegovim zapovedam pokorno, in naj pomanjša strah v naših sercih, kader bi se svojih poprejšnjih grehov in pravične sodbe spomnili, de terdno upanje na milost božjo in njegovo neskončno zasluženje vedno v svojih sercih ohranimo.

55. Jezus nam izgled, kakó živetl.

Dokler je bil prvi človek nedolžen in pravičen, tak kakor ga je Bog vstvaril, je lahko spoznal Bogá in božjo voljo, in ker ni nič hudiga poznal, je imel vse veselje le v Bogu in v dopolnjenju njegove svete volje. Po grehu se je pa človek vès popačil, njegov um je otemnil, in volja je oslabela, stvari, ki jih vživa, ga zdeji motijo in mu pamet še bolj oslepé, de ne spozná prav Bogá in volje božje takó, kakor v svoji nedolžnosti. In kakor smo se prepričali v naukih, so se ljudje v vživaji stvari takó globoko zgubili, de so jih kot bogove molili, svojiga stvarnika pa pozabili, in če so jim bile zapovedi božje oznanovane, so mislili, de jih ni mogoče dopolniti, in ko so eden družiga vidili, kakó de živi, so bili v svoji hudobii še bolj poterjeni.

Bog je scer od časa do časa tudi dobre ljudi na svetu imel, kateri so po njegovi volji pravično živeli, de bi bili hudobni vidili, de je mogoče z božjo pomočjo po volji božji živetl, in de bi jih posnemali. Pa nar bolj popolni izgled nam je Jezus dal. Jezus, božji Sin, je človek postal, med nami prebival, v vsim skušan bil, kakor mi razun greha. On nas je učil Bogá in njegovo sveto voljo prav spoznati, in ker je vse takó tudi storil, kakor je učil, nam je dal izgled, kakó moramo tudi mi, božji otroci, živetl. Zapovedal nam je popolnoma živetl, kakor je naš Oče v nebesih. In dal nam samiga sebe v izgled, rekoč: »Izgled sim vam dal, de ravno takó tudi vi storite, kakor sim jest vam storil.« Jan. 13. 15.

Aposteljni so Jezusa vedno za izgled imeli, kakó morajo živetl, in so ga tudi vérnim kazali, de naj ga posnemljejo. Sv. Pavel pravi: »Posnemajte mene, kakor tudi jest Kristusa posnemljem.« 1 Kor. 4. 16. Kristus vam je izgled zapustil, de po

njegovih stopinjah hodite, pravi sveti Peter. 1. list. 2. 21.

Takó nam je Jezus s svojim življenjem vidno pokazal, kaj božja svetost hoče, de naj storimo, ker je on ko Bog v človeški natori ravno v takih, in večkrat še v hujskih okolišinah, kakor smo mi, po volji božji vselej storil. In v Jezusu imamo vselej izgled, kakó živeti. Ko bi vsi ljudje okrog nas še takó nemarno in hudobno živeli; le nikar na-nje ne glejmo, ampak na Jezusa.

Takó se bomo njegovi svetosti zmirej bolj perbliževali, ko bomo z njim enih misli, želja in djanja, bomo tudi z njim v večno veselje, v nebesa peršli. Zató sv. Pavel uči, rekoč: »Vémo, de tem, kateri Bog á ljubijo, vse k dobrimu tekne, kateri so po njegovim sklepu k svetosti poklicani. Zakaj, kateri je previdil, je tudi prej odločil, de bi podobi njegoviga Sina enaki postali.« Rimlj. 8. 28. 29.

Kakó Jezusa posnemati nas on sam uči, rekoč: »Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samiga sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.« Mat. 16. 24. Sami sebe pa zatajimo, kader Jezusovim naukam verjamemo, ne pa sebi, po volji ne delamo, ampak po Jezusovi, in svoje hudo poželenje krotimo, de le po svetim evangélji živimo. Svoj križ pa vsaki dan nosimo, če nadloge in vse hudo, kar vsaki dan občutimo, voljno preterpimo, déla in opravke svojiga stanú zvesto opravimo.

Za njim pa hodimo, kader si perzadevamo Jezusovo življenje posnemati, de bi njemu enaki bili. To storiti je Jezus nam vsim zapovedal, ker drugač zveličenja upati ne moremo; in ako sebe ne zatajimo, tudi drugih božjih zapoved dopolnili ne bomo.

Opominjam pa vas bogaboječe kristjane, ki se permirjate drugim kristjanam, ktere vidite v velicih pregrehah, kterih vi nimate, nikar se ne prevzemite v svojih

sercih, ne bodite nepahnjeniga duha, ampak pogledajte Kristusa, njemu se permirajte in ne boste napuhnjeni, ko bote vidili, koliko še vašimu življenju manjka, de bi bili Jezusu enaki, in s žalostno dušo bote mogli spoznati, de ste komej začeli kakor pravi kristjani živeti.

Jezusova ponižnost, krotkost, ljubezen, poterpežljivost in pokorsina naj je nam vedno pred očmi, de se bodo dela Jezusoviga življenja na naših telesih vidile; in če se bodo take čednosti per nas vidile, bomo Jezusov izgled posnémati, kteriga nam je zapustil, in takó bomo Bogu podobni.

56. Jezus naš srednik in besednik pri Bogu.

Sveti Pavel Jezusa srednika imenuje rekoč: En sam Bog je, tudi en sam srednik med Bogam in človekam, človek Kristus Jezus, kteri je sebe dal za odrešenje vsih. Perva človeka sta se pregrešila, in božje dopadenje zgubila. Bog se je od človeka ločil, ker je človek prej Bogá zapustil. De bi se človek z Bogam spravil in spet k Bogu prišel, je Jezus človeško natoro na se vzel; ker med Bogam in človekam ne more drugi sprave storiti, kakor včlovečeni Bog; Jezus kot Bog je bil Očetu popolnoma enak, in je bil človek kakor mi. Mogel je božji pravici za nas zadosti storiti, sicer ne more Bog z nami biti. Z molitevjo, terpljenjem in smertjo je mogel zadostiti, ako je pa to hotel, je mogel božjo natoro na se vzeti. Kakor Bog je imel božjo natoro, in je vse storil, kar je Bog zavoljo človeka hotel, de se mora v spravo z njim zgoditi, in kar človek, božja stvar nikoli storiti ne zamore. Jezus je pa tudi človek bil, takó je per Bogu za človeka, ki ga je razžalil, vse pridobil, kar od Bogá potrebuje. Zató pravi Jezus: „Jest sim pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugač, kakor po meni.“ Jan. 14. 6.

Bog hoče, da naj ga človek po vrednosti časti in v vsem po njegovi volji živi, njegovi pravici pa zavoljo grehov zadosti stori. Usmiljenje božje pa hoče, da bi se grešnemu človeku milost delila, Jezus s človeško natoro sklenjen je Bogá častil, kakor ga nobeden drugi človek častiti ne zamore, in ker je vse naše grehe na se vzel, z njimi na križ šel, in za nas umerl, je za-nje božji pravici zadosti storil, in nam milost in odpusenje grehov zaslužil. Po Jezusovim neskončnim zasluženji zamoremo Bogá spodobno častiti, ako smo z Jezusom sedinjeni; Jezus nam vse svoje zasluženje in gnado po svetim Duhu daje, ktera v nas stori, da Bogá častimo, molimo, vse voljno zavoljo Bogá terpimo in za svoje grehe se pokorimo. Vse to pa dela le eden in ravno ti isti Duh božji, in zato so naše dela večniga plačila vredne, ker jih Bog v nas začne, in z našim radovoljnim prizadevanjem speljuje in konča. Takó smo zdej skozi kri Kristusovo se Bogú perbližali, ki smo nekdeje dalje od njega bili brez upanja in brez Bogá. Efez. 2. 12—13.

Ker nas je pa Jezus z Bogom spravil, se ne smemo goljufati, da nam je zadosti, če le nehamo grešiti in v Jezusa Kristusa verujemo, pokoriti se moramo tudi zavoljo grehov s postam in drugimi spokornimi déli, in se z ubogajmedajenjem od grehov odkupiti. To zapoved nam je Jezus dal, ko je učiti začel, prvo njegovo govorjenje je bilo, delajte pokoro; in to zapoved najdemo v več mestih svetiga pisma zapisano. Jezus je storil vse za nas, kar nas nobeden ni zamogel storiti, zapovedal nam pa je tudi vse storiti, kar je v naši moči, da se njegoviga neskončniga zasluženja vdeležimo in si ga perlastimo. In Jezus še vedno za grešnike v nebesih prosi, in svoje terpljenje in smert za nje Bogu daruje, da jim milost sprosi, ktero jim po svetim Duhu deli v svoji cerkvi. Torej storimo vse, kar je v naši moči, upajmo pa stanovitno, da nas naši grehi strašijo,

de Jezus ostane naš srednik in besednik pri Bogu, on zamore mir storiti, in dokler Jezus naš srednik ostane, se ne dajmo v upanji premakniti, ali po skušnjavah zmotiti, de bi se na božjo milost terdno ne zanesli. Ako je Bog za nas, kdo bo zoper nas! —

57. Jezus naš veliki mašnik.

Človek je dolžen Bogá častiti in moliti, in ker vse od Bogá imamo, dušo in teló in vse druge reči, smo dolžni tudi Bogu vse darovati, to je, vse takó obrniti, de božjo čast vikšamo. Darovali so ljudje Bogu o vsih časih, kar smo že slišali. Dokler duhovnov ni bilo, so hišni gospodarji Bogu dari darovali. Po Mozesu je pa Bog rod Levi odločil, iz kteriga so duhovne zvolili, de so službo božjo v tempeljnu opravljali in darovali. Vsi pa so bili le podoba Jezusova, ker Bog je rekel: »Jest si hočem zvestiga duhovna obuditi, on bo storil, kakor je mojimu sercu in duhu všeč.« 1. Kralj. 2. 35. In ta je Jezus. Njega je Bog od vekomaj zvolil, ker mu je rekel: »Ti si moj Sin, danes sim te rodil. Ti si mašnik na vekomaj po redu Melhizedeka.« Hebr. 5. 5.

Kakor je Bog svet, takó mora tudi veliki mašnik svet biti, kakor sveti Pavel uči, rekoč: »Spodobilo se je, de bi takiga višjiga mašnika imeli, kteri je svet, nedolžen, neomadežen od grešnikov odločen in viši kot nebesa, kterimu ni treba, kakor duhovnu vsaki dan popred za svoje grehe, potlej za grehe ljudstva darovati; zakaj to je enkrat storil, ker je sebe daroval.« Hebr. 7. 26—27.

Jezus je svet, nedolžen in neomadežen, torej zamore tudi ljudi posvečevati. Bil je odločen od ljudi, ko ni imel greha ne nagnjenja do greha v sebi, in desiravno

je med grešniki živel vendar njih grehov nikoli deležen ni bil. Bil je višji kot nebesa, kar je božji Sin. Duhovni stare zaveze so mogli prej za odpuščenje svojih grehov Bogú dari darovati, potlej še le za ljudstvo. Jezus, ki ni greha imel, in ki je Bog bil, ga tudi storiti ni mogel, vès je bil svet, daroval je samiga sebe Bogú v dar za vse ljudi na svetu, in ne za se, ker mu ni bilo treba.

In ko je Jezus veliki mašnik na vekomaj, daruje še zdej v nebesih svojo dušo in teló, svoje terpenje in smert v zveličenje ljudi. Daruje se pa tudi v cerkvah, kjer je pod podobo kruha in vina pričjóč, kakor se je daroval na križu, kjer je bil dar in mašnik. De bi pa vérnim vidno bilo, kaj Jezus dela, je mašnike svoji cerkvi zapustil, kateri vidno to delajo per sveti maši, kar mašnik ne vidno stori. Oni so z njim le en mašnik, ker le to delajo, kar Jezus dela v zveličenje svetá.

Zahvalimo Bogá, ki nam je toliko dober, de nam je duhovne dal, po katerih nam svoje k zveličenju potrebne dari deli. Vse, kar smo slišali, de je Bog za naše odrešenje in zveličenje storil, nas prepriča, kakó močno nas Bog ljubi, in nas uči, kako serčno bi tudi mi, otroci božji, mogli Bogá ljubiti, kakor nas sveti Janez opominja, rekoč: Ljubimo Bogá, ker on nas je prej ljubil.

58. Jezus glava kristjanov.

Sveti Pavel v svojih listih uči, de cerkev je Jezusovo duhovno teló, vsaki kristjan je ud tega telesa, in Jezus Kristus glava, s katero so vsi udje sklenjeni. »Vse mu je podvergel, pravi sv. Pavel, in njega glavo vse cerkve postavil, ktera je njegovo teló.« Efez. 1. 22.

Jezus je prišel na svet, de bi si bil ljudi za svoje kraljestvo nabral in cerkev postavil, v kateri bi zamogli

zveličenje zadobiti, ko je pa šel v nebеса, je poslal svetiga Duha, po katerim svojo cerkev množi, de bodo do konca svetá ljudje na zemlji perložnost imeli udje Jezusoviga telesa in cerkve postati. Jezus je bil s svetim Duham napolnjen, in tega deli vsakimu po meri darov, in ta Duh je življenje celiga telesa, to je, vsih kristjanov, kakor je v glavi, takó je tudi v celim telesu in v vsakim udu. In sveti Duh, kateri s svojo milostjo v nas vsih prebiva, nas med seboj sklène in z glavo, z Jezusam Kristusam, de smo eno teló, in stori, de rastemo v dobrim v Kristusu.

Ude Jezusoviga telesa nas sveti Duh v svetim kerstu in v zakramentu svete pokore stori. V drugih svetih zakramentih nas kristjane še bolj močne dela. Pred ko smo keršeni bili, smo bili v kraljestvu hudičevim, in če po svetim kerstu grešimo, se od Jezusa in njegoviga kraljestva ločimo, in se spet v kraljestvo hudiča povernemo. Skozi zakrament svete pokore nas sveti Duh spet reši od greha in iz kraljestva teme, opraviči nas in z Jezusam sklène, po drugih svetih zakramentih pa to edinost z Jezusam ohrani in jo vedno močnejši dela. Posebno zedinjeni smo pa z Jezusam skozi vživanje svetiga rešnjiga telesa, po katerim se Jezusoviga duha in božje natore vdeležimo, in skozi véro, upanje in ljubezen bo ta zaveza zmirej terdnejši, ker Jezus po svetim Duhu te čednosti v nas močne stori, ki v nas prebiva.

Ta sveta zaveza z Jezusam nas uči, kakó srečni de smo kristjani; kakor so vsi udje našiga telesa z glavo sklenjeni, in je vender le eno teló, en človek, takó smo tudi vsi z Jezusam, našo glavo le eno duhovno teló, in ravno zató njegovih darí, njegoviga terpljenja in neskončniga zasluženja deležni. Ker je Jezus naša glava, tudi vse dobro kar storimo, v nas in z nami dela; in vse naše dobre dela večniga zveličenja vredne stori,

ko jih z njim storimo. Kakor smo pa deležni Jezusoviga zasluženja, takó smo tudi deležni eden družiga dobrih dél, ker smo vsi udje eniga telesa. In ta zaveza se po smerti ne razterga, še zmirej ostanemo zvezani s svetniki v nebesih in z dušami v vicah, ker je duhovna in ne telesna.

Ta nauk je za nas kristjane poln tolažbe, ker vémo, de vse dobro, kar so pravični na zemlji storili, tudi nam v dobro zaleže, ker smo udje ravno v tistim Jezusovim telesu, v katerim so oni bili, so in ostanejo, tode moramo v ljubezni z njimi, med seboj in z Bogam zvezani biti. Mladika le toliko časa rodi, dokler se terte derži, ker od terte mozeg in moč dobí, sad obroditi, če je pa od terte odrezana, se posuši in bo v ogenj veržena in zgori, ravno takó bomo tudi mi toliko časa déla večniga zveličenja vredne opravljali, dokler smo v gnadi božji, ali z Jezusam združeni, in je Jezus z nami. Torej perzadevajmo si, de ostanemo z delavno véro in stanovitno ljubeznijo z Jezusam sklenjeni, de nas nič ne bo zamoglo od Jezusa ločiti. Prosimo pa tudi Jezusa, de naj nas nikdar ne zapusti s svojo pomočjo, de bomo vselej njegovo voljo spoznili.

59. Jezus Kristus naš sodnik.

Jezus sam uči, de je sodnik pravičnih in grešnikov, ker je rekel: „Oče nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo Sinu dal.“ Jan. 5. 22. Čas bo prišel, ko bodo mrtvi iz grobov vstali, in pred Jezusa prišli, in bo vsakiga sodil, kolikor je dobriga ali hudiga storil, in ločil bo hudobne od pravičnih, ravno takó kakor pastir loči kozle od ovač. Pravične bo seboj vzel v nebesa, grešnike bo pa zaverigel v večni ogenj.

De je Jezus sodnik postavljen se spodobi. On je prišel zveličat ljudi, kateri bodo va-nj verovali, s svojo

kervjo nas je vse odkupil, zaslužil nam je vse gnade, katerih potrebujemo živeti po njegovi volji, in jih je svoji cerkvi izročil, de jih nam delí; on je glava vsih pravovernih, torej mu je Oče sodbo dal, de jih bo sodil, in jim plačal, kakor so verovali in živeli po njegovih zapovedih, z večnim življenjem v nebesih ali z večnim zaverženjem v peklú, kakor je sam povedal, de bo prišel sodit, in kakó bo sodil.

Ker bo Jezus naš sodnik ob uri smerti in poslednji dan svetá, živimo po njegovih zapovedih, in ostanimo z njim sklenjeni, de ga bomo imeli prijatla, in milost zadobimo, kader nas bo sodil.

60. Od božjih lastnost.

Od stvarjenja svetá in človeka smo se učili Bogá poznati, in sam Bog se je razodeval po svojih naukih, kdo de je, in kaj hoče, de naj storimo, de bomo srečni in zveličani, pa Jezus nas je še le Bogá prav spoznati učil, in nam njegovo sveto voljo popolnoma razodel. Bogá prav poznati nam je k zveličanju treba, ker, če ga prav ne poznamo, mu tudi po njegovi sveti volji služiti ne moremo. Torej hočemo slišati, kaj Jezus od svojiga in našiga nebeškiga Očeta še posebno uči, ktere lastnosti ali popolnomosti Bog imá.

Ktere so njegove lastnosti?

1) Bog je zgol duh. Jezus uči: Bog je zgol duh. Jan. 4. 24. On nima trupla, zato se ne more viditi, ima popolnoma um, vse vé in umé, ima prosto voljo, storí vse kar hoče, in kar noče ne storí, nič ga ne zadržuje, in nič ga ne more prisiliti storiti, kar noče, tode le dobro storí, ker le resnico in dobre déla on ljubi.

Tudi duša človeška je duh, kateri je Bog dal um in pamet, de spozná dobro in hudo, vé ločiti dobro od hudiga, in ji je dal prosto voljo zvoliti dobro ali hudo, in v tem mu je tudi podobna, razloček je, de je per Bogu vse popolnoma, in volja brez vsiga zadržka.

Bog je stvaril angelje, zgol duhove, stvaril je človeku dušo, ktera je duh, takó je tudi on sam duh. Dal je angeljem in naši duši um in prosto voljo, takó jo tudi on ima, scer bi je ne bil mogel angeljem in našim dušam dati.

Ker je Bog zgol duh, kakšni moramo biti do Bogá?

Ker je Bog zgol duh, moramo njega v duhu in resnici moliti, česar nas Kristus uči rekoč: »Bog je duh, in kateri ga molijo, naj ga v duhu in resnici molijo.« Jan. 4. 24. To je, storimo take déla, ktere naša duša hoče, ne pa taci, ki jih poželjenje našiga mesá hoče; in ne mislimo v svojo večno škodo, de bi le z jezikom in z unanjimi deli Bogá prav molili in častili. Ljudi lahko motimo z besedami, ki našiga serca ne vidijo, Bogá pa ne, ki naše serce vidi, in pozná naše želje in misli, le kader je naše sercé od ljubezni do Bogá vneto in dobre déla ali po volji božji storimo, takrat Bogá prav častimo.

Ker je Bog zgol duh, ali so zató unanje opravila božje službe nepotrebne?

Desiravno je Bog zgol duh, so unanje déla potrebne, ker po unanjih delih se razodeva, kaj in kakó naša duša od Bogá misli, in se proti njemu zadrží, in unanje déla tudi v bogaboječnosti podpirajo in va-njo napeljujejo. Gotovo je, de kdor zunaj pobožnosti in česčenja ne kaže, tudi duša Bogá ne ljubi. Zna se zgoditi, de se človek z unanjimi deli hlími, in duša zató ne vé, de bi pa človek Bogá v sercu ljubil, in ljubezni zunaj ne kazal, se ne zgodi. Ako je človek v sercu svo-

jiga Bogá vesel, se mu njegovo veselje tudi na telesu, na zunanjim zaderžanji vidi; in če grešnik čez svoje grehe žaluje, se mu tudi zunaj vidi.

Kader bomo svoje roke proti nebesam povzdigovali, ali pred Bogam svoje kolena pripogovali, ali na persa terkali, naj bo takrat tudi naša duša v Boga zamišljena, spoznajmo svojo nevrednost, obstojmo svoj nič pred Bogam, in obljubimo mu vselej le njegovo voljo dopolniti.

Jezus, ki je nar bolj popolnoma Bogá v duhu in resnici molil, ni zaverigel takih šeg, po katerih pobožni ljudje hrepené in Bogá časté. On sam je poklekoval, na svoj obraz padel, kader je svojiga Očeta prosil ali se mu zahvalil, je proti nebesam pogledal. Očitniga grešnika, ki se je iz skesaniga serca na persa terkal, ni zaverigel, ampak ga opravičeniga pred Bogam imenoval. Jok zgrevane Magdalene, mazanje njegovih nog z dišečim mazilam mu je bilo všeč, ker je to storila iz prave ljubezni do Bogá.

Ker je tedej Bog zgol duh, zakaj sveto pismo od njega pravi de govori, vidi, sliši, ima roké, nogé?

Sveto pismo takó od Bogá govori zovoljo naše slabosti, de ložej umémo, ker po človeško drugač od Bogá ne moremo govoriti. Se reče, Bog govori, ker Bog s svojo mogočno voljo stori, de se besede slišijo. Se reče Bog vidi in sliši vse, ker je vsigaveden in povsod pričijoč; ima roké in nogé, ker s svojo vsigamogočno voljo vse lahko stori.

Ker je Bog zgol duh, in telesa nima, je mar napak, de pisane podobe od njega imamo?

To ni napak, podobe nas še le večkrat opomnijo na Bogá, in nas budé k češenju božjemu, le misliti ne

smemo, de podobe kako moč v sebi imajo, ali de bi od njih kaj zadobili ali sprosil.

2) Bog je večn. Bog ni nikoli začel biti, je vselej bil, in ne bo nehal biti.

Jezus uči, de je Bog večn, ker je rekel, de bo sodnji dan zvoljenim rekel: »Pridite žegnani mojega Očeta! posedite kraljestvo, ktero vam je perpravljeno od začetka sveta. Mat. 25. 34. In pravični pojdejo v večno življenje, grešniki pa v večno terpljenje, pravi Jezus. Bog bo plačeval pravične z večnim veseljem, grešnike pa z večnim terpljenjem, takó more tudi večn biti.

Bog je že Mozesu povedal, de je večn. Ko ga je Mozes pri gorečim germu vprašal, kaj jim hočem reči, de mi bodo verovali, de si me ti poslal, mu je Bog odgovoril: »Reci jim: Bog vaših očetov, ki je vselej bil, in vedno bo, me je k vam poslal. 2. Moz. 3. 14. »Gospod! ti si od roda do roda naše pribežališe bil. Pred, ko so gore postale, je zemlja in svet stvarjen bil, si ti Bog od vekomaj. Psl. 89. 1—2.

Kaj nas večnost božja uči?

Ko je Bog večn in mi smo njegovi otroci, terdno upajmo va-nj, on je naš večni Oče, vedno bo skrbel za nas, kakor je dosihmal. Vse bomo zgubili, starše, brate, sestre, prijatle in dobrotnike, Bog pa ostane vekomaj. Večno bo dobre ljubil, in jih v nebesih plačeval z večnim veseljem, in večno se mu bo nad hudobnimi studilo in jih bo kaznoval. Torej ljubimo dobro, in prizadevajmo si po njegovi volji storiti, greh pa sovražimo in varujmo se ga.

3) Bog je vsigaveden; vé, kar je bilo, kar je in bo, vé naše nar skrivniši misli, ne more tedej goljufan biti.

Bog je vse vstvaril, ohrani vse, in viža celi svet, torej pa tudi vse pozná in vé, sodil bo vse ljudi, zato mora tudi vediti kakó živé, de jih bo vedil soditi. Vé pa tudi vse, kar je minulo. Ljudjé pozabijo, kar so nekdej storili, ker je preslab njih um, **Bog** pa nič ne pozabi. On vé, kaj se bo prihodnjič godilo, vse bo vstvaril, ohranil in vladal, sodil bo pravične in grešnike, takó mora tudi že zdey vse véditi. **Bog** je tudi našo dušo stvaril, jo pozná in vé, kaj misli in želi ali imeti hoče. Ko **Bog** vse vé, in vse pozná, pravimo, de je vsigaveden.

De je **Bog** vedil, kaj sta **Adam** in **Eva** storila, kaj je **Kajn** v sercu hudiga mislil, smo se v večih zgodbah pri **Noetu**, **Abrahamu**, **Izaku**, **Jakobu**, **Mozesu**, pri **Izraelskim** ljudstvu, po prerokih, že dovelj prepričali.

Jezus uči, de je **Bog** vsigaveden, ker pravi, de so lasje na naši glavi sošteti in de vrabec ne pade s strehe brez volje božje. De **Bog** vé, česar nam je treba še prej, ko ga prosimo, nam ne gré vdomiti. Če **Bog** clo za naše lasé vé, ki so nar manjši stvar na nasim telesu, koliko bolj vé za večí reči!

Kaj nas uči božja vsigavednost?

1) Nas uči se greha varovati. Živa véra, de **Bog** je vsigaveden, je nedolžniga **Jožefa**, in čisto **Suzano** pred graham obvarovala. **Jožef** je ženi rekel: **Kakó** hočem pred očmi svojiga **Bogá** takó velik greh storiti? In **Suzana** je zapeljivcama odgovorila: Boljši je za me, de brez greha po krivici umerjem, kakor pred **Gospodovimi** očmi greh storim.

2) Po volji božji radi dobro storimo, če tudi ne vé, in naj nam še takó težko bo, sej **Bog**, ki je naš **Oče**, vse vé, in nam bo vse plačal.

3) Bodimo poterpežljivi v svojih revah, križih in nadlogah, **Bog** naš **Oče** vse vé, in nam bo vse v dobro obrnil. **Job** v svoji veliki revšini in neznani bolezní se je s spominam na božjo vsigavednost tolažil; ravno takó

je pravičniga Tobija v slepoti vsigavednost božja z veseljem napolnila. Spomnila se je Suzana per krivičnim obsojenji k smerti božje vsigavednosti, k Bogu zdihnila in rekla: Večni Bog! ti véš nar skrivniši reči, ti véš, de so po krivim zoper mene pričali. Pole! jest umerjem! in nisim tega storila, kar so iz hudobije zoper mene zlegali.

4) Ne bojmo se ljudi, ako po volji božji mislimo in delamo, če nas po krivim sodijo in hudo in lažnjivo zoper nas govoré, Bogú je znana naša nedolžnost. Hudo obdolženje ljudi pravičnimu ne škodje, kakor hvala hudobnežu nič ne pomaga. Bog bo ob svojim času vse po svoji sveti pravici razsodil, pred njim je vsako sercé razkrito.

Boj se pa grešnik Bogá, njemu so vse tvoje déla bolj, ko tebi znane; spomni se hinavec, tvoja hinavšina le ljudi moti, préd Bogam ti ne bo nič pomagala. Potolažen bodi skesani grešnik, Bog tvoje skesano žalostno sercé vidi, vé vse koliko si perzadevaš za svoje spreobrnjenje, ne omagaj v zaupanji v Bogá, sej je tvoj Oče. Potolažen bodi v svojih nadlogah in v terpljenji, Bog šteje tvoje solzé, on ti jih bo zbrisal, in tvojo žalost v nebesih v veselje spreobernil.

4) Bog je nar modrejši, ima nar boljši voljo, in de vse po svoji dobri volji spelje, izvoli tudi nar boljši perpomočke. Sveti Pavel od božje modrosti lepó govori rekoč: »O, visokost božje modrosti in znanja! Kakó nezapopadljive so njegove sodbe, in neizvedljive so njegove pota. Rimlj. 11. 33.

Božja modrost se kaže v vsih stvaréh in božjih naredbah, vse je lepo in prav naredil, in de bi ljudje pobožni, pravični in zveličani bili, vse na svetu njim k dobrimu obrača. Vse vé, ker je vsigavéden, torej vselej takó dobro vse storí, de ni za popraviti, in se nikoli ne

kesá; svojiga déla nikoli ne skazi, ampak vselej eno z drugim sklene, de eno drugimu pomaga.

Kakor v vsih delih božje vsigamogočnosti njegovo modrost vidimo, se v človeku lepši kaže. Bog je človeka vstvaril, de bi njega spoznal, ljubil, njegove zapovedi deržal in zveličan bil. Zató mu je dal pametno dušo in prosto voljo. Človek je pa skozi izvirni greh popačen od Bogá ločen in kazni vreden. Kaj pa je Bog vse storil, de bi pokaženiga človeka popravil, smo vidili v stari zavezi, in v poslednjih časih je še svojiga Sina iz gole milosti na svét poslal, kateri je bil obljubljeni Odrešenik svetá. Tudi je znano, kaj je Jezus storil, de bi ljudjé Bogá spoznali, ga ljubili, po volji božji živeli in zveličani bili. Koliko dobrot je dodelil Bog Izraelcam, in kakó hudo jih je tudi kaznoval, kader so grešili, in vse eno ko drugo le zató, de bi bili va-nj verovali, ga spoznali, po njegovi volji storili in se zveličali; zraven pa tudi zató, de bi bile tudi druge nevérne ljudstva po njih praviga Bogá spoznale, ker Bog hoče vse zveličati. Mi smo vidili modrost božjo, kakó je z Izraelskim ljudstvom in s pravičnimi po samim delala, pa vselej le njim k dobromu, de je speljala svoj dobri namen. Spomnimo se na Jožefa, Mozesa, Davida, Tobija i. t. d. kaj je Bog storil, de je dopolnil svoj namen, ko jih je hotel povikšati. Veliko hudiga so preterpeli, kar jih je za tisti čas bolelo, pa vse je bilo po božji previdnosti in njim k pridu. Takó Bog tudi še današnje dni z nami dela.

Zakaj Bog, ki je nar modrejši, dopusti toliko hudiga na svétu?

Bog veliko hudiga na svetu perпусти ravno zató, ko je nar modrejši, pa naša pamet ne more vsiga umeti. De se potolažimo, hočemo premisliti:

1) Ni vse hudo, kar se nam zdi hudiga. Bog vlada celi svet in ljudi po samim, kar se nekterim hudo vidi, je potrebno za vse ali saj za več družih.

2) Telesno hudo pravičnemu ne more v resnici škodovati. Če tudi vse blagó in clo življenje zgubi, ni zató res nesrečen, on le zunanje dobrote zgubi, ktere niso prava sreča človekova. Človek je res srečen, ker ima dobro vést in čisto dušo brez greha, ima mirno sercé. kar je nar večí sreča na zemlji.

3) Če bi hudiga ne skusili, bi ne vedili, kaj de je dobro.

4) Telesne nadloge storé, de si boljši življenje v nebesih vošimo, kjer je naše večno prebivališe, in se za nebesa bolj skerbno perpravljamo. Ako bi na zemlji vse imeli, kar želimo, bi zemljo ljubili, kjer nam ni večno ostati.

5) Nadloge zemeljske so perložnost veliko dobr'ga storiti, ako bi jih ne bilo, bi ljudje ne imeli perložnosti, poterpežljivosti, usmiljenja in ljubezni svojimu bližnjimu skazati.

6) Nadloge pravičniga skušajo in ga čistijo v dobrim. Nekteri misli, de ima terdno zaupanje v Bogá, dokler mu Bog vse da, česar želi; od te lepe čednosti se pa še le prepriča, kader mu Bog kakošno nadlogo pošlje, če ni nejevoljen, nepoterpežljiv, ne mermra zoper Bogá, ampak voljno preterpí in spozná, de Bog vse prav stori.

7) Nadloge grešnika k spoznanju greha napeljujejo, ga od greha odvrčajo, in mu dajo perložnost se zavoljo grehov pokoriti.

Kaj nas učí božja modrost?

Ko je naš um preslab vselej božje déla razumeti, bodimo ponižni in voljni vsiga, kar Bog stori, on je naš Oče, ki vse v dobro svojih otrok obrniti vé, in bo vse

takó speljal, de nam bo k zveličenju pomagalo. Ne nehajmo dobriga delati, ako bi se nam še takó godilo, in ne omagujmo v véri in v upanji, v večnosti bomo vidili, de je bilo vse to dobro za nas, kjer bomo modriga Bogá molili in veseli hvalili.

5) Bog je vsigamogočen: on je stvaril nebó in zemljo in vse, kar je; vse lahko stori, kar hoče, njemu ni nič nemogoče storiti, njegovi moči se nič ne more vstaviti. »Gospod je vse, kar je hotel v nebesih in na zemlji, in v morji in v vsih globočinah storil.« Psl. 13. 6.

Jezus je učil, de je Bog vsigamogočen, ko je na oljski gori molil: »Oče! tebi je vse mogoče.« Angelj je Marii rekel: »Per Bogu ni nobena reč nemogoča.« Luk. 1. 37.

Greha ne more Bog storiti, ker je svét, in gréh je njegovi natori nasproti.

Božjo vsigamogočnost vidimo v vsih stvarjenih rečéh, če pogledamo nebó, vidimo brez števila zvezd na njem, če pogledamo po zemlji, vidimo, de je polna živih in neživih neobčutnih stvari, vsih téh enkrat ni bilo, Bog jih je iz nič stvaril, hotel je, in so bile. Vse stvari je v lep réd djál, vse viža, vse ohrani, in vse stvari so njegovi volji pokorne.

Božja vsigamogočnost se nam je prav óčitno kazala per Izraelskim ljudstvu per obhodu iz Egipta v pušavi, in ko so Izraelci v obljubljeno deželo šli.

Kaj nas božja vsigamogočnost uči?

Nas uči:

1) Greha se varovati, ker božji roki ne bo nobeden odšel, in Bog bo grešnika oestro štrafal. Sveti Pavel pravi: »Strašno je pasti v roke živiga Bogá.« Hebr. 10. 31.

2) Dobro delajmo, de bomo vsigamogočniga Bogá prijetla imeli. »Ako je Bog za nas, kdo bo zoper nas.« Rimlj. 8. 31.

3) Zanesimo se terdno na božje obljube, gotovo bo spolnil, kar je obljubil, ker njemu je vse mogoče; v nadlogah, težavah in skušnjavah se na njegovo pomoč zanesimo, gotovo bo vse storil, kar nam je k zveličanju treba, ako pa nam ne pomaga, se moramo tolažiti, de nam je vsiga tega treba, de bo vse v naše dobro obernil, ker je naš Oče, in po svoji modrosti za nas skerbí.

6) Bog je povsod pričijoč, je v nebesih in na zemlji. Bog je vse vstvaril, ohrani vse po svoji volji, tedej je tudi povsod pričijoč.

Jezus je rekel Samarijanki: »Žena, pride ura, in je že tukej, de Bogá ne bodo le v Jeruzalemskim tempelju, ampak povsod molili.« Kader molimo, z Bogam govorimo, če pa povsod lahko z Bogam govorimo, takó je povsod per nas. In to božjo lastnost je že David dobro poznal, ko je k Bogu molil, rekoč: »Kam hočem iti pred tvojim duham? in kam hočem pred tvojim obličjem bežati? Ako v nebesa grém, si ti tamkej, ako v pekel grém, si tudi tamkej. Ako bom s daničnimi perutami zletel, in na kraji morja prebival, me bo tudi tukej tvoja roka peljala, in me bo tvoja desnica deržala.« Psl. 138. 7—10. In sveti Pavel je rekel: »V Bogu živimo, in se gibljemo in smo. Djan. apost. 17. 28.

Bog je tedej povsod, in ni ga kraja ne v nebesih in ne na zemlji, kjer bi Bogá ne bilo, in kjer smo, smo pred božjim obličjem in v njegovih rokah.

Kaj nas uči božja povsodpričijočnost?

Nas uči:

1) V Bogá povsod zaupati, ker je povsod per nas, in smo zmirej v njegovih rokah. Ako smo v nevarnosti, in nikogar ni, de bi nam pomagal, kličimo Bogá na pomoč, on nam zamore vselej pomagati, ker je s svojo vsigamogočnostjo per nas. Z Bogam se je tolažil Jakob, ki je bežal iz hiše svojiga očeta Izaka zavoljo togote Ezava, svojiga brata, in slišal je Bogá govoriti: „Jest te hočem varovati, in srečniga te spet perpeljati v hišo tvojiga očeta, če boš moje zapovedi deržal. Potožimo svoje nadloge Bogú, povsod nas sliši, posebno naj se pravični človek božje pomoči veselí. Sveto pismo pravi: „Gospod je blizo per vsih, kteri v resnici vanj kličejo.“ Psl. 144. 18.

2) Ker je Bog povsod, tudi vidi vse naše misli, želje in dela, varvajmo se greha, ako bi ga tudi skrivaj storili, in bi nihče ne vidil, nas Bog vidi, in on nas bo sodil. Jožefa Egipčevskega je spomin, Bog me vidi, pred velikim greham obvaroval.

3) Delajmo pa vselej dobro po božjih zapovedih, če bi nam še takó težko bilo, Bog vidi naše prizadevanje, in vse nam bo enkrat plačal, karkoli bomo zavoljo njega terpeli.

7) Bog je nar svetejši, ljubi in hoče vse dobro in sovraži vse hudo. Jezus uči v svoji molitvi, de je Bog svet, ko je molil za svoje, rekoč: „Sveti Oče! posveti ljudi.“ Jan. 17. 17. Bog je Izraelcam rekel: Jest sim Gospod vaš Bog, sveti bodite, kakor sim jest svet.“ 3. Moz. 11. 44.

Bog je pa tudi svojo svetost razodel, ko je angelje, ki niso po njegovi volji storili v pekel pabil, razodel jo je nad pervimi starši, ko jih je po storjenim grehu iz raja izgnal, in z mnogimi nadlogami stiskal. Ko je bilo vse ljudstvo hudobno postalo, ob času Noeta jih je Bog s potopam končal. In v poslednjih časih je Jezus

na svet prišel, de bi božji svetosti zadosti storil, in božjo voljo v človeški natori popolnoma spolnil. In Bog nas uči, de v nobenim drugim ni zveličenja za nas kot v Kristusu, kteriga nam je dal, de bi bili po njem svéti. Vést nam je dal, ktera naše sercé z veseljem napolni, kader dobro, in očita nam, kader hudo storimo. Vést nas žene dobro storiti, in hudiga se varovati. Ker pa vést v nas to dela, takó tudi Bog le dobro ljubi in hudo sovraži, ko nam je on vést dal, in on po nji govori.

Od Adama do sedanjiga časa Bog ljudi uči, kaj je njegova volja, ali kaj de je dobro, in kaj je gréh. Ker gréh človeka večkrat časno, vselej pa večno nesrečniga stori, daje Bog človeku potrebne pripomočke, po kterih zamore dobro storiti in se hudiga varovati. Obljubil je pravičnim večno zveličenje v nebesih, grešnikom pa je napovedal večne štrafinge v peklú. Vse to nas uči, de je Bog svét. »Ti si Bog, kteri noče krivice, hudobni ne bo zraven tebe prebival, in krivični pred tvojimi očmi ne bodo obstali. Ti sovražiš vse, kteri hudo delajo, {pogubil boš pa vse, kteri lažnjivo govoré.« Psl. 5. 5—7. »Gospod je pravičen na vsih svojih potih, in svét pri vsih svojih delih. Psl. 144. 17.

Ker je Bog svét, mu človek drugač ne more všeč biti, kakor če dobro ljubi in stori, in vselej zgubi milost božjo, kader gréh stori. In kar je Bog rozodel za dobro, večno dobro ostane, ker je rekel Jezus: »Nebó in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.« Mat. 24. 35.

Kaj nas uči božja svetost?

Uči nas:

1) De naj vselej to storimo, kar nam Bog po naši vésti in svojih zapovedih zapoveduje, in vse opustimo, kar nam prepoveduje.

2) De naj se volji božji v vsih okoljšinah v ponižnosti podverzimo z dušo in telesam, ker Bog vse po svoji sveti volji v dobro svojih otrok obrača, z vsako nepokoršino se Bogu vstavljamo, in ako se mu ne vdamo, nas bo pogubiti mogel, kakor je hudobne angelje, ker per Bogu greh ne ostane, le déla po njegovi volji storjene veljajo.

3) De si moramo prizadevati zmirej boljši, in svejtejši in Bogu podobniši biti. »Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma.« Mat. 5. 48.

4) Uči nas tudi vedno v spominu imeti nauk, de vsi grehi, vsaka slaba misel in želja sercá nas od svetiga Bogá loči, in nas speljuje v kraljestvo hudobniga duha, kteriga z greham posnemljemo.

Torej ljubimo in storimo vselej, kar Bog zapové in nikoli v gréh ne pervolimo, godí naj se nam kakor si bodi, bodimo že srečni ali nesrečni, naj nas zató ljudjé ljubijo ali sovražijo, Bog nas bo ljubil, ako homo po njegovi volji storili in čisto vést brez vsiga greha imeli. Bog je ljubil dobriga, pobožniga Davida, desiravno je bil pastir. Marija devica je bila zvoljena mati božja, ker je sveto živela, desiravno je bila revna. Izraelskiga kralja Savla je Bog ljubil, dokler mu je bil pokoren, pa ko se je božjemu povelju vstavil, ga je zaverigel, in Davida namest njega za kralja postavil, i. t. d. Vse to nas uči, de Bog le tiste ljubi, ki po njegovi volji živé. Spomnimo se per vsaki priložnosti, kader bi imeli gréh storiti na božjo svetost, in storimo po božji volji. »Hrepeníte po miru z vsimi, in po svetosti, brez ktere ne bo nobeden Bogá vidil.« Hebr. 12. 14.

Ko Bog le dobro ljubi in gréh sovraži, zakaj pa gréh dopustí?

1) Bog dopustí gréh, ker je človeku dal prosto voljo in um, de človek zamore spoznati dobro in hudo, in zvoliti dobro ali hudo. Ko bi mogel persiljen storiti, bi mu njegovo dobro delo ne bilo k zasluženju, kakor mu je, ko ga radovoljen s pomočjo milosti božje stori.

2) Človek dobro in hudo s svojo dušo ali s telesnimi počutki stori, ako bi Bog hotel, de bi greha ne storil, bi mu mogel vse to odvzeti s čimur greši, s tem bi mu pa tudi moč odvzel dobro storiti in se zveličati, in ko bi Bog hotel gréh zaderžati, bi ravno takó tudi veliko dobrega zaderževal. Hišni gospodar ni pustil ljulike poruvati zmed pšenice, de, ako bi bili ljuliko pulili, bi tudi pšenico izruvali. Mat. 13.

3) Po hudobnim zadobi pravični priložnost veliko dobrega storiti, in svojo pravičnost še bolj očistiti skozi poterpežljivost per sovražnikih, ima priložnost svojo krotkost pokazati, i. t. d.

8) Bog je nar resničniši in zvestejši v svojih obljubah, ne more lagati ne goljufati. Bog je vsigaveden, vé vselej, kar je res; on je dobrotljiv in svét, hoče nam tudi le to povedati, kar je res, in ne more lagati, ker je svet, laž pa je njegovi natori nasproti, jo sovraži, torej le resnico govori, zató pravimo, de je nar resničniši.

Človek, če je še takó resničen, ne vé vselej resnice, in zavoljo slabosti svojiga uma se tudi lahko zmoti, če tudi voljo ima, le resnico govoriti; Bog se pa nemože zmotiti, ker je vsigaveden. Pa tudi, kar Bog obljubi, ali s čimur žuga, se bo gotovo zgodilo, ker vselej resnico govori, in lahko tudi vse spolni, ker je vsigamogočen.

Jezus uči, da je Bog resničen, ker po svojim slovesu od učencov moli k nebeškemu Očetu, rekoč: »Posveti jih v resnici! Tvoja beseda je resnica.« Jah. 17. 17. »Bog ni kakor človek, da bi lagal, tudi ne kakor sin človekov, da bi se spremenil. Ker je tedaj rekel, ali ne bo storil, ker je govoril, ali ne bo spolnil?« 3. Moz. 23. 19. »Vse tvoje zapovedi so resnica.« Psl. 118. 151. »Zvest je, kateri vas je poklical.« 1. Tesal. 5. 24.

Kaj nas uči ta božja lastnost?

Uči nas:

1) De je vse res, kar Bog govori; vse spolni, kar je obljubil. Torej vervajmo vse, kar nas Bog uči, in s terdnim upanjem perčakujmo vsiga, kar nam je obljubil, bodimo vselej mirniga serca, če tudi precej ne spolni, spolnil bo gotovo.

Adamu in Evi je obljubil Odrešenika, poslal ga je, desiravno še le širitavžent let po storjeni obljubi. Abrahamu je obljubil velik zaród, in de iz njegoviga rodú bo Odrešenik rojen, zgodilo se je. Nam vsim je obljubil, de bo pravične ljudi v nebesih večno srečne, zveličane storil, in zgodilo se bo. Žugal je hudobnim z večnimi štrafigami v peklú, in spolnil bo gotovo, kakor smo se že prepričali pri Noetu, Mozesu, Izraelcih i. t. d.

2) Nas uči vselej resnico govoriti, in laži se varovati, in kar za gotovo obljubimo, zvesto dopolnimo, de bomo Bogá posnemali, ki je resničen.

3) Storimo dobro in varvajmo se gréha, Bog bo pravične v nebesa vzel, grešnike pa na večne čase pogubil, kakor je govoril.

9) Bog je nespremljiv, je od vekomaj do vekomaj ravno tisti. Vse na zemlji se spremeni, Bog se

pa ne spremeni. Ker je vsigamogočen ga ne more nič spremeniti; in ko je vsigaveden in moder, pozna vse dobro in hudo popolnoma; ljubi dobro in sovraži hudo od vekomaj, torej se ne more spremeniti. Bog sam govori po preroku Malahiju: »Jest sim Gospod, in se ne spreminjam.« Malah. 3. 6. »Ti, o Gospod! si zemljo v začetku uterdil, in nebó je delo tvojih rok. Ono bo minulo, ti pa ostaneš, ono se bo vse kakor oblačilo postaralo, ti pa ostaneš ravno tisti, in tvoje leta ne bodo nikoli prešle.« Psl. 101. 26—28. In sv. Jakob pravi: »Vsako nar boljši darovanje, in vsaki nar boljši dar je od zgorej, in pride od Očeta svetlobe, per katerim ni premenjenja, tudi ne sence kake spremenljivosti.« Jak. 1. 17.

Kaj nas uči božja nespremenljivost?

Nas uči:

1) Se terdno zanesti na njegove obljube in žuganja, vse bo spolnil, kar je pravičnim obljubil, in tudi kar je grešnikom žugal, če se ne spreobernejo iz celiga serca.

2) Zanesimo se pa tudi na njegovo pomoč, kader homo v nadlogah, vselej nam bo pomagal kolikor bo naši duši k zveličenju treba, on ostane zmirej vsigamogočen, torej vselej lahko pomaga.

10) Bog je neskončno dober sam na sebi, in nar dobrotljivši do svojih stvari. Jezus je rekel: En sam je dober, Bog. Bog sam ima vse dobre lastnosti popolnoma, kar imajo drugi dobriga, je vse od Bogá, vsak dober dar pride le od Bogá, Očeta svetlobe. Zató pravimo: Bog je sam na sebi večna dobrotá, ker ima sam od sebe od vekomaj vse dobre lastnosti, on je nar modrejši, nar svetejši i. t. d.

Bog je pa tudi nar dobrotljivši, ker nam daje, kar nam je za dušo in za teló treba, in tudi drugim živim stvarém vse da, kar jim je potrebniga. Iz ljubezni nas je stvaril, nas ohrani, dal nam je pametno, neumerjočo dušo, nebesa nam je perpravil, svojiga ljubiga Sina je na svet poslal, de nas je odrešil, in po njem smo prejeli nar večí nebeški dar, sveto véro. Bog skerbí za vse ljudi ni-skiga kot visociga stanú, za poglavarje kakor za podložne, za revne kakor bogate, za mlade kakor za stare in za vse brez njih zasluženja. Še proti grešnikom je dobrotljiv, jim perzanaša, in če se spokoré, jim grehe odpustí; pustí svoje sonce sijati na pravične kakor na grešnike. De je Jezus božjo dobrotljivost proti ljudém prav pokazal je rekel, de naj Bogá Očeta imenujemo: Oče naš, kateri si v nebesih.

„Ti razmakaš gôre od zgorej doli, zemlja bo polna sadú tvojih del, ti pustiš travo za živino rasti, in zeliša k službi ljudi, ti kruh iz zemlje perpravljáš, in vino, ktero človeško serce razveseli, in kruh človekovo serce močno storí.“ Psl. 103. „Po tem se je ljubezen božja proti nam skazala, ker je Bog svojiga edinorojeniga Sina na svet poslal k spravi za naše gréhe.“ 1. Jan. 4. 9—10.

Kaj nas uči božja dobrota?

Nas uči:

1) Bogá čez vse ljubiti, ki je sam na sebi večna dobrota, in mu kakor dobri otroci v vsim pokorni biti. Sv. Janez pravi: „Ljubimo Bogá, ker Bog je nas prej ljubil.“ 1. Jan. 4—19.

2) Svojiga bližnjiga ljubiti in mu dobro storiti, ker Bog naš Oče tudi vse ljubi. „Preljubi! ako nas je Bog takó ljubil. moramo tudi mi eden drugiga ljubiti.“ 1. Jan. 4. 11,

11) **Bog** je nar milostljivši, čaka grešnika, de bi se poboljšal, in nam grehe odpuša.

Bog je Oče nas vsih, uči Jezus, in mi smo njegovi otroci. Če otrok svoje starše žali, ga svaré, strahujejo, pa precej ne štrafajo, čakajo, če bo otrok svojo nezvestobo, nepokoršino spoznal, obstal, jo obžaloval, odpušenje prosil in se poboljšal. Ako vidijo starši, otrok se kesá, si prizadeva svojo nepokoršino s zvestim dopolnjenjem volje staršev popraviti, in se varuje jih žaliti, mu odpusté, če se pa ne poboljša, ga štrafajo, pa ga vender še le ljubijo, ko svojiga otroka.

Bog tudi opominja svoje otroke, ako grešé, po vésti, vést jim ne da mirú, serce je s straham in nemiram napolnjeno, opominja jih z nauki, z izgledi drugih, ki so po grehu nesrečni, ker hoče poboljšenje, in de bi večnemu pogubljenju odšli, ker noče smerti, to je pogubljenja grešnikoviga, temuč de bi živel, kakor govori po preroku Ecehijelu, rekoč: „Kakor resnično jest živim, nočem smerti grešnika, temuč, de se spokorí in živí. Eceh. 33. Če se pa grešniki ne poboljšajo in ne spokoré, jih pa kaznuje. To se vidi ob času Noeta, sto in dvajset lét jih je **Bog** čakal, in ker se niso poboljšali, je vse s potopam končal. Ninivljani so se poboljšali, se pokorili, in **Bog** jim je prizanesel, in po svoji milosti grehe in štrafinge odpustil. Kolikokrat je **Bog** Izraelce kaznoval, ki ga niso poslušali, pa vselej jim je poprej hudo žugal. Ravno takó stori še zdey **Bog** z grešniki, jih čaka, de bi se poboljšali, in če se spokoré, jim grehe odpusti, in zató pravimo, de je milostljiv.

Bog je pa tudi svojo neizmerjeno milost pokazal, ko je svojiga Sina na svet poslal svet odrešit. Jezus nas uči od božje milosti v prilikah od zgubljeniga sina; Jezus jo je pokazal nad prešeštovavko, ko je ni obsodil, nad očitno grešnico, nad razbojnikom na križi.

Kaj nas uči božja milost?

1) De Bog skesanim in poboljšanim grešnikom grehe odpuša, kar serce spokorniga grešnika mirno stori.

2) Nas uči proti svojimu bližnjimu usmiljenim biti, kakor je Bog proti nam; svojim sovražnikom, iz serca odpustiti, jim nič hudiga ampak dobro vošiti, in če je mogoče tudi storiti. Jezus nam zapové, rekoč: »Odpustite, in vam bo odpušeno.« Mat. 6. 44. Jezus sam nam je dal izgled na križi, ki je za svoje sovražnike molil, de bi jim Bog odpustil.

3) Nikar greha ne delajmo s tem izgovoram, de je Bog usmiljen, de ne bomo grešili na milost božjo, veliko več se varvajmo greha, ko je Bog dober, če smo pa v grehih bili, se poboljšali in spokorili, ne obupajmo, ker Bog skesanim spokorjenim grešnikom grehe odpuša, in nad njimi svojo nepreseženo milost skazuje.

12) Bog je nar pravičniši plačuje dobro in kaznuje hudo po zasluženji.

Bog je svét, ljubi dobro in sovraži hudo, je vsigaveden, vé vse dobro in hudo, kar ljudje storé, je vsigamogočen, vse zamore storiti, tedej dobre déla z dobrim vračevati, in hude déla s hudim kaznovati, in ne gleda na veljanje ljudi. Še na tem svetu nektere dobre déla z dobrim nastopkam plačuje, nektere hude déla pa s hudim kaznuje, v večnosti bo pa dobrim in hudim popolnoma plačal po njih delih.

De bo Bog vse dobre in hude misli, želje in déla po naši smerti večno plačal, nas Jezus uči, rekoč: »Ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobéh, slišali glas Sinú božjiga, in bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.« Jan. 5. 28—29.

Pravični bodo vstali od smerti, de pojdejo v nebesa, grešniki pa bodo vstali, de pojdejo v večno pogubljenje. Sveti Pavel od božje pravice takó govori: »Ali

zaničuješ bogastvo njegove dobrote in potpežljivosti in dolgozanašnja? Ne véš, de te božja dobrotá k pokori napeljuje? Po svoji terdovratnosti pa, in po svojim sercu sebi jezo nakopavaš za dan jeze in razodenja pravične sodbe božje, kateri bo vsakimu po njegovih delih povernil, njim, kateri s stanoovitnostjo dobriga djanja, čast, hvalo in nestrohljivost išejo večno življenje, njim pa, ki so prepirljivi in se resnici ne vdajo, krivici pa verjamejo, jezo in serd. Nadloga in britkost čaka dušo vsaciga človeka, kateri hudo dela.» Rimlj. 2. 4—9.

Prepričali smo se od božje pravice po veliko izgledih iz svetiga pisma. Bog je hudobne angelje z nebes pahnil, Adama in Evo, ki sta grešila, iz raja izgnal, Noeta in njegovo družino ohranil, vse hudobne pa z vodo končal. Štrafal je Sodomo, Gomoro, Adamo in Seboim z ognjem od nebes zavoljo velicih pregreh, pravičniga Lota pa je per življenji ohranil, ker ga je po angelji otél. Danijela je v levnjaku ohranil, levi mu niso nič storili, tožnike Danijelove so pa v hipu raztergali. Napuhnjeni in nevošljivi Amon je napravil vislice (gavge) za Mardoheja, pa on sam je bil na nje obešen. Anti-joh, kralj, je hotel véro žatreti v praviga živiga Bogá, pa Bog ga je z neznano hudo boleznijo in hudo smertjo štrafal.

Ali Bog na tem svetu plačuje hudo in dobro po zasluženji?

Bog ne plačuje na tém svetu dobriga in hudiga po zasluženji, plačeval bo pa v večnim življenji; tukej je le kraj setve, tam bo žetev. — Dober človek je scer že na tém svetu srečen, ker ima dobro vést, je veseliga in

mirniga serca, pravičniga in pošteniga človeka ljudje časté, varčen si perhrani potrebni živež, čisti se obvarje pred zasramovanjem in neznanimi boleznimi, mirniga človeka ljudje radi imajo, resničnemu verjejo, usmiljenimu radi pomagajo. Nasproti tudi hudobni na tem svetu kazni nekoliko skusi. Pijanec zapravi svoje premoženje, zapravljevalca pomanjkanje tare, jezniga, sitniga človeka se vsaki ogiba, nobeden se noče z njim pečati, goljufniga se vsaki varje, neusmiljenimu, napuhnenimu človeku, kader se mu kaka nadloga perpetí, mu jo vsi dobri, iz namena, de bi se po nji poboljšal, privošijo, nečisti bo zasramovan, in vést ga peče.

Takó se vidi, de Bog s slabimi nastopki že na tem svetu nekoliko dobriga in hudiga plačuje. V božji moči je grešnika še drugač štrafovati; postavim z boleznijo, sušo, močo, točo, ognjem in z drugimi nadlogami, in nesrečami, kakor smo per Izraelcih vidili. Pa plačal bo Bog vsakimu po zasluženji le na unim svetu, dobrim z večnim veseljem v nebesih, hudobnim pa z večnimi štrafingami v peklú.

Misliti pa od Boga ne smemo, de iz jeze, sovraštva, ali iz želja maševati se štrafuje, on je neskončno dobrotljiv in svét; če grešnike kaznuje, le stori, de jim da občutiti njih krivico in hudobijo, v kateri živé, de bi jo spoznali, se poboljšali in večí nesreči, pogubljenju odšli. Sveti Pavel nas opominja, rekoč: »Moj sin, nikar v nemar ne pusti svarjenja Gospodoviga, in naj ti serce ne vpade, kader si od njegá svarjen, zakaj kteriga Gospod ljubi, ga pod šibo ima, tepe pa vsaciga otroka, kteriga sprejme. Hebr. 12. 5—6.

Gorje grešniku, kateri za svarjenje božje ne mara, dnevi bodo prišli, in prišla bo noč, ko ne bo mogel več delati, objokoval bo svojo terdovratnost na vekomaj brez upanja svoje grešno življenje popraviti ali se spo-

koriti se, brez vsiga upanja kterikrat rešen biti, bo v nar
hujih štrafingah. Blagor mu pa bo, če se bo po božjim
svarjenji poboljšal, obstal bo, de je Bog tudi takrat, ko
ga je štrafoval, z njim dobro mislil.

*Ko je Bog pravičen, zakaj dopusti, de se dobrim,
pobožnim ljudém večkrat prav hudo, hudobnim pa
dobro godí?*

Zató, ker bo Bog še le na unim svetu plačeval po
zaslužnji. Bogatin je bil na zemlji srečen, Lacar pa
reven in zraven še bolan; ko je bogatin umerl, je bila
njegova duša v pekel pokopana, Lacarjeva pa v nebesa
vzeta. Če bi Bog dobre déla tukej na zemlji plačeval,
bi nekteri ne bili dobri iz ljubezni do Bogá in zavoljo
večniga zveličenja, temuč le zavoljo telesnih in časnih
dobrot, kar pa bi jim škodovalo na njih pobožnosti. Bog
po svoji modrosti vse hudo v dobro pravičniga človeka
spelje.

Kaj nas uči božja pravica?

1) Uči nas vselej storiti, kar Bog zapové, naj se
nam dobro ali hudo godí, naj kdo vé ali ne, naj nas
ljudjé hvalijo, opravljajo ali sovražijo in preganjajo, Bog
vidi in vé naše serca in déla, in v nebesih nam bo vse
povernil, kar bomo zavoljo tega storili in terpeli.

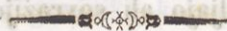
2) Tudi na tihim radi dobro storimo, naše dobre
misli in želje Bog vidi, in kozarec merzle vode, ki jo
iz ljubezni do Bogá in bližnjiga žejnemu damo, ne bo
pozabljen.

Varvajmo se pa slabih misel, željá, besedí in dél,
Bog bo vse štrafal v večnosti, ker Jezus uči, de bo od
vsake prazne besede odgovor. Glejmo na Jezusu izgled
tanjke pravice božje, nikoli ni greha storil, le naše gre-
he je na se vzel, in je mogel toliko terpeti in umreti.
V svojim terpljenji reče, de naj grešniki na-nj pogledajo,

ker, če se na srovim lesu takó hudo godí, kaj se bo še le na suhim.

4) Nas uči za storjene grehe božji pravici zadosti storiti, ker nespokorjeni grešnik pred Bogom ne bo obstal.

Po nauku Jezusovim spoznamo Bogá, njegove lastnosti in vémo njegovo sveto voljo. Ker smo njegovi otroci, po njegovi podobi stvarjeni, takó si prizadevajmo s pomočjó njegove gnade njemu zmirej podobniši biti, spolnujmo njegovo sveto voljo. De bi pa ne le tisti ljudjé Bogá in njegovo sveto voljo spoznali in vedili, ki so ob Jezusovim času živeli, temuč vsi, kateri bodo še do konca svetá na zemlji živeli, je Jezus, ko je v nebesa šel, cerkev, učenike postavil, kateri namesti njega učé, je svetiga Duha namesti sebe poslal, kateri cerkev vlada, de se v resnicah svete vére ne more zmotiti, dal ji je mašnike, kateri za vérne Bogu darujejo, in svete zakramente delé, in vse po zunanjim delajo, kar sveti Duh s svojo gnado znotrej na duši storí, de zamore vsak, kateri hoče, v Jezusovi cerkvi zveličenje doseči.

K A Z A L O.

I. POGLAVJE.

	Stran
1. Bog je stvarnik vsih reči	1
2. Od angeljev	3
3. Od hudobnih angeljev	7
4. Od stvaritve prvih staršev	12
5. Od greha prvih staršev	19
6. Od strafinge prvega greha	20
7. Od izvirniga greha	25
8. Od dél zunanje službe božje	29
9. Kajn umori Abeljna	32
10. Spačenost in pokončanje prvega sveta s potopom	35
11. Ljudje po potopu	42
12. Poklic Abrahamov	44
13. Ezav in Jakob	53
14. Jožef Jakobov sin	59
15. Jožef povikšan	63
16. Jožefovi bratje v ječi	65
17. Jakob pride v Egipt	71
18. Zvoljeno ljudstvo v Egiptu	79
19. Mozesov poklic	82
20. Mozes čudeže dela	85
21. Velikonočno jagnje ali zadnja večerja Izrael- cova v Egiptu	90
22. Izhod Izraelcova iz Egipta	94
23. Bog da zapovedi	99
24. Od dél očitne službe božje	104
25. Mozesova smert	111

	Stran
26. Izraelci gredó v obljubljeno deželo	114
27. Savel, prvi kralj Izraelcov	119
28. David Izraelski kralj	122
29. Salomon Izraelski kralj	129
30. Izraelsko kraljestvo in božje česenje v njem .	132
31. Konec Izraelskiga kraljestva	137
32. Judovsko kraljestvo in česenje božje v njem .	142
33. Od prerokov	150
34. Prihod Judov iz Babilonske sužnosti	158
35. Česenje božje po smerti Nehemijevi do prihoda Kristusoviga	161
36. Bukve sv. pisma stare zaveze	165

II. POGLAVJE.

1. Odrešenik je potreben	168
2. Caharija in Elizabeta	170
3. Jezus človeško natoro na se vzame	171
4. Marija in Elizabeta	173
5. Rojstvo svetiga Janeza	175
6. Rojstvo Jezusa Kristusa	176
7. Pastirji Jezusa molijo in obrezan je bil	184
8. Modri pridejo Jezusa molit	186
9. Jezus v tempelju darovan	188
10. Beg v Egipt	189
11. Jezus 12 lét star gré v tempelj	190
12. Janez kerstnik oznanuje Mesija	195
13. Jezus je keršen	198
14. Jezus začne učiti	200
15. Jezus uči in čudeže dela v poterjenje svojih naukov	207
16. Sv. Janez kerstnik pričuje Jezusu, de je bož- ji Sin	211
17. Jezusov pogovor s Samarjanko	212
18. Jezus uči v Nacaretu in stori veliko čudežev .	216
19. Jezus očitno pové, de je božji Sin	221

20. Jezus izvoli aposteljne in gré na gôro učiti . . . 224
21. Janez pošlje učence Jezusa vprašat, ali je on
Mesija 227
22. Jezus ozdravi mutastiga, obsedeniga in slepiga
človeka in svari Farizeje 230
23. Jezusovi nauki v prilikah 233
24. Jezus da svojim apostelnjam posebne nauke,
ker jih pošlje po svetu, in jim da oblast čude-
že delati 236
25. Smert Janeza kerstnika 238
26. Jezus govori od zakramenta svetiga rešnjiga
telesa 240
27. Apostelni pričajo, de Jezus je Sin božji, in
Jezus da Petru ključé nebeškiga kraljestva . . . 242
28. Jezus se spremeni na gôri 244
29. Jezus uči svoje učence ponižnost in varovati
se nedolžniga pohujšati 245
30. Jezus razpošlje sedemdesetere učence evangéli-
oznanovat, pokaže kdo je naš bližnji in kôsi
v Betanii per Marii in Marti 248
31. Jezus uči aposteljne moliti in tudi druge resni-
ce od božjiga kraljesta v prilikah 250
32. Od zgubljeniga sina, bogatiga možá in reveža . . . 255
33. Jezus hodi po Galileji, gré na praznik v Jeru-
zalem, daje nauke in dela čudeže 257
34. Jezus uči, de je dober pastir, in de Oče in On
sta eden 260
35. Jezus pové priliko od delavcov v vinogradu in
obudi Lacarja 263
36. Jezus gré proti Jeruzalemu, in jezdi na oslici
v mesto 267
37. Jezus uči v tempeljnu in več prilik pové . . . 272
38. Jezus opominja ljudi, de naj se ne ravnaajo po
hudih izgledih Farizejev 275

39. Jezusovo nar imenitniši prerokovanje	276
40. Prilika od talentov, in od poslednje sodbe	280
41. Poslednja večerja	283
42. Jezus na oljski gôri	291
43. Jezusova zadnja noč na zemlji	296
44. Jezus pred Pilatužem, deželnim oblastnikom	299
45. Jezus križan na hribu Kalvarii	306
46. Jezusova smert	310
47. Jezus gré pred pekel in od smerti vstane	313
48. Kakó so Jezusovi učenci zvedili Jezusovo od smerti vstajenje	317
49. Jezus gré v nebesa	324
50. Volitev sv. Matija, dvanajstiga aposteljna	326
51. Jezus Sin božji, pravi Bog in človek skupej	327
52. Jezus Odrešenik in Zveličar svetá	330
53. Jezus naš učenik	334
54. Jezus naš kralj in Gospod	337
55. Jezus nam izgled kakó živeti	240
56. Jezus naš srednik in besednik per Bogu	342
57. Jezus naš veliki mašnik	344
58. Jezus glava kristjanov	345
59. Jezus Kristus, naš Sodnik	347
60. Od božjih lastnost	348

V RYBEJSKÉM.

Natisnil in založil Ig. Al. žlahtní Kleinmayr.

